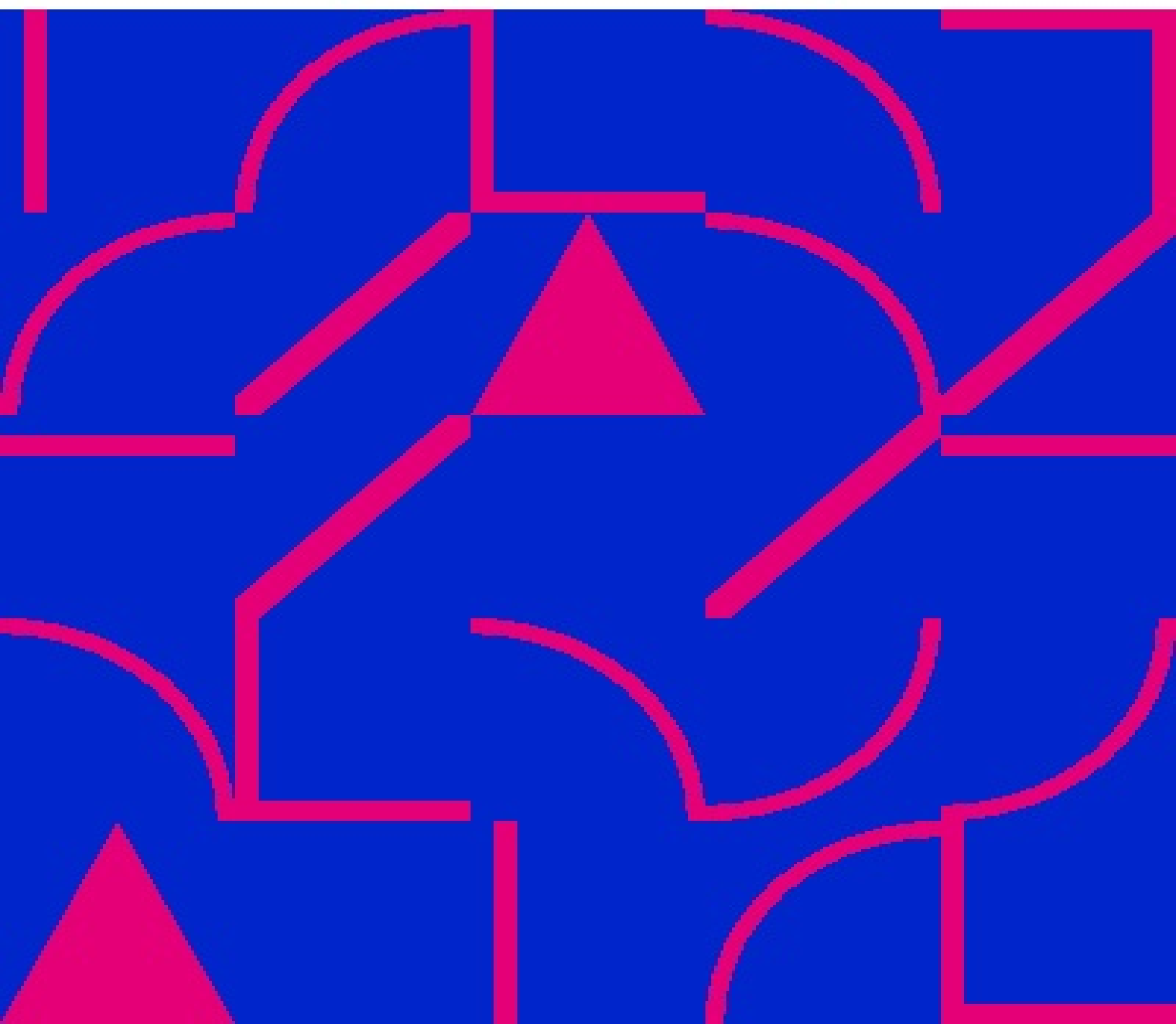

Tulipunainen neilikka

\$b Pakolaisromaani

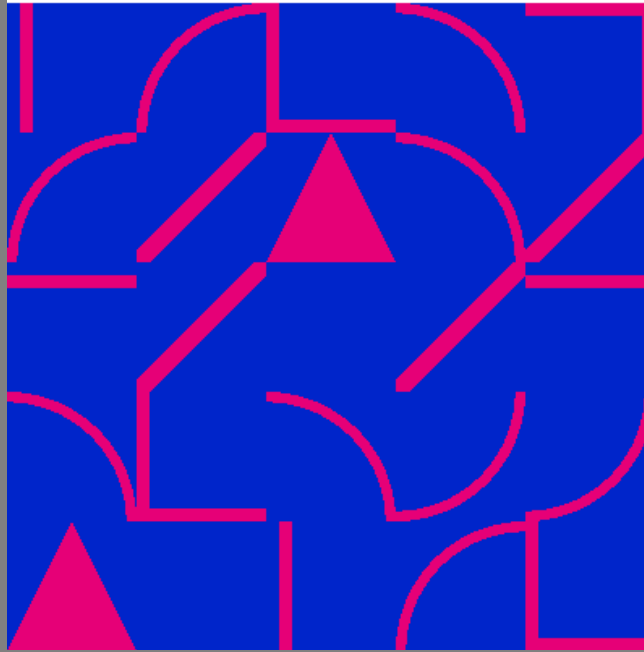
Emmuska Orczy Orczy, Baroness

Tulipunainen neilikka

\$b Pakolaisromaani

Emmuska Orczy Orczy, Baroness

Rights for this book: [Public domain in the USA](#).

This edition is published by Project Gutenberg.

Originally [issued by Project Gutenberg](#) on 2023-07-28. To support the work of Project Gutenberg, visit their [Donation Page](#).

This free ebook has been produced by [GITenberg](#), a program of the [Free Ebook Foundation](#). If you have corrections or improvements to make to this ebook, or you want to use the source files for this ebook, visit [the book's github repository](#). You can support the work of the Free Ebook Foundation at their [Contributors Page](#).

**The Project Gutenberg eBook of Tulipunainen neilikka :
Pakolaisromaani**

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Tulipunainen neilikka : Pakolaisromaani
Pakolaisromaani

Author: Emmuska Orczy

Translator: Amanda Enckell

Creator: Baroness Emmuska Orczy Orczy

Release date: July 28, 2023 [eBook #71289]

Most recently updated: August 15, 2023

Language: Finnish

Credits: Juhani Kärkkäinen and Tapio Riikonen

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK
TULIPUNAINEN NEILIKKA : PAKOLAISROMAANI ***

TULIPUNAINEN NEILIKKA

Pakolaisromaani

Kirj.

PARONITAR ORCZY

Englannin kielestä («The Scarlet Pimpernel») suomentanut

Armida Enckell

Helsingissä, K. J. Gummerus Osakeyhtiö, 1919.

SISÄLTÖ:

- I. Pariisi syyskuussa 1792.
- II. »Kalastajalepola» Doverissa.
- III. Pakolaiset.
- IV. Salaliitto.
- V. Marguerite.
- VI. Keikari v:lta 1792.
- VII. Salainen pyhäkkö.
- VIII. Valtuutettu asiamies.

- IX. Konnantyö.
- X. Ooppera-aitiossa.
- XI. Lordi Grenvillen tanssiaiset.
- XII. Paperilippunen.
- XIII. Joko — tahi.
- XIV. Täsmälleen k:lo 1.
- XV. Epäilyksiä.
- XVI. Richmond.
- XVII. Hyvästi.
- XVIII. Salaperäinen merkki.
- XIX. Tulipunainen neilikka.
- XX. Ystävä.
- XXI. Tuskallinen odotus.
- XXII. Calais.
- XXIII. Toiveita.
- XXIV. Ansa.
- XXV. Kotka ja kettu.
- XXVI. Juutalainen.
- XXVII. Jäljillä.
- XXVIII. Ukko Blanchard'in tölli.
- XXIX. Satimessa.
- XXX. Pursi.
- XXXI. Pako.

I LUKU

Pariisi syyskuussa 1792.

Kuohuva, kiehuva, nureksiva joukko olentoja, ainoastaan nimellisesti ihmisiä, sillä he näyttävät vain alhaisten himojen, kostonhalun ja vihan kiihoittamilta raakalaisilta.

Aika hiukkasen ennen auringonlaskua ja paikka läntinen katusulku, juuri sama kohta, johon eräs ylpeä tyranni vuosikymmentä myöhemmin pystytti kuolemattoman muistopatsaan kansansa kunniaksi ja oman turhuutensa todistajaksi.

Melkein koko päivän oli giljotiini ollut hirvittävässä toiminnassaan. Kaikki, mistä Ranska menneinä vuosisatoina oli ylpeillyt, vanhat nimet ja sininen veri uhrattiin kansan vapaus- ja veljeyspyyteille. Ihmisteurastus oli päättynyt sinä iltana myöhään, ja kansalla oli vielä paljon muuta mielenkiintoista nähtävää vähää ennen katuporttien yöksi sulkemista.

Väkijoukko kiiruhti Place de la Grèveltä kaikille katusuluille katselemaan mielenkiintoista ja huvittavaa näkyä.

Sitä sai joka päivä nähdä, sillä olivathan nuo ylimykset aikamoisia houkkia! Tietystikin jok'ikinen heistä oli kansan petturi, kaikki suurista miehistä polveutuvat miehet, naiset ja lapset, joiden esivanhemmat aina

ristiretkien ajoista asti olivat olleet luomassa Ranskan kunniaa, sen vanhaa *aatelistoa*. Heidän esivanhempansa olivat sortaneet kansaa, olivat polkeneet sitä hienojen solkikenkiensä tulipunaisilla koroilla. Kansa oli vuorostaan noussut Ranskan hallitsijaksi nöyryyttäen entisiä isäntiään — ei kenkiensä koroilla, sillä siihen aikaan kansa kulki avojaloin, vaan paljon tehokkaammalla välineellä, giljotiinin terällä.

Joka päivä, joka tunti tuo hirveä teurastuskone nieli lukuisia uhrejaan — vanhoja miehiä, nuoria naisia, hentoja lapsia aina siihen saakka, kunnes se vihdoin vaati kuninkaan ja kauniin, nuoren kuningattaren pään.

Mutta asialaitahan oli niinkuin sen ollakin piti: eikö kansa vuorostaan ollut Ranskan valtias? Jokainen ylimys oli petturi, niinkuin hänen esi-isänsäkin olivat olleet ennen häntä. Kaksisataa vuotta oli kansa hikoillut, raatanut ja nähnyt nälkää kannattaakseen heikumallisen hovin tuhlaavaa ylellisyyttä. Näiden loistonluojien jälkeläisten täytyi piileskellä säilyttääkseen elämänsä — heidän täytyi paeta, jos tahtoivat välttää kansan äkkiarvaamatonta kostoa.

Ja he koettivatkin paeta ja piileskellä: siinähan koko asian huvittavin puoli olikin. Joka ilta ennen porttien sulkemista ja torirattaiden jonoissa poistuessa lukuisten katusulkujen kautta joku ylimysnarri koetti välttää yleisen turvallisuuskomitean käsiin joutumasta. Erilaisissa valepuvuissa, erilaisilla tekosyillä he yrittivät pujahtaa vallitusten läpi, joita tasavallan kansallissotilaat huolellisesti vartioivat. Miehet naisten vaatteissa, naiset miesten puvuissa, lapset kerjäläisten ryysyissä. Siinä oli kaikellaista väkeä: entisiä kreivejä, markiiseja, jopa herttuoitakin, jotka tahtoivat paeta Ranskasta, päästä Englantiin tai johonkin muuhun yhtä inhoittavaan maahan ja koettaa siellä herättää ulkolaisia kuuluisaa vallankumousta vastaan tahi koota sotajoukkoja vapauttaakseen onnettomat vangit, jotka kerran olivat nimittäneet itseään Ranskan hallitsijoiksi.

Mutta melkein aina heidät saatiin kiinni katusuluilla. Varsinkin kersantti Bibot läntisellä portilla oli ihmeellisen tarkka vainuamaan täydellisiin valepukuihin kätkeytyneitä ylimyksiä. Silloin se vasta leikki alkoi: Bibot katseli saalistaan kuin kissa hiirtä, leikitteli sen kanssa joskus neljännestunninkin teeskennellen olevansa valepukujen, tekotukkien ja muiden teatterimaisten keinojen eksyttämä, joihin valemuotoihin jalosukuisia markiiseja ja kreivejä oli kätkeytynyt.

Bibot oli hyvin leikkisä mies, ja kannattipa oleskella läntisellä katusululla vain sitä varten, että sai nähdä hänet juuri silloin, kun hän pidatti pakenevia ylimyksiä, jotka koettivat välttää kansan kostoa.

Joskus Bibot päästi saaliinsa portista antaen vapautetun ainakin pari minuuttia luulotella, että hän todenteolla oli paennut Pariisista ja että hän oli saavuttava Englannin rannikon turvallisesti. Bibot antoi onnettoman poloisen astua noin kymmenen metriä maaseudulle päin, sitten hän lähetti kaksi miestä ihmisparan jälkeen palauttamaan hänet valepuvustaan riisuttuna.

Se vasta oli äärettömän naurettavaa, sillä useinkin todettiin, että pakolainen oli nainen, jopa ylpeä markiisitarkin, joka näytti hirveän hullunkuriselta huomattessaan päälle päätteeksi olevansa Bibot'n kynsissä. Hän tiesi hyvin, että seuraavana päivänä lyhyt tutkimus odotti häntä ja sitten rouva Guillotinen lempeä syleily.

Eipä ihme, että silloin syyskuun iltapäivänä väkijoukko oli kiihkoissaan ja innostunut. Verenhimo lisääntyy, kun se on tyydytetty, se ei kyllästy. Väkijoukko oli nähnyt giljotiinin irroittavan sinä päivänä satakunta päätä, se tahtoi nähdä toiset sata päätä putoovan huomenna.

Bibot istui tyhjällä, kumollaan olevalla tynnyrillä katusulun portin vieressä; pieni joukkue kansalliskaartilaisia oli hänen komennettavanaan.

Viime aikoina oli työ ollut sängen raskasta. Kiroitut ylimykset olivat käyneet hirvittäviksi ja koettivat parastansa päästäkseen pujahtamaan Pariisista. Miehet, naiset ja lapset, joiden esivanhemmat jo ammoisista ajoista olivat palvelleet Bourbon-pettureita, olivat kaikki itsekin pettureita ja giljotiinille soveliasta ruokaa. Joka päivä oli Bibot tyydyttänyt mieltään paljastamalla muutamia pakenevia rojalisteja ja lähettämällä heidät turvallisuuskomitean tutkittaviksi, jonka puheenjohtajana tuo kuuluisa isänmaanystävä, kansalainen Fouquier-Tinville oli.

Robespierre ja Danton olivat kumpikin kiittäneet Bibot'ta hänen uutteruudestaan, ja Bibot oli ylpeä siitä, että hän omasta alotteestaan oli lähettänyt ainakin viisikymmentä ylimystä giljotiinille.

Mutta juuri sinä päivänä olivat kaikkien katusulkujen ylikersantit saaneet erikoismääräyksiä. Äskettäin oli suuren ylimysjoukon onnistunut paeta Ranskasta ja saapua turvallisesti Englantiin. Pakenevista oli ihmeellisiä huhuja liikkeellä. Heidän uskaliaat tekonsa yhä vain uusiintuivat. Kaikesta siitä alkoivat ihmiset käydä kiihkoisiksi. Kersantti GrosPierre oli lähetetty giljotiinille syystä, että hän oli sallinut kokonaisen ylimysperheen livahtaa pohjoisportista aivan nenänsä editse.

Kerrottiin, että pakenemisen oli järjestänyt eräs englantilainen seurue, jonka jäsenten rohkeus näytti olevan verraton ja joka pelkästä halusta sekaantua muitten asioihin kulutti joutoaikaansa rouva Guillotinen laillisten uhrien sieppaamiseen. Huhut alkoivat pian käydä yhä mahdottomammiksi; epäilemättä oli tunkeileva englantilaisjoukkue olemassa, vieläpä sitä näytti johtavan mies, jonka rohkeus ja pelkäämättömyys olivat aivan satumaisia. Hänestä ja hänen pelastamistaan ylimyksistä kierteli omituisia huhuja, miten he yhtäkkiä saavuttuaan katusuluille ja pelkin yliluonnollisin keinoin porteista paettuaan muuttuivat näkymättömiksi.

Kukaan ei ollut nähnyt salaperäisiä englantilaisia; heidän johtajastaan puhuttiin aina taikauskoisella kauhistuksella. Kansalainen Fouquier-Tinville sai pitkin päivää kirjelippuja salaperäiseltä lähettäjältä; joskus hän löysi sellaisen takkinsa taskusta, toisin ajoin joku väkijoukosta ojensi kirjeen hänelle, kun hän oli matkalla yleisen turvallisuuskomitean istunnoihin.

Kirjelippusten sisältö oli aina hyvin lyhyt. Se ilmaisi, että röyhkeät englantilaiset olivat yhä vain täydessä toimessa; ja kaikissa niissä oli allekirjoituksen asemasta punainen tunnusmerkki — pieni tähtimäinen kukka, jota Englannissa kutsutaan tulipunaiseksi neilikaksi. Muutamia tunteja sen jälkeen, kun pieni typerä kirje oli saapunut, turvallisuuskomitean jäsenet saivat kuulla, että suuren rojalisti- ja ylimysjoukon oli onnistunut paeta rannikolle ja olivat kaikessa rauhassa matkalla Englantiin.

Porttivahtien lukua oli lisätty kaksinkertaisesti, ylikersantteja uhattiin kuolemanrangaistuksella, jotavastoin runsaita palkintoja tarjottiin uskaliaitten ja häpeämättömien englantilaisten pidättäjille. Viisituhatta frangia luvattiin sille, joka sai käsiinsä tuon salaperäisen ja viekkaan tulipunaisen neilikan.

Kaikki luulivat ainakin Bibot'n siihen pystyvän, ja Bibot antoi sen luulon juurtua ihmisten mieliin. Sentähden he tulivat päivä päivältä pitämään häntä silmällä länsiportilla ollakseen läsnä, kun Bibot sai käsiinsä jonkun pakolaisylimyksen, jonka seurassa salaperäinen englantilainen mahdollisesti oli.

»Puh!» sanoi hän uskotulle korpraalilleen. »Kansalainen GrosPierre oli houkka! Olisinpa minä ollut pohjoisportilla viime viikolla — — —.»

Kansalainen Bibot sylkäisi maahan siten ilmaisten halveksivansa toverinsa tyhmyyttä.

»Kansalainen, mitenkä se tapahtui?» kysyi korpraali.

»GrosPierre oli portilla vahdissa», alkoi Bibot suurellisesti, kun väkijoukko tunkeili hänen ympärillään kuunnellen hartaasti juttua. »Kaikkihan me olemme kuulleet juonikkaasta englantilaisesta, siitä kirotusta Tulipunaisesta neilikasta. Hänpä ei menekään minun portistani, tuhat tulimmaista, ellei hän ole itse paholainen. Mutta GrosPierre oli houkka. Portista vierä juuri torirattaat, jotka olivat tynnyreillä kuormitetut ja joita vanha mies ajoi istuen nuoren pojan rinnalla. GrosPierre oli hiukan päissään, mutta hän luuli kumminkin olevansa sangen taitava; hän kurkisti tynnyreihin — ainakin useimpiin — ja huomattuaan ne tyhjiksi antoi rattaiden mennä portista.»

Vihan ja ylenkatseen murinaa kuului räpsyisen kurjaliston huulilta. He olivat kaikki kertyneet Bibot'n ympärille.

»Puoli tuntia myöhemmin», jatkoi kersantti, »tulee vartioston kapteeni noin kaksitoistamiehisen sotilasjoukon kanssa. 'Onko vankkureita kulkenut tästä?' kysyy hän GrosPierreltä aivan hengästyneenä. 'On', sanoo GrosPierre, 'noin puoli tuntia sitten!' 'Ja te olette antanut heidän paeta!' huudahtaa kapteeni hurjistuneena. 'Kansalainen kersantti, siitä te joudutte giljotiinille! Rattaille oli kätketty kreivi Chalis ja koko hänen perheensä!' 'Mitä!' jyrisee GrosPierre pelästyneenä. 'Niinpä tietenkin! Ajuri ei ollut kukaan muu kuin tuo kirottu englantilainen, Tulipunainen neilikka.'»

Inhon sekaisia huudahduksia kuului väkijoukosta, »Kansalainen GrosPierre on saanut maksaa hairahduksensa giljotiinilla, mutta millainen houkka! Voi, millainen houkka!»

Bibot nauroi omalle jutulleen niin, ettei kotvaan aikaan kyennyt puhettaan jatkamaan.

»'Sotilaani, heidän peräänsä!' huudahtaa kapteeni», sanoi hän vähän ajan kuluttua, »'muistakaa palkintoa; heidän peräänsä, he eivät saata olla vielä kaukana!' Sen sanottuaan hän kiiruhti portista sotilaittensa seuraamana.»

»Liian myöhään!» huuteli väkijoukko kiihkoissaan.

»He eivät koskaan saavuttaneet heitä!»

»Kirottu GrosPierre-houkka!»

»Hän on kohtalonsa ansainnut!»

»Ajatelkaahan toki, ettei hän sen paremmin tutkinut tynnyreitä!»

Mielenpurkaukset näyttivät kovasti huvittavan kansalaista Bibot'ta, hän nauroi niin, että sivuja pakotti ja kyyneleet valuivat virtanaan poskia pitkin.

»Ei, ei!» sanoi hän vihdoinkin, »eivät ne ylimykset rattailla olleetkaan; eikä ajurinakaan ollut Tulipunainen neilikka!»

»Mitä?»

»Ei, vartioston kapteenina oli tuo valepukuinen englantilainen ja kaikki hänen sotilaansa ylimyksiä!»

Väkijoukko ei puhunut sillä kerralla mitään. Juttuhan haiskahti yliluonnolliselta, ja vaikka tasavalta oli hylännyt Jumalan, ei sen kuitenkaan ollut onnistunut kuolettaa ihmissydämessä piilevää yliluonnollisten asiain pelkoa. Ja englantilainen oli varmaankin itse paholainen.

Aurinko oli laskemaisillaan. Bibot valmistautui sulkemaan portteja.

»Eteenpäin vankkurit!» komensi hän.

Joukko kuormavankkureita oli rivissä valmiina menossa kaupungista maaseudulle tuodakseen sieltä maalaistuotteita torille seuraavana aamuna. Bibot tunsu tarkkaan useimmat niistä, sillä ne kulkivat hänen portistaan kahdesti päivässä sekä meno- että paluumatkallaan. Hän puhutteli paria ajuria — useimmat niistä naisia — sekä tutki huolellisesti vankkurien sisällyksen.

»Eihän sitä koskaan tiedä», oli hänellä tapana sanoa, »ja minä en halua tulla pidätetyksi niinkuin GrosPierre-narri.»

Kuorma-ajureina toimivat naiset viettivät tavallisesti päivänsä giljotiinikorokkeen jalustalla de la Grèven torilla kutoen sukkaa ja jutellen, samalla he katselivat hirmuhallituksen uhreja, joita kuormittain saapui siihen joka päivä. Oli suuri hupi nähdä ylimysten saapumista rouva Guillotinen kesteihin, ja korokkeen lähettyvillä olevat paikat olivat hyvin haluttuja. Sinä päivänä oli Bibot'n vahtivuoro. Hän tunsu useimmat akoista, joita nimitettiin »tricotteuseiksi» [kutojiksi]. Siinä he istuivat kutoen ja katsellen, miten giljotiinin terä irroitti pään toisensa jälkeen ja kirottujen ylimysten veri räiskyi heidänkin vaatteilleen.

»Hei, muoriseni!» huudahti Bibot muutamalle rumalle ämmälle, »mitä sinulla siinä on?»

Hän oli nähnyt akan jo aikaisemmin päivällä istuvan sukkakudin ja piiska vierellään; ämmä oli kiinnittänyt kaikenvärisiä hiuskiharoita piiskan varteen: kullankellervia ja lumivalkeita, vaaleita sekä tummia ja hän silitteli niitä isoilla, luisevilla sormillaan nauraessaan Bibot'lle.

»Minä olen solminut ystävyyttä rouva Guillotinen rakastajan kanssa», sanoi hän nauraen raa'alla äänellä. »Hän leikkasi nämä minulle giljotiinilta vierivistä päistä ja lupasi lisää huomenna, mutta en tiedä vielä, olenko silloin täällä.»

»Voi, mistä se johtuu, muoriseni?» kysyi Bibot, Vaikka olikin karaistu sotilas, ei hän voinut kuitenkaan olla kauhistumatta nähdessään naisen niin inhoittavana heiluttelemassa piiskanvarressaan hirvittävää voitonmerkkiä.

»Pojanpojassani on isorokko», sanoi hän osoittaen peukalollaan vankkureita, »muutamat sanovat sitä rutoksi! Jos niin on laita, ei minun sallita huomenna tulla Pariisiin.»

Heti kun Bibot kuuli rokosta puhuttavan, astahti hän taaksepäin, ja kun vanha ämmä mainitsi ruton, peräytyi hän mahdollisimman nopeasti.

»Senkin kirottu!» mutisi hän, ja koko väkijoukko vältteli rattaita jättäen ne siihen keskelle toria.

Vanha akka nauroi.

»Kansalainen, olettepa aika pelkuri», sanoi hän, »eihän mies sairautta pelkää.»

»Tuhat tulimmaista, rutto!»

Kaikki olivat vaiti ja pelästyneen näköisiä, sillä tuo inhoittava tauti oli hirvittävä. Ainoastaan se kykeni herättämään kauhua ja inhoa hurjistuneissa ja raaistuneissa ihmisissä.

»Tiehesi sinä ja ruton saastuttama sikiösi!» ärjyi Bibot sortuneella äänellä.

Ja taaskin raa'asti ja ivallisesti nauraen vanha akka läimäytti piiskalla laihaa hevostaan ja ajoi portista.

Se pilasi koko iltapäivän. Kuin kirousta ihmiset pelkäsivät näitä tauteja, joita ei mikään pystynyt parantamaan ja jotka olivat hirveän ja yksinäisen

kuoleman edeltäjiä. He seisoskelivat katusulkujen tienoilla äänettöminä ja synkkinä, tarkastelivat ja väittelivät toisiaan vaistomaisesti peläten ruton jo piilevän keskuudessaan. Niinkuin Grospierrenkin aikana ilmaantui vartioston kapteeni äkkiä siihen. Mutta Bibot tunsu hänet, eikä hänen tarvinnut pelätä kapteenia ovelaksi, valepukukseksi englantilaiseksi.

»Vankkurit!» — ärjäsi hän hengästyneenä jo ennen kuin oli päässyt portille.

»Mitkä vankkurit?» kysyi Bibot järeästi.

»Vanha akka ajurina — — kuomivankkurit —»

»Niitähän oli tusinoittain — —»

»Niin — —»

»Vanha akka, joka sanoi pojassaan olevan ruton?»

»Ettehän vain ole antanut niiden mennä»

»Hitto vieköön!» sanoi Bibot, jonka sinipunervat posket olivat äkkiä pelosta vaalenneet.

»Vankkureissa oli kreivitär de Tournay ja hänen kaksi lastaan, kaikki pettureita ja kuolemaantuomittuja.»

»Ja ajurina?» murisi Bibot taikauskoisen väristyksen karmiessa hänen selkärankaansa.

»Tuhat tulimmaista», sanoi kapteeni, »luultavasti hän oli tuo kirottu englantilainen itse — Tulipunainen neilikka.»

II LUKU.

»Kalastajalepola» Doverissa.

Sallylla oli kova touhu keittiössä. Kattilat ja paistinpannut olivat rivissä suunnattoman isolla hellalla, jonka laidalla suuri pata porisi. Paistia käännettiin huolellisesti, jotta se vain joka puolelta kypsyisi. Kaksi kuumuudesta läähättävää palvelijaa hyöri siinä apuaan tarjoten; heidän valkeat hihansa olivat käärityt aina kyynärpäiden yläpuolelle; he tirskuivat omille sukkeluuksilleen, kun Sally-neiti vain hetkeksikään käänsi heille selkänsä. Ja vankkarakenteinen, typeränsekainen vanha Jemiina mutisi itseksensä hämmennellen suurta pataa.

»Sally hoi!» kuului karkeaniloinen ääni viereisestä kahvilahuoneesta.

»Jumal' siunatkoon!» huudahti Sally naurahtaen hyväntahtoisesti, »mitähän he nyt taas tahtovatkaan!»

»Olutta tietystikin», mutisi Jemiina, »ette kaiketi luulle, että yksi tuoppi riittää Jimmi Pitkinille?»

»Herra 'Arry näytti olevan tavallista enemmän janoissaan», sanoi Martta, toinen palvelijoista, teeskennellen; ja hänen pyöreät silmänsä säihkyivät kohdatessaan toverinsa katseen, jonka jälkeen kumpikin koetti pidättäytyä nauruun tirskahtamasta.

Hetkisen Sally näytti suuttuneelta ja hieroi miettien käsiään kaunismuotoisiin lanteisiinsa; nähtävästi hänen kämmeniään syyhytti saadakseen sipaista Martan punaisia poskia — mutta synnynnäinen hyvántahtoisuus voitti ja olkapäitään kohautellen ja nytkäytellen kiinnitti hän huomionsa paistettuihin perunoihin.

»Sally hoi! Sally hoi!«

Tinatuoppeja koputettiin kärsimättömästi kahvilan tammipöytään. Siitä syntynyt melu säesti huutoja, jotka kutsuivat arvoisan isännän aina reipasta tytärtä.

»Sally«, huudahti hellittämätön ääni, »koko illanko viivyt oluen haussa?«

»Toivoakseni isä vie heille olutta«, mutisi Sally, kun Jemiina tuossa tuokiossa kömpelöllä tavallaan otti pari vaahtopäällistä ruukkua hyllyltä ja alkoi täyttää tinatuoppeja kotioluella, josta »Kalastajalepola« aina Kaarle-kuninkaan ajoista asti oli ollut kuuluisa. »Hän tietää kyllä, että me olemme ahkeria täällä.«

»Isäsi keskustelee innokkaasti herra 'Empseedin kanssa eikä ehdi sinun asioillesi keittiöön«, mutisi Jemiina vetäisten syvään henkeään.

Sally meni pienen peilin eteen, joka oli keittiön nurkassa ja nopeasti silitellen tukkaansa asetti pienen valkean röyhelöreunaisen pääkoristeen sopivimpaan paikkaan tummille kiharoilleen. Sitten hän tarttui tuoppien korviin ottaen kolme kumpaankin vankkaan ja ruskeaan käteensä. Nauraen ja itsekseen mutisten hän punehtuneena kantoi ne kahvilaan.

Siellä ei ollut merkkiäkään siitä touhusta, joka keittiön hehkuvassa kuumuudessa vallitsi.

»Kalastajalepolan» kahvila kuuluu nyt kahdenkymmenennen vuosisadan alkupuolella n.s. nähtävyyksiin. Kahdeksannentoista vuosisadan lopussa, armon vuonna 1792, se ei ollut vielä saavuttanut sitä huomattavan tärkeätä asemaa, jonka yksi vuosisata ja muutaman sukupolven hulluus ovat sille suoneet. Jo siihen aikaan oli talo hyvin vanha, sillä olivathan sen tammiset orret ja hirret jo silloin ajan mustaamia — samaten korkeaselkäiset istuimet ja pitkät kiilloitetut pöydät niiden välissä, joihin lukemattomat tinatuopit olivat jättäneet erisuuruisten ympyräin jälkiä. Korkealla olevalla ikkunalla oli rivi kukka-astioita, joissa kasvoi tulipunaisia kurjenpolvia ja sinisiä kukonkannuksia. Niiden loistavat värit sopivat hyvin tummaa tammista taustaa vasten.

Että herra Jellyband, »Kalastajalepolan» isäntä oli varakas mies, sen tietysti satunnainenkin vieras huomasi. Tina-astiat komealla, vankoilla pöydillä ja vaskiastiat isolla hellalla kiilsivät kullan ja hopean tavoin — punertava tiililattia oli yhtä loistava kuin tulipunainen kurjenpolvikin ikkunalaudalla — kaikesta huomasi hyviä palvelijoita olevan tarpeeksi. Liike vaati hyvää järjestystä, joten kahvila oli pidettävä loistavassa kunnossa.

Sally astui huoneeseen vihainen katse silmissään, mutta kumminkin naurusuin, jotta hampaat välkkyivät. Häntä tervehdittiin huudoin ja kättentaputuksin.

»Kas Sally! Hei, Sally! Eläköön kaunis Sally!»

»Luulin teidän tulleen kuuroksi keittiössä», mutisi Jimmy Pitkin pyyhkäisten kädellään kuivia huuliaan.

»Vai niin», nauroi Sally asettaessaan vasta täytetyt tuopit pöydälle, »mikäs kiire? Onko mummonne kuolemaisillaan ja tahdotteko nähdä muori parkaa ennen hänen lähtöään? Enpä ole nähnyt sellaista hirveätä kiirettä!»

Hyväntahtoinen naurunremahdus säästi sukkeluutta, joka antoi vieraille pitkäksi aikaa aihetta monellaisiin sanasutkauksiin. Sallyllä ei näyttänyt enää olevan niin kiirettä pannujensa ja patojensa ääreen. Hänen huomionsa oli koko ajan kiintyneenä vaaleakiharaiseen nuoreen mieheen, jolla oli kirkkaansiniset silmät. Raakoja sukkeluuksia sinkoili sillä aikaa suusta suuhun Jimmy Pitkinin kuvitellusta isoäidistä sakean tupakansavun tuprutessa kaikkialla.

Isäntä, arvoisa herra Jellyband itse, »Kalastajalepolan» omistaja, seisoi sääret hajallaan ja kasvot uuniin päin ja piti savipiippua suussaan niinkuin hänen isänsä ennen häntä, jopa niinkuin hänen isoisänsäkin isä oli tehnyt. Ollen muhkea ruumiiltaan, iloinen luonteeltaan ja hiukan kaljupäinen oli herra Jellyband sen ajan John Bullin maalaistyyppi — sen ajan, jolloin meidän ennakoluuloinen eristäytymisemme oli korkeimmillaan. Silloin englantilaisesta, olipa hän lordi, maanviljelijä tai päiväläinen, koko Europan mannermaa oli kaiken epäsiveellisyyden pesäpaikka ja muu osa maailmaa villien ihmissyöjien tutkimatonta aluetta.

Siinä hän, arvoisa isäntä, seisoi järkähtämättömänä vankkana tukevilla jaloillaan, polttaen pitkää piippuaan välittämättä kestään kotimaassaan ja halveksien kaikkia ulkomaalaisia. Hän oli puettu tyypillisiin tulipunaisiin messinkinappisiin liiveihin, paksusta pumpulikankaasta valmistettuihin housuihin, harmaisiin villasukkiin ja komeihin solkikenkiin, jotka olivat siihen aikaan jokaisen arvonsatuntevan brittiläisen ravintolan isännän yleisinä tunnusmerkkeinä. Sillä aikaa kun sievä äiditön Sally käytti neljän palvelijan ruskeita käsiä kaikkeen siihen työhön, josta hänen oli huolehdittava, keskusteli arvoisa herra Jellyband eri maiden asioista suosikki vierastensa kanssa.

Kahvila, jota kaksi hyvin kiilloitettua kattolamppua valaisi, näytti tosiaankin hyvin kodikkaalta ja hauskalta. Herra Jellybandin vieraat olivat

punaposkisia ja iloisennäköisiä paksussa tupakansavussa. He olivat hyvässä sovussa itsensä, isäntänsä ja koko maailman kanssa. Joka nurkassa äänekäs naurunhohotus säesti iloista tyhjänpäiväistä keskustelua. Sallyn yhä uusiintuvat naurunpuuskat todistivat herra Harry Waiten käyttävän hyväkseen lyhyttä aikaa, jonka Sally uhrasi hänelle.

Herra Jellybandin ravintolaa käyttivät enimmäkseen kalastajat, sillä tunnettuahan on, että kalastajat ovat hyvin janoista väkeä; suola, jota he hengittävät merellä, kuivattaa kaulan maalle noustua. Mutta »Kalastajalepola» oli yksinkertaiselle kansalle enemmän kuin tapaamispaikka. Lontoon ja Doverin matkustajavaunut lähtivät siitä joka päivä, ja kaikki matkustajat, jotka olivat tulleet kanalin yli ja jotka lähtivät pitkille matkoille, tutustuivat herra Jellybandiin, hänen ranskalaisiin viineihinsä ja kotiolueensa.

Vuoden 1792 syyskuu oli loppupuolillaan ja ilma, joka oli ollut kaunis ja kuuma koko kuukauden, oli äkkiä muuttunut; kokopäiväiset sadevirrat olivat saaneet vedet tulvehtimaan etelä-Englannissa vahingoittaen omenoita, päärynöitä ja myöhästyneitä luumuja, jotka muutoin olisivat ehtineet kypsyä kauniiksi hedelmiksi. Vielä silloinkin löi sade ikkunoita vasten tunkien uunin piipusta sisään ja saattaen loimuavat puut sihisemään.

»Jumaliste! Muistatteko toista näin märkää syyskuuta, herra Jellyband?» kysyi herra Hempseed.

Herra Hempseed istui tuolilla takan lähellä, sillä hän oli arvokas ja tärkeä henkilö ei ainoastaan »Kalastajalepolassa», jossa herra Jellyband erikoisesti valitsi hänet valtiollisten mielipiteittensä vastustajaksi, mutta koko ympäristössäänkin, jossa tunnettiin hänen oppinsa ja erittäinkin hänen raamatulliset tietonsa. Häntä sekä pelättiin että kunnioitettiin. Toinen käsi housun taskussa kirjaillun ja kuluneen takinliepeen alla ja toisella pidellen

pitkää savipiippuaan istui herra Hempseed siinä alakuloisesti katsellen, miten hiki valui pitkin toisessa seinässä olevia ikkunoita.

»Enpä muista herra 'Empseed, vaikka olenkin asunut näillä seuduin yli kuusikymmentä vuotta», vastasi herra Jellyband mieltävästi.

»Niinkö, eikä mieleenne juolahda kolme ensimmäistä niistä kuudestakymmenestä?» sanoa tokaisi herra Hempseed. »En muista minäkään sellaista säätä sen paremmin kuin pikku lastakaan ilman ennustajana, en ainakaan näillä seuduin, ja herra Jellyband, minä olen asunut täällä lähes seitsemänkymmentäviisi vuotta.»

Sellaista viisautta vastaan oli mahdoton väittää, joten herra Jellybandin tavallinen puhetulva taukosi hetkeksi »Nythän onkin paremmin huhti- kuin syyskuu», jatkoi herra Hempseed surullisesti, sadepisaroiden sihisten tippuessa palavaan takkavalkeaan.

»Niinpä tosiaankin», myönsi arvoisa isäntä, »mutta mitäpä muuta voi toivoakaan meikäläiseltä hallituksella.»

Herra Hempseed pudisti päätään äärettömän viisaannäköisenä, jota viisautta syvälle juurtunut epäluulo brittiläiseen hallitukseen ja brittiläiseen ilmastoon hallitsi.

»Minä en toivo mitään, herra Jellyband», sanoi hän. »Köyhistä ihmisistä niinkuin meistäkin, ei Lontoossa välitetä yhtään mitään, minä tiedän sen enkä minä usein valita. Mutta kun syyskuu on sateinen ja kaikki minun hedelmäni märkänevät ja pilaantuvat kuin Egyptin äitien esikoiset ja ovat yhtä hyödyttömiä kuin hekin lapsi parat, paitsi muutamia juutalaisia kaupustelijoita ja sellaisia, jotka myyvät appelsiineja ja muita jumalattomia ulkolaisia hedelmiä ja joita ei kukaan ostaisi, jos vain englantilaiset omenat ja päärynät olisivat hyvin paisuneita, niinkuin sanassa sanotaan —»

»Se on totta, herra 'Empseed», vastasi Jellyband, »ja niinkuin jo sanoin, mitä muuta voi toivoakaan. Tuolla kanalin toisella puolella kaikki ranskalaisheittiöt surmaavat kuninkaansa ja ylimystönsä, ja herra Pitt ja herra Fox ja herra Burke taistelevat ja kiistelevät keskenään siitä, sallimmeko me englantilaiset heidän jatkaa jumalatonta menettelyään. 'Surmatkoot!' sanoo herra Pitt. 'Estäkää heitä!' sanoo herra Burke.»

»Tappakoot, senkin kirotut, sanon minä», lausui herra Hempseed pontevasti, sillä hän ei pakoakaan välittänyt ystävänsä herra Jellybandin valtiollisista keskusteluista, jotka aina paljastivat herra Hempseedin antaen tälle hyvin vähän tilaisuutta näyttämään älynsä aarteita. Niistä hän oli kumminkin tullut kuuluisaksi ympäristössään ja oli niillä ansainnut monet oluttuopit »Kalastajalepolassa.»

»Tappakoot», toisti hän, »mutta älköön syyskuu olko nain sateinen, sillä se on vastoin lakia ja sanaa, joka sanoo —»

»Varjelkoon! herra 'Arry, kuinka pelästyttitekään minut!»

Onnettomuudeksi Sallylle itselleen ja hänen kuhertelulleen sattui hän huudahtamaan juuri sillä hetkellä, jolloin herra Hempseed pidatti hengitystään lausuakseen kuuluisan mietelmänsä. Ja Sally sai osakseen tulvimalla isän vihanpurkauksia.

»Seis, Sally, tyttäreni, seis!» sanoi hän yrittäen rypistää hyväntahtoista otsaansa. »Heitä jo tuo hulluttelusi noiden töllistelijäin kanssa ja jatka työtäsi.»

»Isä, työ sujuu erinomaisesti.»

Mutta herra Jellyband oli päättäväinen. Hän oli suunnitellut parempaa reippaalle tyttärelleen, ainokaiselleen, josta kerran oli tuleva

»Kalastajalepolan» omistaja. Hän ei halunnut nähdä tytärtään naimisissa sellaisen nuoren miehen kanssa, jonka verkolla hankitut ansiot olivat sangen epävarmat.

»Kuulitko, tyttäreni, mitä sanoin?» kysyi hän hiljaisella äänellä, jota ei kukaan ravintolassa uskaltanut olla tottelematta. »Valmista lordi Tonyn illallinen, sillä jos siitä ei tule mitä parasta voimme saada aikaan ja hän ei ole tyytyväinen, saat nähdä mitä osaksesi koituu, siinä se.»

Sally totteli vastenmielisesti.

»Odotatteko erikoisia vieraita tänään, herra Jellyband?» kysyi Jimmi Pitkin koettaen niinkuin alamainen ainakin saada isännän huomion suunnatuksi seikoista, jotka karkoittivat Sallyn huoneesta.

»Niinpä odotankin», vastasi Jellyband, »itse lordi Tonyn ystäviä kanaalin tuolta puolen, herttuoitu ja herttuattaria, jotka nuori lordi ja hänen ystävänsä sir Andrew Ffoulkes sekä muut nuoret aatelisherrat ovat auttaneet noiden murhaajaheittiöiden kynsistä.»

Mutta se oli liikaa herra Hempseedistä, tyytymättömästä filosoofista.

»Jumaliste», sanoi hän, »minkä ihmeen tähden he niin tekevät? Toisten asioihin sekaantuminen ei ole mieleeni. Niinkuin sanassa sanotaan —»

»Saattaa olla, herra 'Empseed», keskeytti Jellyband purevan ivallisesti, »tehän olette herra Pittin personallinen ystävä ja sanotte herra Foxin tavoin: 'Tappakoot!' niinkuin sanottekin.»

»Anteeksi, herra Jellyband», vastusteli herra Hempseed epäröiden, »siitä minä en vain mitään tiedä.»

Herra Jellyband oli vihdoinkin päässyt mieleiseensä keppihevoseen käsiksi, jonka selästä ei aikonut tuota pikaa laskeutua.

»Tahi ehkäpä lienette jonkun ranskalaisenkin ystävä. Sanotaan heidän tulleen tänne houkuttelemaan meitä englantilaisia hirmutöittensä kannattajiksi.»

»Herra Jellyband, en ymmärrä mitä sanotte», lausui herra Hempseed, »kaikki mitä tiedän on —»

»Kaikki mitä *minä* tiedän on», vakuutti isäntä kovalla äänellä, »että ystäväni Peppercorn, joka omistaa 'Sinisian' ravintolan ja on yhtä vakava ja uskollinen englantilainen kuin muutkin tässä maassa. Ja mitäs nyt miehestä nähdään! Hän hieroi muutamien sammakonsyöjien ystävyyttä, killisteli maljoja heidän kanssaan, niinkuin he olisivat olleet englantilaisia eivätkä vain siveettömiä jumalankieltäjiä ja ulkolaisia vakoojia. Niin! ja mitä tapahtuikaan! Peppercorn esiintyy puhuen vallankumouksista ja vapaudesta ja huutaa ylimyksiä alas niinkuin herra 'Empseedkin tuossa noin!«

»Herra Jellyband, anteeksi!» keskeytti herra Hempseed taaskin, »siitä minä en vain mitään tiedä.»

Herra Jellyband vetosi kaikkiin läsnäoleviin, jotka kuuntelivat suut auki ja kauhuissaan herra Peppercornin kavallusjuttua. Toisen pöydän ääressä kaksi miestä — vaatteista päättäen herrasmiehiä — oli työntänyt syrjään puoleksi lopettamansa dominopelin. Hyvin huvitettuina he olivat kuunnelleet herra Jellybandin kansainvälisiä mielipiteitä. Toinen heistä pilkallinen hymy huulillaan kääntyi huoneen keskellä seisovaan herra Jellybandiin päin.

»Hyvä ystävä, te näytte uskovan», sanoi hän hiljaisella äänellä, »että ranskalaiset — vakoilijoiksi taisitte kutsua heitä — ovat mahtavia ja viisaita

miehiä, jotka ovat valmistaneet n.s. höystelihaa ystävänne herra Peppercornin mielipiteistä. Miten arvelette heidän panneen sen täytäntöön?»

»Jumaliste! Luulen heidän houkutelleen hänet puheillaan. Olen kuullut sanottavan, että ranskalaiset ovat liukaskielisiä — ja herra 'Empseed tuossa on valmis kertomaan, miten he kietoivat muutamia pauloihinsa kuin pikkusormensa ympärille.»

»Herra Hempseed, niinkö todellakin?» kysyi vieras kohteliaasti.

»Ei, herra!» vastasi herra Hempseed hyvin ärtyisenä, »siitä minä en vain mitään tiedä enkä saata vastata kysymykseenne.»

»Toivokaamme, arvoisa isäntä, etteivät nuo taitavat vakoojat onnistu muuttamaan teidän uskollisia mielipiteitänne.»

Mutta se oli liikaa tyynelle herra Jellybandylle, Hän purskahti äänekkääseen naurunhohotukseen saaden siihen yhtymään ne vieraat, jotka sattuiivat olemaan hänelle velkaa.

»Hahahaha! hohohoo! hihihii!» nauroi arvoisa isäntä kaikissa sävelkorkeuksissa niin kauan, että sivuja alkoi pakottaa ja silmät vettä vuotaa. »Minun! Kuulkaahan tuota! Kuulitteko hänen sanovan, että he saavat minun mielipiteeni muutetuiksi? Oh! — Jumaliste, sir, mutta tehän puhutte merkillisiä asioita.»

»Niin, herra Jellyband», sanoi herra Hempseed pontevasti, »niinkuin tiedätte, sanassa sanotaan: 'joka luulee seisovansa, katsokoon ettei lankea!'»

»Mutta kuulkaahan, herra 'Empseed», vastasi Jellyband yhä vieläkin lanteitaan hytkytellen, »eihän raamattu minua tunne. Minä sitten en juo olutlasiakaan noiden ranskalaismurhaajien kanssa, eikä mikään saa

mielipidettäni muuttumaan. Niin! Olen kuullut mainittavan, etteivät ne sammakonsyöjät osaa edes oikeata englantiaakaan, siis, jos yksikään heistä koettaisi puhua minulle jumalatonta kieltään, niin totisesti minä sylkäisisin suoraan hänen silmilleen! — ja 'varoitettu on asetettu', niinkuin sananlasku sanoo.»

»Niinpä onkin, vilpitön ystävämme», lisäsi vieras iloisesti, »tepä vasta olettekin viisas ja sopiva kilpailemaan kahdenkymmenen ranskalaisen kanssa, ja tässä teidän terveydeksenne, arvoisa isäntä, jos tahdotte kunnioittaa minua juomalla tämän pullon pohjiin kanssani.»

»Sir, te olette tosiaankin hyvin kohtelias», sanoi herra Jellyband pyyhkien silmiään, jotka vieläkin vuotivat ylenpalttisesta naurusta, »eihän sillä väliä vaikka joisinkin.»

Vieras kaasi kaksi täyttä tuopillista viiniä ja tarjottuaan toisen tuopin arvoisalle isännälle tarttui hän itse toiseen, »vaikka kaikki olemmekin uskollisia englantilaisia, niin», lausui hän leikillinen hymy huulillaan, »täytyy meidän, vaikka olemmekin uskollisia, kumminkin myöntää näiden olevan niitä hyviä tavaroita, joita saamme Ranskasta.»

»Niinpä niin, sir, sitä vastaan emme tahdo väittää», myönsi isäntä.

»Ja Englannin ravintoloiden paras isäntä on arvoisa herra Jellyband», lausui vieras äänekkäästi.

»Hei, hei, eläköön!» huusivat kaikki. Käsiä taputettiin, haarikat ja tuopit kolisivat pöytiä vasten säestäen tyhjänpäiväistä naurua ja herra Jellybandin sopertamia huudahduksia.

»Ajatelkaahan, että joku ulkolaishylkiö muuttaisi *minun* mielipiteeni! — Mitä? — Jumaliste, sir, mutta kyllä te puhutte merkillisiä asioita.»

Vieras myönsi asianlaidan niin olevan. Olihan tosiaankin aivan luonnotonta ajatella, että kukaan kykeni sekoittelemaan herra Jellybandin vankasti juurtuneilta mielipiteitä kaikkien Europan kansojen ehdottomasta arvottomuudesta.

III LUKU.

Pakolaiset.

Siihen aikaan englantilaiset olivat hyvin kiihtyneitä ranskalaisten hirmutöistä. Näiden maiden välillä liikkuvat salakuljettajat, jopa lailliset kauppiaatkin, kuljettivat kanaalin yli uutisia, jotka saattoivat kaikkien vilpittömien englantilaisten veren kuohuksiin herättäen heissä toiveita murhaajien löylyyttämiseksi. Sillä olivathan he vanginneet kuninkaansa perheineen ja häväisseet kuningatarta ja kuninkaallisia lapsia kaikin tavoin. — Sen lisäksi he vielä vaativat koko Bourbon-perheen ja kaikkien sen kannattajien verta.

Prinsessa de Lamballen, Maria Antoinetten nuoren, viehättävän ystävän mestaus oli herättänyt sanomatonta kauhua kaikissa englantilaisissa. Joka päivä mestattiin kymmeniä arvokkaita rojalistiperheitä vain heidän ylimysnimensä vuoksi. Nämä seikat näyttivät huutavan koko valistunutta Eurooppa koston.

Kuitenkaan kukaan ei uskaltanut sekaantua asiaan. Burke oli tyhjentänyt kaiken kaunopuheisuutensa koettaen saada brittiläisen hallituksen taisteluun Ranskan vallankumouksellista hallitusta vastaan, mutta herra Pitt, varovainen kun oli, ei pitänyt vielä silloin sopivana, että Englanti saattoi naapurinsa raskaaseen ja kalliiseen sotaan. Itävallan oli sota aloitettava.

Itävallan, jonka kaunein tytär oli silloin vain valtaistuimelta syösty kuningatar, jonka raivoisa roskajoukko oli vanginnut ja häväissyt. Koko Englannin — niin väitti herra Fox — ei sopinut tarttua aseisiin sentähden, että muutamien ranskalaisten mielestä toistensa murhaaminen kävi päinsä.

Vaikka herra Jellyband ja muut John Bullit kohtelevatkin kaikkia ulkolaisia hyvin ylenkatseellisesti, rojalisteina he kuitenkin vastustivat vallankumousta yksimielisesti. He olivat vihoissaan Pittille hänen varovaisuutensa ja maltillisuutensa tähden, vaikkeivät luonnollisestikaan ymmärtäneet ollenkaan niitä valtioviisaita syitä, jotka johtivat tämän suurmiehen toimintaa.

Sally palasi juosten kahvilaan hyvin kiihdyksissään ja innoissaan. Siellä iloitseva seurue ei kuullut melua ulkoa, mutta Sally huomasi märän hevosen ja ratsastajan, joka pysähtyi »Kalastajalepolan» ovelle. Tallipojan rientäessä hevosta vastaanottamaan kiiruhti Sally-neiti pääovelle vierasta tervehtimään.

»Isä, luulen nähneeni lordi Antonyn hevosen pihassa», sanoi hän juosten kahvilan läpi.

Mutta ovi avattiin ulkoapäin. Rääsyinen märkä käsivarsi kiertyi soman Sallyn vyötäröille lempeän äänen kaikuessa orsia myöten puhdistetussa kahvilassa.

»Kaunis Sally, siunatkoon miten tuikeat ovatkaan ruskeat silmänne tänään», sanoi vasta saapunut mies, jollaikaa arvoisa Jellyband kiiruhti siihen innoissaan ja touhuten niinkuin sopikin suositun vieraan saapuessa majataloon.

»Jumaliste, Sally, sanon sen», lisäsi lordi Antony suudellessaan Sally-neidin pulleita poskia, »mutta tehän aina vain kaunistutte, ja vilpittömällä

ystävälläni Jellybandilla on varmaankin täysi työ pidättää vierasten käsiä teidän vyötäisiltänne. Herra Waite, mitä teillä on siihen sanottavaa?»

Herra Waite oli sangen hämillään, sillä hän ei pitänyt pilasta. Kunnioittaen lordia vastasi hän kumminkin siihen vain epäilyttävästi rykäisten.

Lordi Antony Dewhurst, Exeterin herttuan poika, oli senaikuisen englantilaisen *gentlemanin* täydellinen tyyppi — pitkä, vankkaruumiinen, leveäharteinen ja iloinen; hänen naurunsa kaikui missä hän vain liikkui. Hyvä urheilija, hauska toveri, kohtelias, hyvin kasvatettu maailmanmies, eikä häntä pilannut liiallinen älykkäisyyskään. Lontoon salongeissa ja maalaishaviloissa oli hän suosittu vieras. »Kalastajalepolassa» tunsivat kaikki hänet, sillä tuon tuostakin hän pistäytyi kanalin poikki Ranskaan. Matkoillaan tullen mennessä vietti hän yönsä arvoisan herra Jellybandin katon alla.

Hän nyökkäsi Waitelle, Piltkinille ja muille vieraille sekä irroitettuaan käsivartensa Sallyn vyötäisiltä asteli tulen ääreen lämmittelemään ja kuivaamaan vaatteitaan samalla epäilevästi katsellen kahta vierasta, jotka olivat jälleen äänettöminä ryhtyneet dominopeliinsä. Totinen, jopa tuskallinenkin oli ilme hetken hänen iloisilla nuorilla kasvoillaan.

Mutta ainoastaan hetken; sitten hän kääntyi herra Hempseedin puoleen, joka arvokkain elein liikutteli otsakiharataan.

»Kas niin, herra Hempseed, ja miten hedelmien laita on?»

»Huonosti, lordi, huonosti», vastasi herra Hempseed surullisella äänellä, »mutta mitä sopii odottaakaan tältä meikäläiseltä hallitukselta, jonka suosikkeja ovat nuo ranskalaisheittiöt, kuninkaansa ja koko aatelistonsa murhaajat.»

»Senkin vietävät!» lausui lordi Antony. »Niinhän he ovat, vilpitön Hempseed, — murhaavat ainakin ne, jotka he valitettavasti käsiinsä saavat. Mutta tänä iltana tänne tulevat ystävämme ovat kuitenkin päässeet heidän kynsistään.»

Nuori herra näytti puhuessaan heittelevän uhkaavia silmäyksiä nurkassa istuviin äänettämiin vieraisiin.

»Teidän ja teidän ystävienne ansiohan se on, niin olen kuullut kerrottavan», lausui herra Jellyband.

Samassa lordi Antony laski varoittavasti kätensä isäntänsä käsivarrelle.

»Sh!» sanoi hän käskien ja katsahti vaistomaisesti taaskin vieraisiin päin.

»Jumaliste, lordi, eivät ole vaarallisia», sanoi Jellyband; »älkää pelätkö. En olisi puhunut, ellen olisi tiennyt olevani ystävien parissa. Tuo herra tuolla on kuningas Yrjön uskollinen alamainen yhtä hyvin kuin tekin siinä. Hän saapui äskettäin Doveriin asettuaan tänne liikemieheksi.»

»Liikemieheksikö? Sitten hän varmaankin perustaa hautajaistoimiston, sillä en ole ikinäni nähnyt sen synkempää muotoa.»

»Eipä suinkaan, lordi, hän on kaiketikin leskimies, ja sentähden synkännäköinen, — mutta hän on puoluelaisiamme, menen siitä vaikka valalle — ja lordi, teidänkin täytyy myöntää, ettei kukaan kykene arvostelemaan ihmistä kasvoista sen paremmin kuin yleisesti suositun majatalon isäntä —»

»Niinpä niin, jos olemme ystävien parissa», sanoi lordi Antony, joka nähtävästi ei välittänyt keskustella sen enempää asiasta isännän kanssa. »Mutta onko ketään muita vieraita täällä tällä hetkellä?»

»Ei ketään, lordi, ei edes tulossakaan ketään —»

»Eikö?»

»Ei kerrassaan ketään, joka tietääkseni on teille vastenmielinen.»

»Ketä tarkoitate?»

»Lordi, sir Percy Blakeney ja lady Blakeney tulevat piakkoin tänne, mutta he eivät aio viipyä —»

»Lady Blakeneykö» kysäisi lordi Antony jotensakin hämmästyksissään.

»Aivan niin, lordi. Sir Percyn laivuri kävi juuri täällä. Hän sanoi, että lady Blakeneyn veli purjehtii tänään kanalin poikki Ranskaan *Untolalla*, joka on sir Percyn huvipursi, ja sir Percy ja hänen vaimonsa tulevat häntä tänne asti saattamaan. Eivät suinkaan he karkoita teitä luotani, vai kuinka?»

»Eihän toki, ystäväni, he eivät karkoita minua; mikään ei karkoita minua, jos Sally vain valmistaa oikein hyvän illallisen, niin hyvän, ettei sellaista ennen ole tarjottu 'Kalastajalepolassa'.»

»Lordi, sitä teidän ei tarvitse epäillä», sanoi Sally, joka jo kotvan aikaa oli ollut illallispöytää kattamassa. Hauskalta ja miellyttävältä se näyttikin; iso kimppu loistavanvärisiä kukkia keskellä pöytää ja kirkkaat tinatuopit ja sininen porsliinikalusto sen ympärillä.

»Lordi, kuinka monelle on katettava?»

»Viidelle, Sally kaunokainen, mutta ruokaa tulee olla varattuna ainakin kymmenelle — ystävämme ovat väsyneitä ja toivottavasti heillä on nälkä. Mitä minuun tulee, vakuutan voivani syödä kaksi häränpaistia tänä iltana.»

»Kas, siinä he taitavat ollakin», sanoi Sally innostuksissaan, kun kaukaista hevoskavioiden kopsetta ja pyörien rätinää alkoi kuulua yhä selvemmin.

Kahvilassa syntyi yleinen hälinä. Kaikki olivat uteliaita näkemään lordi Antonyn ylhäisiä ystäviä kanaalin takaa. Sally-neiti kurkisti kerran pari pieneen, seinällä riippuvaan peilipahaseen ja arvoisa herra Jellyband mennä hääri ulos saadakseen itse ensimmäisenä toivottaa arvoiset vieraat tervetulleiksi. Kaikki muut paitsi kaksi nurkassa istuvaa viereistä touhusivat kovasti Tyynesti he lopettivat peliänsä eivätkä edes katsahtaneetkaan oveen päin.

»Kreivitär, suoraan eteenpäin oikeanpuoleisesta ovesta», lausuttiin miellyttävällä äänellä ulkona.

»Kas, siinähän he ovatkin», sanoi lordi Antony iloisesti; »Sally kaunokainen, joutukaa, niin saamme nähdä, kuinka pian saatte liemen pöytään.»

Ovi avattiin selälleen ja nelihenkinen seurue — kaksi miestä ja kaksi naista — astui ravintolaan herra Jellybandin tietä näyttäessä.

»Tervetuloa! tervetuloa rakkaaseen Englantiimme!» sanoi lordi Antony liikutettuna astuen heitä vastaan ja ojentaen saapuville molemmat kätensä.

»Vai niin, te olette luullakseni lordi Antony Dewhurst», sanoi eräs naisista sangen murteellisella englanninkielellä.

»Kreivitär, teidän palvelijanne», vastasi hän tavanmukaisesti suudellen naisia kädelle ja kääntyen miesten puoleen sydämellisesti tervehti heitä kättä lyöden.

Sally oli jo ehtinyt auttamaan naisia heidän riisuesssa matkatakkejaan, ja vavisten vilusta naiset lähestyivät kirkkaasti loimuavaa takkavalkeaa.

Kahvilassa syntyi kova touhu. Sally oli pyörähtänyt keittiöön. Jellyband vieläkin tuhlaten kunnioittavia tervehdyksiään asetti kaksi tuolia valkean ääreen. Herra Hempseed koskettaen kiharoitaan nousi hiljalleen valkean edessä olevalta tuolilta. Kaikki katselivat vierailta kunnioittavan uteliaina.

»Voi, herrat mitä sanoisinkaan!« huusi vanhempi naisista ojennellessaan hienoja käsiään takkavalkeata kohden ja katsoessaan sanomattoman kiitollisesti ensiksi lordi Antonyyn, sitten toiseen nuoreen mieheen, joka oli heitä seurannut ja joka juuri riisuutui raskaasta viitastaan.

»Sen vain, kreivitär, että olette iloinen päästyänne Englantiin«, vastasi lordi Antony, »ja ettei vaivalloinen matkanne ole tuottanut teille liikarositusta.«

»Niinpä todellakin, olemme iloisia saadessamme olla Englannissa«, sanoi hän silmiensä kyyneltyessä, »ja me olemme jo unohtaneet kaiken rasituksen.«

Hän puhui matalalla, soinnukkaalla äänellä, ja tyynen arvokkaisuuden ja jalosti kestätyjen kärsimysten jälkiä oli hänen kauniilla, ylhäisillä kasvoillaan; lumivalkoinen tukkansa oli vedetty korkealle otsalleen ajan muodin mukaisesti.

»Toivoakseni ystäväni sir Andrew Ffoulkes oli hauska matkatoveri, vai kuinka, kreivitär?«

»Kyllä, sir Andrew oli itse ystävällisyys. Hyvät herrat, miten lapseni ja minä voimmekaan osoittaa kiitollisuuttamme teille kaikille?«

Kreivittären hento, lapsellisen näköinen toveri, jonka kasvoille väsymys ja suru olivat painaneet juhlallisen leiman, ei ollut vielä sanonut sanaakaan. Hänen suuret, ruskeat, kyynelten täyttämät silmänsä kääntyivät valkeasta etsimään sir Andrew Ffoulkesin katsetta tämän lähestyessä takkaa. Tyttö punastui kovasti katsahtaessaan sir Andrew'n, joka avomielisesti ihaili edessään seisovaa, sulotarta.

»Ja tämä on sitten Englanti», sanoi hän lapsellisen uteliaasti katsellessaan takkaa, tammisia orsia ja brittiläisten maalaistollukoiden sangen kirjailtuja tikkejä ja iloisia, punaisen pullakoita naamoja.

»Arvoisa kreivitär, ainoastaan osa», vastasi sir Andrew hymyillen, »mutta kokonaisuudessaan teidän käytettävissänne.»

Nuori tyttö punehtui taaskin, mutta sillä keralla iloinen ja suloinen hymy kirkasti hetkeksi hänen sievät kasvonsa. Hän ei sanonut sanaakaan eikä myöskään sir Andrew, kuitenkin nämä molemmat nuoret ymmärsivät toisensa, niinkuin nuoret kaikkialla maailmassa ymmärtävät ja ovat ymmärtäneet aina maailman aluista asti.

»Mutta entä illallinen!» kuului lordi Antonyn iloinen! ääni, »illallinen, vilpitön Jellyband. Missä teidän nuori, kaunis tyttärenne on ja liemi? Tuhat tulimmaista, mies, teidän siinä töllistellesänne naisia he aivan nääntyvät nälästä.»

»Silmänräpäyksessä, silmänräpäyksessä, lordi», sanoi Jellyband heittäessään keittiön oven auki, ja huutaessaan: »Sally! Hei, Sally siellä, tyttöseni, oletko valmis?»

Sally oli valmis ja aivan heti hän ilmestyi ovelle kantaen hyvin suurta liemimaljaa, josta kohoava höyry tuoksui sangen hyvältä.

»Kas niin, vihdoinkin illallinen!« huudahti lordi Antony iloissaan kohteliaasti tarjoten käsivartensa kreivittärelle.

»Saanko pyytää?« lisäsi hän luontevasti taluttaessaan kreivitärtä illallispöytään.

Kahvilassa touhuttiin kovasti: herra Hempseed sekä muut maalaismoukat ja kalastajat olivat väistyneet »valtojen« tieltä ja menneet toisaanne piippuaan polttamaan. Mutta nurkassa istuvat vieraat olivat jääneet sinne äänettöminä ja välinpitämättömän näköisinä jatkamaan dominopeliänsä viinilasiensa ääressä. Toisen pöydän veressä Harry Waite suuttumuksesta pakahtumaisillaan tarkasteli somaa Sallyä, joka hääri pöydän ympärillä.

Sally oli viehättävän englantilaisen maalaistytön perikuva; eipä siis ihme, että herkkätunteinen, nuori ranskalainen tuskin saattoi kääntää katsettaan tytön kauniista kasvoista. Kreivi de Tournay ei ollut vielä yhdeksäätoista täyttänyt ja oli siis aivan parraton poikanen, johon kotimaansa murhenäytelmät olivat hyvin vähän vaikuttaneet. Hän oli hienosti, ehkäpä turhamaisestikin puettu, ja onnellisesti Englantiin päästyään oli hän valmis unohtamaan vallankumouksen hirmut Englannin kodikkaissa oloissa.

»Anteeks', jos tämä on Englanti«, sanoi hän yhä silmäillen Sallyä huomattavan ihailevasti, »minä sangen tyytyväinen.«

Olisi mahdotonta kuvata sitä huudahdusta, joka pääsi herra Harry Waiten yhteenpuristettujen hampaiden välistä. Ainoastaan »valtojen« ja erittäinkin lordi Antonyn kunnioittaminen piti hänet aisoissa.

»Kelvoton nuorukainen, tietysti tämä on Englanti«, huomautti lordi Antony, »ja pyydän ettette tuo vapaita ulkolaisia tapojanne tähän siveelliseen maahan.«

Lordi Antony oli jo istunut pöydän päähän ja kreivitär hänen oikealle puolelleen. Jellyband hyöri täytellen laseja ja asetellen tuoleja paikoilleen ja Sally oli valmis tarjoamaan lientä. Herra Harry Waiten ystävät olivat vihdoinkin saaneet hänet huoneesta, sillä kiukustuneena oli hän käynyt yhä raivoisammaksi kreivin Sallyä ihaillessa.

»Suzanne!» lausui jäykkä kreivitär tylyllä, komentavalla äänellä.

Suzanne punastui taaskin; hän oli unohtanut paikan ja ajan seistessään valkean edessä ja salliessaan kauniin nuoren englantilaisen silmäillä suloisia kasvojaan ja aivan kuin huomaamatta pidellä häntä kädestä. Äidin ääni herätti hänet.

»Kyllä äiti», sanoi hän nöyrästi istuutuen illallispöytään.

IV LUKU.

Salaliitto

He näyttivät kaikki iloisilta, jopa onnellisiltakin istuessaan pöydässä; sir Andrew Ffoulkes ja lordi Antony Dewhurst, kaksi tyypillistä, hyvänluontoista ja hyvin kasvatettua englantilaista aatelisherraa armon vuonna 1792 ja ylhäinen ranskalainen kreivitär kahden lapsensa kanssa, jotka juuri olivat pelastuneet hirveästä vaarasta ja vihdoinkin löytäneet suojapaikan turvallisen Englannin rannikolla.

Nurkassa istuvat vieraat olivat nähtävästi lopettaneet pelinsä. Toinen heistä nousi ja seisten selin pöydässä istuvaan iloiseen seurueeseen, asetteli isoa, kolmikauluksista viittaa hartioilleen. Sitä tehdessään hän vilkaisi ympärilleen. Kaikki naureskelivat jutellen ja hän mutisi: »Ei hätää!» Sillä hetkellä hänen toverinsa, jonka pitkälinen harjoitus oli tehnyt vikkelläksi, laskeutuen polvilleen pujahti hiljaa tammipenkin alle. Toinen vieras asteli verkalleen kahvilasta lausuen mennessään kovalla äänellä: »Hyvää yötä!»

Kukaan pöydässä ei ollut huomannut omituista, hiljaisuudessa tehtyä temppua, mutta kun vieras oli sulkenut oven perässään, päästivät kaikki helpoituksen huokauksen.

»Vihdoinkin rauhassa!» sanoi lordi Antony iloissaan.

Sitten nuori kreivi nousi ja ajan tavan mukaan kohautti teeskennellen lasinsa ilmaan sanoen murteellisella englanninkielellä:

»Hänen majesteetilleen Yrjö III:lle! Jumala siunatkoon häntä meille pakolaisraukoille osoittamastaan vierasvaraisuudesta!»

»Hänen majesteetilleen kuninkaalle!» kaikuivat lordi Antonyn ja sir Andrew'n äänet uskollisuusmaljoja juodessa.

Kaikki nousivat yhtyen äänettöminä juomaan kuninkaan kunniaksi. Ranskan onnettoman kuninkaan, sittemmin kansansa vangin, kohtalo näytti painavan synkän leiman myöskin herra Jellybandin iloisille kasvoille.

»Ja herra kreivi de Tournay de Basserivelle», sanoi lordi Antony riemuissaan. »Toivottakaamme hänet tervetulleeksi Englantiin muutamien päivien perästä!» — —

»Voi, arvoisa lordi», sanoi kreivitär, kun hän vapisevin käsin nosti lasin huulilleen, »minä tuskin uskallan sitä toivoa.»

Mutta lordi Antony oli jo ehtinyt jaella liemen ja keskustelu lakkasi hetkeksi, jolloin Jellyband ja Sally kuljettivat lautaset kullekin, ja kaikki ryhtyivät aterioimaan.

»Arvoisa kreivitär», sanoi lordi Antony jonkun ajan kuluttua, »esittämäni malja ei ollut turhanpäiväinen; nähdessäni nyt teidät itsenne kreivitär, Suzannen ja ystäväni kreivin onnellisesti Englannissa, luulen että olette varma herra kreivinkin kohtalosta.»

»Voi, arvoisa lordi», vastasi kreivitär kovasti huokaisten, »luotan Jumalaan — en voi muuta kuin rukoilla — ja toivoa! — —»

»Niin, rouva kreivitär!» sanoi sir Andrew Ffoulkes, »luottakaa Jumalaan kaikella muotoa, mutta luottakaa myöskin vähän englantilaisiin ystäviinne, jotka ovat vannoneet tuovansa kreivin kanaalin yli, niinkuin ovat tuoneet teidätkin tänään.»

»Kyllä, kyllä», vastasi hän; »minä luotan täydellisesti teihin ja teidän ystäviinne. Olkaa vakuutettu, että teidän maineenne on levinnyt yli koko Ranskan. Muutamat ystävämmehän pelastuivat kuin ihmeen kautta hirveän vallankumouksellisen tuomioistuimen käsistä — ja te ja teidän ystävännenhän olitte saaneet kaiken sen aikaan —»

»Rouva kreivitär, me olimme ainoastaan välikappaleita — — —»

»Mutta arvoisa lordi, mieheni», sanoi kreivitär, kun pidätetyt kyyneleet olivat tukahduttaa hänen äänensä, »hän on hengenvaarassa — en olisi mitenkään tahtonut jättää häntä, mutta — — lapseni — — velvollisuus toiselta puolen häntä ja toiselta puolen heitä kohtaan vaatii minua. He kieltäytyivät lähtemästä ilman minua — — ja te ja teidän ystävänne vakuutitte minulle juhlallisesti, että mieheni on hyvässä turvassa. Mutta voi! Nyt kun olen täällä — kaikkien teidän keskuudessanne — täällä kauniissa, vapaassa Englannissa — ajattelen häntä, joka saa paeta henkensä kaupalla kuin ahdistettu eläinparka — — sellaisessa vaarassa — — voi! Ei minun olisi pitänyt jättää häntä — — ei olisi pitänyt jättää häntä! — —»

Naisparka oli aivan menehtynyt; väsymys, suru ja liikutus olivat voittaneet jäykän ylimyksen. Hän itki hiljaa itsekseen. Suzanne kiiruhti äitinsä luokse suuteloillaan poistamaan tämän poskille valuvia kyyneliä.

Lordi Antony ja sir Andrew eivät olleet sanoneet sanaakaan, sillä he eivät halunneet keskeyttää kreivittären puhetta. Epäilemättä heidän tuli sääli häntä; äänettömyyskin sitä todisti, mutta kaikkina aikoina ja aina siitä asti, kun Englanti saavutti nykyisen asemansa, ovat englantilaiset hävenneet

näyttää mielenliikutustaan ja myötätuntoaan. Ja sentähden he eivät puhuneet sanaakaan, koettivat vain kaikin tavoin peitellä tunteitaan, mikä teki heidät äärettömän typerännäköisiksi.

»Mitä minuun tulee», sanoi Suzanne yhtäkkiä katsellessaan sir Andrewta ruskeiden kiharoittensa alta, »niin luotan teihin täydellisesti, ja *tiedän* teidän tuovan rakkaan isäni onnellisesti Englantiin, niinkuin meidätkin toitte tänään.»

Ne sanat lausuttiin niin luottamuksellisesti, hiljaista toivoa ja uskoa ilmaisevasti, että äidin kyyneleet kuivuivat kuin taikavoimalla ja läsnäolijat vetivät suunsa hymyyn.

»Kreivitär, tehän saatatte minut häpeämään», vastasi sir Andrew; »vaikka olenkin teidän käytettävissänne, olen ollut vain vaatimaton väline suuren johtajamme käsissä, joka järjesti ja pani toimeen teidänkin pakonne.»

Hän oli puhunut niin lämpimästi ja innostuneesti, että Suzanne katseli häntä kummastustaan peittelemättä.

»Johtajanneko?» kysyi kreivitär kiihkeästi. »Tietystihän teillä täytyy olla johtajia. Sitä en ole tullut ennen ajatelleeksikaan. Mutta missä hän on? Minun täytyy mennä heti hänen luokseen ja lasteni kanssa heittäytyen hänen taikoihinsa kiittää häntä kaikesta, mitä hän on meille tehnyt.»

»Voi, rouva kreivitär!» sanoi lordi Antony, »se on mahdotonta.»

»Mahdotonta? — Minkätähden?»

»Sillä Tulipunainen neilikka toimii näkymättömänä ja ainoastaan hänen lähimmät seuralaisensa tietävät, kuka hän on. He ovat pyhästi vannoneet pitävänsä hänen nimensä salassa.»

»Tulipunainen neilikkako?» kysyi Suzanne iloisesti naurahdellen. »Miten hullunkurinen nimi! Lordi, mitä Tulipunainen neilikka merkitsee?»

Hyvin uteliaasti hän katseli sir Andrewta. Nuoren miehen kasvot olivat kuin muuttuneet. Innostuksen tuli loisti hänen silmissään; johtajansa herättämä sankari-ihailu ja rakkaus kirjaimellisesti sanoen loistivat hänen kasvoiltaan.

»Kreivitär, tulipunainen neilikka», sanoi hän vihdoin, »on vähäpätöisen kasvin nimi, joka kasvaa tienvarsilla Englannissa; mutta se on myöskin nimi, valittu kätkemään maailman parhaimman ja uljaimman miehen persoonaa, jotta hän saisi rauhassa toimittaa jaloa tehtävänsä.»

»Aivan niin», lausui nuori kreivi, »olen kuullut puhuttavan Tulipunaisesta neilikasta. Pieni, punainen kukkanenko? — niin! Pariisissa kerrotaan, että joka kerran, kun rojalisteja pakenee Englantiin, kirottu Fouquier-Tinville, yleinen syyttäjä, saa vastaanottaa kirjelappusen, johon on merkitty tuo punainen kukkanen... Eikö niin?»

»Niin on laita», myönsi lordi Antony.

»Hän on siis tänäänkin saanut sellaisen kirjeen?»

»Epäilemättä.»

»Oi, tahtoisinpa mielelläni tietää mitä hän sanoo!» lausui Suzanne iloisesti. »Kerrotaan tuon pienen, punaisen kukan olevan ainoan, joka saa hänet pelkäämään.»

»Totta tosiaankin», sanoi sir Andrew, »hänellä on vielä kyllin tilaisuutta tutkia pientä tulipunaista kukkaa.»

»Voi», huokaisi kreivitär, »kaikki on satumaista enkä voi sitä ollenkaan käsittää.»

»Rouva kreivitär, miksi yritättekö?»

»Mutta sanokaahan, miksi johtajanne — miksi kaikki te kulutatte rahoja ja panette henkenne alttiiksi — sillä henkennehän panette alttiiksi noustessanne Ranskassa maihin — ja kaikki vain meidän ranskalaisten tähden, jotka emme ole teille minkäänarvoisia.»

»Urheilua, rouva kreivitär, urheilua», vakuutti lordi Antony hyvin iloisesti miellyttävällä äänellään; »me olemme urheilijakansaa, onhan se tunnettua ja nykyään on muodissa saada jänis riistetyksi koiran suusta.»

»Voi, ei, ei, ei ainoastaan urheilua, lordi — olen varma että teillä on jalommat syyt hyviin töihinne.»

»Rouva kreivitär, toivoisin teidän saavan ne selville. Mitä minuun tulee vakuutan rakastavani sitä urheilua sillä se on paras tähän asti harjoittamistani leikeistä — päästä pakoon viime tingassa, se on kuin paholaisen uskallusta! — hei koirani! — ja niin me poistumme!»

Mutta kreivitär pudisteli päätään yhä vain epäillen. Hänestä näytti nurinkuriselta, että nuoret miehet ja heidän suuri johtajansa, jotka kaikki olivat rikkaita, vieläpä jalosukuisia ja nuoriakin, antautuivat vaaroihin ainoastaan pelkästä urheiluhalusta, niinkuin hän tiesi heidän alituisen tekevän. Heidän kansallisuutensa ei suinkaan suojellut heitä Ranskassa. Kaikki tiesivät että epäiltävien rojalistien suojeleminen ja auttaminen tuotti säälimättömän tuomion ja pikaisen mestauksen, olipa suojelija mitä kansallisuutta tahansa. Nuoret englantilaiset olivat ärsyttäneet armotonta ja verenhimoista vallankumouksellista tuomioistuinta aivan Pariisin muurien sisällä sieppaamalla sen käsistä tuomittuja uhreja melkein giljotiinin

juurelta. Kreivitärtä aivan puistatti ajatellessaan Pariisista pakoa kahden lapsensa kanssa kätkeytyinä pahanpäiväiseen vankkurikuomiin turnipsien ja kaalinkerien joukkoon, jossa he tuskin uskalsivat hengittää kansan kirkuessa läntisellä katusululla: »Ylimykset hirteen!»

Kaikki oli tapahtunut niin ihmeellisesti: kreivitär ja hänen miehensä olivat päässeet selville, että heidät oli kirjoitettu »epäiltävien luetteloon», joka tarkoitti muutamien päivien — ehkäpä vain tuntien tutkimusta ja kuolemaa.

Sitten tuli pelastuksen toivo; salaperäinen kirje, jonka allekirjoituksena oli hämärä tulipunainen nimimerkki, lyhyet, selvät ohjeet, ero kreivi de Tournaysta; tapaamisen toivo, pako kahden lapsen kanssa; vankkurien kuomi, ajurina hirveä eukko, joka kuin mikäkin paha henki piiskansa varressa heilutteli kauheata voitonmerkkiä.

Kreivitär tarkasteli eriskummallista, vanhanaikaista englantilaista majataloa, maan yhteiskunnallisen ja kirkollisen vapauden rauhalaa, ja hän sulki silmänsä päästäkseen häiritsevästä mielikuvista, joita oli saanut läntisestä katusulusta ja pelästyneestä roskajoukosta, kun se peräytyi vanhan eukon ruttopuheet kuultuaan.

Vankkureissa istuessaan oli kreivitär koko ajan luulotellut, että hänet lapsineen tunnetaan, pidätetään, tutkitaan ja tuomitaan. Nuoret englantilaiset uljaan ja salaperäisen johtajansa ohjaamina olivat panneet elämänsä alttiiksi pelastaakseen heidät niinkuin he jo ennen olivat pelastaneet joukottain muitakin viattomia ihmisiä.

Ja ainoastaanko urheiluharrastuksesta? Mahdotonta! Sir Andrew huomasi Suzannen katseesta, että tämä arveli ainakin hänen pelastavan lähimäisiään hirveästä ja ansaitsemattomasta kuolemasta paremmista ja jalommista syistä, kuin mitä hän uskotteli Suzannelie.

»Kuinka monta miestä kuuluu teidän urheaan liittoonne?» kysyi Suzanne arastellen.

»Kreivitär, kaksikymmentä», vastasi hän, »yksi käskee ja yhdeksäntoista tottelee. Kaikki olemme englantilaisia ja samat asiat velvoittavat meitä kaikkia — johtajamme totteleminen ja syyttömien pelastaminen.»

»Hyvät herrat, Jumala varjelkoon teitä kaikkia!» lausui kreivitär lämpimästi.

»Rouva kreivitär, niin hän on tehnytkin tähän asti.»

»On niin ihmeellistä, ihmeellistä! — Te olette kaikki niin uljaita, rakastatte lähimäisiänne — mutta tehän olettekin englantilaisia! — ja Ranskassa toistensa pettäminen on aivan yleistä — kaikki vain vapauden ja veljeyden nimessä!»

»Ja Ranskan naiset ovat katkerampia meille ylimyksille kuin miehet», sanoi kreivi huokaisten.

»Niinpä kylläkin », lisäsi kreivitär ynseän halveksimisen ja katkeruuden ilme surullisissa silmissään. »Esimerkiksi eräs nainen, Marguerite S:t Just Ilmianto markiisi de S:t Cyrin ja koko hänen perheensä kauhealle hirmutuomioistuimelle.»

»Marguerite S:t Justkö?» kysyi lordi Antony vilkaisten merkitsevästi sir Andrew'n. »Marguerite S:t Justkö?»

»Aivan varmasti — —»

»Niin» vastasi kreivitär, »tietysti te hänet tunnette. Hän oli Comédie Française paras näyttelijätär ja meni vasta naimisiin muutaman englantilaisen kanssa. Tietystihän te hänet tunnette —»

»Tumienko hänet?» sanoi lordi Antony. »Tunnenko lady Blakeneyn — Lontoon hienoimman naisen — Englannin rikkaimman miehen vaimon? Lady Blakeneyn me tietysti kaikki tunnemme.»

»Hän oli minun koulutoverini Pariisissa», sanoi Suzanne, »ja me tulimme yhdessä Englantiin kieltänne oppimaan. Minä pidin paljon Margueritesta enkä saata uskoa, että hän on voinut niin pahasti menetellä.»

»Tuntuu aivan uskomattomalta», lausui sir Andrew. »Tehän sanoitte, että hän ilmiantoi markiisi de S:t Cyrin. Miksikä hän olisi sen tehnyt? Eiköhän se ole erehdys?»

»Erehdys se ei ole», väitti kreivitär kylmästi. »Marguerite S:t Justin veli on kuuluisa tasavaltalainen. Puhuttiin kyllä hänen ja serkkuni markiisi de S:t Cyrin välisestä perhekahakasta. S:t Justit ovat aivan alhaista säätyä, ja tasavaltainen hallitus palkkaa urkkijoita. Vakuutan, ettei se ole erehdys... Te ette kaikei ole ennen kuullut tätä juttua?»

»Rouva kreivitär, kyllähän olen kuullut siitä huhuttavan, mutta Englannissa kukaan ei sitä usko. — — Sir Percy Blakeney, hänen miehensä, on hyvin varakas. Hänellä on korkea yhteiskunnallinen asema ja hän on Walesin prinssin läheinen ystävä — — ja lady Blakeney määrää sekä Lontoon muodit että seuralämän sävyn.»

»Mahdollista, ja me tulemme tietystikin viettämään hyvin hiljaista elämää Englannissa, mutta minä rukoilen Jumalaa, ettei minun tarvitsisi tavata Marguerite S:t Justiä vieraillessani tässä kauniissa maassa.»

Yleinen hämmästys valtasi pienen iloisen pöytäseurueen. Suzanne vaikenä ja oli surullisennäköinen; sir Andrew hypisteli haarukkaansa rauhattomasti, jotavastoin kreivitär sulkeutuneena ylhäisten

ennakkoluulojensa haarniskaan istui jäykkänä ja suorana pystyselkäisellä tuolillaan. Lordi Antony näyttäen äärettömän levottomalta katsahti pari kertaa merkitsevästi Jellybandiin, joka oli yhtä levottomannäköinen kuin hänkin.

»Milloin luulette sir Percyn ja lady Blakeneyn saapuvan?» — koetti hän huomaamatta kuiskata isännälle.

»Millä hetkellä tahansa, lordi», vastasi Jellyband kuiskaten.

Mutta siinä hänen puhuessaan alkoi jo kuulua kaukaista rattaiden räminää. Se kävi yhä selvemmäksi ja puhettakin saattoi eroittaa. Hevosten kavioitten kopsekin kuului kivitetyllä tiellä ja samassa tallipoika avasi kahvilan oven törmäten touhuissaan sisään.

»Sir Percy Blakeney ja lady Blakeney», huusi hän hyvin kimakalla äänellä, »ovat juuri tulossa.»

Ja huudon kajahtellessa, valjaiden helistessä ja hevosten kenkien kopsaessa upeat, neljän komean raudikon vetämät vaunut pysähtyivät »Kalastajalepolan» eteen.

V LUKU

Marguerite.

Silmänräpäykseksi hauska tammikattoinen kahvila muuttui meluisaksi näyttämöksi. Heti tallipojan ovella huudahtaessa lordi Antony hyppäsi pystyyn kiroten ja alkoi jaella epäselviä määräyksiään hämmästyneelle Jellyband paralle, joka oli aivan ymmällä, sillä hän ei tiennyt mitä tehdä.

»Jumalan nimessä, mies», huomautti lordi, »koettakaa pitää lady Blakeneyä ulkona juttelemassa hetkisen, jolla aikaa naiset poistuvat. Senkin vietävä!» lisäsi hän yhä voimakkaammin kiroten, »tämähän vasta onnetonta on!»

»Joutuin, Sally! kynttilät!» huusi Jellyband hypellen ja juoksennellen edes takaisin siten lisäten yleistä hämminkiä.

Kreivitär oli myöskin noussut jäykkänä ja suorana koettaen peitellä kiihtymystään ja teeskennellen olevansa hyvinkin levollinen. Hän lausui: »Minä en vain halua nähdä häntä! — en vain halua nähdä häntä!»

Mahtavien vierasten saapuessa ulkona seisovan väkijoukon innostus kohosi korkeimmilleen.

»Hyvää päivää, sir Percy! — Hyvää päivää, armollinen lady! Palvelijanne, sir Percy!» kuului yhtämittaa vienojakin ääniä joukossa — »muistakaa sokeaa miesparkaa, sir Percy ja lady Blakeney, vetoamme hyväntahtoisuuteenne!»

Melun keskeltä kuului äkkiä erikoisen suloinen ääni,

»Antakaa miesparan olla — ja antakaa hänelle illallista minun kustannuksellani.»

Äänessä oli matala »nuotin» tapainen sointu ja kerakkeiden lausuminen ilmaisi hiukan ulkolaista ääntämistapaa.

Kaikki kahvilan vieraat kuulivat sen ja pysähtyivät ikäänkuin vaistomaisesti kuuntelemaan. Sally seisoj pidellen kynttilöitä vastakkaisella ovella, joka johti yläkerrassa oleviin makuuhuoneisiin. Kreivitär pötki pakoon soinnukasäänistä vihollistaan. Suzanne seurasi vastenmielisesti äitiään. Heittäen surullisia silmäyksiä ovelle toivoi hän näkevänsä edes vilahdukselta entisen rakkaan koulutoverinsa.

Sitten Jellyband aukaisi oven ja niinkuin typerä mies ainakin luuli voivansa torjua uhkaavan onnettomuuden, jonka enteitä hän tunnusteli ilmassa. Sama matala, soinnukas ääni lausui iloisesti nauraen ja pilkallisen hämmästyneesti.

»Huh-h-h! Olenpa märkä kuin koira! Luoja ties', tällaista ilmaa ei varmaankaan ole koskaan ennen ollut!»

»Suzanne, tule heti minun kanssani! — toivon että tulet!» sanoi kreivitär käskevästi.

»Voi, äiti!» pyyteli Suzanne.

»Arvoisa lady — h — hm! — arvoisa lady!» kuului hiljaa Jellybandin suusta, kun hän koetti kömpelöllä tavallaan seistä tiellä.

»Voi, hyvä mies», sanoi lady Blakeney kärsimättömästi, »mitä varten seisotte tielläni tanssien kipeäjalkaisen kalkkunan tavoin, antakaa minun mennä valkean ääreen, sillä olen vilusta menehtymäisilläni.»

Ja sysättyään isännän hellävaroen syrjään lady Blakeney kiirehti sisään.

Vieläkin joskus sattuu näkemään Marguerite S:t Justin, silloisen lady Blakeneyn, kuvia — mutta on varsin luultavat, ettei ainoakaan niistä esitä hänen verratonta kauneuttaan oikeassa valossa. Keskikokoista pitempi, komea, kuninkaallinen ryhti — eipä ihme, että itse kreivitärkin hetkeksi pysähtyi ihailemaan lumoavan kaunista naista.

Marguerite Blakeney ei siihen aikaan ollut vielä viittäkolmatta täyttänyt, ja hänen kauneutensa oli lumoavimmillaan. Iso, aaltomaisesti heiluvilla höyhenillä koristettu hattu varjosti klassillista otsaa, jota kastanjanruskeat hiukset ympäröivät; sillä hetkellä ei niissä ollut yhtään puuteria. Suloiset, melkein lapsimaiset kasvot, suora, niinkuin marmoriin veistetty nenä, pyöreä leuka ja siro kaula — kauneutta lisäsi vielä ajan komea vaatetus. Sininen samettipuku mukautui kuin valettu hänen sirolle vartalolleen. Toisessa kädessä hänellä oli pitkä, isolla silkkinauharuusukolla koristettu keppi, jota hän piteli hyvin arvokkaasti. Hienot naiset alkoivat juuri niihin aikoihin käyttää sellaisia käsikoristeita.

Silmäillen ympärilleen oli Marguerite Blakeney tuossa tuokiossa tarkastanut jokaista läsnäolevaa. Hän nyökäytti iloisesti päätään sir Andrew Ffoulkesille samalla kätellen lordi Antonya.

»Halloo! lordi Tony, miksi — mitä te täällä Doverissa teette?»

Vastausta odottamatta kääntyi hän kreivittären ja Suzanneen päin. Hänen kasvonsa aivan kirkastuivat ojentaessaan kätensä nuorelle tytölle.

Tunteittensa vallassa Marguerite lähestyi heitä molempia. Hänen käyttöksensä ja hymyilynsä eivät osoittaneet ollenkaan hämmästyksiä. Lordi Tony ja sir Andrew katselivat näytelmää epäluuloisen uteliaasti. Vaikka olivatkin englantilaisia, olivat he usein olleet Ranskassa ja seurustelleet ranskalaisten kanssa, joten he tarkalleen tunsivat Ranskan vanhan aateliston taipumattoman ylpeyden ja sen katkeran vihan, jonka valossa he katselivat kaikkia niitä, jotka olivat olleet heidän kukistumiseensa avullisina. Kauniin lady Blakeneyn veli Armand S:t Just, oli kiihkeä tasavaltalainen, vaikka olikin maltillinen ja sovinnollinen mielipiteiltään. Hänen ja vanhoilta ajoilta polveutuvan S:t Cyrin suvun välinen riita, — jonka syistä ja vastasyistä sivulliset eivät koskaan päässeet selville —, oli kohonnut huippuunsa S:t Cyr-suvun hävitessä. Ranskassa S:t Just ja hänen puoluelaisensa riemuitsivat voitostaan. Englantiin sitävastoin pakeni henkensä kaupalla nämä kolme maastaan karkoitettua pakolaista, joilta oli riistetty vuosisatojen kunnian tarjoamat edut. Siinä heidän keskellään seisoivat tasavaltalaisten kaunis jälkeläinen, samaisten tasavaltalaisten, jotka olivat kukistaneet valtaistuimen, hävittäneet ylimystön, jonka sukujuuret ulottuivat kuluneiden vuosisatojen hämärään kaukaisuuteen.

Siinä hän seisoivat heidän edessään tietämättömänä kauneutensa voimasta ja tarjoten kättä heille, niinkuin hän vain sillä olisi sovittanut menneen vuosikymmenen ristiriidat ja verenvuodatuksen.

»Suzanne, kiellän sinua puhuttelemasta tuota naista!» sanoi kreivitär tuimasti tarttuen tyttärensä käsivarteen pidättääkseen häntä.

Hän puhui englantia, jotta kaikki olisivat kuulleet ja ymmärtäneet, niinhyvin englantilaiset herrat kuin ravintoloitsijakin tyttärineen. Sally oli aivan kauhuissaan ulkolaisen röyhkeästä hävyttömyydestä lady Blakeneyä

kohtaan, — joka sir Percyn vaimona oli Englannin kansalainen ja vielä lisäksi Walesin prinssin ystävä.

Lordi Antonyn ja sir Andrew Ffoulkesin sydän oli pysähtyä lyömästä ansaitsemattomasta loukkauksesta. Toisen huulilta pääsi varoitushuudahdus, toisen pyyntö, ja vaistomaisesti he silmäilivät ovea, josta venyttävän hidas, mutta soinnukas ääni kuului.

Marguerite Blakeney ja kreivitär de Tournay olivat ainoat läsnäolijat, jotka eivät näyttäneet liikutetuilta. Kreivitär jäykän suorana ja uhkaavannäköisenä vielä pitäen toista kättään tyttärensä käsivarrella, oli kuin personoitu, lannistumaton ylpeys. Margueriten suloiset kasvot kävivät yhtä valkoisiksi kuin hänen pitsikauluksensakin. Hyvin tarkkasilmäinen henkilö olisi saattanut huomata, että silkkinauhoilla koristettua keppiä pitelevä käsi vapisi, vaikka se olikin nyrkkiin puristettuna.

Mutta sitä kesti vain silmänräpäyksen. Hetkisen kuluttua hän kohotti hiukan päätään, huulet kaareutuivat ivallisesti ylöspäin, kirkkaat siniset silmät katsoivat suoraan jäykkään kreivittäreen ja kohauttaen harteitaan hän lausui iloisesti:

»Tuhat tulimmaista, kansatar, mikäs hyttynen teitä pistää, pyydän kysyä?»

»Arvoisa lady, me olemme nyt Englannissa», vastasi kreivitär yhä vieläkin kylmästi, »ja minulla on vapaus kieltää tytärtäni ojentamasta teille ystävän kättä. Tule Suzanne!»

Hän antoi tyttärelleen viittauksen ja katsahtamatta Marguerite Blakeneyin purjehti mahtavasti huoneesta nuorille miehille vanhanaikaisen tavan mukaan syvään kumartaen.

Hiljaisuus vallitsi hetkisen vanhassa, kahvilassa kreivittären hameiden kahinan heiketessä hänen käytävää pitkin poistuessaan. Marguerite tarkasteli vakavin katsein jäykkänä kuin muistopatsas suoraselkäistä vartaloa sen hävitessä ovesta. Mutta kun nöyrä ja tottelevainen pikku Suzanne aikoi seurata äitiänsä, hävisi Margueriten luja ja järkähtämätön ilme äkkiä. Hänen silmissään saattoi nähdä ikävöivän, melkein liikuttavan ja lapsellisen katseen.

Pikku Suzanne huomasi sen. Kaunotar, joka varmaankaan ei ollut tyttöä paljon vanhempi, huomasi heti lapsen herttaisen luonteen. Lapsellinen tottelevaisuus muuttui tyttömäiseksi myötätunnoksi; ovella hän kääntyi, juoksi takaisin Margueriten luo ja kietoen kätensä hänen kaulaansa suuteli häntä tunteittensa valtaamana; vasta sitten hän seurasi äitiään. Sally taasen seuraten häntä kumarsi lady Blakeneylle miellyttävä hymy poskikuoppien somentamilla kasvoillaan.

Suzannen herttainen, hauska ja äkillinen päähänpisto laukaisi ikävän jännityksen. Sir Andrew'n katse seurasi pientä, sievää tyttöä, kunnes se oli kokonaan poistunut. Vaatimattoman iloisesti se sitten kohtasi lady Blakeneyn silmät.

Somasti teeskennellen Marguerite heitti lentosuukkosen naisille heidän poistuessaan ovesta, ja sitten hänen suunsa vetäytyi hullunkuriseen hymyyn.

»Niinkö onkin asianlaita, niinkö?» kysyi hän iloisesti. »Kas niin, sir Andrew, oletteko koskaan nähnyt niin epämiellyttävää henkilöä? En vain halua muuttua sellaiseksi vanhoilla päivilläni.»

Nostaen pitkää hamettaan oikaisi hän ryhtinsä ja asteli suoraselkäisenä takan luo.

»Suzanne», sanoi hän matkien kreivittären ääntä, »kiellän sinua puhumasta tuon naisen kanssa!»

Lady Blakeneyn päähänpistoa säesti kova ja äänekäs nauru, sillä sir Andrew ei ollut sen huonompi tekemään havaintoja kuin lordi Tonykään. Matkiminen oli niin onnistunut, äänen sävy niin tarkkaan toistettu, että nuoret miehet riemuissaan huudahtivat kuin yhdestä suusta »hyvä!»

»Voi, lady Blakeney!» lisäsi lordi Tony, »varmaankin Comédie Françaiseissa kaivataan teitä suuresti, ja varmaankin pariisilaiset vihaavat sir Percyä, kun hän vei teidät sieltä.»

»Hyvänen aika, mies», sanoi Marguerite kohauttaen kauniita olkapäitään, »mahdotontahan on vihata sir Percyä mistään; hänen älykkäät kepposensahan saattavat itse kreivittärenkin neuvottomaksi.»

Nuori kreivi, jota ei haluttanut seurata arvokkaasti poistuvaa kreivitärtä, astui muutaman askeleen eteenpäin puolustaakseen häntä, jos lady Blakeney vielä olisi käyttäytynyt loukkaavasti hänen äitiään kohtaan, Mutta ennenkuin hän ehti lausua vastustavaa sanaakaan, kuului ulkoa soinnukasta, joskin huomattavasti typerää naurua, ja hetken kuluttua tavattoman pitkä ja komeasti puettu henkilö ilmestyi ovelle.

VI LUKU

Keikari v:lta 1792.

Sir Percy Blakeney oli vielä armon vuonna 1792 noin pari kolme vuotta vailla kolmekymmentä. Ollen keskinkertaista englantilaista pitempi, leveäharteinen ja vankkarakenteinen, olisi häntä voinut sanoa hauskannäköiseksi, ellei hänen sinisissä silmissään olisi ollut velto ilme ja ellei alituinen mitätön nauru olisi rumentanut hänen säännöllistä, lujapiirteistä suutaan.

Melkein vuosi oli jo siitä kulunut, kun paroni sir Percy Blakeney, Englannin rikkaimpia miehiä, muotikeikari ja Walesin prinssin hyvä ystävä, oli hämmästyttänyt Lontoon ja Bathin hienostot palaamalla matkoiltaan kotiinsa kauniin, viehättävän ja viisaan ranskalaissyntyisen vaimonsa kanssa. Hän, uneliain ja ikävin brittiläinen, jonka nukuttava seura oli aina saanut kauniit naiset haukottelemaan, oli hankkinut itselleen ihanan puolison syrjäyttäen monet kilpakosijat, niinkuin aikakirjat todistavat.

Marguerite S:t Just oli ensimmäisen kerran esiintynyt julkisesti Pariisin taiteellisissa piireissä juuri siihen aikaan, jolloin niiden omassa keskuudessa tapahtui suurin tunnettu yhteiskunnallinen herääminen. Luonto oli tuhlaamalla jakanut kauneutta ja lahjoja tuskin kahdeksantoista täyttäneelle tytölle, jota ainoastaan häneen kiintynyt nuori veljensä suojeli. Marguerite

S:t Just kokosi pian ympärilleen kotiinsa rue de Richelieun varrelle hienon seurapiirin, joka oli yhtä loistava kuin suljettukin — s.o. suljettu ainoastaan yhdessä merkityksessä — sillä Marguerite S:t Just oli periaatteiltaan ja vakaumukseltaan tasavaltalainen. Syntyperän tasa-arvoisuus oli hänen mielilauseensa, omaisuuden erilaisuus oli hänestä vain kiusallista onnettomuutta. Ainoastaan lahjakkuuden erilaisuuden hän hyväksyi. »Raha ja arvonimet olkoot perinnöllisiä, mutta lahjat eivät ole», oli hänellä tapana sanoa. Hänen hauska salonkinsa olikin avoinna omintakeisuudelle ja älylle, loistolle ja nerokkuudelle, viisaille miehille ja lahjakkaille naisille. Sinne pääsyä pidettiin henkisissä piireissä — joiden keskuksena Pariisi levottominkin aikoina oli — taiteellisen uran todistuksena.

Viisaat, kuuluisat ja myöskin korkea-arvoiset henkilöt alituisesti ympäröivät komean hoviseurueen tavoin Comédie Françaisen viehättävää näyttelijätärtä. Hän kiiti tasavaltaisen, vallankumouksellisen ja verenhimoisen Pariisin läpi kuin loistava pyrstötähti, jonka perässä seurasi henkisen Europan etevimmät ja mielenkiintoisimmat henkilöt.

Menestys saavutti huippunsa. Toiset nauroivat myötätunnosta ja sanoivat sitä taiteelliseksi erikoisuudeksi, toiset pitivät sitä viisaan varokeinona, sillä tuhkatiheäänhän Pariisissa sattui kaikellaista siihen aikaan. Oikea syy Margueriten tekoon oli kuitenkin kaikille hämmästyttävän salaperäinen. Miten lienee ollutkaan, Marguerite S:t Just meni sir Percy Blakeney'n kanssa naimisiin eräänä kauniina päivänä ilmoittamatta ystävilleen ja pitämättä hienoja ranskalaisia hääpäivällisiä, illanviettoja tahi muita komeisiin häihin kuuluvia kemuja.

Kukaan ei uskaltanut sanoa, miten tuo typerä ja ikävä englantilainen tuli päässeeksi henkisiin piireihin, jotka ympäröivät »Europan nerokkainta naista», niinkuin Marguerite S:t Justin ystävät yksimielisesti häntä

nimittivät. Kulta-avainten sanotaan aukaisevan kaikki ovet, vakuuttivat pahansuovat ihmiset.

Niin vain tapahtui, että hän meni naimisiin sir Percy Blakeneyn kanssa, »Europan nerokkain nainen» oli liittänyt oman kohtalonsa Blakeneyn, »kirotun tyhmyrin», kohtaloon, eivätkä edes Marguerite S:t Justin parhaat ystävätkään keksineet siihen sen parempaa syytä, kuin että sen aiheutti ylenmääräinen eriskummallisuus. Ne ystävät, jotka tunsivat hänet, pitivät naurettavana pelkkää ajatustakin, että Marguerite S:t Just meni narrimaisen sir Percyn kanssa naimisiin aineellisten etujen vuoksi. He tiesivät, ettei Marguerite välittänyt rahasta ja vielä vähemmän arvonomistä; paitsi sitä kosmopoliittisessa maailmassa oli muitakin jalosukuisia miehiä, vaikkeivät he olleetkaan yhtä rikkaita kuin Blakeney, ja hekin olisivat olleet kovin onnellisia saadessaan tarjota Marguerite S:t Justille miten korkean yhteiskunnallisen aseman tahansa.

Sir Percyä pidettiin yleensä kokonaan sopimattomana henkilönä niin velvoittavaan asemaan. Marguerite S:t Justin sokea jumaloiminen, pohjaton rikkaus ja Englannin hovin suuri suosio olivat hänen ainoat ansionsa. Lontoon seurapiireissä arveltiin kuitenkin, että niin rajoitetulla älyllä varustetun henkilön olisi ollut viisaampaa tarjota maalliset hyvyytensä vähemmän ihanalle ja viisaalle naiselle.

Sir Percy oli niihin aikoihin Englannin hienojen piirien huomattavimpia henkilöitä. Hän oli viettänyt suurimman osan nuoruudestaan ulkomailla. Hänen isänsä, sir Algernon Blakeney vainajaa oli kohdannut suuri onnettomuus. Hänen jumaloima, nuori vaimonsa oli tullut parantumattomasti heikkomieliseksi elettyään kaksi vuotta onnellisessa avioliitossa. Heti Percyn synnyttyä lady Blakeney vainaja joutui hirveän taudin uhriksi, — Mielenvikaisuutta pidettiin siihen aikaan auttamattomasti parantumattomana, vieläpä Jumalan kirouksena koko perheelle. Sir

Algernon matkusti sairaan vaimonsa kanssa ulkomaille, ja siellä Percykin sai kasvatuksensa varttuen täysi-ikäiseksi sairasmielisen äitinsä ja hajamielisen isänsä seurassa. Hänen vanhempansa kuolivat melkein perätysten jättäen Percyn ainoaksi perillisekseen. Sir Algernon oli viettänyt hyvin vaatimatonta ja yksinäistä elämää, joten Blakeneyn suuri omaisuus oli kasvanut kymmenkertaiseksi.

Sir Percy Blakeney oli matkustellut ulkomailla sangen paljon, ennenkuin hän toi kotiin nuoren, kauniin, ranskalaisen vaimonsa. Hienot piirit olivat valmiit avosylin vastaanottamaan heidät kummatkin. Sir Percy oli rikas, hänen vaimonsa hienostunut. Walesin prinssi piti heistä molemmista hyvin paljon. Kuuden viikon kuluttua heidät tunnustettiin hienojen piirien johtohenkilöiksi. Sir Percyn takit olivat keskusteluaiheena kaupungilla, hänen turhamaisuudestaan puhuttiin Almackin ja Mallin kaduilla, joilla loistavasti puetut nuoret miehet jäljittelivät hänen mitätöntä nauruaan. Jokainen tiesi hänen olevan toivottomasti typerän, mutta sitä ei sopinut ihmetellä, sillä olivathan Blakeneyt vuosipolvina olleet tunnettuja tyhmyrejä, ja olihan hänen äitinsä kuollut heikkomielisenä.

Seurapiireihin hänet vastaanotettiin, helliteltiin ja pidettiin suuressa arvossa, sillä hänellä oli maan kauneimmat hevoset, hänen kutsunsa ja viininsä olivat hyvin haluttuja. Mitä tulee hänen naimiseensa »Europan nerokkaimman naisen» kanssa — niin — varmasti ja nopeasti lähestyviä seurauksia ei voinut välttää. Kukaan ei surkutellut häntä, sillä olihan hän oman onnensa seppä. Englannissa, oli paljon nuoria, kauniita ja ylhäisiä naisia, jotka olisivat sangen mielellään auttaneet häntä Blakeneyn omaisuuden käyttämisessä ja samalla vain suvaitsevasti hymyilleet hänen turhamaisuudelleen ja hyvänluontoiselle typeryydelleen. Sir Percy sai yksin kantaa surunsa, sillä nähtävästi hän ei halunnut osanottoa. Hän näytti olevan hyvin ylpeä viisaasta vaimostaan eikä välittänyt ollenkaan siitä, ettei lady Blakeney edes koettanutkaan peitellä hyvänluontoista halveksimistaan, jolla

hän kohteli miestänsä. Sekään ei näyttänyt sir Percyyn koskevan, että lady Blakeney miehensä kustannuksella vain huvikseen terästeli pulppuavaa kekseliäisyyttään.

Blakeney oli siis tosiaankin liian typerä käsittämään vaimonsa pilkkaa. Vaikka hänen avioelämänsä viehättävän pariisittaren kanssa olisikin kumonnut kaikki hänen kuvittelemat toiveensa ja lamauttanut uskollisuuden vaimoonsa, olisi siitä syrjäisillä ollut vain hämärä aavistus.

Kauniissa kodissaan Richmondissa antoi sir Percy hyväntahtoisesti vaimonsa loistaa aina ensimmäisenä. Tuhlaamalla hän jakeli Margueritelle jalokiviä ja kaikellaista muuta ylellisyyttä, joita tämä käytti omalla viehättävällä tavallaan tarjoten miehensä komean hovin vieraanvaraisuutta yhtä suosiollisesti kuin hän oli toivottanut henkeväen seurapiirinsä Pariisissakin tervetulleeksi.

Sir Percy Blakeney oli epäilemättä kaunis lukuunottamatta hänen unista ja ilmeetöntä katsettaan. Hän oli aina moitteettomasti puettu ja käytti liioiteltua »Incroyable»-kuosia, joka vastikään oli Pariisista tullut Englantiin, osoittaen siten omaavansa englantilaisen *gentlemanin* synnynnäisen ja täydellisen hyvän maun. Mainittuna syyskuun iltana, vaikka hän olikin ajanut pitkät hevosmatkat sateessa ja rapakossa, oli hänen päällystakkinsa moitteeton, kädet näyttivät melkein naisellisen valkoisilta hienojen pitsisten hiharöyhelöiden ympäröiminä. Tavattoman lyhyt silkkitakki, hyvin leveäkäänteiset liivit ja kapearantuiset polvihousut pukivat hänen pitkää vartaloaan erinomaisesti. Sellainen englantilainen miehuuden edustaja olisi voinut herättää ihailua — elleivät narrimaiset tavat, teeskennellyt liikkeet ja alituinen, mitätön nauru olisi olleet häiritsemässä.

Hän oli laahustautunut vanhanaikaiseen ravintolaan pudistellen vettä hienosta päällystakistaan. Asetettuaan kultasankaisen monoklin silmälleen

tarkasteli hän seuruetta, jonka hämmästyttävä hiljaisuus oli siinä tuokiossa vallannut.

»Tony, kuinka voitte? Ffoulkes mitä uutta?» kysyi hän kätellen ja tarkastellen nuoria miehiä. »Tuhat tulimmaista», lisäsi hän peitellen haukotustaan, »onko milloinkaan ennen nähty tällaista koiranilmaa? — Senkin saakelin ilmasto!»

Hämmästynyt ja pilkansekainen teeskennelty nauru huulilla oli Marguerite kääntynyt mieheensä päin leikillinen ilme iloisissa sinisissä silmissään ja katseli häntä kiireestä kantapäähän.

»Kas niin!» lausui sir Percy hetken kuluttua, kun kukaan ei sanonut halaistua sanaakaan, »miten arannäköisiä te olettekaan! — — Mikä on hätänä?»

»Sir Percy, ei mikään», vastasi Marguerite jotensakin hilpeästi, vaikka hänen ilonsa tuntuikin hiukan teeskennellyltä, »se ei häirinne rauhaanne — ainoastaan pieni loukkaus vaimollenne.»

»Kas niin, rakkaani, älä sano niin. Kuka oli se rohkea mies, joka uskalsi loukata sinua — kuka?»

Lordi Tony koetti tarjota apuansa, mutta ei ehtinyt, sillä nuori kreivi oli jo nopeasti astunut esille.

»Sir», sanoi hän murteellisella englanninkielellä kohteliaasti kumartaen ennen puheensa jatkamista, »äitini kreivitär de Tournay de Basserive loukkasi rouvaa, joka näyttää olevan teidän puolisonne. En voi pyytää anteeksi äitini puolesta; hän käyttäytyi mielestäni oikein. Mutta olen valmis sovittamaan asian, niinkuin tapa on kunniallisten miesten kesken.»

Nuori mies ojensi hoikan vartalonsa aivan suoraksi ja näytti hyvin innostuneelta, ylpeältä ja tuliselta silmäillessään runsaasti kuuden jalan pituista, komeata paroni sir Percy Blakeneyä.

»Herranen aika, sir Andrew», sanoi Marguerite naurahdellen tutunomaisesta saaden muutkin nauramaan, »katsokaahan kaunista näytelmää — englantilaista kalkkunaa ja ranskalaista kukkoa.»

Vertaus oli hyvin satuttava, ja englantilainen kalkkuna katseli kerrassaan hämillään pientä, sievää ranskalaista kukkoa, joka siinä räpytteli siipiään aivan uhkaavana.

»Kas niin», sanoi sir Percy vihdoinkin asettaen monoklin silmälleen ja katseli nuorta ranskalaista avomielisesti ihmetellen, »missä ihmeissä olette oppinut englantia?»

»Sir!» sanoi kreivi hiukan hämillään siitä, miten ankarannäköinen englantilainen oli käsittänyt hänen sotaisen ryhtinsä.

»Onpa se vain ihmeellistä!» jatkoi sir Percy järkähtämättömästi, »niin hiton ihmeellistä! Tony, eikö sinustakin? Totta totisesti en minä vain osaa puhua ranskankieltä niin hyvin.»

»Sen minäkin sanon!» yhtyi Marguerite puheeseen. »Sir Percyn ääntäminen on sangen brittiläistä.»

»Sir», jatkoi kreivi totisesti ja yhä enemmän murtaen englantia, »minä luulee, että te ei ymmärtää. Tarjoon teille ainoa mahdollinen sovinto herrasmiesten kesken.»

»Mitä hittoa tarkoitatte?» kysyi sir Percy lempeästi.

»Sir, miekkaani», vastasi kreivi, jonka hämmästys alkoi muuttua kärsimättömyydeksi.

»Lordi Tony, teidän olette urheilija», sanoi Marguerite iloisesti; »kymmenen yhtä vastaan pikku kukosta.»

Mutta sir Percyn raskaat ja raollaan olevat silmät tuijottivat hetkisen kreiviin. Sitten hän peitteli taaskin haukottelemistaan, ojensi pitkät säärensä ja kääntyi hitaasti pois päin.

»Sir, Jumala olkoon teille armollinen», mutisi hän hyväntahtoisesti. »Mitä hittoja minulla on teidän miekkanne kanssa tekemistä?»

Kreivin tunteista ja ajatuksista sillä hetkellä, jolloin pitkäkoipinen englantilainen kohteli häntä huomattavan röyhkeästi, saattaisi kirjoittaa runsaasti järkeviä mietelmiä sisältäviä teoksia — —. Hänen puheestaan saattoi erottaa vain yhden ainoan sanan, sillä vihan vimmoissaan tarttuivat sanat hänen kurkkuunsa.

»Sir, kaksintaistelu», änkytti hän.

Blakeney kääntyi korkeudestaan taaskin katselemaan pientä, vilkasta miestä hetkeksikään menettämättä malttiaan. Hän nauroi iloista, tyhjänpäiväistä nauruaan ja pistäen laihat kätensä päällystakkinsa suuriin taskuihin sanoi verkalleen:

Kaksintaisteluako? Sitäkö hän tarkoitti. Tuhat tulimmaista! Tehän olette koko verenheimoinen lurjus. Haluatteko tehdä lainkuuliaisen miehen naurettavaksi? — —

»Sir, minä en koskaan ota osaa kaksintaisteluihin», sanoi hän rauhallisesti istuutuen ja ojensi pitkät koipensa kreivin eteen. »Tony, eikö teidänkin mielestänne kaksintaistelu ole hiivatin ikävää?»

Epäilemättä kreivi oli kuullut huhuttavan, että kaksintaistelu oli lainvoimaa ankarasti käyttämällä saatu Englannissa lopetetuksi. Ranskalaisesta tuntui kumminkin siitä kieltäytyminen melkein rikokselta, sillä perustuivathan hänen kunnia- ja urhoollisuuskäsitteensä vuosisatoja vanhoihin asetuksiin. Hän epäröi mitä tehdä, lyödäkö pitkäkoipista englantilaista vasten naamaa ja sanoa häntä pelkuriksi, vai oliko se *gentlemannille* sopimatonta naisten seurassa, kun Marguerite onneksi ehätti väliin.

»Lordi Tony, pyydän teitä», sanoi Marguerite sulosointuisalla äänellään, »pyydän teitä rauhanvälittäjäksi. Lapsi on aivan vihasta pakahtumaisillaan, mutta se voisi loukata sir Percyä», lisäsi hän naurahtaen hiukan pilkallisesti, joka kumminkaan ei häirinnyt vähintäkään hänen miehensä tyyneyttä. »Brittiläinen kalkkuna on voittanut», sanoi hän. »Sir Percy saattaisi ärsyttää kaikki almanakan pyhimykset ja pysyisi itse kumminkin aivan rauhallisena.»

Mutta Blakeney ollen aina hyvällä tuulella yhtyi myöskin itselleen nauramaan.

»Sepä vasta sattui paikoilleen», sanoi hän kääntyen iloisesti kreivin puoleen. »Kreivi, viisas nainen tuo vaimoni. — — Sen kyllä olette huomaava, jos oleskelette jonkun aikaa Englannissa.»

»Kreivi, sir Percy on oikeassa», ehätti lordi Antony sanomaan ystävällisesti asettaen toisen kätensä nuoren ranskalaisen olkapäälle. »Ei suinkaan liene sopivaa, että alatte uranne Englannissa yllyttämällä sir Percyä kaksintaisteluun.»

Kreivi epäröi vielä hetkisen, sitten kohauttaen harteitaan merkilliselle, miehen kunniaa loukkaavalle asetukselle, joka oli vahvistettu Brittein sumuisilla saarilla, sanoi hän arvokkaasti:

»No niin, sir, jos olette tyytyväinen, ei minullakaan ole mitään vastaan. Te, lordi olette suojelijamme. Jos olen menetellyt väärin, vetäydyn syrjään.»

»Niin, vetäytykää vain!» sanoi Blakeney jälleen tyytyväisesti syvään huokaisten, »vetäytykää tuonne. Hiton ärsyttävä, pikkunen nulikka», lisäsi hän puhkuen. »Totta totisesti, Ffoulkes, jos te ystävinenne kuljettatte Ranskasta tuollaisia tavaroita, neuvoisin teitä heittämään ne keskelle kanaalia, tahi on minun juteltava asiasta Pitt-ystävämme kanssa, jotta hän julkaisisi tullikiellon ja määräisi teidät jalkapuuhan salakuljetuksesta.»

»Kas niin, sir Percy, kohteliaisuutenne johtaa teidät harhaan», sanoi Marguerite kiemaillen, »te unohdatte itsekin kuljettaneenne tavaraerän Ranskasta.»

Blakeney nousi vitkastellen seisoalleen ja kumartaen syvään ja kunnioittavasti puolisolleen hän sanoi hyvin kohteliaasti:

»Rouvani, minulla oli valintavapaus ja metkuuni voi täysin luottaa.»

»Luullakseni enemmän kuin kohteliaisuuteenne», vastasi hän ivallisesti.

»Tuhat tulimmaista, rakkaani! Ole järkevä! Luuletko, että sallin minkä sammakonsyöjän tahansa käyttää ruumistani neulatyynynä, jokaisen, jota nenäsi muoto ei miellytä.»

»Sir Percy!» naurahti lady Blakeney kumartaessaan tavattoman sievästi, »ei teidän tarvitse pelätä! He eivät ole niitä miehiä, jotka nenäni muotoa halveksivat.»

»Pelosta ei puhettakaan, rouvani; epäilettekö uskollisuuttani? En suotta suojele miehiäni, vai mitä, Tony? Olen ennenkin puistanut nyrkkiä uusille tulokkaille — eikä hän saanut niin paljon kuin olisi tarvinnut —»

»Sir Percy, niinkö», sanoi Marguerite naurahdellen iloissaan niin, että huone kaikui vanhoja, tammisia kattohirsiä myöten, »olisimpa tahtonut nähdä teidät silloin — — ha! ha! ha! haa! — — ja pelätä pienen ranskalaisen pojan — — ha! ha! — — ha haa!»

»Ha! ha! haa! he! he! hee!» kaiutti sir Percy hyväntahtoisesti. »Kas niin, rouvani, te kunnioitatte minua. Tuhat tulimmaista, Ffoulkes, huomatkaa! olen saanut puolisoni nauramaan! — 'Europan viisaimman naisen!' — — Hitto vieköön! — meidän täytyy juoda sen päälle!» Hän koputti kovasti vieressä olevaan pöytään. »Jelly hoi! joutuin mies! Jelly tänne!»

Taaskin oli rauha maassa. Herra Jellybandkin tointui entiselleen, mutta kovasti hän oli saanutkin ponnistella pysyäksensä maltillisena keskustelun aikana.

»Maljallinen punssia, Jelly, oikein kuumaa ja väkevää!» sanoi sir Percy. »Täytyy voidella kekseliästä päätään, joka on saanut viisaan naisen nauramaan! Ha! ha! ha! haa! Kiiruhtakaa, hyvä Jelly!»

»Sir Percy, siihen ei ole aikaa», lausui Marguerite. »Laivuri saapuu pian ja veljeni aikoo kiiruhtaa laivalle, muutoin *Untola* ei pääse lähtemään vuoksen aikana.»

»Aikaako, rakkaani? Aikaa on runsaasti herrasmiesten humaltua ennen vuoksen nousua.»

»Arvoisa lady», sanoi Jellyband kohteliaasti, »luullakseni nuori herra on juuri tulossa sir Percyn laivurin kanssa.»

»Sepä hauskaa», tuumii Blakeney, »sitenhän Armand'kin pääsee iloisein juominkeihin. Tony, kuulkaahan», lisäsi hän kääntyen kreiviin päin, »tuo

moukka varmaankin haluaa ryypätä lasin kanssamme. Sanokaa meidän juovan sovintomaljaa.»

»Olettepa tosiaankin iloista väkeä», sanoi Marguerite, »ja suonette anteeksi, jos poistun toiseen huoneeseen veljeäni hyvästelemään.»

Vastustaminen olisi ollut tyhmää. Sekä lordi Antony että sir Andrew käsittivät, ettei heidän seuransa ollut sillä hetkellä sopiva lady Blakeneyn mielialaan. Hän rakasti rajattomasti Armand S:t Justiä. Veli oli vastikään viettänyt muutamia viikkoja sisarensa englantilaisessa kodissa ja oli matkalla kotimaataan palvelemaan juuri siihen aikaan, jolloin lujinkin uskollisuus palkittiin kuolemalla.

Sir Percykään ei koettanut pidättää häntä. Hän aukaisi kahvilan oven puolisolleen kohteliaasti teeskennellen, joka oli hänelle ominaista, sekä kumarsi hyvin syvään ajan tavan mukaan. Lady Blakeney lähti huoneesta katsahtaen mieheensä vain pikaisesti ja halveksivasti. Ainoastaan sir Andrew Ffoulkes, joka tavattuaan Suzanne de Tournayn oli käynyt syvämietteisellesi, lempeäksi ja ystävälliseksi huomasi typerän ja lystikkään sir Percyn luovan komeaan vaimoonsa tarkkaavan katseen, joka ilmaisi suurta, toivotonta rakkautta ja kovaa ikävöimistä.

VII LUKU

Salainen pyhäkkö.

Päästyään kahvilan melusta himmeästi valaistuun käytävään hengitti Marguerite Blakeney vapaammin. Hän huoautti syvään niinkuin henkilö, joka kauan on saanut tuntea alituisen itsensähillitsemisen painostusta, ja, hän antoi kyynelten vapaasti tippua poskilleen.

Ulkona oli lakannut satamasta, ja kiitävien pilvien lomitse loi aurinko myrskyn tauottua kalpeata valoaan Kentin kauniille rannikolle ja siroihiin säännöttömiin taloihin, jotka olivat ryhmissä amiraalilaiturin läheisyydessä. Marguerite Blakeney astui rappusille ja katseli merelle. Sievä alus valkoisin purjein hyppeli hiljalleen laineilla. Se oli *Untola*, sir Percyn pursi, joka oli valmis viemään Armand S:t Justin Ranskaan takaisin keskelle riehuva, veristä vallankumousta, joka poisti yksinvallan, vastusti uskontoa ja hävitti yhteiskunnallisia laitoksia rakentaakseen perintätapojen tuhasta uuden tuulentuvan, jota muutamat harvat haaveilivat, mutta jota kukaan ei kyennyt rakentamaan.

Kaksi henkilöä näytti lähestyvän, »Kalastajalepolaa» Toinen oli vanhanpuoleinen mies, jonka isoa pyöreää leukaa peitti omituisen helttamainen, harmaa parta ja jonka keinuva astunta ilmaisi hänen olevan merimiehen; toinen nuori, hoikkavartaloinen, puettu siistiin, somaan ja

monikauluksiseen takkiin. Hänen leukansa oli sileäksi ajeltu ja tumma tukkansa pyyhkäisty taaksepäin kirkkaalla jalomuotoiselta otsalta.

»Armand!» sanoi Marguerite Blakeney heti nähtyään hänet etäämpää, ja onnellinen hymy levisi hänen suloisille, kyyneleisille kasvoilleen.

Hetkisen sisar ja veli syleilivät toisiaan, jollaikaa laivuri seisoi kunnioittavasti syrjässä.

»Briggs, paljonko on vielä aikaa?» kysyi lady Blakeney, »ennen herra S:t Justin laivalle lähtöä?»

»Arvoisa lady, meidän pitäisi nostaa ankkuri puolen tunnin kuluttua», vastasi vanha mies hypistellen harmaata otsakiharaansa.

Käsikoukkua Marguerite johti veljensä rantakallioita kohden.

»Puoli tuntia!» sanoi hän huolissaan katsellen merelle, »puolen tunnin perästä sinä, Armand, olet etäällä luotani.

»Voi, en saata uskoa sinun lähtevän, rakas veljeni! Nämä muutamat päivät Percyn poissaollessa ja saadessani pitää sinut vain itselleni ovat kiitäneet unen tavoin.»

»Enhän minä mene kauaksi», sanoi nuori mies lempeästi, »kapean kanaalin poikki vain — muutamia mailia maamatkaa — voinhan pian palata —»

»Armand, eihän matka mitään merkitse — mutta se hirveä Pariisi — — juuri nyt — —»

He olivat saapuneet rantakallion reunalle. Lauhkea merituuli heilutteli Margueriten hiuksia vasten kasvoja ja kepeän pitsikaulurin päät kiertyivät

hänen ympärilleen niinkuin valkoiset luikertelevat käärmeet. Hänen katseensa koetti tunkeutua etäälle, jossa Ranskan rannikko häämöitti: helyttömän ja julman Ranskan, joka vaati jaloimpien poikiensa veren.

»Marguerite, meidän oma ihana, maamme!» sanoi Armand aavistaen sisarensa ajatukset.

»Armand, he menevät liian pitkälle», sanoi Marguerite kiihkoisesti. »Sinä olet tasavaltalainen niinkuin minäkin — meillä on samallaiset mielipiteet, yhtä suuri vapauden- ja tasa-arvoisuuden innostus molemmilla — — mutta sinunkin on myönnettävä heidän menevän liian pitkälle — —.»

»Sh!» sanoi Armand vaistomaisesti ja alati silmäillen ympärilleen.

»Voi, sinua! mielestäsi on jo näiden asioiden pelkkä puhuminenkin uskallettua — täällä Englannissa!» Marguerite tarttui veljeensä niin kiihkeästi kuin äiti lapseensa. »Armand, älä lähde!» rukoili hän; »älä mene takaisin! Mitä teen, jos — — jos — — jos — —»

Nyyhkytykset tukahduttivat hänen puheensa, siniset, lempeät, rakkautta ilmaisevat silmänsä katselivat rukoilevasti nuorta miestä, joka myöskin tarkasteli vakavasti sisartaan silmiin.

»Kaikissa tapauksissa sinä pysyt omana, urhoollisena sisarenani», sanoi Armand lempeästi, jonka mielestä Ranskan poikien ei sopinut hylätä maataan vaaran hetkellä.

Vielä veljen puhuessa lapsellisen viehättävä hymy levisi Margueriten äärettömän juhlallisille kasvoille, jotka olivat kyynelten peittämät.

»Voi! Armand!» huudahti hän somasti. »Toivon välistä, ettei sinulla olisi niin monta jaloa hyvettä — —. Aiothan ollakin varovainen?» lisäisi hän vakavasti.

»Niin kauan kuin mahdollista — — lupaan sen sinulle.»

»Muista, rakkaani, sinä olet ainoa, joka mi — — minusta — — välittää — —»

»Ei, ystävä kulta, sinullahan on nyt muitakin harrastuksia. Percy kyllä välittää sinusta — —.»

Omituisen mieltävä ilme välähti Margueriten silmissä hänen mutistessaan:

»Välitti — — kerran — —»

»Mutta tietystihän — —»

»Kas niin, rakkaani, älä sure minun tähteni. Percy on sangen hyvä — —»

»Ei! rakas Margot», keskeytti hän pontevasti, »minä tahdon surra puolestasi. Rakas sisko, kuulehan nyt, en ole ennen puhunut näistä asioista kanssasi; on aina ollut jotain, joka on estänyt minua, kun olen halunnut niistä kysellä. Mutta miten liekään, tuntuu kuin en voisi lähteä luotasi tiedustelematta sinulta yhtä asiaa. — — Sinun ei tarvitse vastata, ellet halua», lisäsi hän huomattessaan kylmän, melkein epäluuloisen katseen äkkiä välähtelevän sisarensa silmissä.

»Mitä tarkoitat?» kysyi Marguerite luonnollisesti.

»Tietääkö sir Percy Blakeney — —tarkoitan tietääkö hän, mitä osaa sinä näyttelit, markiisi de S:t Cyrin pidättämisessä?»

Marguerite nauroi — surullisesti, katkerasti, halveksivasti — mikä soraäänien tavoin synnytti epäsoinnun hänen muutoin niin heleään ääneensä.

»Tarkoittanet sitä, että ilmiannoin markiisi de S:t Cyrin oikeudelle, joka sitten lähetti hänet perheineen mestauslavalle? Kyllä hän sen tietää. — — Kerroin sen hänelle heti naimisiin mentyämme — —»

»Kerroitko kaikki asianhaarat — jotka vapauttivat sinut kokonaan syytöksistä?»

»Oli myöhäistä enää puhua asianhaaroista; hän oli jo kuullut jutun muilta, tunnustukseni tapahtui liian myöhään. En voinut enää puolustautua lieventävillä asianhaaroilla enkä voinut alentua selittelyihin —»

»Ja?»

»Armand, olen hyvilläni siitä, että Englannin suurin narri perinpohjin halveksii vaimoaan.»

Sillä kertaa hän puhui kovin katkerasti, ja Armand S:t Just, joka suuresti rakasti sisartaan, tunsikin kovin kourin kosketelleensa arkaa haavaa.

»Mutta Margot, sir Percyhän rakasti sinua.»

»Rakastiko minua? — Niin, Armand, luulin hänen kerran rakastuneen, muutoinhan en olisi mennyt hänen kanssaan naimisiin. Totta tosiaankin», lisäsi hän puhuen hyvin nopeaan, niinkuin olisi iloinnut saadessaan vihdoinkin keventää raskasta sydäntänsä, joka oli painostanut häntä kuukausmääriä, »tietysti sinäkin luulit — niinkuin kaikki muutkin — että solmin avioliiton sir Percyn kanssa hänen varallisuutensa vuoksi. — Mutta, rakas veli, vakuutan ettei laita ollut niin. Hän näytti ihailevan minua kovin kiihkeästi ja kokonaisesti, mikä sai sydänkieleni väräjemään. En ollut sitä ennen rakastunut kehenkään muuhun, niinkuin tiedät, ja olin silloin jo neljänkoltmatta — joten luulin, ettei rakkaus ollut minua varten. Mutta olen aina halunnut olla sokeasti, kiihkeästi, kokonaisesti rakastettu ja ihailtu,

sillä arvelen sen olevan taivaallista. Percyn hitaus ja typerys veti minua puoleensa, sillä luulin hänen vain sitä enemmän minua rakastavan. Tietystihän viisailla miehillä on muitakin harrastuksia ja kunnianhimoisilla paljon toiveita. — — Luulin narrin aina vain ihailevan ajattelematta muuta ollenkaan. Ja siten, Armand, olin valmis myöntymään; olisin antanut itseäni ihailla ja olisin vuorostani kohdellut häntä äärettömän hellästi — —.»

Marguerite huokasi — ja siihen huokaukseen sisältyi kokonainen maailma pettyneitä toiveita. Armand S:t Just antoi hänen keskeyttämättä jatkaa puhettaan. Hän kuunteli sisarensa juttua omien ajatustensa kapinoidessa. Oli hirveätä, että nuorelta, tyttömaiselta ja kauniilta naiselta oli riistetty toiveet, tuulentuvat, kultaiset mielikuvitusunelmat, jotka kaikki olisivat tehneet hänen nuoruutensa pitkäksi juhlapäiväksi.

Ehkä kuitenkin, vaikka hän suuresti rakastikin sisartaan — ehkä hän kuitenkin käsitti sen, jonka Marguerite jätti sanomatta, sillä olihan hän tutkinut useissa maissa kaikenikäisiä ja kaikilla yhteiskunnan- ja älyasteilla olevia miehiä. Vaikka myöntää täytyykin Percy Blakeneyn olleen typerän, oli hänen hitaasti toimivassa mielessään kuitenkin tilaa monessa sukupolvessa kulkeneelle ylpeydelle, jota englantilaisten herrasmiesten jälkeläisistä on mahdoton hävittää. Eräs Blakeney oli kaatunut Bosworthin kentällä, eräs toinen oli uhrannut henkensä ja omaisuutensa muutaman petollisen Stuartin hyväksi. Samaista ylpeyttä, jota tasavaltalainen Armand sanoi houkkamaiseksi ja ennakoluuloiseksi, oli varmaankin suuresti loukattu, kun sanoma lady Blakeneyn rikoksesta oli saapunut. Marguerite oli nuori, harhaanjohdettu ja ehkäpä oli hänelle annettu huonoja neuvojakin. Armand tiesi sen, ja ne, jotka olivat käyttäneet hyväkseen Margueriten nuoruutta, ajattelemattomuutta ja varomattomuutta, olivat tienneet sen vieläkin paremmin. Blakeneyn järki juoksi hitaasti, hän ei ottanut »asianhaaroja» huomioon, hän piti vain kiinni seikoista, jotka olivat todenneet lady Blakeneyn ilmiantaneen maantiehensä tuomioistuimelle,

mikä ei tuntenut anteeksiantoa. Sir Percyn vaimonsa halveksiminen rikoksesta, jonka tämä tietämättään oli tehnyt, varmaankin kuoletti hänessä rakkauden, jossa sympatialla ja älyllä ei ollut mitään sijaa.

Kuitenkin hänen oma sisarensa hämmästytti Armand'ia silläkin hetkellä. Elämä ja rakkaus ovat merkillisen oikullisia. Oliko laita niin, että sir Percyn rakkauden vähetessä Margueriten omassa sydämessä se vain kiihtyi. Rakkauden poluilla äärimäisyydet tapaavat toisensa: tämä nainen, jolle puolet Europan älyllistä maailmaa oli notkistanut polviaan, oli lahjoittanut tunteensa houkalle. Marguerite katsella tuijotti auringonlaskua. Armand ei voinut nähdä sisarensa kasvoja, mutta hänestä näytti, että jotain kimalteli hetkisen kultaishetkessä ja tipahti Margueriten somalle pitsikaulurille.

Mutta Armand ei voinut puhua siitä sen enempää sisarensa kanssa. Hän tunsikin Margueriten omituisen kiihkeän luonteen sangen hyvin, samoin kuin tiesi, että hänen vapaan ja avoimen käytöksensä alta malttavaisuuttakin saattoi pilkistää.

Molemmat sisarukset olivat aina olleet yksissä, sillä heidän vanhempansa olivat kuolleet, kun Armand oli vielä nuorukainen ja Marguerite aivan lapsi. Armand ollen kahdeksan vuotta vanhempi Margueritea oli vaalinut sisartaan aina tämän naimisiinmenoon saakka. Oli ollut hänen suojelijansa loistokaudella heidän kodissaan rue de Richelieun varrella ja oli myöskin nähnyt sisarensa alkavan Englannissa uutta elämäntaivalta surumielin ja pahaa aavistellen.

Margueriten naimisiin mentyä oli Armand ollut ensi kertaa vierailulla Englannissa ja muutamien kuukausien ero näytti jo aikaansaaneen kapean kuilun sisarusten välille. Sama suuri ja voimakas molemminpuolinen rakkaus oli vielä jälellä, mutta kummallakin näkyi olevan salainen pyhäkkönsä, johon toinen ei uskaltanut tunkeutua.

Armand S:t Just tiesi paljon sellaista, jota hän ei uskaltanut kertoa sisarelleen; Ranskan vallankumouksen valtiollinen suunta vaihteli melkein joka päivä; sisar ei olisi saattanut ymmärtää veljen mielipiteiden ja ystävyysuhteiden vaihtelua, vaikka Armand'in entisten ystävien aikaansaamat vallattomuudet alkoivatkin käydä kovin hirveiksi. Ja Marguerite ei voinut puhua veljelleen sydämensä salaisuuksista; hän tuskin itsekään ymmärsi niitä, hän vain tunsi keskellä kaikkea loistoa olevansa yksin ja onneton.

Ja Armand oli lähdössä! Marguerite pelkäsi vaaran uhkaavan häntä ja toivoi saavansa olla veljensä läheisyydessä. Kumminkaan hän ei tahtonut pilata viimeisiä, surullisensuloisia hetkiä puhumalla itsestään. Hän kuljetti veljeänsä pitkin rantakallioita, sitten merenrannalle; heillä oli niin paljon toisilleen sellaista sanomista, joka vain ohimennen hipaisi kummankin salaista pyhäkköä.

VIII LUKU

Valtuutettu asiamies.

Iltapäivä oli loppumaisillaan, ja pitkä, kylmähkö englantilainen kesäilta alkoi verhota vihreitä Kentin maisemia sumuvaippaansa.

Untola oli levittänyt purjeensa, ja Marguerite Blakeney seisoi rantakalliolla toista tuntia katsellen valkeita purjeita, jotka veivät häneltä rakkaan henkilön, jolle hänkin uskalsi tarjota rakkauttaan ja luottamustaan.

Vähän matkan päässä hänestä vasemmalla »Kalastajalepolan» valot tuikkivat keltaisina yhä tihenevässä sumussa. Silloin tällöin hän luuli kuulevansa hauskaa keskustelua ja ilonpitoa, jopa miehensä typerää nauruakin, joka kiusasi hänen herkkää korvaansa.

Sir Percy oli hienotunteisuudesta jättänyt hänet yksikseen. Marguerite arvasi, että sir Percy typerällä, hyväntahtoisella tavallaan ymmärsi vaimonsa kaipaavan yksinäisyyttä, kun valkoiset purjeet hävisivät peninkulmien päähän epämääräisen taivaanrannan taakse. Vaikka sir Percyn sopivaisuus- ja säädyllisyyskäsitteet olivatkin ylen kehittyneet, ei hänen päähänsä kumminkaan pälkähtänyt, että ketään saattoi piillä läheisyydessä. Marguerite oli miehelleen kiitollinen kaikesta siitä; aina hän koettikin osoittaa kiitollisuuttaan sir Percyn huomaavaisuudesta, jota hän alituisen

sai kokea, samoin myös miehensä rajattomasta jalomielisyydestä. Toisinaan hän taas koetti hillitä katkeria, pilkallisia ajatuksiaan, jotka saattoivat hänet vastoin tahtoaan lausumaan loukkaavia ilkeyksiä ja siten vaistomaisesti pahoittamaan miehensä mielen.

Usein Marguerite loukkasikin miestänsä halveksivalla käytöksellään. Antoipa hänen vielä tuntea senkin, että oli unhoittanut kerran häntä rakastaneensa. Rakastanut mitätöntä narria, jonka ajatukset eivät näyttäneet kykenevän kohoamaan kravatinsohmua ja takinkuusia korkeammalle. Ja kuitenkin! — — hämävät muistot, jotka olivat suloisen polttavia ja kesäillan hiljaisuuteen sopivia, palasivat liidellen keveän merituulen siivillä: oli aika, jolloin sir Percy ihaili häntä ja näytti hyvin kiintyneeltä — orjan tavoin. — Siinä rakkaudessa oli jotain salaista jännitystä, joka lumosi Margueriten.

Sitten rakkaus ja kiintymys, joita Marguerite koko kosimisajan oli pitänyt koiran orjamaisten uskollisuuden veroisina, hävisivät kerrassaan. Kaksikymmentäneljä tuntia heidän vaatimattomien vihkiäistensä jälkeen S:t Rochin vanhassa kirkossa oli Marguerite kertonut miehelleen, miten hän kerran huomaamattaan sattui puhumaan erikoisista, markiisi de S:t Cyriä koskevista asioista muutamille miesystävillään, jotka olivat käyttäneet tietoa onnetonta markiisia vastaan ja toimittaneet hänet mestauslavalle.

Marguerite vihasi markiisia. Monta vuotta sitten hänen rakas veljensä Armand oli rakastunut Angèle de S:t Cyriin, mutta S:t Just oli alhaista sukuperää ja markiisilla oli säätyänsä ylpeys ja sen ylimieliset ennakkoluulot. Kerran Armand, kunnioittava, arka ihailija, uskalsi lähettää pienen runon — innostuneen, hehkuvan ja kiihkoisan — unelmiensa jumalattarelle. Seuraavana yönä markiisi de S:t Cyriin palvelijat vaanivat häntä Pariisin muurien ulkopuolella ja häpeällisesti pieksivät hänet kuin koiran aivan henkitoreisiin syystä, että hän oli uskaltanut katsella ylimyksen tytärtä. Sellaista sattui tuhkatihedään siihen aikaan, pari vuotta ennen suurta

vallankumousta, kuuluivatpa ne melkein päivän tapahtumiin Ranskassa, Ne johtivat verisiin kostotoimiin, joiden johdosta muutamia vuosia myöhemmin monet korskeilijat joutuivat mestauslavalle.

Marguerite muisti kaiken sen. Varmaankin hänen veljensä miehuudentunto oli siitä paljon kärsinyt ja omanarvontunto aivan masentunut. Omia kärsimyksiään veljensä puolesta hän ei edes koettanutkaan koskaan eritellä.

Sitten tuli kostonpäivä. S:t Cyr ja hänen omaisensa joutuivat halveksimainsa alhaissäätyisten käskettäviksi. Sekä Armand että Marguerite, jotka molemmat olivat sielukkaita, ajattelevia henkilöitä, nuoruuden innolla omaksuivat vallankumouksen ihannoivat opit; jotavastoin markiisi S:t Cyr ja hänen perheensä yhä vain taistelivat etuoikeuksiensa puolesta, jotka olivat asettaneet heidät kanssaihmistensä yläpuolelle. Hetkellinen ja ajattelematon Marguerite, joka ei punninnut sanojaan ja jota vieläkin loukkasi markiisin veljellensä tuottamat kärsimykset, sattui kuulemaan — omassa seurapiirissään — että S:t Cyr oli petollisessa kirjevaihdossa Itävallan kanssa. Sen kautta hän toivoi saavuttavansa Itävallan keisarin kannatuksen omassa maassaan kasvavan vallankumouksen kukistamiseksi.

Siihen aikaan yksikin ilmianto riitti. Margueriten muutamit ajattelemattomat sanat kantoivat hedelmän kahdessakymmenessä neljässä tunnissa. S:t Cyr pidätettiin ja paperit tarkastettiin. Hänen laatikostaan löydettiin Itävallan keisarin kirjeitä, joissa luvattiin lähettää miehiä taistelemaan Pariisin asukkaita vastaan. Häntä syytettiin kansan petttämisestä, ja hänet lähetettiin mestauslavalle. Sekä hänen vaimonsa että poikansa joutuivat saman hirveän kohtalon alaisiksi.

Vaikka Marguerite olikin kauhistunut ajattelemattomuutensa seurauksia, ei hän kyennyt pelastamaan markiisia. Hänen seurapiirinsä, johon kuului

vallankumouksen johtohenkilöitä, ihaili häntä sankarittarena. Mennessään naimisiin Marguerite ei varmaankaan käsittänyt, miten ankarasti sir Percy oli tuomitseva rikoksen, jonka hänen vaimonsa oli huomaamattaan tehnyt, ja joka vieläkin raskaasti painoi Margueriten mieltä. Hän tunnusti kyllä sen miehelleen luottaen Percyn sokeaan rakkauteen ja omaan rajattomaan vaikutusvaltaansa häneen sekä toivoi niiden avulla saavansa unohtumaan kaiken sen, joka mahdollisesti kuulosti englantilaisista epämiellyttävältä.

Aivan varmasti sir Percy sillä hetkellä suhtautui asiaan sangen tyynesti; itse asiassa hän näytti tuskin ymmärtävän vaimonsa kaikkia sanoja. Mutta vieläkin varmempaa oli, ettei Marguerite sen jälkeen huomannut miehessään pienintäkään merkkiä siitä rakkaudesta, jonka luuli kerran täysin omanneensa. He vieraantuivat kokonaan toisistaan ja sir Percy näytti vapautuvan rakkaudestaan aivankuin olisi heittänyt sopimattoman hansikkaan kädestään. Marguerite koetti herättää miehensä uinuvaa älykkyyttä oman nerokkuutensa avulla. Hän koetti kiihoittaa sir Percyn mustasukkaisuutta, kun ei kyennyt herättämään hänessä rakkautta; hän koetti yllyttää häntä puolustautumaan, mutta kaikki oli vain turhaa vaivaa. Sir Percy pysyi ennallaan, aina vastustamattomana, pitkäveteisenä, unisena, alati kohteliaana ja muuttumattomana *gentlemannina*. Margueritella oli kaikkea, mitä maailma ja rikas mies saattavat tarjota kauniille naiselle, mutta kuitenkin sinä kauniina kesäiltana *Untolan* vihdoinkin hävitessä yön hämäryyteen tunsu hän olevansa yksinäisempi kuin kulkuri raukka, joka vaivalloisesti näytti vaeltavan särmäisiä kallioita kiemurtelevaa tiestä pitkin.

Huokaisten Marguerite Blakeney kääntyi sellin mereen ja kallioihin sekä lähti astelemaan hitaasti »Kalastajalepolaa» kohti. Lähestyessään hän kuuli sisältä iloisia ääniä ja vilkasta naurua, joka kävi yhä äänekkäämmäksi ja selvemmäksi. Hän saattoi erottaa sir Andrew Ffoulkesin miellyttävän äänen, lordi Tonyn äänekkään naurun, miehensä pitkäveteiset, uniset

huomautukset silloin tällöin. Huomattuaan olevansa yksinäisellä tiellä ja pimeään yllättävän joudutti hän astumistaan — — seuraavassa silmänräpäyksessä hän näki jonkun ripeästi tulevan vastaansa. Marguerite ei katsahtanut tulijaan eikä ollut ollenkaan levoton, sillä olihan »Kalastajalepola» aivan lähellä.

Vieras pysähtyi huomatessaan Margueriten nopein askelin lähestyvän, ja juuri kun tämä aikoi mennä ohitse, sanoi vieras hyvin hiljaa:

»Kansatar S:t Just.»

Margueriten huulilta pääsi hämmästyksen huudahdus kuullessaan aivan vierellään tuttua tyttönimeään mainittavan. Katsahdettuaan vieraaseen ojensi hän tälle kätensä ainakin sillä kertaa teeskentelemättömän iloisesti:

»Chauvelin!» huudahti Marguerite.

»Hän itse, kansatar, teidän palvelijanne», sanoi puhuteltu suudellen kohteliaasti Margueritea sormille.

Marguerite ei sanonut sanaakaan muutamaan hetkeen, kun hän nähtävästi hyvillään tarkasteli edessään seisovaa, sangen epämiellyttävää pientä olentoa. Chauvelin lähenteli siihen aikaan enemmän neljääkymmentä kuin kolmeäkymmentä — tuo viisas, ilkeännäköinen persoonallisuus, jonka syvälle painuneissa silmissä oli kettumainen katse. Hän oli sama vieras, joka pari tuntia sitten Jellybandin kanssa ystävän tavoin joi lasin viiniä.

»Chauvelin — — ystäväni — —» sanoi Marguerite tyytyväisesti huohtaen.

»Olen hyvin iloinen tavatessani teidät.»

Epäilemättä Marguerite S:t Just tunsi olevansa yksinäinen, vaikka loisto ja jäykät tuttavat häntä ympäröivät. Sentähden hän oli iloinen

nähdessään ne kasvot, jotka muistuttivat häntä Pariisissa vietetystä onnellisesta ajasta, kun hän — kuningattarena — hallitsi henkevää seurapiiriään rue de Richelieun varrella. Hän ei kuitenkaan huomannut ivallista hymyä Chauvelinin ohkasilla huulilla.

»Mutta sanokaahan toki», lisäsi hän riemuissaan, »mitä maailmassa te täällä Englannissa teette?»

Maguerite jatkoi matkaansa majataloon päin ja Chauvelin seurasi häntä astuen hänen vierellään.

»Kaunis rouva, ehkä saan tehdä teille saman kohteliaan kysymyksen. Mitä itsellenne kuuluu?»

»Voi, minulleko?» vastasi Marguerite kohauttaen olkapäitään. »Minulla on ikävä, ystäväni, siinä kaikki.»

He saapuivat »Kalastajalepolan» eteiseen asti, mutta Margueritea ei näyttänyt haluttavan sisään. Ilta oli ihana myrskyn taottua, ja Marguerite oli löytänyt ystävän, joka toi mukanaan tuulahduksen Pariisista, ystävän, joka tunsı Armand'in hyvin ja puhui Ranskaan jääneistä hauskoista, loisteliaista tuttavista. Sentähden Marguerite viivytteli kauniissa pylväseteisessä naurun kajahdellessa valaistusta kahvilasta. »Sallyltä» huudettiin olutta, tuoppeja lyötiin pöytään ja dominokuutioita viskeltiin, ja kaikki nämä äänet sekaantuivat sir Percy Blakeneyn tyhjänpäiväiseen ilottomaan nauruun. Chauvelin seisoı vieressä katsellen viekkailla, vaaleankeltaisilla silmillään Margueriten kauniita kasvoja, jotka näyttivät lapsellisensuloisilta vienon englantilaisen kesäillan hämyssä.

»Kansatar, te hämmästyttätte minua», sanoi hän hiljaa ottaen rasiastaan hyppysellisen nuuskaa.

»Minäkö?» kysyi hän iloisesti. »Ystäväni, Chauvelin, luulinpa tosiaankin teidän tarkkanäköisenä miehenä huomanneen, että sumun ja hyveiden ilmapiiri on Marguerite S:t Justille sopimaton.»

»Hyvänen aika! niinkö hullusti onkin laita?» kysyi Chauvelin pilkallisen ällistyneesti.

»Aivan niin», vastasi Marguerite, »ja vielä hullummin.»

»Merkillistä! olisipa luullut nuoren, kauniin naisen löytävän paljonkin viehättävää englantilaisessa maalaiselämässä.»

»Niinhän minäkin luulin», sanoi Marguerite huokaisten. »Kauniilla naisilla», lisäsi hän miettiväisenä, »pitäisi Englannissa olla hauskaa, vaikka kaikki heiltä on kiellettyä — varsinkin kaikki mikä heitä miellyttää.»

»Aivan niin!»

»Chauvelin ystäväni, te tuskin sitä uskotte», sanoi hän suoraan, »mutta usein kuluu koko päivä — kokonainen päivä — ilman ainoatakaan kiusausta.»

»Eipä ihme», vastasi Chauvelin kohteliaasti, »että 'Europan nerokkainta naista' vaivaa ikävystyminen.»

Suloinen, lapsellisen raikas nauru kajahti Margueriten huulilta.

»Eikö olekin hullusti laita?» lausui Marguerite teeskennellen, »muutoinhan en olisikaan niin hyvilläni toistemme tapaamisesta.»

»Ja tämä kaikki romanttisen rakkausliiton ensimmäisenä vuonna! — —»

»Niin! — — romanttisen rakkausliiton ensimmäisenä vuonna — — siinäpä se pulma onkin — —»

»Voi! — — ihannoiva hulluus», sanoi Chauvelin hiljaa ja pilkallisesti, »eikö — — se kestänytkään — — sen kauempaa?»

»Ihannoivat hullutukset eivät koskaan kestä kauan, Chauvelin ystäväni. — — Ne tarttuvat meihin kuin tuhkarokko — — ja ovat yhtä helpot parantaa.»

Chauvelin otti nuuskaa toistamiseen. Hän näytti tekevän sitä hyvin ahkeraan, mikä vahingollinen tapa oli sangen yleinen siihen aikaan. Ehkäpä hän piti sitä hyvin mukavana keinona viekkaan ja nopeaan kiitävän katseensa peittämiseksi, jonka avulla hän koetti lukea niiden sisimpiä ajatuksia, joiden kanssa joutui tekemisiin.

»Eipä ihme», kertasi hän yhä kohteliaasti, »että Europan toimeliainta sielua vaivaa ikävystyminen.»

»Ystäväni Chauvelin, luulin teidän kykenevän parantamaan tämän taudin.»

»Kuinka minä voisin onnistua siinä, jota sir Percy Blakeney ei ole kyennyt tekemään.»

»Rakas ystäväni, emmehan ota sir Percyä lukuun tällä kertaa!» lausui Marguerite kuivasti.

»Voi, hyvä lady, anteeksi, mutta juuri sitähan emme voikaan kernaasti olla tekemättä», sanoi Chauvelin jälleen heittäessään pikaisen, pistävän silmäyksen Margueriteen niinkuin kettu saaliiseensa. »Suurimpaan ikävystymiseen tiedän mitä tehokkaimman lääkkeen, jota mielelläni olisin antanut teille, mutta —»

»Mutta mitä?»

»Sir Percy.»

»Mitä hänellä on sen kanssa tekemistä?»

»Luulen, hyvinkin paljon. Kaunis rouva, tarjoamani lääkkeen nimi on sangen vaatimaton: työ!»

»Työkö?»

Chauvelin katseli Margueritea pitkään ja tutkivasti. Näytti siltä, kuin hänen tarkat vaaleat silmänsä olisivat lukeneet Margueriten jokikisen ajatuksen. He olivat vain kahden; ilta oli tyyni, ja heidän hiljaiset kuiskauksensa häipyivät kahvilasta kuuluvaan meluun. Kuitenkin Chauvelin astui pari askelta taapäin silmäillessään nopeasti ja tarkasti ympärilleen ja huomattuaan, ettei ketään ollut läheisyydessä, astui taaskin Margueriten luo.

»Kansatar, haluatteko tehdä Ranskalle pienen palveluksen?» kysäisi hän käytökseltään muuttuneena, mikä vaikutti myöskin sen, että hänen kapeat, kettumaiset kasvonsa näyttivät ilmaisevan yksinkertaista rehellisyyttä.

»Kas niin, mies», vastasi Marguerite vallattomasti, »miten vakavaksi muutuittekaan aivan äkkiä! — — En tosiaankaan tiedä, haluanko tehdä Ranskalle pientä palvelusta — kaikissa tapauksissa se riippuu siitä, millaista palvelusta se — tai te — tarvitsette.»

»Kansatar S:t Just, oletteko koskaan kuullut puhuttavan Tulipunaisesta neilikasta?» kysyi Chauvelin äkkiä.

»Kuullutko puhuttavan — —?» vastasi hän nauraen pitkään ja iloisesti, »tosiaankin, mies, mehän emme puhu mistään muusta! — — Hattummekin ovat 'neilikkamallia'; hevosiamme nimitämme 'Tulipunaisiksi neilikaksi', Walesin prinssin illallisilla tuonnottain söimme'neilikka-kohokkaita'. — —

Eikö totta!» lisäsi Marguerite iloisesti, »muutama päivä sitten tilasin ompelijalta vihreäkoristeisen sinisen puvun ja varjelkoon, eikö ompelija sanonut senkin olevan 'neilikka-kuosia'!»

Chauvelin ei liikahtanut Margueriten iloisesti jutellessa; hän ei edes koettanut pysäyttää puhujaa, kun Margueriten soinnukas, lapsellinen ääni kaikui illan hiljaisuudessa. Hän oli hyvin vakava ja totinen Margueriten nauraessa, ja hänen selvä, terävä ja kova äänensä kuului vain kuiskauksena:

»Kansatar, kun te siis olette kuullut puhuttavan salaperäisestä henkilöstä, olette varmaankin aavistanut, että mies, joka kätkeytyy tuon merkillisen valenimen varjoon, on tasavaltaisen Ranskan ja Armand S:t Justin kaltaisten miesten pahin vihollinen.»

»Niin! — —» sanoi Marguerite omituisesti huokaisten, »se hän varmasti onkin. — — Ranskalla on paljon vaarallisia vihollisia tähän aikaan.»

»Mutta, kansatar, te olette Ranskan tyttäriä ja teidän pitää olla valmis hädän hetkellä auttamaan maatanne.»

»Veljeni Armand uhraa elämänsä Ranskalle», vastasi Marguerite ylpeästi; »minähän en voi tehdä mitään — — täällä Englannissa — —»

»Tekö — —?» väitti Chauvelin yhä innokkaammin kettumaisten kasvojensa muuttuessa äkkiä arvokkaannäköisiksi. »Kansatar, täällä Englannissa te olette meidän ainoa apumme. — — Kuulkaahan! Tasavaltainen hallitus on lähettänyt minut tänne valtuutetukseen. Huomenna näytän suosituskirjeeni herra Pittille Lontoossa. Tehtäviini täällä kuuluu myöskin saada selvää salaliitosta, joka alituisesti uhkaa Ranskaa, sillä sen jäsenet ovat velvolliset auttamaan kirottuja ylimyksiämme — noita petteureita ja kansan vihollisia — heidän Englantiin paetessaan, siten välttämättä ansaitsemansa rangaistuksen. Kansatar, te tiedätte yhtä hyvin kuin

minäkin, että, kun ranskalaiset siirtolaiset ovat kerran päässeet tänne nostattamaan yleistä mielipidettä Ranskaa vastaan, — ovat he valmiit yhtymään mihin viholliseen tahansa, joka vain on kyllin rohkea hyökkäämään Ranskaan. — — Viime kuussa on monen kymmenen siirtolaisen onnistunut päästä kanaalin yli; toiset ovat olleet ainoastaan petoksesta epäiltyjä, toiset sitävastoin yleisen turvallisuusoikeuden tuomitsemia. Kussakin tapauksessa on pako ollut samojen nuorten englantilaishölmöjen suunnittelema, järjestämä ja toimeenpanema. Heidän johtajansa kekseliäisyys näyttää vetävän vertoja hänen personansa salaperäisyydelle. Vaikka urkkijani ovatkin kovasti ponnistelleet, eivät he ole päässeet selville hänestä. Toisten ollessa jäseniä on hän päänä ja salanimellä työskentelee aivan rauhassa Ranskan turmioksi. Aikomukseni on iskeä päähän, ja sitä varten tarvitsen apuanne, sillä kun päämies on käsissä, on helpompi saada jäsenetkin kiinni. Varmasti tiedän hänen kuuluvan englantilaisen hienoston keikareihin. Kansatar, hankkikaa se mies käsiini! hakekaa hänet Ranskalle!» pyysi Chauvelin hartaasti.

Marguerite kuunteli Chauvelinin kiihkeätä puhetta sanaakaan lausumatta, liikahtamatta tai uskaltamatta hengittääkään. Hän oli jo ennen kertonut Chauvelinille, että salaperäisestä satusankarista puhuttiin hänen omassa, hienossa seurapiirissäänkin. Samainen rohkea mies oli ennenkin häirinnyt hänen sydäntään ja mielikuvitustaan, sillä olihan Marguerite kuullut, miten hän vaatimattomasti salanimen varjossa oli pelastanut sadottain ihmisiä hirveän ja armottoman kohtalon käsistä. Margueritella ei tosin ollut myötätuntoa kopeita ranskalaisia ylimyksiä kohtaan, jotka sääty-ylpeydessään olivat kovin ylimielisiä ja joista kreivitär de Tournay de Basserive oli tyypillinen esimerkki. Vaikka Marguerite olikin periaatteiltaan tasavaltalainen ja vapaamielinen, vihasi ja inhosi hän nuoren tasavallan perustajain käyttämiä menettelytapoja. Marguerite ei ollut käynyt Pariisissa muutamiin kuukausiin; hirmuhallituksen kauhut ja verenvuodatus, jotka saavuttivat huippunsa syyskuun verilöylyissä, olivat etäisen kaiun tavoin

kulkeneet kanaalin yli hänenkin tietoonsa. Robespierre, Danton ja Marat olivat hänelle tuntemattomia veristen tuomarien hahmossa heidän toimiessaan giljotiinin armottomina käyttäjinä. Koko hänen sielunsa kauhistui liiallisuuksia, joiden uhriksi pelkäsi veljensäkin — niin maltillinen tasavaltalainen kuin olikin — jonakin päivänä joutuvan.

Ensi kerran kuultuaan nuorten englantilaisten haaveilijain liitosta, joka pelkästä lähimäisen rakkaudesta oli laahannut naisia ja lapsia sekä vanhoja että nuoria miehiä hirveästä kuolemasta, oli ylpeys täyttänyt hänen sydämensä liittolaisten puolesta, ja Chauvelinin siinä puhuessa kallistui hän koko sydämellään pienen, reippaan liiton jalon ja salaperäisen johtajan puolelle, joka joka päivä pani henkensä alttiiksi vapaaehtoisesti pelkästä ihmisrakkaudesta omaa kunniaansa hakematta.

Margueriten silmät kostuivat, kun Chauvelin lakkasi puhumasta, ja pitsikauluri hänen povellaan nousi ja laski, sillä hän hengitti syvään ja kiihtyneesti. Hän ei enää kuullut melua ravintolasta eikä miehensä ääntä sen enempää kuin hänen tyhjää nauruaankaan, sillä ajatukset olivat lentäneet salaperäisen sankarin luo! Kas siinä mies, jota olisi voinut rakastaa, jos vain olisi tielle sattunut! Koko hänen olemuksensa herätti Margueriten haaveellisen mielikuvituksen: sankarin personallisuus, voima, urhoollisuus ja hänen liittolaistensa uskollisuus yhteisen, jalon aatteen palveluksessa sekä ennen kaikkea nimettömyys, joka ympäröi urhoa kuin romanttisen kunnian sädekehä.

»Kansatar, hankkikaa hänet Ranskalle!«

Chauvelinin ääni korvan juuressa herätti Margueriten unelmistaan. Salaperäinen sankari oli hävinnyt tiehensä ja kahdenkymmenen yardin päässä hänestä istui juoden ja nauraen mies, jolle hän oli vannonut uskollisuuden valan.

»Kas niin, mies!» sanoi Marguerite jälleen vallattomasti, »te saatatte minut hämille. Mistä ihmeestä minä hänet löydän!»

»Kansatar, tehän liikutte kaikkialla», kuiskasi Chauvelin mairittelevasti, »olen kuullut sanottavan, että olette Lontoon hienoston keskus — — näette kaikki, *kuulette* kaikki.»

»Sangen helppoa, ystäväni», vastasi Marguerite oikasten vartaloansa ja katsellen hiukan halveksivasti pientä, laihaa miestä edessään. »Sangen helppoa! Unohdatte sir Percy Blakeney'n olevan kuuden jalan pituisen ja monta sukupolvea lady Blakeney'n ja ehdotuksenne välillä.»

»Kansatar, Ranskan tähden!» toisti Chauvelin hyvin vakavasti.

»Mitä vielä, puhutte joutavia; vaikka tietäisinkin kuka Tulipunainen neilikka on, ette kumminkaan voisi tehdä mitään hänelle — englantilaiselle.»

»Kyllä vain voisin», virkkoi Chauvelin nauraen kuivahkon karkealla äänellään. »Kaikissa tapauksissa voimme toimittaa hänet mestauslavalle jäädyttelymään kiihkeään, ja kun diplomaatit alkavat siitä hälistä, pyydämme nöyrästi anteeksi Englannin hallitukselta, ja tarpeen vaatiessa maksamme sovinnot mestatun perheelle.»

»Chauvelin, ehdotuksenne on kauhea!» lausui Marguerite vetäytyen hänestä kauemmas niinkuin vahingollisesta hyönteisestä. »Olkoonpa mies kuka hyvänsä, urhoollinen ja jalo hän on, ja koskaan — kuuletteko? — koskaan en anna apuani sellaiseen konnantyöhön.»

»Kernaammin sallitte jokaisen tähän maahan saapuvan ranskalaisylimyksen loukata itseänne.»

Chauvelin oli tähdännyt tarkkaa ampuessaan nuolensa. Margueriten nuoret kasvot muuttuivat entistään kalpeammiksi ja hän koetti purra huultaan, kun ei halunnut ilmaista Chauvelinille nuolen osuneen.

»Se ei tule kysymykseen», sanoi hän vihdoinkin välinpitämättömästi. »Puolustautua aina voin, mutta kieltäydyn menettelemästä halpamaisesti sekä teidän — että Ranskan vuoksi. Käytettävissänne on muitakin keinoja; ystäväni, teidän on turvauduttava niihin.»

Katsahtamatta enää Chauveliniin Marguerite käänsi selkänsä hänelle ja asteli suoraan majataloa kohti.

»Kansatar, ne eivät liene viimeiset sananne», sanoi Chauvelin käytävästä tulvehtivan valon loistaessa Margueriten komealle ja hienosti puetulle vartalolle; »toivoakseni tapaamme toisemme Lontoossa!»

»Lontoossa tapaamme», lausui Marguerite hänelle yli olkansa, »mutta ne ovat viimeiset sanani.»

Hän aukaisi kahvilan oven ja hävisi Chauvelinin näköpiiristä, mutta tämä jäi pylväskäytävään hetkeksi nuuskaamaan. Hän oli saanut torumisia ja nuhteita, mutta kettumaiset kasvonsa eivät näyttäneet hämmästyneiltä eivätkä tyytymättömiltä; päinvastoin omituinen, puoleksi ivallinen, täysin tyytyväinen hymy leikki hänen ohuilla huulillaan.

IX LUKU

Konnantyö.

Sateista päivää seurasi kaunis, tähtikirkas yö; englantilaisen syyskesän viileän suloinen yö, jolle kosteus, märän maan tuoksu ja pisaroivat lehdet ovat ominaisia.

Komeat ajoneuvot neljän kauniin, puhdasrotuisen englantilaisen hevosen vetäminä vierivät Lontoosta johtavaa tietä pitkin. Sir Percy piteli ohjaksia hienoissa käsissään ja hänen vieressään istui lady Blakeney käärittynä kallisarvoisiin turkiksiin. Viidenkymmenen mailin taival tähtikirkkaassa kesäyössä! Marguerite oli mielissään ajatellessaan matkaa edeltäkäsinkin. — — Sir Percy oli innokas hevosmies, ja pari päivää sitten Doverissa käyneet hevoset olivat muutaman päivän levättyään virkeimmillään lisäten siten matkan viehätystä. Marguerite iloitsi ajatellessaan muutamien tuntien yksinäisyyttä, jolloin sai antaa ajatusten vapaasti liidellä vienon tuulen sivellessä hehkuvia poskia. Hän tiesi entuudestaan, ettei sir Percy aikonut puhua paljoa, ehkeipä ollenkaan. Olihan hän monet kerrat Margueriten kanssa iltasin ajellut komeilla rattaillaan paikasta toiseen sanomatta muuta kuin muutamia huomautuksia ilmasta ja teistä. Sir Percy oli ihastunut iltajeluun ja Marguerittenkin oli sama tunne vallannut. Siinä istuessaan miehensä rinnalla tunnin toisensa jälkeen ihailen sir Percyn erikoisen näppärää ohjasten käsittelyä tuli hän miettineeksi, mitä mahtoikaan sir

Percyn typerässä mielessä liikkua. Koskaan hän ei ollut sanonut sitä vaimolleen, joka ei myöskään ollut välittänyt kysellä.

»Kalastajalepolassa» kulki herra Jellyband huoneissa sammutellen valkeita. Ravintolavieraat olivat poistuneet, mutta yläkerran pienissä hauskoissa makuusuojusta majaili muutamia arvokkaita matkustajia: kreivitär de Tournay, Suzanne ja nuori kreivi, kaksi suojaa oli valmistettu sir Andrew Ffoulkesille ja lordi Antony Dewhurstille, jos he vain halusivat kunnioittaa vanhaa majataloa viettämällä siellä yönsä.

Molemmat nuoret miehet olivat vielä nauttimassa kahvilan kodikkaasti loimuavasta takkavalkeasta, joka oli saanut rauhassa palaa, vaikka ilma olikin lämmin.

»Jelly, ovatko kaikki poistuneet?» kysyi lordi Tony arvoisan isännän vielä ahkerasti laseja ja tuoppeja kootessa.

»Kaikki, lordi, niinkuin näette.»

»Ja kaikki palvelijatkinko levolla?»

»Kaikki muut paitsi poika, jonka järjestysvuoro on ravintolassa, ja», lisäsi herra Jellyband naurahtaen, »kaiketi sekin lurjus nukahtaa ennen pitkää.»

»Siis voimme jutella täällä noin puolen tuntia häiriintymättä?»

»Lordi, teidän käytettävissänne. — — Jätän kynttilät pöydälle — — ja huoneenne ovat kunnossa — — itse nukun ylimmässä kerroksessa, mutta, jos teidän ylhäisyytenne tahtoo kutsua minua kovalla äänellä, varmasti kuulen huutonne.»

»Hyvä on, Jelly — — ja — sammuttakaa lamppu — saamme tarpeeksi valoa takasta — emmekä huoli herättää ohikulkijaan huomiota.»

»Hyvä, armollinen lordi.» — Herra Jellyband teki työtä käskettyä — sammutti vanhanaikaisen lampun, joka riippui katto-orressa sekä puhalsi kynttilät sammuksiin.

»Jelly, antakaa meille pullo viiniä», pyysi sir Andrew.

»Hyvä on, sir!»

Jellyband meni viinin hakuun. Huone oli muutoin aivan pimeä paitsi silloin tällöin leimahtelevaa hohdetta, jonka uunissa kirkkaasti liekehtivät puut synnyttivät.

»Vieläkö muuta?» kysyi Jellyband tuoden viinipullon ja pari lasia, jotka asetti pöydälle.

»Jo on kylliksi, kiitos vain, Jelly!» vastasi lordi Tony.

»Hyvää yötä, lordi! Hyvää yötä, sir!»

»Hyvää yötä, Jelly!»

Molemmat nuoret miehet kuuntelivat, miten Jellybandin jytisevät askeleet kaikuivat käytävässä ja portaissa. Pian sekin ääni hiljeni, ja koko »Kalastajalepola» näytti vaipuvan unen helmoiin lukuunottamatta kahta nuorta miestä, jotka istuivat takan ääressä äänettöminä viiniä maistellen.

Kotvaan aikaan ei kuulunut kahvilastakaan muuta kuin vanhan isoisän kellon raksutusta ja palavien puiden räiskinää.

»Ffoulkes, hyviäkö uutisia?» kysyi lordi Antony viimeinkin.

Sir Andrew oli nähtävästi unelmoinut tuijottaessaan valkeaan ja varmaankin siinä kuvitellut näkevänsä sievät, vilkkaat kasvot, isot, ruskeat silmät ja lapsellista otsaa ympäröivät tummat kiharat.

»Kyllä!» sanoi hän yhä mietteisiinsä vaipuneena. »Hyviä!»

»Ei mitään esteitä?»

»Ei.»

Lordi Antony naurahteli mielissään ja kaatoi toisen lasin viiniä.

»Ei tarvinne kysyä, oliko matka hauska?»

»Ystäväni, ei ole tarvis», vastasi sir Andrew iloisesti. »Se sujui oikein hyvin.»

»Kas niin, siis terveydeksenne!» lisäsi iloinen lordi Tony. »Hän on soma tyttö, vaikka onkin ranskalainen, ja tässä teidän kosimisiaikeillenne — edistyköön ja onnistukoon erinomaisesti!»

Hän joi lasinsa pohjaan ja meni ystävänsä luo valkean ääreen.

»No niin! Tony, teidän vuoronne on luultavasti lähteä ensi kerralla», sanoi sir Andrew heräten unelmistaan, »tietystikin te ja Hastings; ja toivoakseni teillä on yhtä mieluisa tehtävä kuin minullakin ja yhtä viehättävä matkatoveri. Tony, ette voi edes aavistaakaan — —»

»En voikaan», keskeytti ystävä mielissään, »mutta luotan teihin. Ja sitten», lisäsi hän iloisten kasvojensa äkkiä muuttuessa totisiksi, »miten asianlaita on?»

Kumpikin veti tuolinsa lähemmäksi toisiaan ja vaistomaisesti, vaikka olivatkin kahden, he vain hiljaksen kuiskailivat.

»Tapasin Tulipunaisen neilikan Calais'ssa pikimältään», sanoi sir Andrew, »muutamia päiviä sitten. Hän purjehti Englantiin pari päivää ennen meitä. Hän oli johtanut seuruetta koko matkan Pariisista. Oli puettu — ette luultavasti uskone sitä! — vanhan torimatamin asuun ja ajoi — kunnes oli onnellisesti Pariisista — katettuja vankkureita, joissa kreivitär de Tournay, neiti Suzanne ja nuori kreivi olivat kätkössä turnipsien ja kaalien seassa. Piiloitetut eivät itsekään tienneet, kuka heidän ajurinsa oli. Hän ohjasi vankkurinsa läpi sotamiesrivien ja kirkuvan roistojoukon, joka huusi: 'ylimykset alas!' Mutta vankkurit muutamien muiden kanssa onnistuivat yrityksessään, ja Tulipunainen neilikka puettuna hameeseen ja päähineeseen sekä iso huivi hartioilla kirkui kovemmin kuin muut: 'ylimykset alas!' Totisesti!» jatkoi nuori mies innostunut ilme silmissään, kun hän puhui rakastetusta johtajastaan. »Se mies vasta on ihmeellinen! Hänen alituinen läsnäolonsa on aivan käsittämätön — ja siinä syy onnistumiseen.»

Lordi Antony, jonka sanavarasto oli rajoitetumpi kuin ystävänsä, saattoi ainoastaan parilla vakuuttavalla sanalla näyttää, että hänkin ihaili johtajaansa.

»Hän toivoo teidän Hastingsin kanssa olevan itseään vastassa Calais'ssa», sanoi sir Andrew yhä hiljemmin, »ensi kuun toisena päivänä. Antaahan olla! se on ensi keskiviikkona.»

»Niin onkin.»

»Tietystihän asia koskee tällä kertaa kreivi de Tournayta; vaarallinen tehtävä, sillä kreivi on nyt kuolemaan tuomittu paettuaan linnasta sen jälkeen, kun yleinen turvallisuuskomitea oli hänet julistanut epäiltäväksi henkilöksi. Pako oli muutoin Tulipunaisen neilikan nerokkuuden mestarinäyte. On sangen vaikeata saada hänet Ranskasta, ja hädin tuskin voi hän pelastua, jos pakenemista voi ollenkaan ajatellakaan. S:t Just on tosiaankin mennyt häntä tapaamaan — kukaan ei vielä epäile S:t Justia;

mutta sitten — — saada heidät kummatkin maasta! Luullakseni se on aika raskasta ja jopa päälliköllemmekin rasittavaa. Toivon kumminkin, että minutkin määrättäisiin siihen toimeen.»

»Onko teillä erityisiä ohjeita minulle?»

»On, tarkempia kuin tavallisesti, On tullut ilmi, että tasavaltainen hallitus on lähettänyt Englantiin Chauvelin nimisen luottamusmiehensä, joka kuulema on hirveän vihainen liitollemme. Hän on päättänyt saada johtajamme personasta selvän, jotta voisi siepata hänet mukaansa, kun tämä taas koettaa nousta Ranskan rannikolle. Samanen Chauvelin on tuonut kokonaisen urkkija-armeijan mukanaan, ja päällikkömme arvelee, että meidän on paras kokoontua mahdollisimman harvoin liittomme asioissa sekä, ettei meidän millään muotoa pidä keskustella toistemme kanssa julkisissa palikoissa, ennenkuin hän on päässyt selville mainitusta joukkiosta. Halutessaan puhutella meitä koettaa hän ilmoittaa siitä.»

Molemmat nuoret miehet istuivat kumartuneina valkean ääressä, sillä liekit olivat jo sammuneet ja ainoastaan kytevän hiiloksen punertava hehku loi värittömän puoliympyrän muotoisen valokehän takan edustalle. Huone oli muutoin pilkkosen pimeä. Sir Andrew otti lompakkonsa esille ja vetäisi siitä paperipalan. Levitettyään sen koettivat he lukea sitä hämärässä valossa ja olivat niin kovin syventyneet tehtäväänsä, etteivät nähneet eivätkä kuulleet mitään muuta, sillä olihan kallisarvoinen asiapaperi tullut suoraan ihaillun johtajan kädestä ja olihan kysymys käynyt heille sydämenasiaksi. He eivät huomanneet mitään läheisyydessään, eivät palaneen poron tippumista uunin ristikkopohjalta, eivät kellon yksitoikkoista napsutusta eivätkä edes hiljaista, tuskin havaittavaa kahinaakaan, joka kuului aivan heidän viereltään. Eräs olento oli ilmestynyt penkin alta; äännettömin liikkein niinkuin käärme se hiipi yhä lähemmä nuoria miehiä; aivan

hengittämättä ja hiljaa soluen pitkin lattiaa se lähestyi heitä synkän pimeyden vallitessa.

»Teidän on luettava nämä neuvot ja painettava ne mieleenne», sanoi sir Andrew; »sitten hävitettävä ne.»

Hän aikoi pistää lompakon taskuunsa, kun pieni paperilippu lennähti siitä lattialle. Lordi Antony kumartui sitä ottamaan.

»Mikä se on?» kysyi hän.

»En tiedä», vastasi sir Andrew.

»Se putosi nyt juuri teidän taskustanne. Se ei näyttänyt olleen muiden paperien joukossa.»

»Merkillistä! — Milloin ihmeissä se sinne joutui? Se on päälliköltä», lisäsi hän silmäillen paperia.

He kumartuivat koettaen saada selvää sanoista, joita lippuseen oli hätiköiden töhritty, kun äkkiä syntynyt melu kiinnitti heidän huomiotaan. Se kuului käytävästä.

»Mikä se on?» kysähtivät he kumpikin vaistomaisesti. Lordi Antony astui huoneen poikki ovelle ja avasi sen silmänräpäyksessä. Sillä hetkellä hän sai hämmästyttävän iskun vasten silmiään sekä tuli väkivaltaisesti heitetyksi takaisin huoneeseen. Samassa ryömivä, käärmemäinen olento sir Andrew'n selän takana aivan aavistamatta heittäytyi pimeässä hänen päälleen kaataen hänet lattialle.

Se tapahtui parissa sekunnissa ja ennenkuin lordi Antony ja sir Andrew ehtivät edes huutaakaan tahi vähääkään vastustella. Kaksi miestä tarttui

kumpaankin,heidän suunsa tukittiin, molemmat kytkettiin toisiinsa selät vastatusten, kädet ja jalat sidottiin lujaan.

Yksi miehistä oli sillaikaa sulkenut varovasti oven; hän oli naamioitu ja seisoi siinä liikkumattomana toisten lopettaessa työtään.

»Hyvässä turvassa, kansalainen!« sanoi yksi miehistä vielä kerran katsahtaen siteisiin, jotka kahlehtivat nuoret miehet.

»Hyvä!« sanoi ovella seisova mies; »tutkikaa heidän taskunsa ja antakaa minulle kaikki löytämänne paperit.«

Niin tehtiinkin heti sanaakaan sanomatta. Otettuaan kaikki paperit huostaansa kuunteli naamioitu mies hetkisen, kuuluiko »Kalastajalepolassa» hiiskahdustakaan. Nähtävästi mielissään siitä, ettei kukaan ollut kuullut heidän pelkurimaista konnantyötään, avasi hän oven ja osoitti käskevästi käytävää kohden. Kaikki neljä miestä nostivat sir Andrew'n ja lordi Antonyn maasta ja yhtä hiljaa ja äänettömästi kuin olivat saapuneetkin, hävisivät he kantaen kahlehdittuja miehiä ravintolasta pimeyteen Doverin tielle.

Uskaliaan yrityksen naamioitu johtaja ryhtyi nopeasti kahvilassa silmäilemään ryöstettyjä papereita.

»Päiväntyömme ei ole hullummaksi«, mutisi hän riisuen naamiotaan vaaleiden, kettumaisten silmiensä kiiluessa valkean hohteessa, »Ei ole hullummaksi.«

Hän avasi pari kirjettä ja löysi sir Andrew'n lompakon välistä lippusen, jonka nuoret miehet olivat juuri äsken ehtineet lukea. Varsinkin Armand S: t Justin allekirjoittama kirje näytti saattavan hänet erinomaisen tyytyväiseksi.

»Armand S:t Just, sittenkin petturi», mutisi hän. »Siis ihana Marguerite S:t Just», lisäsi hän vieikkaasti purren hammasta, »luulenpa että haluatte auttaa minua Tulipunaisen neilikan etsinnässä.»

X LUKU

Ooppera-aitiossa.

Covent Gardenissa oli ensimmäinen juhlanäytöntö muistorikkaan vuoden 1792 syyskaudella.

Teatteri oli täpösen täynnä, niin hyvin hienot aitiot ja permanto kuin alhaisen parvekkeetkin. Gluckin Orfeuksella oli valtava vaikutus katsomon henkiseen yleisöön, jotavastoin hienoston naiset loistavan komeissa puvuissaan viehättivät niitä, jotka eivät välittäneet »viimeisestä saksalaisesta tuontitavarasta».

Selina Storace oli esittänyt loisto-aariansa ja saanut ansaitut suosionosoitukset lukuisilta ihailijoiltaan; Benjamin Incleton, tunnettu naisten suosikki, oli saanut kuninkaallisesta aitiosta erittäin armollista huomiota osakseen. Esirippu laski toisen näytöksen ylevän ihanan loppuosan päätyttyä. Yleisö haltioissaan suuren mestarin tenhosävelistä näytti huohtavan tyytyväisesti ja oli valmis lörpöttelemään veitikkamaisia ja mitättömiä juttujaan.

Hienoissa aitioissa istui kuuluisuuksia. Herra Pitt oli hetkeksi irtautunut valtiollisista huolistaan ja nautti illan musiikista. Walesin prinssi, joka oli

iloluontoinen, pyylevä ja sangen tavallinen muodoltaan, kuljeskeli aitioista aitiioon viettäen hetkisen parhaiden ystäviensä parissa.

Myöskin lordi Grenvillen aitiossa eräs omituinen ja mielenkiintoinen henkilö herätti kaikkien huomiota; laiha, pieni mies, jolla oli viekkaat, ivalliset kasvot ja silmät syvällä päässä, kuunteli soittoa ja katseli arvostelevasti ympärilleen. Hän oli kokonaan mustiin puettu ja tukka oli puuteroimatta. Lordi Grenville — ulkoministeri — oli hänelle jäykän kohtelias.

Siellä täällä nähtiin muutamia huomattavia ulkolaisia kasvoja, jotka muodostivat räikeän vastakohdan englantilais-tyyppisten joukossa. Monet ranskalaiseen ylimieliseen ylimystöön kuuluvat rojalisti-pakolaiset, joita heidän kotimaassaan armoton, vallankumouksellinen joukkue vainosi, olivat löytäneet rauhallisen pakopaikan Englannissa. Heidän ylimyskasvoillaan saattoi huomata surun ja huolen merkkejä; varsinkin naiset kiinnittivät hyvin vähän huomiota musiikkiin ja loistavaan kuulijakuntaan. Epäilemättä heidän ajatuksensa liitivät miehen, veljen ja pojan luo, joilta mahdollisesti hätä uhkasi tai jotka olivat jo sortuneet hirvittävän kohtalon kouriin.

Niiden joukossa vasta Ranskasta saapunut kreivitär de Tournay de Basserive oli sangen huomattava henkilö. Hän oli puettu paksuun, mustaan silkkiin, ainoastaan valkea pitsihuivi hartioilla ilmaisi, ettei se ollut surupuku. Hän istui lady Portarlesin vieressä, joka kekseliäillä sukkeluuksillaan koetti saada kreivittären vakavia kasvoja hymyilemään. Pikku Suzanne ja nuori kreivi istuen kreivittären takana tunsivat olevansa sangen ujoja vierasten keskuudessa. Suzannen silmissä oli hyvin totinen katse, kun hän saapui täpötäyteen teatteriin; hän katseli uteliaana ympärilleen ja tarkasteli jokaisen kasvoja ja tutki, mitä mikin aitio sisälsi. Nähtävästi ei hän huomannut siellä henkilöitä, joita toivoi näkevänsä, sillä

hän istuutui hiljaa äitinsä taakse ja kuunteli soittoa välinpitämättömästi eikä välittänyt yleisöstä vähintäkään.

»Voi, lordi Grenville», sanoi lady Portales, kun hiljainen koputus kuului aition ovelta ja ministerin viisas ja mielenkiintoinen pää ilmestyi siihen, »tehän saavuitte aivan kreivin aikaan. Tässä rouva kreivitär de Tournay on aivan menehtymäisillään Ranskasta uutisia odotellessaan.»

Kuuluisa valtiomies astui heidän luokseen ja antoi naisille kättä.

»Valitettavasti ne ovat hyvin ikäviä!» sanoi hän surullisena. »Verilöylyä jatkuu yhä edelleen; sanalla sanoen Pariisissa tuntuu veren haju, ja giljotiini vaatii satoja uhreja päivässä.»

Kalpeana ja kyynelissä kreivitär nojasi tuolin selkämykseen kuunnellen ministerin lyhyttä kuvausta harhateille joutuneen maansa tapauksista.

»Voi, lordi», sanoi hän murteellisella englanninkielellä, »se on hirveätä ja rakas mieheni on vielä siinä kauheassa maassa! On aivan hirmuista, että istun täällä teatterissa rauhallisena, kun häntä vaara uhkaa.»

»Rouvaseni!» huudahti jäykkä ja rehellinen lady Portarles, »vaikka istuisitte luostarissa, ei miehenne olisi sen paremmassa turvassa, ja teidän on ajateltava lapsianne. Hehän ovat liian nuoria ruokittaviksi huolilla ja ennenaikaisella surulla.»

Kyyneleet silmissä kreivitär hymyili ystävänsä kiihkolle.

Lady Portarlesin kultaisen hyvässä sydämessä piili tosi myötätunto ja hellä ystävällisyys, vaikka hän sen ajan muutamain naisten tapaan olikin omaksunut jokseenkin karkeita tapoja, jotka olisivat paremmin sopineet hevoshuujareille.

»Sitä paitsi, rouva», lisäsi lordi Grenville, »tehän kerroitte eilen, että Tulipunainen neilikka liittolaisineen on lupautunut kunniasanallaan tuomaan herra kreivin onnellisesti kanaalin yli.»

»Niin», vastasi kreivitär, »ja se onkin ainoa toivoni! Tapasin lordi Hastingin eilen — — hän vakuutti taaskin minulle sitä.»

»Totta totisesti, teillä ei ole syytä pelkoon. Kun liitto on kerran luvannut, niin se tietystikin pysyy sanoissaan. Voi!» lisäsi vanha valtiomies, »olisinpa vain muutamia vuosia nuorempi — —»

»Kas niin, mies!» keskeytti rehellinen lady Portarles, »olette aivan tarpeeksi nuori kääntämään selkänne tuolle ranskalaiselle variksenpelätille, joka istuu kuin valtaistuimella aitiossanne.»

»Jospa voisinkin sen tehdä — — mutta teidän armonne on muistettava, että ennakkoluulot ovat syrjäytettävät maamme palvellessa, Herra Chauvelin on maansa hallituksen valtuutettu asiamies — —»

»Hitto vieköön, mies!» vastasi hän, »nimitättekö noita verenhimoisia roistoja hallitukseksi?»

»Ei ole vielä pidetty Englannille edullisena», vastasi ministeri varovasti, »katkaista valtiollisia suhteita, Ranskaan, ja sentähden emme voi kieltäytyä kohteliaasti vastaanottamasta asiamiestä, jonka Ranska haluaa meille lähettää.»

»Kiroitut valtiolliset suhteet, hyvä lordi! Tuo viekas pikku kettu ei ole mikään muu kuin vakoilija, sen takaan ja pian tekin sen huomaatte — ja ellen ole aivan erehtynyt, ei hän paljoakaan välitä diplomatiasta, koettaa vain vahingoittaa rojalisti-pakolaisia — Tulipunaista neilikkaa, sankaria ja urhoollisen pienen liiton jäseniä.»

»Olen varmasti vakuutettu, että jos Chauvelin tahtoo vahingoittaa meitä, saa hän uskollisen liittolaisen lady Blakeneystä», sanoi kreivitär mutistellen ohuita huuliaan.

»Siunatkoon tuota naista!» huudahti lady Portarles, »oletteko ennen tavannut niin paatunutta henkilöä? Hyvä lordi Grenville, olette liukaskielinen, tahdotteko olla hyvä ja sanoa rouva kreivittärelle, että hän käyttäytyy narrimaisesti. Rouva, teidän asemaanne täällä Englannissa», lisäsi hän kääntyen vihaisesti ja päättävästi kreivittäreen päin, »ei sovi käyttäytyä niin hurjasti kuin ranskalaisten ylimysten suosima tapa on. Vaikka lady Blakeney olisikin samaa mieltä noiden ranskalaisroistojen kanssa ja vaikka hän olisikin syyllinen S:t Cyrin tahi mikä hänen nimensä nyt onkaan, pidättämiseen ja tuomitsemiseen, on hän kuitenkin maamme hienoston johtavia henkilöitä. Sir Percyllä on enemmän rahaa kuin noin kuudella muulla rikkaalla yhteensä ja hän on hyvissä suhteissa kuninkaallisiin; joten yrityksenne masentaa lady Blakeney ei vahingoita häntä, vaan asettaa teidät huonoon valoon. Hyvä lordi, eikö niin?»

Mutta mitä lordi Grenville asiasta ajatteli tahi mitä mietteitä lady Portarlesin kodikas sanatulva herätti kreivitär de Tournayssa jäi lausumatta, sillä esirippu oli juuri noussut, Orfeuksen kolmas näytös alkanut ja yleisöä kehoitettiin vaikenemaan.

Lordi Grenville hyvästeli naisia pikaisesti ja pujahti takaisin aitioonsa, jossa Chauvelin oli istunut koko väliajan iankaikkinen nuuskarasia kädessään. Hänen tarkat, vaaleat silmänsä tähtäsivät vastapäätä olevaan aitioon, johon Marguerite Blakeney miehensä seuraamana oli juuri saapunut kovasti kahisuttaen silkkihameitaan, siten herättäen yleisön uteliaisuuden ja saaden paljon naurua osakseen. Hänen kullanpunertavien kiharoiden ympäröimät kasvonsa olivat jumalallisen kauniit. Tukka oli hiukan puuteroitu ja sidottu mustalla, suunnattoman suurella nauharuusukkeella

siroon niskaan. Aina puettuna viimeisen muodin oikkujen mukaisesti oli Marguerite ainoa nainen, joka sinä iltana ei ollut pukeutunut ristikauluriin ja leveäkäänteiseen iltatakkiin, joka vaatetus oli parina kolmena vuonna ollut muodissa. Lyhytliivinen puku oli klassillista kuosia, joka siihen aikaan otettiin kaikissa Europan maissa käytäntöön. Se soveltui hyvin hänen kauniiseen, kuningatarmaiseen vartaloonsa. Puku oli tehty välkkyvästä kankaasta, joka kimaltelit niinkuin se olisi ollut kullalla kirjailtu.

Tultuaan sisään nojasi hän hetkeksi aition reunaa vasten tarkastellen läsnäolevia tuttaviaan. Monet vastasivat hänen tervehdyksensä ja kuninkaallisesta aitiosta tervehdittiin myöskin suosiollisesti.

Chauvelin piti Margueritea tarkoin silmällä koko näytöksen alkupuolen, kun lady Blakeney istui soiton lumoamana ja pienillä käsillään leikitteli jalokivillä koristetulla viuhkallaan. Hänen kaunista päätänsä, käsivarsiaan ja kaulaansa peittivät loistavat timantit ja harvinaiset jalokivet, joka olivat ihailevan ja siinä hänen vierellään mukavassa asennossa istuvan miehensä lahjoja.

Marguerite rakasti intohimoisesti soittoa. Sinä iltana ihastutti Orfeus häntä. Pelkkä elämisilo kuvastui suloisilta, nuorilta kasvoilta. Se säteili iloisista sinisistä silmistä sekä kirkasti huulten hymyn. Hän oli vasta viidenkymmenekymmentä vuotias, nuoruuden kukoistuksessa, loisteliaan yleisön ihailema, juhlima, hemmottelema ja hellimä suosikki. Kaksi päivää sitten oli *Untola* saapunut Calais'sta tuoden mukanaan viestin veljen onnellisesta maihin pääsystä. Hän muisteli sisartaan sekä aikoi hänen tähtensä olla varovainen.

Eipä ihme, että kuunnellessaan Gluckin liikuttavia säveliä, hän unohti omat pettymyksensä, haihtuneet rakkausunelmansa ja myöskin miehensä toimeentulon hyväntahtoisen mitättömyyden, jota henkisten lahjain puutetta sir Percy oli korvannut tuhlaten lahjoittamalla vaimolleen maallista loistoa.

Sir Percy oli seisonut vaimonsa vieressä juuri niin kauan, kuin sovinnaisuus vaati, ja antoi sitte tietä hänen kuninkaalliselle korkeudelleen ja ihailijajoukolle, joka loppumattomassa jonossa tuli osoittamaan kunnioitustaan hienon maailman kuningattarelle. Sir Percy oli mennyt luultavasti juttelemaan hengenheimolaistensa kanssa. Marguerite ei edes kummastellut miehensä poistumista — siitä hän vähät välitti — ympäröihän hänet pieni hovikunta, johon Lontoon rikkaat kuuluivat. Marguerite oli juuri eronnut kaikista heistä, sillä hän halusi olla hetken kahden Gluckin kanssa.

Hiljainen kolkutus ovelle herätti hänet unelmistaan.

»Sisään!» sanoi hän vähän kärsimättömästi käännähtämättä häiritsijää katsomaan.

Chauvelin, joka oli odottanut vuoroaan, huomasi Margueriten olevan yksin ja peräytymättä kärsimätöntä »sisään» sanaa, livahti hän hiljalleen aitioon sekä asettui silmänräpäyksessä seisomaan Margueriten tuolin taakse.

»Kansatar, vaihtakaamme muutama sana», sanoi hän hiljaa.

Pelästyneenä Marguerite kääntyi nopeasti Chauvelinin päin. Säikähdys oli osittain teeskenneltyä.

»Herranen aika, mies, te pelästyitte minut!» lausui Marguerite teennäisesti naurahtaen. »Te tulitte aivan sopimattomaan aikaan, sillä tahdon kuunnella Gluckia enkä ollenkaan halua jutella.»

»Mutta tämähän on ainoa tilaisuus», sanoi Chauvelin hiljaa lupaa odottamatta ja vetäisten tuolinsa aivan Margueriten taakse — niin lähelle, että hyvästi voi kuiskata hänen korvaansa häiritsemättä yleisöä sekä istua näkymättömänä vasten aition tummaan taustaa. »Tämä on ainoa tilaisuus», toisti hän, vaikkei Marguerite suvainnutkaan vastata. »Lady Blakeneyn

seurue ympäröi ja juhlii häntä alituisesti, jotta vanhoilla ystävillä on sangen vähän tilaisuutta lähestyä.»

»Niin, mies!« sanoi Marguerite kärsimättömästi, »käyttäkää tilaisuutta hyväksenne toisen kerran, sillä aion lordi Grenvillen tanssiaisiin tänä iltana oopperan päätyttyä. Luultavasti tekin menette. Siellä uhraan teille viisi minuuttia — —.»

»Kolme minuuttia kahden kanssanne tässä aitiossa riittää hyvin«, vastasi hän tyynesti, »ja kansatar S:t Just, mielestäni menettelisitte viisaasti, jos kuuntelisitte puhettani.»

Vaistomainen väristys karmi Margueriten pintaa. Yhä Chauvelin kuiskutteli korottamatta ääntään ja aivan rauhallisesti otti hypysellisen nuuskaa. Kuitenkin hänen olentonsa ja kettumaiset silmänsä ilmaisivat jotakin, joka näytti jähmetyttävän veren Margueriten suonissa niinkuin äkkiarvaamaton kuoleman vaara.

»Kansalainen, tarkoittaako se uhkausta?« kysyi Marguerite vihdoin.

»Ei, kaunis lady«, sanoi hän kohteliaasti, »ainoastaan ilmaan ammuttua nuolta.»

Hän keskeytti puheensa hetkeksi aivan kuin kissa, joka nähdessään hiiren hiljaa puikkelehtivan ohitsensa, on heti valmis hyppäämään sen niskaan saadakseen nauttia petomaisesta ilkivaltaisuudestaan. Sitten hän sanoi hiljaa:

»Veljeänne S:t Justiä uhkaa vaara!«

Pienintäkään värähdystä ei saattanut huomata Margueriten kauniilla kasvoilla, Chauvelin näki ne ainoastaan sivulta, sillä Marguerite näytti tarkkaavan vain näyttämöä, mutta Chauvelinilla oli tarkka silmä. Hän

huomasi Margueriten katseen olevan ankaran, suun ympärillä jäykän piirteen ja kauniin vartalon melkein halvauksen tapaisesti jännittyneenä.

»Ja mitä sitten?» sanoi Marguerite teeskennellen iloisesti. »Kun se varmaankin on mielikuvituksenne keksimä juoni, olisi kaiketi parasta, että palaisitte omalle paikallenne ja antaisitte minun rauhassa nauttia soitosta.»

Margueriten kädet alkoivat hermostuneesti lyödä tahtia aition reunuksella. Juuri sillä hetkellä Selina Storacen »Che faro» lumosi yleisön, joka aivan haltioissaan tarkkasi *prima donnan* huulien liikkeitä. Chauvelin ei liikahtanut paikaltaan. Katseli vain hentoa hermostunutta kättä, joka yksin ilmaisi, että ammuttu nuoli oli todellakin sattunut.

»Niinkö?» sanoi Marguerite äkkiä tarkoituksettomasti', ja yhä teeskennellen olevansa välinpitämätön.

»Niin, kansatar», toisti Chauvelin rauhallisena.

»Minunko veljeäni?»

»Olen kuullut hänestä uutisia, joiden luulen olevan teistä mielenkiintoisia, sallikaa minun ensin kertoa. — — Saanko?»

Kysymys oli aivan tarpeeton. Chauvelin tunsu vaistomaisesti Margueriten jännitetyin hermostuneen haluavan kuunnella, vaikka koettikin Chauveliniä vältellä.

»Kansatar, muutama päivä sitten», sanoi hän, »pyysin apuanne. — — Ranska olisi tarvinnut sitä, ja luulin voivani luottaa teihin, mutta vastasitte. — — Sitten omat tärkeät asiani ja teidän yhteiskunnalliset velvollisuutenne ovat pitäneet meidät erossa — — vaikka paljon onkin tapahtunut — —»

»Kansalainen, asiaan, pyydän», sanoi Marguerite keveästi, »soitto on ihastuttavaa, ja yleisö käy kärsimättömäksi juttelustanne.»

»Kansatar, hetkinen vielä. Samana päivänä, jolloin minulla oli kunnia tavata teidät Doverissa ja tunnin kuluttua siitä, kun olin saanut vastauksenne, sain haltuuni muutamia papereita. Niistä käy selville, että on toinenkin pakosuunnitelma olemassa ranskalaisen ylhäisöjoukkueen auttamiseksi — de Tournay-heittiö niiden joukossa — koko homman pääpukarina on Tulipunainen neilikka. Olen saanut jo käsiini osan salaperäisen järjestön langoista, mutta en kaikkia ja tarvitsen teitä — oikeammin teidän täytyy auttaa minua niiden kerimisessä.»

Marguerite kuunteli Chauvelinin puhetta huomattavan kärsimättömästi. Kohauttaen olkapäitään hän sanoi iloisesti:

»Seis, mies! Enkö jo sanonut, etten halua tietää Tulipunaisesta neilikasta enkä juonistannekaan. Ja ellette olisi puhunut veljestäni — —»

»Kansatar, hiukan kärsivällisyyttä, pyydän», jatkoi hän tyynesti. »Kaksi herraa, lordi Antony Dewhurst ja sir Andrew Ffoulkes, oli samana yönä 'Kalastajalepolassa' Doverissa.»

»Ymmärrän, tapasin heidät siellä.»

»Urkkijani tiesivät kyllä heidän kuuluvan tuohon kirottuun liittoon. Sir Andrew Ffoulkes omassa personassaan toi kreivitär de Tournayn lapsineen kanaalin yli. Kun nuoret miehet olivat kahvilassa kahden, tunkeutuivat urkkijani sinne, tukkivat urhojen suun ja sitoivat heidän kätensä, ryöstivät heiltä paperit ja toivat ne minulle.»

Silmänräpäyksessä Marguerite arvasi mikä vaara oli kysymyksessä. Paperit! — — Oliko Armand ollut varomaton? — — Jo pelkkä ajatuskin

kauhistutti häntä. Mutta kuitenkin ei hän tahtonut näyttää pelkoaan Chauvelinille; hän nauroi vain iloisesti ja huolettomasti.

»Hävyttömyytenne on tosiaankin aivan uskomaton», sanoi hän iloisesti.
»Ryöstöä ja väkivaltaa! — Englannissa! — täpötäydessä ravintolassa!
Kätyrienne kimppuun olisi pitänyt käydä verekseltään!»

»Mitäpä siitä jos olisi käytykin. He ovat Ranskan lapsia ja nöyrimmän palvelijanne kasvatteja. Jos heidät olisi pidätetty, olisivat he joutuneet vankilaan, jopa hirsipuuhunkin sanallakaan vastustamatta tai röyhkeästi käyttäytymättä. Kaikissa tapauksissa heidän tekonsa oli uskalluksen arvoinen. Täysissä ravintoloissa on turvallisempi toimittaa pieniä asioita kuin luullaankaan, ja apulaisillani on kokemusta.»

»Niinkö? Entä paperit?» kysyi Marguerite välinpitämättömästi.

»Valitettavasti, vaikka niiden avulla muutamat erikoiset nimet ja hankkeet — — erikoiset hankkeet — — ovatkin selvinneet, luulen että heidän suunnittelemansa mullistuksen vastustamisesta olisi tähän aikaan vain hetken hyöty, sillä Tulipunaisen neilikan nimellä kulkeva henkilö jäisi minulle kumminkin hämäräksi.»

»Kas niin, ystäväni!» sanoi Marguerite yhä teeskennellyn vallattomasti,
»siis ette ole päässyt entistä pitemmälle ja nyt voisitte antaa minun nauttia aarian viimeisistä säikeistä. Totta totisesti!» lisäsi hän pöyhkeästi koettaen tukahduttaa teeskenneltyä haukotustaan, »ellette olisi puhunut veljestäni — —»

»Kansatar, juuri nyt aion ottaa hänet puheeksi. Paperien joukossa oli kirje sir Andrew Ffoulkesille veljeltänne S:t Justiltä.»

»Niinkö? Entä?»

»Kirjeestä käy selville, ettei hän ainoastaan kuulu Ranskan vihollisiin, vaan on Tulipunaisen neilikan apulainen, ehkäpä jäsenkin hänen liitossaan.»

Vihdoinkin isku sattui. Koko ajan oli Marguerite odottanut. Hän ei tahtonut näyttää pelkurilta, vaan oli päättänyt olla välinpitämättömän ja huolettomannäköinen. Hän toivoi olevansa valmis iskua vastaanottamaan ilakoiden, sillä olihan hän tullut kuuluisaksi terävä-älyisyydestään kaikkialla Euroopassa. Silläkään hetkellä ei hän horjahtanut, Marguerite tiesi Chauvelinin puhuneen totta; veli oli liian rehellinen, liian antautunut harhateille johdetulle asialleen, oli liian ylpeä maamiehistään, vallankumouksen toimimiehistä, voidakseen kumarrella alhaiselle, tarkoituksettomalle valheellisuudelle.

Armand'in kirje — mielettömän varomattoman Armand'in — — oli Chauvelinin hallussa. Marguerite tiesi sen, niinkuin olisi nähnyt kirjeen omilla silmillään. Tietysti Chauvelin talletti sen omia suunnitelmiaan varten, kunnes sopi käyttää sitä Armand'ia vastaan tai hävittää tarpeettomana. Marguerite tiesi kaiken sen, ja kuitenkin hän vain jatkoi nauramistaan vielä iloisemmin ja äänekkäämmin kuin ennen.

»Kas niin, mies!» sanoi hän puhuen olkansa yli ja katsellen Chauvelinia suoraan ja rehellisesti kasvoihin, »enkö jo sanonut, että se oli keksitty juoni. — — Armand liitossa salaperäisen Tulipunaisen neilikan kanssa! — — touhuten auttamassa noita ranskalaisylimyksiä, joita hän halveksii! — — Juttunne on tosiaankin paras todistus mielikuvituksestanne!»

»Kansatar, sallikaa minun esittää kantani», sanoi Chauvelin yhtä värähtämättömän tyynesti kuin ennenkin, »minun on teille ilmoitettava, että S:t Just on paljastettu, eikä hänellä ole vähintäkään toivoa armahduksesta.»

Aitiossa vallitsi muutaman hetken hiljaisuus. Marguerite istui aivan suorana, jäykkänä ja toimettomana koettaen ajatella, koettaen kohdata

rohkeasti onnettomuutta ja päästä selville mitä oli paras tehdä.

Storace oli jo lopettanut *aariansa* ja kumarteli parastaikaa klassilliskuosisessa puvussaan, jonka mallin kahdeksastoista vuosisata oli ottanut käytäntöön. Yleisö oli haltioissaan ja seinät kaikuivat pelkistä suosionosoituksista.

»Chauvelin», sanoi vihdoinkin Marguerite Blakeney hiljaisella äänellä ja vähääkään kerskailematta, jota hän koko ajan oli tehnyt, »Ystäväni Chauvelin, koettakaamme ymmärtää toisiamme. On kuin järkeni olisi ruostunut jouduttuani tähän kosteaan ilmastoon. Siis tunnustakaapa, ettekö olekin hyvin karkäs tietämään, kuka Tulipunainen neilikka on.»

»Kansatar, Ranskan verivihollinen — — sitä vaarallisempi siksi, että hän työskentelee salassa.»

»Tarkoitatte varmaankin sitä jalompi. — — No niin, ja varmaankin pakoitatte minut puolestanne urkkimaan, jotta siten ostaisin Armand'in vapaaksi, vai mitä?»

»Hyi, kuinka rumia sanoja, kaunis lady», vastusteli Chauvelin kohteliaasti. »Pakosta ei puhettakaan ja palvelusta, jota pyydän Ranskan nimessä, ei voi sanoa inhoittavaksi urkkimiseksi.»

»Siksi sitä ainakin täällä sanotaan», lisäsi Marguerite kuivasti. »Eikö se ole aikomuksenne?»

»Ajattelin että pienellä palveluksella hankkisitte Armand S:t Justille — armahduksen.»

»Millaisella palveluksella?»

»Kansatar S:t Just, pitäisitte vain silmänne auki tänä iltana», sanoi Chauvelin kiihkoissaan. »Kuulkaa, Andrew Ffoulkesia koskevien paperien joukossa, jotka sattumalta löydettiin, oli pieni huomautus. Katsokaa!» lisäsi hän ottaen paperilippusen lompakostaan ja ojentaen sen hänelle.

Se oli samanen paperipala, jota mainitut nuoret miehet olivat juuri lukemassa, kun Chauvelinin suosikit hyökkäsivät heidän kimppuunsa. Marguerite otti sen aivan koneomaisesti ja kumartui lukemaan. Siinä oli ainoastaan kaksi riviä, jotka olivat kirjoitetut vääristetyllä käsialalla nähtävästi lukijan eksyttämiseksi. Hän luki ne puoleksi ääneen:

»'Muistakaa ettei meidän tarvitse tavata useammin kuin välttämätön tarve vaatii. Teillä on kaikki ohjeet 2:sta varten. Jos haluatte puhutella minua, aion mennä G:n tanssiaisiin'.»

»Mitä se tarkoittaa?» kysyi Marguerite.

»Kansatar, lukekaa uudelleen, niin ymmärrätte.»

»Tuossa kulmassa on merkki, pieni punainen kukka...»

»Niin on.»

»Tulipunainen neilikka», sanoi Marguerite innoissaan, »ja G:n tanssiaisilla tarkoitetaan Grenvillen tanssiaisia. — — Hän on tänä iltana ystäväni lordi Grenvillen tanssiaisissa.»

»Kansatar, sillä tavalla minäkin tulkitSEN kirjoituksen», jatkoi Chauvelin kohteliaasti. »Kun apulaiseni olivat sitonet ja tarkastaneet lordi Antony Dewhurstin ja sir Andrew Ffoulkesin, veivät he pidätetyt minun käskystäni Doverin tien varrella olevaan autioon rakennukseen, jonka olin vuokrannut tarkoitusta varten. Siellä he saivat olla vankeina lukkojen takana aina tähän aamuun saakka. Mutta löydettyäni tämän paperilippusen ajattelin, että olisi

parasta antaa heidän ehtiä ajoissa Lontooseen, jotta voisivat olla lordi Grenvillen tanssiaisissa mukana. Onhan ymmärrettävää, että heillä on paljon keskusteltavaa päällikkönsä kanssa — — ja sitten on heillä tänä iltana tilaisuus puhutella häntä, niinkuin päällikkö oli neuvonutkin. Sentähden nuoret urhot huomasivatkin kaikki aution talon pönkät ja salvat avatuiksi; vartijat olivat poistuneet ja kaksi hyvää hevosta seisoi valmiiksi satuloituna ja sidottuna pihalla. En ole vielä tavannut heitä, mutta varmasti luulen etteivät he ohjaksia hellittäneet ennen Lontooseen saapumistaan. Kansatar, huomaatte siis, miten yksinkertaista se kaikki on.»

»Hyvin yksinkertaiseltahan se näyttää», sanoi Marguerite yhä vieläkin koettaen ilakoida, »kun haluaa kananpojalta pään poikki — — ottaa sen vain kiinni — — sitten vääntää kaulaa — — kananpoikanen vain ei pidä sitä niin yksinkertaisena. Nyt te pitelette veistä kaulallani vaatien kuuliaisuuttani. — — Teistä se on yksinkertaista. — — Minusta ei.»

Margueriten piirteet muuttuivat leppeämmiksi, kyyneleet vihdoinkin kostuttivat silmiä, kun hän mutisi puoleksi itsekseen:

»Ainoa henkilö maailmassa, joka minua aina on todella rakastanut. — — Chauvelin, mitä tahdotte minun teille tekävän?» kysyi hän äärettömän epätoivoisella äänellä, jota kyyneleet olivat tukahduttaa. »Nykyisessä asemassani se on melkein mahdotonta.»

»Kansatar, päinvastoin», sanoi Chauvelin kuivasti ja itsepintaisesti eikä välittänyt, vaikka Marguerite toivottomasti ja lapsellisesti vetosi hänen tunteisiinsa, joka olisi kumminkin ollut omiaan sulattamaan kivikovankin sydämen. »Lady Blakeneyä ei kukaan epäile, ja teidän avullanne tänä iltana voisin — ken tietää? — vihdoinkin päästä selville Tulipunaisen neilikan personasta. — Menette tanssiaisiin tuossa tuokiossa. — — Kansatar, pitäkää silmiänne ja korvanne auki minunkin puolestani. — — Kertokaa minulle, jos sattumalta kuulette sanan tai kuiskauksenkaan. — —

Kiinnittäkää huomiota kaikkiin, joiden kanssa sir Andrew Ffoulkes tahi lordi Antony Dewhurst puhuvat. Olette kokonaan kaiken epäilyksen ulkopuolella. Tulipunainen neilikka on tänä iltana lordi Grenvillen tanssiaisissa. Koettakaa saada selville, kuka hän on, ja minä lupaan Ranskan nimessä pelastaa veljenne.»

Chauvelin asetteli veistä Margueriten kaulalle. Marguerite tunsi olevansa sellaisessa verkossa, josta ei ollut pelastumisen toivoa. Kallisarvoista panttivankia säilytettiin hänen kuuliaisuutensa varalta, sillä hän tiesi, ettei Chauvelin koskaan uhannut turhia. Epäilemättä oli Armand jo ilmiannettu »epäilytynä» yleiselle turvallisuuskomitealle. Hänen ei sallittu lähteä Ranskasta ja, jos Marguerite kieltäytyi Chauvelinia tottelemasta, oli veljellä säälimätön selkäsauna edessä. Vieläkin hetkisen — naisen tavoin — Marguerite toivoi voivansa sovitella. Hän piteli kättään ojennettuna edessään seisovalle miehelle, jota hän sekä vihasi että pelkäsi.

»Chauvelin, jos lupaan auttaa teitä tässä asiassa», sanoi hän hilpeästi, »niin annatteko S:t Justin kirjeen minulle?»

»Kansatar, jos avustuksillanne hyödytätte minua tänä iltana», vastasi hän ivallisesti hymyillen, »niin annan teille kirjeen — huomenna.»

»Ettekö luota minuun?»

»Hyvä lady, luotan teihin täydellisesti, mutta S:t Justin henki on kotimaassaan panttina — — riippuu teissä, tahdotteko pelastaa sen.»

»Onhan mahdollista etten kykene teitä auttamaan», puolusteleiksi Marguerite, »vaikka haluaisinkin.»

»Sehän olisi hirveää», sanoi Chauvelin hiljaa, »sekä teille — — että S:t Justille.»

Margueritea puistatti. Hän tunsi, ettei siltä mieheltä ollut armoa odotettavissa. Mahtava kun oli, Chauvelin piteli rakastetun veljen henkeä käsissään. Marguerite tunsi vihollisensa kyllin hyvin; jos ei hän onnistunut tarkoitustensa saavuttamisessa, saattoi hän menetellä aivan tunnottomasti.

Häntä vilutti, vaikka oopperasalissa olikin tukahduttavaa. Soiton sydäntä hivelevät säveleet sattuivat hänenkin sydämeensä kuin kaukaisilta mailta tulleina. Hän vetäisi kallisarvoisen pitsihuivinsa olkapäilleen ja istui äänettömänä niinkuin unessa tarkastellen komeaa näyttämöä.

Hetkisen ajatukset harhailivat rakkaasta, hengenvaarassa olevasta veljestä toiseen mieheen, joka myöskin vaati hänen luottamustaan ja rakkauttaan. Marguerite tunsi olevansa yksin ja huolissaan Armand'in vuoksi. Hän ikävöi lohtua ja neuvoa sellaiselta henkilöltä, joka ymmärsi auttaa ja lohduttaa. Sir Percy Blakeney oli rakastanut häntä kerran; hänhän oli Margueriten mies; miksikä piti hänen yksin kestää hirveä koetus? Sir Percyn järki toimi hitaasti, sehän oli totta, mutta olihan hänellä vankat lihakset. Jos Marguerite käytti viisauttaan, Percy miehekästä toimeliaisuuttaan ja rohkeuttaan, saattoivat he yhdessä voittaa viekkaan diplomaatin saattamatta pientä sankarijoukkoa ja heidän jaloa johtajaansa perikatoon. Sir Percyhän tunsi S:t Justin hyvin — näyttipä vielä olevan kiintynytkin häneen — aivan varmasti Marguerite uskoi miehensä kykenevän auttamaan.

Hänestä ei Chauvelin sen enempää välittänyt. Hän oli sanonut julmat sanansa »joko — tahi —» ja antoi Margueritelle päätösvallan. Chauvelin vuorostaan näytti nyt ahmivan Orfeuksen liikuttavia säveliä ja löi tahtia päällään, joka muistutti ketun päätä.

Varovainen ovelle koputus herätti Margueriten ajatuksistaan. Se oli sir Percy Blakeney, joka saapui yhä pitkänä, uneliaana ja hyvätuulisena kuin

ainakin. Hänen huulillaan leikki entinen tyhjä hymy, joka juuri sillä hetkellä näytti kovasti hermostuttavan Margueritea.

»Hm — — tuolisihan on ulkopuolella — — rakkaani», sanoi sir Percy niin ärsyttävän pitkäveteisesti kuin taisi. »Varmaankin haluat mennä noihin hiton tanssiaisiin. — — Anteeksi — hm — herra Chauvelin — en ollenkaan huomannut teitä. — —»

Hän ojensi Chauvelinille laihat, valkeat sormensa. Chauvelin oli noussut sir Percyn tullessa aitioon.

»Aiotko tulla, rakkaani?»

»Sh! sh! sh!» kuului varoitushuutoja joka taholta.

»Hitto vieköön, sitä röyhkeyttä», lisäsi sir Percy hyväntahtoisesti hymyillen.

Marguerite huokasi kärsimättömästi. Hänen viimeinenkin toivonsa näytti haihtuvan siihen paikkaan. Heittäen takin hartioilleen sanoi hän katsomatta mieheensä:

»Olen valmis lähtemään», samalla pistäen kätensä sir Percyn kainaloon. Aition ovella hän kääntyi katsoen suoraan Chauveliniin, joka hattu kainalossa ja hymy ohkasilla huulillaan valmistautui seuraamaan tätä erittäin sopusoinnutonta pariskuntaa.

»Chauvelin, näkemiin», sanoi Marguerite iloisesti, »tuossa tuokiossa tapamme toisemme lordi Grenvillen tanssiaisissa.»

Ja epäilemättä tarkkasilmäinen ranskalainen luki Margueriten silmistä jotain, joka herätti hänessä suurta tyytyväisyyttä, sillä ivallisesti hymyillen

hän pisti nenäänsä hyppysellisen nuuskaa, jota tipahti pitsi-kaulukselle, ja pudisteltuaan hieroi hän tyytyväisesti laihoja, luisevia käsiään..

XI LUKU

Lordi Grenvillen tanssiaiset.

Ulkoministeri lordi Grenvillen historialliset tanssiaiset olivat vuoden loistavimmat kutsut. Vaikka syyssezonki olikin vasta alussa, hankkiutuivat kaikki, jotka luulivat jotain olevansa, Lontooseen ollakseen tanssiaisissa ja saadakseen loistaa siellä kukin kykynsä mukaan.

Hänen kuninkaallinen korkeutensa Walesin prinssi oli myöskin lupautunut sinne, ja pian hän aikoikin saapua oopperasta. Lordi Grenville oli itsekkin ollut kuuntelemassa Orfeuksen kahta ensimmäistä näytöstä, ennenkuin valmistautui vieraitaan vastaanottamaan. Kello 10 — tavattoman myöhään sen ajan tavoiksi — täyttyivät ministerin asunnon palmuilla ja kukilla koristellut huoneet ääriään myöten. Yksi huoneista oli varattu tanssijoille, ja menuetin suloisien vienot säveleet säestivät suuren, loistavan seurueen iloista naurua ja pirteätä pakinaa.

Pienessä huoneessa vastapäätä kauniin porraskäytävän ylintä osaa seisoivat hienostunut isäntä vastaanottaen vieraitaan. Arvossapidettyjä miehiä, kauniita naisia, huomattavia henkilöitä kaikista Euroopan maista oli jo astunut hänen ohitsensa syvään kumartaen, niinkuin sen ajan ylenpalttinen kohteliaisuus vaati. Sitten he nauraen ja jutellen hajaantuivat mikä minnekin, tanssisaliin, vieras- ja pelihuoneisiin.

Lähellä lordi Grenvilleä seisoι Chauvelin nojaten pöytään moitteettomassa, mustassa puvussa. Äänettömänä hän katseli komeata ihmisjoukkoa. Hän ei ollut huomannut lady Blakeneyn eikä sir Percyn vielä saapuneen ja hänen tarkat, vaaleat silmänsä pälyivät oveen päin jokaisen uuden tulokkaan saapuessa.

Chauvelin seisoι jotensakin yksin. Tietystikään Ranskan vallankumouksellisen hallituksen lähettiläs ei ollut suosittu vieras aikana, jolloin huhuja syyskuun verilöylystä, anarkiasta ja hirmuhallituksesta oli juuri alkanut liikkua kanaalin toiselta puolen.

Englantilaiset virkaveljet olivat vastaanottaneet Chauvelinin kohteliaasti hänen virallisen asemansa vuoksi. Herra Pitt oli kätellyt häntä, lordi Grenville oli jutellut hänen kanssaan moneen kertaan, mutta Lontoon hienot piirit eivät olleet hänestä tietävinäänkään. Naiset käänsivät selkänsä hänelle, miehet, joita asema ei velvoittanut, kieltäytyivät kättelemästä.

Mutta Chauvelin ei välittänyt mitättömistä yhteiskunnan tarjoamista eduista, joita hän nimitti valtiollisen uransa välikohtauksiksi. Hän oli aivan sokeasti innostunut vallankumouskysymykseen, hän halveksi kaikkea yhteiskunnallista luokkaeroitusta ja rakasti tulisesti isänmaataan. Niiden kolmen aatteen valtaamana hän ei vähintäkään perustanut loukkauksista, joita sai niellä sumunpeittämässä, lojalisessa ja vanhanaikaisessa Englannissa.

Mutta ennen kaikkea Chauvelinilla oli eräs tärkeä asia sydämellään. Hän uskoi aivan tosissaan, että Ranskan ylimystö oli kotimaansa pahin vihollinen. Toivoen heidän kaikkien häviötä oli hän ollut niiden joukossa, jotka kauhean hirmuhallituksen aikana olivat ensimmäisinä lausuneet tuon historiallisesti kuuluisan ja julman toivomuksen: »Ylimyksillä pitäisi olla ainoastaan yksi yhteinen pää, jotta giljotiinin tarvitsisi vain kerran iskeä irroittaakseen sen.» Ja se oli hänen mielipiteensä kaikista ylimyksistä, jotka

olivat onnistuneet pakenemaan maasta, sillä olihan anteeksiantamatonta, että giljotiinilta keinoiteltiin niin paljon Ranskalle kuuluvaa saalista. Onnistuttuaan pääsemään rajan yli koettivat rojalistisiirtolaiset epäilemättä parastaan kiihoittaakseen ulkolaisten vihaa Ranskaa vastaan. Loppumattomia juonia punottiin Englannissa, Belgiassa ja Hollannissa, jotta olisi saatu joku suurvalloista yllytetyksi lähettämään sotajoukkoja vallankumoukselliseen Pariisiin Ludvig-kuningasta vapauttamaan ja sanalla sanoen hirttämään tasavalta-hirviön verenjanoiset johtajat.

Ei ole sentähden ihmeteltävää, että romanttisen ja salaperäisen Tulipunaisen neilikan persona oli aiheuttanut Chauvelinin katkeran vihan. Hänen ja muutamien hänen johdollaan toimivien nuorten, varakkaiden narrien, jotka kaikki olivat rajattoman uskaliailta ja nerokkaan neuvokkaita oli onnistunut pelastaa Ranskasta sadottain ylimyksiä. Yhdeksän kymmenesosaa siirtolaisista, joita Englannin hovi oli juhlien vastaanottanut, sai kiittää Tulipunaista neilikkaa ja hänen liittolaisiaan pelastumisestaan.

Chauvelin oli luvannut pariisilaisille virkaveljilleen ottavansa selvän tunkeilevasta englantilaisesta ja houkuttelevansa hänet Ranskaan ja sitten — —. Chauvelin huokasi syvään tyytyväisesti ja iloisesti jo pelkästä ajatuksestakin saada nähdä salaperäisen pään putoavan yhtä helposti giljotiinin terän alla kulin minkä muun pään tahansa.

Yhtäkkiä syntyi yleinen hämminki komealla porraskäytävällä, keskustelu lakkasi hetkeksi, kun päähovimestarin ääni ilmoitti ulkona:

»Hänen kuninkaallinen korkeutensa Walesin prinssi seurueineen, sir Percy Blakeney, lady Blakeney.»

Lordi Grenville astui nopein askelin ovelle vastaanottamaan korkeata vierastaan. Walesin prinssi loistavassa samettisessa hovipuvussaan, joka oli lohenvärinen ja kultaompeluksilla kirjailtu, tuli sisään Marguerite Blakeney

käsikoukussaan ja sir Percy astellen vasemmalla puolellaan. Percy oli loistavan kimaltelevassa vaaleankeltaisessa silkkipuvussa, joka oli ylellistä »Incroyable»-kuosia, vaalea tukkansa oli puuteroimaton, kauluksessa ja hihansuissa kallista pitsiä ja matala *chapeau-bras*-hattu kainalossa.

Tervehdittyään tavanmukaisen kohteliaasti sanoi lordi Grenville kuninkaalliselle vieraalleen:

»Teidän korkeutenne, suvaitsetteko minun esittää herra Chauvelinin, Ranskan hallituksen valtuutetun lähettilään?»

Heti prinssin saavuttua oli Chauvelin astunut esiin odottaen esittelyä. Hän kumarsi hyvin syvään, jotavastoin prinssi tervehti vain hieman päätään nyökäyttäen.

»Arvoisa herra», sanoi hänen kuninkaallinen korkeutensa kylmästi, »me tahdomme unohtaa hallituksen, joka on lähettänyt teidät ja pidämme teitä pelkkänä vieraanamme — yksityisenä ranskalaisena. Sellaisena olette tervetullut, herra.»

»Teidän ylhäisyytenne», vastasi Chauvelin vielä kerran kumartaen.
»Arvoisa lady», lisäsi hän kumartaen hyvin kohteliaasti Margueritelle.

»Ah, pieni ystäväni Chauvelin!» huudahti Marguerite välinpitämättömän iloisesti ojentaen pienen kätensä vieraalle. »Teidän kuninkaallinen korkeutenne, tämä herra on minun vanha ystäväni.»

»Vai niin», sanoi prinssi sillä kerralla hyviin suosiollisesti, »siinä tapauksessa, herra, olette kaksinkerroin tervetullut.»

»Täällä on vielä eräs toinen, jonka pyytäisin saada esittää teidän kuninkaalliselle korkeudellenne», huomautti lordi Grenville.

»Kuka hän on?» kysyi prinssi.

»Rouva kreivitär de Tournay de Basserive ja hänen perheensä, jotka ovat aivan äskettäin saapuneet Ranskasta.»

»Kaikella muotoa! — He ovat siis noita onnen suosikkeja.»

Lordi Grenville meni hakemaan kreivitärtä, joka istui huoneen toisessa päässä.

»Jumaliste!» kuiskasi hänen kuninkaallinen korkeutensa heti Margueritelle nähtyään vanhan, jäykän naisen; »jumaliste, hän näyttää sangen siveältä ja synkkämieliseltä.»

»Niin todellakin, teidän kuninkaallinen korkeutenne», vastasi Marguerite hymyillen, »hyveet kuin kallisarvoiset yrtit tuoksuvat sitä paremmilta kuta raskaamman painon alla ne ovat.»

»Voi!» sanoi prinssi huokaisten, »arvoisa rouva, viehättävän naisen ei sovi puhua niin ikävistä asioista.»

»Rouva kreivitär de Tournay de Basserive», lausui lordi Grenville esittäen kreivittären.

»Arvoisa kreivitär, tämähän on hauskaa; kuninkaallinen isäni, niinkuin tiedätte, on aina iloinen toivottaessaan tervetulleiksi kansalaisenne, jotka ovat Ranskasta karkoitettut.»

»Teidän kuninkaallinen korkeutenne on aina armollinen», vastasi kreivitär sopivan arvokkaasti. Sitten osoittaen tytärtään, joka seisoj arkana hänen rinnallaan, sanoi kreivitär: »Teidän korkeutenne, tässä on tyttäreni Suzanne.»

»Viehättävä! — viehättävä!» huudahti prinssi, »ja nyt kreivitär, sallikaa minun esittää teille lady Blakeney, joka kunnioittaa meitä ystävyydellään. Teillä ja hänellä on varmaankin paljon puhuttavaa keskenänne. Kaikki lady Blakeneyn kansalaiset ovat kaksinverroin tervetulleita hänen tähtensä — — hänen ystävänsä ovat myöskin meidän ystäviämme — — hänen vihollisensa Englannin vihollisia.»

Margueriten siniset silmät välähtivät iloisesti korkean ystävänsä suosiollisista sanoista. Kreivitär de Tournay, joka juuri äskettäin oli häntä hävyttömästi loukannut, sai siinä julkiset nuhteet, joista Marguerite ei voinut olla iloitsematta. Mutta kreivitär, jolle kuninkaallisten kunnioitus oli kuin uskonkappale, oli kyllin hyvin hovimenoissa kasvatettu näyttääkseen vähääkään hämmästyneeltä, kun molemmat kohteliaasti kumarsivat toisilleen.

»Arvoisa kreivitär, hänen kuninkaallinen korkeutensa on aina armollinen», sanoi Marguerite teennäisen kainosti hyvin veitikkamainen ilme sinisissä silmissään, »mutta meidän emme tarvitse hänen ystävällistä välitystään. — — Yhä vieläkin mielihyvin muistelen rakastettavuuttanne viimeksi tavatessamme.»

»Arvoisa lady, me pakolaisparat», vastasi kreivitär kalseasti, »osoitamme kiitollisuuttamme Englannille yhtymällä hänen korkeutensa toivomuksiin.»

»Arvoisa kreivitär», sanoi Marguerite kumartaen taaskin kohteliaasti.

»Arvoisa lady», vastasi kreivitär yhtä arvokkaasti.

Sillä aikaa prinssi lausui muutamia armollisia sanoja nuorelle kreiville.

»Herra kreivi, olen iloinen saadessani tutustua teihin», lausui prinssi. »Tunsin isänne sangen hyvin, kun hän oli lähettiläänä Lontoossa.»

»Teidän armonne», vastasi kreivi, »olin silloin pieni poika — — ja minun on kiittäminen suojelijaamme Tulipunaista neilikkaa siitä, että saan teidän ylhäisyyttänne tavata.»

»Sh!» kuiskasi prinssi äkkiä vakavalla äänellä osoittaen Chauveliniä, joka oli koko keskustelun ajan seisonut toisella puolella vähän matkan päässä heistä tarkaten Margueritea ja kreivitärtä ilakoiva, pilkallinen hymy ohuilla huulillaan.

»Teidän armonne, ei suinkaan», lausui Chauvelin ikäänkuin vastaten suoraan prinssin huomautukseen, »pyydän ettette estä kreiviä osoittamasta kiitollisuuden tunteitaan; mielenkiintoisen, punaisen kukan nimi on hyvin tuttu sekä minulle — että Ranskalle.»

Prinssi katsoi häneen sangen tuimasti muutaman minuutin ja sanoi:

»Totta totisesti, arvoisa herra, — ehkä tiedätte kansallissankaristamme enemmän kuin me — — mahdollisesti tiedätte myös, ken hän on. — — Katsokaahan!» lisäsi hän kääntyen ryhmittyneisiin vieraisiin päin, »naiset tarkkaavat huultenne liikkeitä — — pääsisitte kauniin sukupuolen suosioon, jos vain tyydyttäisitte heidän uteliaisuutensa.»

»Teidän armonne», sanoi Chauvelin merkitsevästi, »Ranskassa huhutaan, että teidän ylhäisyytenne voisi — jos vain haluaisi — antaa tositietoja salaperäisestä, tiepuolessa kasvavasta kukkasesta.»

Puhuessaan hän loi nopean ja tutkivan katseen Margueriteen, jonka kasvot eivät kuvastaneet pienintäkään liikutusta ja jonka katse kohtasi Chauvelinin silmät vallan pelkäämättä.

»Eipä niinkään, mies», vastasi prinssi, »minun suuni on tukittu! ja liiton jäsenet vartioivat huolellisesti päällikkönsä salaisuutta — — joten hänen

hyvät ihailijansa saavat tyytyä vain varjon palvomiseen. Täällä Englannissa, arvoisa herra», lisäsi hän, »meidän ei tarvitse muuta kuin mainita Tulipunaisen neilikan nimi saadaksemme kaikki kauniit kasvot innostuksesta punastumaan. Ketkään muut paitsi hänen uskolliset apulaisensa eivät ole nähneet häntä. Pätkekö vai lyhyt, vaaleako vai tumma, kaunisko vai ruma hän lie, emme tiedä, mutta sen vain tiedämme, että hän on maailman urhoollisin mies, ja arvoisa herra, olemme hiukan ylpeitä hänen englantilaisesta kansallisuudestaan.»

»Voi, herra Chauvelin», jatkoi Marguerite melkein ilkkuen katsellessaan ranskalaisen sfinksimäisen tyyniä kasvoja, »hänen kuninkaallisen korkeutensa on lisättävä, että me naiset pidämme häntä muinaisajan sankarina — — jumaloimme häntä — — kannamme hänen merkkiänsä — — vapisemme pelosta häntä vaaran kohdatessa ja riemuitsemme hänen kanssaan voiton hetkellä.»

Chauvelin kumarsi vain levollisesti sekä prinssille että Margueritelle. Hän ymmärsi molempien puheiden — kummankin tavallaan — pilkkaavan, halveksivan sävyn. Huvituksia rakastavaa, turhamaista prinssiä hän halveksi; kaunista naista, jonka kultaisia kiharoita somisti pieni, punakukkainen, rubiineista ja timanteista tehty, oksamainen koriste — piteli hän kourassaan. Äänettömänä hän vain odotteli tapausten kulkua.

Pitkä, iloinen, ontto nauru lopetti hiljaisuuden, joka oli vallannut kaikki läsnäolijat.

»Ja me puoliso parat», kuului venyttävällä ja teeskennellyllä äänellä komean sir Percyn huulilta, »meidän on seistävä syrjässä — heidän palvoessaan tuota hiton varjoa.»

Kaikki nauroivat — prinssi kovemmin kuin muut. Hillityn kiihdytyksen jännitys laukesi ja heti sen jälkeen kaikki nauroivat ja juttelivat iloisesti

äänekkään seurueen poistuessa viereisiin huoneisiin.

XII LUKU

Paperilippunen.

Marguerite kärsi kovasti. Vaikka hän nauroi ja jutteli, vaikka häntä ihailtiin, liehakoitiin ja juhlittiin enemmän kuin muita naisia, tunsu hän kuitenkin olevansa kuin kuolemaan tuomittu, joka elää viimeisiä päiviään tässä maailmassa.

Hän oli kovasti jännittynyt. Hermostus oli vain lisääntynyt hänen seurustellessaan miehensä kanssa oopperan ja tanssiaisten välillä. Vähäinenkin toivon vilahdus — hyväntahtoisen, velton miehensä luotettavasta ystävydestä ja neuvoista — oli haihtunut yhtä nopeasti kuin se oli tullutkin Margueriten jouduttua kahden sir Percyn kanssa. Hän käänsi miehelleen selkensä hymyillen suojeaan halveksivasti hänelle, jota oli toivonut siveelliseksi tuekseen ja kylmäveriseksi neuvonantajakseen sydäntä särkevissä ristiriidoissa. Mutta naiselliset tunteet ja sääli saattoivat hänet epäröiväksi rakastetun veljensä vuoksi, joka oli kaukana hengenvaarassa. Häntä kauhistutti myöskin se hirmuinen palvelus, jota Chauvelin vaati häneltä Armand'in lunnaiksi.

Siinä hän seisoi, siveellinen tuki, kylmäverinen neuvonantaja järjettömien ja mitättömien nuorten narrien ympäröimänä, jotka näyttivät

olevan suuresti huvitettuja vuoronperään toistaessaan säkeitä, jotka sir Percy oli pannut alkuun.

Kaikkialla Marguerite kuuli järjetöntä ja typerää puhetta: ihmisillä tuntui olevan hyvin vähän muuta juteltavaa, jopa itse prinssikin oli kysynyt häneltä naurahtaen pitikö hän sir Percyn viimeisestä runosta. »Se kyhättiin kravattia solmittaessa», oli sir Percy kertonut muutamille ihailijoilleen.

»Etsin häntä sielt', etsin häntä täältä'.
Etsi miehet Ranskan häntä vetten päältä'.
Onko taivahissa? — Onko kotosalla?
Viekas ystävämme, hiton Pimpinella?»

Sir Percyn runo oli lennähtänyt yli komeiden vierashuoneiden. Prinssi oli hurmaantunut, hän vakuutti, että elämä ilman Blakeneyä oli vain pelkkä erämaa. Sitten hän tarttui hänen käsipuoleensa ja vei hänet pelihuoneeseen, jossa he viipyivät kauan pelipöydän ääressä.

Sir Percy, jonka harrastus vieraskutsuissa näytti keskittyvän pelipöytään, salli vaimonsa vapaasti seurustella, tanssia ja huvitella niin paljon, kuin häntä vain halutti. Lausuttuaan runotekeleensä jätti sir Percy Margueriten kaikenikäisten ihailijoiden joukkoon, jotka olivat kärkkäitä poistamaan hänen mielestään pitkän, velton olennon, joka oli ollut kyllin hullu otaksumaan, että Europan nerokkain nainen tyytyi englantilaisen avioliiton proosallisiin kahleisiin.

Rasitetut hermot, innostus ja kiihko lisäsivät paljon kauniin Marguerite Blakeneyn viehkeyttä. Kun hän liikkui saattueineen, kuului ihailevia huudahduksia joka puolelta.

Hänellä ei ollut aikaa ajatella sen enempää. Margueriten jonkun verran bohemiläinen kasvatus oli tehnyt hänestä sallimukseen uskojan. Tapahtumat

näyttivät seuraavan toisiaan eikä niiden ohjaaminen ollut hänen omissa käsissään. Hän tiesi, ettei Chauveliniltä ollut armoa odotettavissa. Chauvelin oli määrännyt hinnan, Armandin pään hinnan ja jättänyt Margueriten päätettäväksi, lunastaako sen vai eikö.

Illalla myöhempään huomasi hän sir Andrew Ffoulkesin ja lordi Antony Dewhurstin, jotka nähtävästi olivat vasta saapuneet. Hän huomasi, että sir Andrew heti alkoi hääriä Suzanne de Tournayn ympärillä ja että molemmat nuoret kohta onnistuivat vetäytymään erilleen akkunasyvennykseen siellä jatkaakseen innokasta keskusteluansa, joka tuntui huvittavan kumpaakin.

Molemmat nuoret miehet näyttivät olevan menehtyneitä ja peloissaan, mutta muutoin he olivat moitteettomasti puettuja ja heidän hovimainen käytöksensä ei ilmaissut pienintäkään merkkiä uhkaavasta onnettomuudesta, jonka tiesivät väijyvän heitä ja päällikköään.

Heidän liitollaan ei ollut ollenkaan aikomasta luopua aikeistaan. Sen Marguerite oli saanut selville pikku Suzannelta itseltään, joka puhui avomielisesti hänelle ja kreivittärelle annetusta lupauksesta, että liitto aikoi pelastaa kreivi de Tournayn Ranskasta muutamien päivien kuluttua. Katsellessaan loistavan hienoa seuruetta iloisesti valaistussa tanssisalissa ajatteli Marguerite kuka noista hänen ympärillään olevista maailmanmiehistä oli salaperäinen Tulipunainen neilikka, joka piteli uskalletun suunnitelman lankoja ja kallisarvoisten ihmishenkien kohtaloita käsissään.

Palavan uteliaasti Marguerite halusi tulla tuntemaan Tulipunaisen neilikan. Kuukausmääriä oli hän kuullut hänestä puhuttavan, tyytynyt salaperäisyyteen niinkuin kaikki muutkin, mutta nyt hän halusi tietoja — aivan personattomasti, ollenkaan ottamatta lukuun Armand'ia ja Chauveliniä — ainoastaan oman itsensä vuoksi, sen kiihkoisan ihailun vuoksi, jota oli aina tuntenut urheata ja keinokasta sankaria kohtaan.

Tietystikin sankarin täytyi olla tanssiaisissa, koska sir Andrew Ffoulkes ja lordi Antony Dewhurstkin olivat siellä. He nähtävästi odottivat päällikkönsä tapaamista — ja mahdollisesti toivoivat saavansa uusia määräyksiä häneltä.

Marguerite katseli huoneen joka puolelle, normandilaisten ylimysten tyypillisiin kasvoihin, kulmikaspiirteisiin sakseihin, lempeisiin, leikillisiin keltteihin, miettien, kenen kasvot ilmaisivat sellaista kykyä, tarmoa ja keinokkuutta, joka tahdollaan ja johtajakyvyllään oli vaikuttanut ylhäisiin englantilaisiin herrasmiehiin. Vakuuttihan huhu hänen kuninkaallisen korkeutensakin kuuluvan heidän joukkoonsa.

Sir Andrew Ffoulkesko? Tietystikään ei, sillä katselihan hän lempeillä, sinisillä silmillään niin hellästi ja ikävöivästi pikku Suzannea, jota hänen jäykkä äitinsä talutti pois nuorten hupaisesta kahdenkeskisestä seurustelusta. Marguerite tarkasteli sir Andrewta, kun tämä huokaisten kääntyi lähteäkseen ja jäi hetkeksi seisomaan yksin mietteisiinsä vaipuneena Suzannen sievän olennon kadotessa väkijoukosta.

Marguerite piti silmällä sir Andrewta tämän astellessa ovelle, joka johti pieneen naistenhuoneeseen. Sitten sir Andrew pysähtyi nojautuen oven pieleen ja katseli alakuloisena ympärilleen.

Marguerite mietti hetkisen miten päästä huomaavaisesta seuralaisestaan ja suuntasi tiensä hienon seurapiirin ympäri lähemmäksi ovea, jota vastaan sir Andrew nojasi. Miksi hän halusi päästä lähemmäksi sir Andrewta, sitä hän ei itsekään tiennyt. Mahdollisesti häneen vaikutti mahtava sallimus, joka niin usein näyttää hallitsevan ihmiskohtaloita.

Äkkiä hän pysähtyi; hänen sydämensäkin tuntui seisahtuvan, isot, kiihkeät silmät katselivat hetken ovelle. Sir Andrew Ffoulkes seisoi vielä yhtä tarkkaamattomana kuin ennenkin ovipielessä, mutta Marguerite oli

selvästi nähnyt lordi Hastingsin — nuoren keikarin, miehensä ystävän ja prinssin seuralaisen — nopeasti pyyhkäisevän sir Andrew'n ohitse ja pistävän jotain tämän käteen.

Vielä hetkisen — vain silmänräpäyksen — Marguerite mietti ja sitten ihailtavan välinpitämättömästi seuraavassa tuokiossa asteli edelleen huoneen toiselle puolelle — mutta sillä kertaa kiireesti ovelle, josta sir Andrew oli juuri hävinnyt.

Minuuttiakaan ei kulunut siihen, kun Marguerite ensin huomattuaan sir Andrew'n ovenpielessä seurasi häntä pieneen naistensuojaan. Kohtalo on tavallisesti nopsa iskuja jaellessaan.

Lady Blakeney lakkasi yhtäkkiä olemasta. Sehän oli vain Marguerite S:t Just, joka seisoι siinä: Marguerite S:t Just, joka oli viettänyt lapsuutensa, varhaisimman nuoruutensa veljensä Armand'in turvissa. Hän unohti kaiken muun — säätynsä, arvokkuutensa, salaisen innostuksensa — kaiken muun paitsi sen, että Armand oli hengenvaarassa ja että pienessä kammiossa noin kahdenkymmenenjalan päässä hänestä sir Andrew Ffoulkesilla oli varmaankin se talismaani, joka saattoi pelastaa hänen veljensä hengen.

Hetkeen, jolloin Marguerite saapui naistenhuoneeseen oli kulunut vain kolmekymmentä sekuntia siitä, kun lordi Hastings oli pistänyt salaperäisen »esineen» sir Andrew'n käteen, joka seisoι selin Margueriteen ja lähellä pöytää, jolla oli jyrkä hopeinen kynttiläjalka. Kädessä hänellä oli paperilippunen, jonka sisällystä hän juuri tarkasteli.

Aivan huomaamatta, sillä hänen pehmeä ruumiinmukainen pukunsa ei vähintäkään kahissut paksuilla matoilla, ja uskaltamatta hengittää, kunnes oli saavuttanut päämääränsä, Marguerite pujahti aivan sir Andrew'n taa.. — — Juuri sillä hetkellä sir Andrew katseli taakseen ja huomasi hänet; Marguerite parahti pyyhkäisten kädellä otsaansa ja mutisi hyvin hiljaa:

»Siellä oli hirvittävän kuuma. — — Tunsin olevani voimaton. — — Voi!
— —»

Hän hoiperteli ja oli langeta. Sir Andrew, joka pian tointui ja rutistaen paperipalan, jota oli lukenut, kiiruhti Margueritea tukemaan.

»Lady Blakeney, voitte pahoin», sanoi hän osaaottavasti. »Antakaa minun — —»

»Ei, ei, ei mitään —», keskeytti Marguerite heti. »Tuoli — nopeaan.»

Hän vaipui pöydän lähellä olevalle tuolille ja heittäen päänsä taaksepäin sulki silmänsä.

»Kas niin!» mutisi hän yhä vain voimatonna, »pyörtymys alkaa olla ohi.
— — Älkää huolehtiko minusta, sir Andrew, vakuutan jo voivani paremmin.»

Sellaisina hetkinä epäilemättä tunnemme — ja niinhän sielutieteilijätkin väittävät — että meillä on eräs aisti, jolla ei ole kerrassaan miltään tekemistä muiden aistiemme kanssa: se ei ole näkemistä, ei kuulemista eikä koskettamista, tuntuu kuitenkin siltä, kuin me tekisimme kaikkia kolmea yhtäikaa. Marguerite istui siinä silmät ummessa. Sir Andrew seiso i aivan hänen takanaan. Margueriten oikealla puolella oli pöytä, jota mainittu viisihaarainen kynttiläjalka koristi. Hengessään hän näki vain Armand'in kasvot; Armand'in, jota vaara juuri uhkasi ja joka näytti katselevan häntä taustalta, jolle himmeillä väreillä oli Piirretty Pariisin riehuva kansa, yleisen turvallisuuskomitean huoneuston paljaat seinät, yleinen syyttäjä vaatien Ranskan kansan nimessä Armand'in henkeä ja kaamea giljotiini, jonka töhritty terä yhä odotti uutta saalista — — Armand!

Hetkisen kuolonhiljaisuus vallitsi pienessä kammiossa. Komeasta tanssisalista kuului gavotin säveliä, hienojen pukujen kahinaa ja suuren iloisen seurueen naurua omituisen lumoavana säestyksenä sille näytelmälle, jota pienessä huoneessa näyteltiin.

Sir Andrew ei sanonut enää muuta. Silloin mainittu lisääisti valtasi Margueriten kokonaan. Hän ei voinut nähdä, sillä silmät olivat suljetut; hän ei voinut kuulla, sillä tanssisalin melu tukahutti paperin hetkellisen kahinan. Kuitenkin hän tunsu — niinkuin hän olisi sekä nähnyt että kuullut — että sir Andrew piteli paperia kynttilän liekissä.

Juuri sillä hetkellä, kun se syttyi palamaan, aukaisi Marguerite silmänsä, kurkotti kätensä ja kahdella hennolla sormellaan sieppasi paperin nuoren miehen kädestä. Sitten hän puhalsi liekin sammuksiin ja piteli paperia välinpitämättömästi nenänsä alla.

»Sir Andrew, kuinka ajattelevainen olettekaan», sanoi hän iloisesti, »varmaankin isoäitinne on antanut teille sen neuvon, että palaneen paperin haju on tehokkain keino pyörtymistä vastaan.»

Hän huokasi tyytyväisesti puristaen paperia jalokivillä koristettujen sormiensa väliin, talismaania, joka ehkä oli pelastava hänen veljensä Armandin hengen. Sir Andrew tuijotti häneen hetken aivan hämmästyneenä käsittämättä mitä todella oli tapahtunut. Yllätys valtasi hänet niin kokonaan, että hän näytti aivan kykenemättömältä tajuamaan Margueriten hennossa kädessä olevan paperin merkitystä, sillä siitähän mahdollisesti riippui hänen toverinsa henki.

Marguerite purskahti pitkään iloiseen nauruun.

»Miksikä noin tuijotatte minuun?» kysyi hän leikkisästi. »Voin paljon paremmin, lääkkeenne on osoittautunut hyvin tehokkaaksi. Tämä huone on

viehättävän viileä», lisäsi hän yhä tyynellä mielin, »ja gavotin säveleet ovat tenhoavan viihdyttäviä.»

Hän jutteli hyvin huolettomasti miellyttävällä tavallaan, jollaikaa sir Andrew tuskissaan mietti päänsä puhki parasta keinoa saadakseen pienen paperipalan kauniin naisen kädestä. Vaistomaisesti epävarmat ja kapinalliset ajatukset kierivät hänen päässään. Yhtäkkiä hän muisti Margueriten kansallisuuden, ja sen pahempi hänen mieleensä juolahti myöskin markiisi de S:t Cyrin juttu, jota kukaan ei ollut Englannissa uskonut sir Percyn eikä Margueritenkaan vuoksi.

»Mitä? Yhäkö vain uneksuen ja tuijottaen?» sanoi Marguerite iloisesti nauraen, »sir Andrew, olette sangen epäkohtelias, tulin juuri ajatelleeksi, että olitte enemmän hämmästynyt kuin mielissänne tavatessanne minut täällä. Kuitenkin luulen, ettei minun terveyteni eikä isoäitinne opettama lääke saattaneet teitä polttamaan tätä paperia. — — Olen valmis vannomaan, että se oli lemmittynne viimeinen sydämetön kirje, jota yrititte hävittää. Siis tunnustakaapa!» lisäsi hän ilakoiden ja yhä pidellen paperipalaa, »sisältääkö se hänen viimeiset hyvästinsä vai hänen viimeisen pyyntönsä saadakseen suudella ja pysyä ystävänänne?»

»Lady Blakeney, kumman tahansa», sanoi sir Andrew, joka alkoi vähitellen toipua, »epäilemättä on tämä pieni paperipala minun ja — —»

Välittämättä siitä käyttäytyikö hän tahdittomasti naista kohtaan vai eikö, syöksi nuori mies rohkeasti paperilipun kimppuun. Mutta Margueriten ajatukset kiitivät vikkelimmin ja hänen kiihoittunut toimintansakin oli nopeampi ja varmempi kuin sir Andrew'n. Marguerite ollen pitkä ja voimakas astui pikaisen askeleen taapäin ja heitti kumoon ylen kuormitetun pöydän, joka kaatui ryskien samoin kuin sillä seisonut jyrkevä kynttiläjalkakin.

Marguerite päästi hätähuudon:

»Kynttilät, sir Andrew — joutuin!«

Vahinkoa ei juuri tapahtunut; pari kynttilää oli sammunut kynttiläjalan pudotessa, muista kynttilöistä oli pudonnut hiukan rasvaa kallisarvoiselle matolle, muutama kynttilä oli sytyttänyt sen päällä olevan paperivarjostimen. Sir Andrew sammutti heti liekin ja asetti jalan jälleen pöydälle. Siihen meni muutamia sekunteja, joiden kuluessa Margueritella oli tarpeeksi aikaa paperin silmäilemiseen sen sisällyksen selville saamiseksi — siihen oli kirjoitettu muutamia sanoja samallaisella vääristetyllä käsialalla, kuin hän oli sattunut ennenkin näkemään, ja siinä oli sama merkki — tähtimäinen, punaisella musteella piirretty kukkanen.

Kun sir Andrew taaskin katsahti Margueritien, näki hän hänen kasvoillaan hämmästyä, joka johtui kiusallisesta tapahtumasta, ja vapautuksen ilmeen sen onnellisesta ratkaisusta, jolloin tärkeä lippunen oli luultavastikin lennähtänyt lattialle. Kiihkoissaan nuori mies nosti sen ja näytti hyvin onnelliselta, kun sai puristaa sen käteensä.

»Sir Andrew, hävetkää«, sanoi Marguerite pudistaen päätään ja leikillisesti huokaisten, »te tuotatte sydäntuskia jollekin herkälle herttuattarelle samalla valloittaen pienen, suloisen Suzanne-ystäväni rakkauden. Niin, niin! luulenpa varmasti, että itse Amor seisoi vieressänne uhaten koko ulkoministeristöä tulipalolla. Siinä tarkoituksessa hän saattoi minutkin pudottamaan rakkauskirjeen, ennenkuin uteliaat silmäni olivat sen saastuttaneet. Ajatelkaahan, muutama hetki vielä ja minä olisin voinut päästä selville hairahtuneen herttuattaren salaisuudesta.«

»Lady Blakeney, annatteko minulle anteeksi«, sanoi sir Andrew yhtä tyynenä kuin Margueritekin, »jos jälleen ryhdyn mielenkiintoiseen työhöni, jonka keskeytitte?«

»Tietysti, sir Andrew! Kuinka uskaltaisin vastustaa rakkauden jumalaa? Ehkä hän määräisi hirvittävän rangaistuksen otaksumisistani. Polttakaa toki rakkauskirjeenne!»

Sir Andrew oli jo pyörittänyt paperin pitkäksi kierteeksi ja piteli sitä taas tuikuttavan kynttilän päällä. Hän ei huomannut kauniin vastustajansa kasvoilla omituista hymyä, niin kiihkeästi hän teki hävitystyötään. Jos hän sen olisi huomannut, tyytyväisyyden ilme olisi varmaankin hävinnyt hänen kasvoiltaan. Hän tarkasteli kohtalokasta lippusta, joka kiemuroi liekissä. Viimeinenkin jäännös putosi lattialle, ja hän poljeskeli sen tuhkaa kannallaan.

»Ja nyt, sir Andrew», sanoi Marguerite Blakeney sangen miellyttävästi hymyillen ja viehättävän välinpitämättömästi, joka oli hänelle ominaista, »uskallatteko kiihoittaa kauniin neitosen mustasukkaisuutta pyytämällä minut pariksenne menuettiin.»

XIII LUKU

Joko — tahi?

Ne muutamat sanat, jotka Marguerite Blakeney oli onnistunut lukemaan puoleksi kärventyneestä lippusesta näyttivät sananmukaisesti muodostavan kohtalokkaan lauseen: »Lähden huomenna — —.» Sen hän luki aivan selvästi; sitten kynttilän liekki tuhri sen tehden muutamat sanat näkymättömiksi, mutta aivan alareunassa oli toinen lause, joka kirkkaan selvänä kuin tulikirjaimilla kirjoitettuna väikkyi hänen sielunsa silmissä: »Jos haluatte puhutella minua, olen täsmälleen k:lo 1 illallishuoneessa.» Sen allekirjoituksena oli kiireessä töhritty merkki — pienen pieni tähtimäinen kukkanen, joka oli käynyt hänelle hyvin tutuksi.

Täsmälleen k:lo 1. Silloin oli vähän yli yhdentoista. Viimeinen menuetti oli menossa sir Andrew Ffoulkesin ja kauniin lady Blakeneyn johtaessa tanssin monimutkaisen arkoja liikkeitä.

Vähän yli yksitoista! Ludvig XV aikuisen kultajalustaisen kellon viisarit liikkuiivat vimmatun nopeasti. Vielä kaksi tuntia, sitten sekä hänen että Armand'in kohtalo ratkaistaisiin. Kahdessa tunnissa oli hänen päätettävä, pitikö hän viekkauksella saamansa tiedon omana hyvänä jättäen veljensä oman onnensa nojaan, vai pettikö tahallaan uljaan miehen, joka oli pyhittänyt elämänsä lähimmäisilleen ja joka oli jalo, hyväntahtoinen ja

ennen kaikkea epäluuloton. Olihan hirveätä menetellä sillä tavalla. Mutta toiselta puolen, Armand! Armand oli myöskin urhoollinen ja epäluuloton. Ja Armand rakasti häntä ja mielellään uskoi vaikkapa henkensäkin sisarensa käsiin. Hetkellä, jolloin hän saattoi pelastaa veljensä kuolemasta, hän kumminkin epäröi! Voi, olihan se hirveätä! Hänen veljensä ystävälliset hienot kasvot, jotka kuvastivat rakkautta sisarensa, näyttivät katselevan häntä soimaavasti. »Sinä, Margot, olisit voinut pelastaa minut!» näytti hän sanovan sisarelleen, »ja sinä valitsit muukalaisen jota et tuntenut, jota et ollut koskaan nähnyt, ja mieluimmin pelastit hänet, minut sitä vastoin lähetit giljotiinille!»

Sellaisia ristiriitaisia ajatuksia pyöri Margueriten päässä, kun hän hymyhuulin liukui menuetin sulavansotkuisissa liikkeissä. Hän huomasi mainitulla tarkalla aistillaan — että hän oli onnistunut kokonaan tukahuttamaan sir Andrew'n pelon. Hän oli hallinnut itsensä erinomaisen hyvin — oli parempi näyttelijä sillä hetkellä ja koko menuetin ajan kuin koskaan Comédie Française näyttämöllä, mutta eihän rakkaan veljen elämä silloin ollutkaan riippunut hänen näyttelytaidostaan.

Hän oli liian viisas liioittelemaan osaansa eikä sentähden lausunut lisähuomautuksia rakkauskirjeestä, joka oli tuottanut sir Andrew Ffoulkesille tuskaa kokonaiseksi viideksi minuutiksi. Hän huomasi sir Andrew'n huolten hälvenevän omasta päivänpaisteisesta hymyilystään, ja jos sir Andrew'n mielessä liikkui epäilyksiä sillä hetkellä, menuetin viimeisten sävelten soidessa onnistui Margueriten ne lopultakin karkoittaa. Sir Andrew ei saanut koskaan tietää, kuinka jännitetty Marguerite oli ja kuinka paljon hänen tarvitsi ponnistella ylläpitääkseen tyhjänpäiväistä keskustelua.

Kun menuetti oli päättynyt, pyysi hän sir Andrew'n mukaansa viereiseen huoneeseen.

»Olen luvannut mennä illalliselle hänen kuninkaallisen korkeutensa kanssa», sanoi Marguerite, »mutta ennenkuin eroamme, sanokaa minulle — — annatteko anteeksi?»

»Anteeksiko?»

»Niin! Tunnustakaa vain, että pelästyin teidät juuri äsken. — — Mutta muistakaa, minä en ole englantilainen enkä pidä rakkauskirjeiden lähettämistä rikoksena ja vakuutan teille, etten kerro siitä pikku Suzanne-ystävälleni. Sanokaahan, saanko toivottaa teidät tervetulleeksi huvimatkalle, jonka toimeenpanen ensi keskiviikkona?»

»Lady Blakeney, en ole varma siitä», vastasi sir Andrew kartellen.
»Luultavasti minun on lähdettävä huomenna Lontoosta.»

»Sitä minä en tekisi, jos olisin teidän sijassanne», lausui Marguerite vakavasti. Nähdessään huolestuneen ilmeen taaskin sir Andrew'n silmissä lisäsi hän iloisella äänellä: »Kukaan ei heitä palloa paremmin kuin te, sir Andrew, kaipaisimme teitä pallokentällä.»

Sir Andrew oli taluttanut Margueriten kauempana olevaan huoneeseen, jossa hänen kuninkaallinen korkeutensa jo odotteli kaunista lady Blakeneyä.

»Lady, illallinen odottaa meitä», sanoi prinssi tarjoten käsivartensa Margueritelle, »ja minä olen hyvin toivehikas. Onnen jumalatar on ollut itsepintaisesti ynseä minulle pelissä, joten rohkein mielin odottelen kauneuden jumalattaren hymyilyä.»

»Eikö teidän ylhäisyydellänne ole ollut onnea pelipöydässä?» kysyi Marguerite tarttuen prinssin käsivarteen.

»Ei ole ollut pelkkää onnettomuutta vain. Blakeneyä, joka ei tyydy vain olemaan isäni rikkain alamainen, seuraa myöskin liiallinen onni. Lady,

sanon sen teille, että tämä elämä olisi vain synkkä erämaa ilman hymyilyänne ja sukkeluuksianne.»

XIV LUKU

Täsmälleen k:lo 1.

Illalliset olivat erittäin hauskat. Sanottiin ettei lady Blakeney ollut koskaan ollut sen ihastuttavampi eikä sir Percy, tuo kirottu idiootti, sen huvittavampi.

Hänen kuninkaallinen korkeutensa nauroi Blakeneyn narrimaisen hullunkurisille ja sattuville vastauksille niin, että kyyneleet valuivat hänen poskilleen. Blakeneyn sepustusta »Etsin häntä sielt', etsin häntä täältä» j.n.e laulettiin »Hei iloiset brittiläiset!» laulun säveleellä, jota säestettiin laseja kovasti pöytään koputtamalla. Päälle päätteeksi lordi Grenvillellä oli erinomainen kokki — muutamat velikullat väittivät hänen polveutuvan vanhasta ranskalaisesta ylimyssuvusta, jonka jälkeläinen hävitettyään omaisuutensa oli tullut etsimään onneaan ulkoministerin keittiöstä.

Marguerite Blakeney oli mitä loistavimmalla tuulella ja varmaa on, ettei kukaan illallispöydässä vähintäkään aavistanut sitä hirveätä taistelua, joka hänen sydämessään riehui.

Armottomasti kello vain jatkoi napsutustaan. Puoliyö oli jo aikaa sitten ohi ja Walesin prinssikin aikoi poistua illallisilta. Seuraavan puolentunnin kuluessa kahden urhoollisen miehen kohtalot asetettiin vihollisina

vastakkain — paljon rakastetun veljen ja hänen, tuon tuntemattoman sankarin.

Marguerite ei ollut edes yrittänytkään tavata Chauveliniä viimeksi kuluneen tunnin aikana. Hän tiesi, että Chauvelinin tarkat silmät saattoivat heti hänet pelästyttää ja horjuttaa hänen päätöksensä Armand'ista. Niin kauan kun hän ei nähnyt Chauveliniä, piili hänen sydämensä sisimmässä epävarma ja epämääräinen toivo, että jotakin oli tapahtuva, jotakin suuren suurta ja ratkaisevaa, joka vieritti hänen nuorilta hennoilta hartioiltaan tuon kauhean vastuunalaisuuden taakan, toisen tai toisen julmuuden valinnan.

Mutta minuutit vain naksuttivat yhtä yksitoikkoisesti, kuin ne vaihtelematta tekevät aina silloin, kun niiden leikkaamaton tikittäminen hermoja vaivaa.

Illallisen syötyä ryhdyttiin taaskin tanssimaan. Hänen kuninkaallinen korkeutensa oli jo poistunut ja kaikki iäkkäät vieraat puhuivat poislähdöstä, mutta nuoriso oli väsymätön ja alkoi vielä gavotin, jonka suorittamiseen meni ainakin neljännestunti.

Marguerite tunsi, ettei hän enää kyennyt tanssimaan; lujimmallakin itsensähillitsemisellä on rajansa. Erään ministerin seuraamana hän taaskin suuntasi tiensä pieneen naistenhuoneeseen, johon kukaan ei vielä ole ollut sijoittunut iltaansa viettämään. Hän oli varma siitä, että Chauvelin odotteli häntä jossakin valmiina käyttämään ensimmäistä tilaisuutta kaksinpuheluun hänen kanssaan. Chauvelinin katse oli kohdannut Margueriten silmät heti ennen illallista menuetin jälkeen. Hän arvasi, että tarkkanäköinen diplomaatti oli huomannut läpitunkevilla vaaleilla silmillään työn päätetyksi.

Kohtalo oli sen sallinut. Marguerite, jonka sydäntä hirveät ristiriidat raaistivat pahemmin kuin muitten naisten, oli alistunut kohtalon lakien

alaiseksi. Armand oli pelastettava millä hinnalla tahansa, hän ennen kaikkia, sillä olihan hän hänen veljensä, oli ollut isä, äiti, ystävä sisarelleen aina siitä asti, kun tämä pikku vauvana kadotti vanhempansa. Että Armand kuolisi petturina giljotiinilla, oli liian kauhistuttavaa ajatellakin — itse asiassa aivan mahdotonta. Se ei voisi koskaan tapahtua, ei koskaan. — — Mitä vieraaseen henkilöön tuli, sankariin — — niin! kohtalon oli se ratkaistava. Marguerite tahtoi pelastaa veljensä hengen armottoman vihollisen käsistä. Keinokas Tulipunainen neilikka sai itse vapauttaa itsensä.

Ehkä — epäröiden — Marguerite toivoi uskaliaan suunnittelijan, joka niin monta kuukautta oli eksyttänyt kokonaista urkkija-armeijaa, yhä vieläkin onnistuvan välttämään Chauveliniä ja säilyttämään vapautensa loppuun asti.

Sitä hän ajatteli kuunnellessaan ministerin viisasta puhetta. Ministeri epäilemättä luuli lady Blakeneyistä saaneensa hyvinkin hartaan kuuntelijan. Yhtäkkiä Marguerite huomasi Chauvelinin terävien kettumaisten kasvojen kurkistavan oviverhojen takaa.

»Lordi Fancourt», lausui Marguerite ministerille, »haluatteko tehdä minulle pienen palveluksen?»

»Olen yksistään teidän armonne palvelija», vastasi lordi ritarillisesti.

»Tahtoisitteko katsoa, vieläkö mieheni on pelihuoneessa? Ja jos hän on, niin sanokaa, että olen hyvin väsynyt ja menisin mielelläni pian kotiin.»

Kauniin naisen käskyt sitovat koko miessuvun, jopa ministeritkin. Lordi Fancourt totteli heti.

»En kernaasti jättäisi teidän armoanne yksin», lausui hän.

»Älkää pelätkö. Olen hyvässä turvassa täällä — ja luullakseni häiritsemättömänä — — mutta olen tosiaankin väsynyt. Onhan selvää, että sir Percy menee ajaen Richmondiin. Matka on pitkä, emmekä — ellemme pidä kiirettä — saavu kotiin ennen aamunkoittoa.»

Lordi Fancourtin oli pakko mennä. Hänen hävitessään pujahti Chauvelin huoneeseen ja seisoi silmänräpäyksessä tyynenä ja tunteettoman näköisenä Margueriten vieressä. »Teillä on uutisia minulle?» lausui hän. Jääkylmä vaippa tuntui laskeutuvan Margueriten hartioille. Vaikka hänen poskensa hehkuivatkin kuumuudesta, oli hänellä kumminkin jähmetyttävä vilu. Voi, Armand! saitko koskaan tietää, kuinka paljon ylpeyttä, arvokkuutta ja naisellisuutta rakas sisaresi uhrasi tähtesi?

»Ei ollenkaan tärkeitä», vastasi Marguerite koneellisesti tuijottaen eteensä, »mutta ehkä sen avulla pääsisimme jäljille. Yritin — viis' siitä millä keinoin — paljastaa sir Andrew Ffoulkesin, juuri kun hän noilla kynttilöillä oli polttamaisillaan kirjelippusta tässä huoneessa. Onnistuin saamaan kirjeen pariksi minuutiksi käsiini ja silmäilin sitä noin kymmenen sekuntia.»

»Kyllinkö aikaa sen lukemiseen?» kysäsi Chauvelin hiljaisella äänellä.

Margeurite nyökäytti päätään. Sitten hän jatkoi levollisenkoneellisella äänenpainolla.

»Kirjeen kulmassa oli tuo tavallinen töhritty merkki, pieni tähtimäinen kukka. Sen yläpuolella oli kaksi kirjoitettua riviä, kaiken muun oli liekki mustannut ja polttanut.»

»Mitä niillä kahdella rivillä sanottiin?» Hänen kurkkunsa näytti yhtäkkiä kutistuvan kokoon. Hetken tuntui mahdottomalta lausua ne sanat, joiden oli lähetettävä urhoollinen mies kuolemaan.

»Sepä vasta onni, ettei koko paperi palanut», jatkoi Chauvelin kuivan ivallisesti, »sillä Armand S:t Justin olisi käynyt huonosti. Kansatar, mitä ne kaksi riviä sisälsivät?»

»Toinen kuului — 'lähden itse huomenna'», sanoi Marguerite hiljaisella äänellä, »toinen — 'jos haluatte puhutella minua, olen täsmälleen k:lo 1 illallishuoneessa.'»

Chauvelin katsahti uuninreunustalla olevaan kelloon.

»Siis minulla on runsaasti aikaa», sanoi hän rauhallisena.

»Mitä aiotte tehdä?» kysäisi Marguerite.

Hän oli kalpea kuin kuvapatsas, kätensä jääkylmät, kamala jännitys saattoi hänen päänsä ja sydämensä tykyttämään. Voi, sehän oli sydämetöntä! sydämetöntä! Mitä hän oli tehnytään ansaitakseen kaiken sen? Hän oli valinnut toisen kahdesta: Jalostiko vai alhaisestiko oli menetellyt? Enkeli, jonka tehtävänä on kirjoittaa ihmisteot kultaiseen kirjaan, kykeni yksin siihen vastaamaan.

»Mitä aiotte tehdä?» kertasi Marguerite koneellisesti kysymyksensä.

»En miltään tällä hetkellä. Mitä sitten tapahtuu riippuu — —»

»Mistä?»

»Hänestä, jonka näen täsmälleen k:lo 1 illallishuoneessa.»

»Tietystikin te näette Tulipunaisen neilikan. Mutta ette tunne häntä.»

»En, mutta pian opin.»

»Sir Andrew on varmaankin varoittanut häntä.»

»Sitä en epäile. Kun erositte hänestä menuetin jälkeen, seiso i hän tarkastellen teitä muutaman hetken sennäköisenä, että ymmärsin teidän välillänne jotain tapahtuneen. Eikö olekin aivan luonnollista, että arvasin paikalleen mitä tuo jotain oli. Sitten keskustelin pitkään ja innokkaasti nuoren ritarin kanssa — me juttelimme herra Gluckin verrattomasta menestyksestä Lontoossa — kunnes eräs nainen pyysi hänet mukaansa illalliselle.»

»Entä sitten?»

»En kääntänyt katsettani hänestä koko aterian aikana. Kun kaikki nousimme jälleen yläkertaan, takertui lady Portarles hänen seuraansa alkaen puhua sievästä neiti Suzanne de Tournaysta. Olin varma siitä, ettei hän liikahtanut paikaltaan, ennenkuin lady Portarles oli puhuttavansa lopettanut, johon ainakin neljännestunti kului ja nyt on kello jo viittä vailla yksi.»

Chauvelin valmistautui lähtemään ja asteli jo ovelle asti. Vedettyään ovi verhon syrjään seiso i hän siinä hetkisen näyttäen Margueritelle, miten sir Andrew kauempana innokkaasti! keskusteli lady Portarlesin kanssa.

»Luulen, kaunis lady», sanoi hän voitonriemuisesti hymyillen, »että löydän etsimäni henkilön ruokailuhuoneesta.»

»Ehkä siellä on useampiakin kuin yksi.»

»Kuka ikinä siellä lieneekin kellon lyödessä yksi, hänet apulaiseni pidättävät. Ainakin yksi ellei pari kolme Liittolaista lähtee huomenna Ranskaan. *Yksi* heistä on Tulipunainen neilikka.»

»Niinkö? — Entä sitten?»

»Minä myöskin, kaunis lady, lähden huomenna Ranskaan. Paperit, jotka Doverissa tavattiin sir Andrew Ffoulkesilla, mainitsevat Calais'n

ympäristön ja muutaman majatalon, jonka tunnen hyvin, sen nimi on 'Le Chat Gris', sekä jossakin yksinäisessä paikassa rannikolla — ukko Blanchard'in mökin — jota minun täytyy koettaa etsiä. Kaikki nämä ovat heidän määräpaikkojaan, joissa nenäkäs englantilainen on käsenyt kavalta de Tournayn ja muiden sellaisten tapaamaan omat lähettilänsä. Mutta näyttää siltä, kuin hän olisi päättänyt olla lähettämättä vakoojiansa, sillä hän lähtee itse huomenna! Siis yksi henkilöistä, jonka piakkoin tapaan illallihuoneessa, aikoo matkustaa Calais'hen, ja minä seuraan häntä, kunnes hänen jälkensä ilmaisevat paikan, missä pakolaisylimykset häntä odottelevat. Se henkilö, kaunis lady, on mies, jota olen hakenut lähes vuoden, mies, jonka tarmo on voittanut minut, jonka nerokkuus on eksyttänyt minut, jonka rohkeus on minua kummastuttanut — niin! minua! — joka olen nähnyt montakin konnankoukkua elämässäni — tuo salaperäinen, ilkuva Tulipunainen neilikka.»

»Entä Armand?» kysyi Marguerite hartaasti.

»Olenko koskaan syönyt sanojani? Lupaen teille, että sinä päivänä, jolloin Tulipunainen neilikka ja minä lähdemme Ranskaan, lähetän teille hänen varomattoman kirjeensä erikoisen pikalähetin mukana. Ja vieläkin enemmän, annan teille Ranskan lupauksen, että sinä päivänä, jolloin saan nenäkkään englantilaisen käsiini, on S:t Just täällä Englannissa hyvässä turvassa viehättävän sisarensa huostassa.»

Kumartaen syvään ja kohteliaasti sekä vieläkin katsahtaen kelloon poistui Chauvelin huoneesta.

Marguerite luuli kuulevansa, miten Chauvelin kissan tavoin hiipien liukui isojen vierashuoneiden läpi melun, naurun ja soiton pauhinassa, miten hän asteli jykevää rappukäytävää alas, saapui ruokailuhuoneeseen ja avasi oven. Kohtalo oli päättänyt, se oli saanut Margueriten puhumaan ja tekemään alhaisen ja inhoittavan teon veljensä vuoksi, jota hän rakasti. Hän heittäytyi

tuolin selkämystä vasten tahdottomana ja liikkumattomana vielä tuo armoton vihollinen pakottavien silmiensä edessä.

Kun Chauvelin saapui illallishuoneeseen, ei siellä ollut ketään. Huone näytti epätoivoisen tyhjältä ja mauttoman kirjavalta muistuttaen juhlapukua tanssiaisten jälkeisenä aamuna.

Puoleksi tyhjennettyjä laseja oli siellä täällä pöydällä, auki levitettyjä lautasliinoja joka paikassa, tuolit vastatusten asetettuina parattaisiin ryhmiin — muistuttivat henkien istuimia, joilla ne innokkaasti keskustelivat keskenään. Siellä oli kahden tuolin ryhmiä — hyvin lähellä toisiaan — huoneen äärimäisessä nurkassa. Ne kertoivat äskeisestä keimailusta ja kuiskuttelusta lintupaistin ja jäähdytetyn sampanjan ääressä. Oli kolmen neljän tuolin ryhmiä, jotka palauttivat mieleen hauskan ja innokkaan väittelyn viimeisistä häpeällisistä tapauksista. Siellä oli — suora rivi tuoleja, jotka yhä vieläkin näyttivät jäykiltä, arvostelevilta, happamilta niinkuin vanhettuneet ylhäiset lesket. Aivan pöydässä kiinni oli muutamia erillään olevia yksinäisiä tuoleja, jotka puhuivat ylen hienoja ruokia; harrastavista herkuttelijoista. Olipa siellä vielä kaatuneitakin tuoleja, jotka kertoivat äärettömän paljon ystävämme lordi Grenvillen kellarin aarteista.

Se oli todellakin kummituksen tapainen jäljennös yläkertaan kokoontuneesta hienostosta. Se oli aave, joka kummittelee joka talossa, missä tanssiaisia ja hienoja illallisia pidetään.

Se oli ikäävä ja väritön kuva, piirretty harmaalle pahville, kun värikkäät silkkipuvut ja loistavasti kirjaillut takit eivät olleet siinä enää näyttämöä koristamassa ja kun kynttilät vain yksin unisesti tuikkivat.

Chauvelin hymyili lempeästi hieroen pitkiä laihoja käsiään. Hän silmäili tyhjää huonetta, josta viimeinenkin liveripukuinen palvelija oli vetäytynyt alakertaan ystäviensä seuraan. Hiljaisuus vallitsi himmeästi valaistussa

huoneessa. Gavotin säveleet, kaukainen puhelu ja naurun helinä sekä ulkona tuon toosiakin vierivien rattaiden räminä kuului tähän prinsessa Ruususen palatsiin kuin pakenevien aaveiden humina.

Se näytti niin rauhaisalta, niin upealta ja niin hiljaiselta, ettei tärkinkään katselija — ei edes oikea profeettakaan — olisi voinut luulla sillä hetkellä huonetta muuksi kuin pyydykseksi, joka oli valmistettu rohkean keinokasta suunnittelijaa vangitsemaan. Niin rauhallista suojaa ei sellaisina levottomina aikoina saanut missään nähdä.

Chauvelin mietti ja koetti kurkistaa läheiseen tulevaisuuteen. Minkänäköinen oli se mies, jonka hän ja itse vallankumouksen johtajat olivat vannoneet saattavansa hengiltä. Kaikki hänessä näytti olevan velhomaista ja salaperäistä; hänen personansa, jonka hän niin taitavasti oli kyennyt salaamaan; hänen vaikutusvaltansa yhdeksääntoista englantilaiseen herrasmieheen, jotka sokean innokkaasti näyttivät tottelevan hänen kaikkia käskyjään; kiihkeä rakkaus ja alistuvaisuus, jotka hän oli saanut herätetyiksi vähän harjoitetussa joukossaan, ja ennen kaikkea hänen ihmeellinen rohkeutensa, rajaton nenäkkyytensä, joka oli saattanut hänet ärsyttämään heltymättömintäkin vihollista aivan Pariisin muurien sisällä.

Eipä ihme, että salaperäisen englantilaisen haukkumanimi herätti Ranskan kansassa taikauskoista kauhistusta. Itse Chauvelinkin tarkastellessaan tyhjää huonetta, johon velhosankari oli pian ilmestytvä, tunsu kammon karmivan selkärankaansa.

Mutta hänen suunnitelmansa olivat valmiit. Hän oli varma siitä, ettei Tulipunainen neilikka ollut saanut varoituksia ja oli yhtä varma siitäkin, ettei Marguerite Blakeney ollut häntä pettänyt. Jos niin oli laita — — julma katse, joka olisi saanut Margueriten värisemään, kiilsi Chauvelinin pistävissä silmissä, Jos Marguerite oli petkuttanut hänet, niin Armand S:t Just oli saava kovan rangaistuksen siitä.

Mutta ei, ei tietystikään ei niin ollut laita!

Onneksi illallishuoneessa ei ollut ketään. Se helpotti Chauvelinin tehtävää epäluulottoman salaperäisen henkilön yksin astuessa huoneeseen. Ketään muita ei siellä ollut paitsi Chauvelin itse.

Maltahan! Tarkastellessaan huoneen yksinäisyyttä tyytyväinen hymy huulillaan huomasi Ranskan hallituksen kekseliäs lähetti, että joku lordi Grenvillen vieraista illastettuaan, viisaan tavoin tyynesti ja yksitoikkoisesti huokuen nautti rauhallista untaan kaukana tanssisalin humusta.

Chauvelin vilkaisi taaskin ympärilleen, ja sohvan nurkassa, huoneen pimeimmässä sopessa, suu auki, silmät ummessa, rauhallisen unen synnyttämien vienojen nenä-äänten kuluessa, lepäsi Euroopan viisaimman naisen komeasti puettu, pitkäsäärinen mies.

Chauvelin katseli sir Percyä hänen siinä maatessaan rauhallisena, tiedottomana, sovussa koko maailman ja itsensä kanssa hyvän illallisen jälkeen. Melkein sääliväinen hymy muutti ranskalaisen kovat piirteet leppeämmiksi ja lauhdutti hänen vaaleiden silmiensä ivallisen ilmeen.

Tietenkään nukkuja sikeään, unennäöstä vapaaseen uneen vaipuneena ei sekaantunut Chauvelinin pyydystyspuuhiin, kekseliään Tulipunaisen neilikan vangitsemiseen. Taas Chauvelin hieroi käsiään ja seuraten sir Percy Blakeneyn esimerkkiä heittäytyi pitkälleen toisen sohvan nurkkaan, sulki silmänsä, avasi suunsa ja hengitti rauhallisesti ja kuuluvasti sekä — — odotteli!

XV LUKU

Epäilyksiä.

Marguerite Blakeney oli tarkastellut Chauvelinin mustapukuista olentoa sen astellessa tanssisalin poikki. Sitten hänen oli täytynyt kääntää katseensa toisaanne, sillä hänen hermonsä olivat sangen kiihtyneet.

Välinpitämättömänä hän istui yksin pienessä, rauhallisessa kammiossa katsellen verhoitetusta ovesta etäämpänä tanssivia pareja, katsellen heitä, vaikkei nähnytkään mitään, kuunnellen soittoa, vaikkei tajunnutkaan muuta kuin tuskallista, väsyttävää odotusta.

Hänen mielikuvituksensa loihti kuvan siitä, mitä mahdollisesti tapahtui sillä hetkellä kerrosta alempana. Puolityhjä ruokailuhuone, ratkaiseva hetki — Chauvelin vaanimassa! sitten, aivan täsmälleen, vihollisen huoneeseen saapuminen — hänen, Tulipunaisen neilikan, salaperäisen johtajan, joka Margueritestä oli käynyt melkein olemattomaksi, niin omituinen ja velhomainen oli hänen salainen personansa.

Marguerite toivoi myöskin olevansa illallishuoneessa sillä hetkellä hänen saapumistaan katselemassa. Hän arveli naisen tarkalla silmällä pian huomaavansa muukalaisen kasvoista, ilmaisivatko ne lujaa yksilöllisyyttä, jota vaaditaan toisten johtajalta, sankarilta, voimakkaalta, pilviä

tavoittevalta kotkalta, jonka uskaliaat siivet olivat nädän pyydyksiin joutumaisillaan.

Naisen tavoin Marguerite ajatteli häntä surullisin miettein. Kohtalon iva tuntui niin julmalta. Se salli pelottoman leijonan antautua rotan nakerrettavaksi. Voi! Eikö siis Armand'in elämää vaara uhannutkaan! — —

»Teidän armonne luulee minua varmaankin hyvin huolimattomaksi», lausui joku hänen lähellään. »Asianne toimittaminen tuotti minulle hyvin paljon vaikeuksia, sillä ensiksikään en tavannut Blakeneyä missään — —»

Marguerite oli unhoittanut sekä miehensä että hänelle lähettämänsä asian kokonaan, hänen pelkkä nimensäkin, jonka lordi Fancourt mainitsi, tuntui vieraalta ja tuntemattomalta, niin kokonaan oli hän viimeiset viisi minuuttia ajatuksissaan elänyt uudelleen entistä elämäänsä rue de Richelieun varrella, jossa Armand rakastaen ja vartioiden oli pelastanut hänet monesta vieikkaasta juonesta, joita Pariisissa siihen aikaan alituisesti punottiin.

»Vihdoinkin löysin hänet», jatkoi lordi Fancourt, »ja toimitin hänelle asianne. Hän sanoi käskevänsä heti valjastamaan hevoset.»

»Voi!» lausui Marguerite yhä hajamielisesti, »löysitte siis mieheni ja toimititte asiani?»

»Niin, hän nukkui sikeästi ruokailuhuoneessa. Ensin en saanut häntä heräämään.»

»Kiitoksia hyvin paljon», sanoi hän konemaisesti koettaen koota ajatuksiaan.

»Suvaitseeko teidän armonne tanssia kanssani odotellessa?» kysyi lordi Fancourt.

»Ei, kiitoksia, hyvä lordi, mutta — jos suotte anteeksi — olen tosiaankin vähän väsynyt ja tanssisalin kuumuus on käynyt painostavaksi.»

»Kasvihuone on miellyttävän viileä, sallikaa minun johtaa teidät sinne ja tuoda virvokkeita. Lady Blakeney, näytätte pahoinvoivalta.»

»Olen vain väsynyt», toisti Marguerite uupuneena salliessaan lordi Fancourtin taluttaa itsensä kasvihuoneen himmennettyjen valojen ja vihreiden kasvien viilentämään ilmaan. Lordi toi Margueritelle tuolin johon hän vajosi istumaan. Pitkä odotusaika oli melkein sietämätön. Miksi Chauvelin ai tullut kertomaan, mitä tuloksia hänen vaanimisensa oli tuottanut?

Lordi Fancourt oli hyvin huomaavainen. Mutta Marguerite tuskin kuuli miltä lordi sanoi ja hämmästytti häntä äkkiarvaamattomalla kysymyksellään:

»Lordi Fancourt, huomasitteko ruokailuhuoneessa muita kuin sir Percy Blakeneyn?»

»Ainoastaan Ranskan hallituksen lähetin, herra Chauvelinin, myöskin sikeässä unessa toisessa nurkassa», sanoi hän. »Minkätähden teidän armonne sitä kysyy?»

»En tiedä — — -minä — —. Paljonko kello oli teidän siellä ollessanne?»

»Noin viisi tai kymmenen minuuttia yli yhden. — — Haluaisin mielelläni tietää mitä teidän armonne ajattelee», jatkoi hän, sillä nähtävästi kauniin lady:n ajatukset harhailivat hyvin kaukana ollenkaan tarkkaamatta lordin henkevää puhetta.

Mutta hyvin kaukana ei hänen ajatuksensa kumminkaan olleet, ainoastaan kerrosta alempana samassa talossa, ruokailuhuoneessa, jossa

Chauvelin oli väijyksissä, oliko hän pettynyt? Hetkeksi sellainen ajatus juolahti toivon tavoin hänen mieleensä — toivon, että sir Andrew oli varoittanut Tulipunaista neilikkaa ja ettei Chauvelin onnistunutkaan saamaan lintua pyydyksiinsä. Mutta toivo muuttui pian peloksi. Oliko hän pettynyt? Mutta sittenkin — Armand!

Lordi Fancourt lakkasi puhumasta huomattuaan, ettei hänellä ollut kuuntelijaa. Hän odotti tällaisuutta pujahtaakseen tiehensä, sillä naisen seurassa istuminen, olkoonpa hän kuinka kaunis tahansa, ei suinkaan virkistä edes ministereitäkään, kun nainen ei huomaa suurimpiakaan ponnistuksia, joita hänen huvittamiseen tehdään.

»Menenkö katsomaan, joko hevoset ovat valjaissa?» kysyi hän vihdoin koetteeksi.

»Oi, kiitos — — kiitos — — jos olette niin ystävällinen — — pelkän pahoin, että ikävystytän teitä — — mutta olen oikein väsynyt — — ja ehkä mieluummin haluatte olla yksin.»

Marguerite oli toivonut pääsevänsä hänestä, sillä hän arveli ketun, jota Chauvelin muistutti tulevan kumminkin sinne nuuskimaan luullen Margueriten olevan yksin.

Lordi Fancourt meni, ja vielääkään ei Chauveliniä kuulunut. Voi, mitähän oli tapahtunutkaan? Hän tunsii Armand'in kohtalon tasapainon hoippuvan — — hän pelkäsi — hirveästi — ettei Chauvelin ollutkaan onnistunut ja että salaperäinen Tulipunainen neilikka oli taaskin näyttänyt ilkkumistaan. Hän tiesi ettei silloin tarvinnut toivoa sääliä eikä armoa Chauveliniltä.

Ollihan hän lausunut »Joko — tahi —» eikä mikään vähempi tyydyttänyt häntä. Hän oli hyvin ilkeä, saattoi teeskennellä luulevansa, että Marguerite tahallaan eksytti häntä, ja onnistumatta taaskaan saamaan kotkaa

pyydyksiinsä hänen kostonhalunsa kyllä tyytyi vähäiseenkin saaliiseen — Armand'iin!

Kuitenkin Marguerite oli koettanut parastansa, hän oli jännittänyt kaikki hermonsensa Armand'in tähden. Hän ei jaksanut ajatella kaiken menneen myttyyn; hän ei voinut istua hiljaa, vaan halusi heti kuulla asian pahimman puolen, jopa kummasteli, ettei Chauvelin vielä ollut tullut hänelle kiukkuansa purkamaan eikä pilkkaamaan häntä.

Lordi Grenville tuli itse siinä tuokiossa sanomaan, että hevoset olivat valmiit ja että sir Percy ohjaket käsisssä odotti lady Blakeneyä. Marguerite hyvästeli hienostunutta isäntäänsä. Useat ystävät pysäyttivät hänet puhutellakseen ja sanoakseen »näkemiin», kun hän kulki huoneiden läpi.

Ainoastaan ministeri hyvästeli häntä porraskäytävän yläpäässä; alapäässä kokonainen armeija kohteliaita herrasmiehiä odotteli hyvästelläkseen hienoa kauneuden kuningatarta, ja ulkopuolella jyrkässä pylvästössä sir Percyn komeat raudikot levottomina tömistelivät jalkojaan.

Juuri kun Marguerite oli kääntynyt isännästä porraskäytävällä, huomasi hän Chauvelinin, joka nousi portaita hitaasti hieroen laihoja käsiään.

Hänen kasvoillaan oli merkillinen ilon ja hämmästyksen ilme, ja kun hänen tarkat silmänsä kohtasivat Margueriten, muuttui niiden katse melkein ivalliseksi.

»Herra Chauvelin», sanoi hän pysähtyen ja Chauvelinin kumartaessa syvään, »hevoseni odottavat ulkona, saanko pyytää käsivarttanne?»

Tapansa mukaisesti Chauvelin tarjosi hänelle kohteliaasti käsivartensa ja talutti hänet portaita alas. Tungos oli suuri, toiset ministerin vieraat olivat

lähdössä, toiset nojasivat porraskäytävän kaidepuihin tarkaten ihmisjoukkoa sen kulkiessa edestakaisin leveitä portaita ylös ja alas.

»Chauvelin», sanoi hän vihdoinkin toivottomasti, »minun täytyy saada tietää mitä on tapahtunut.»

»Hyvä lady, mitäkö on tapahtunut?» sanoi hän teeskennellyn hämmästyneesti. »Missä? Milloinka?»

»Chauvelin, kidutatte minua. Olen auttanut teitä tänä iltana — — tietystikin minulla on oikeus saada tietää. Mitä tapahtui ruokailuhuoneessa k:lo 1, juuri äsken?»

Hän puhui kuiskaamalla luullen, ettei joukon hälinässä kukaan muu kuin hänen vieressään oleva mies kuullut puhetta.

»Kaunis lady, rauha ja hiljaisuus vallitsi siellä; sillä hetkellä nukuin sohvan nurkassa ja sir Percy toisella sohvalla.»

»Eikö ketään tullut huoneeseen?»

»Ei ketään.»

»Siis olemme erehtyneet, te ja minä? — —»

»Niin, olemme erehtyneet — ehkä — —»

»Mutta Armand?» kysyi hän.

»Voi, Armand S:t Justin kohtalo on hiuskarvan varassa! — — kääntykää rukoillen taivasten puoleen, ettei hiuskarva katkeaisi.»

»Chauvelin, minä toimin puolestanne vilpittömästi, innokkaasti — — muistakaa — —»

»Muistan kyllä lupaukseni», sanoi hän hiljaisella äänellä, »sinä päivänä, jolloin Tulipunainen neilikka ja minä tapaamme toisemme ranskalaisella maaperällä, S:t Just on viehättävän sisarensa huostassa.»

»Joka tarkoittaa, että urhoollisen miehen veri tahrii käteni», sanoi Marguerite väristen.

»Hänen tai teidän veljenne veri. Tietystikin teidän on tällä hetkellä toivottava, niinkuin minäkin toivon, että salaperäinen Tulipunainen neilikka lähtee tänään Calais'hen, —»

»Kansalainen, toivon vain yhtä asiaa.»

»Ja se on?»

»Että paholainen tarvitsee teitä jossakin muualla ennenkuin aurinko nousee.»

»Kansatar, imartelette minua.»

Marguerite pysäytti hänet hetkeksi keskelle porraskäytävää päästäkseen selville laihan, kettumaisen naamion alla toimivista ajatuksista. Mutta Chauvelin säilytti kohteliaisuutensa, ivallisuutensa ja salaperäisyytensä; hänen kasvonpiirteensä eivät ilmaisseet levottomalle naisparalle, tarvitsiko pelätä vai uskalsiko toivoa.

Porraskäytävän alapäässä ihailijat ympäröivät Margueriten. Lady Blakeney ei noussut koskaan vaunuihinsa ilman saattavien ihmisperhosten liehumista hänen kauneutensa häikäisevän valon ympärillä. Ennenkuin hän viimeinkin jätti Chauvelinin, ojensi hän pienen kätensä hänelle lapsellista turvautumista osoittavalla somalla liikkeellä, joka oli hänelle niin ominaista.

»Chauvelin, ystäväni, antakaa minulle edes vähän toivoa!» pyysi hän hartaasti.

Hyvin kohteliaasti Chauvelin kumarsi hennon kätösen yli, joka näytti niin somalta ja valkoisen sievän, läpinäkyvän, mustan käsineen alta, ja suudellen punertavia sormia kertasi salaperäisesti hymyillen:

»Kääntykää taivaan puoleen rukoillen, ettei hiuskarva katkeaisi.»

Ja astuen syrjään Chauvelin antoi tietä perhosille, jotta ne pääsisivät liehumaan lähemmäksi kynttilää; ja komea nuorten ylimysmiesten joukko huomaavasti tarkaten kaikkia lady Blakeneyn liikkeitä peitti teräväpiirteiset, kettumaiset kasvot Margueritelta.

XVI LUKU

Richmond.

Muutamien minuuttien kuluttua hän istui käärittynä kauniisiin turkiksiin sir Percyn vieressä komeissa vaunuissa neljän kauniin raudikon nuolen tavoin kiitäessä hiljaisia katuja pitkin.

Yö oli lämmin, leppeä tuuli puhalteli Margueriten polttavan kuumille kasvoille. Pian Lontoon rakennukset jäivät näkyvistä ja sir Percy ajaa karahutti vanhan Hammersmithin sillan yli Richmondiä kohti.

Joki kiemurteli pienissä mutkissa ja näytti kapealta käärmeeltä kimmeltäen kuunvalossa. Tumman vaipan tavoin puiden varjot lankesivat tien poikki. Raudikot kiitivät eteenpäin nuolen nopeudella, joita vain sir Percyn tottuneet kädet hiukan hillitsivät.

Öiset ajelut Lontoon tanssiaisten ja illallisten jälkeen olivat Margueritesta aina ihastuttavia, ja hän piti suuressa arvossa miehensä haaveellista päähänpistoa viedä hänet joka ilta sillä keinoin heidän kauniiseen joen varrella olevaan kotiinsa jäämättä asumaan Lontoon tukehduttaviin rakennuksiin. Sir Percy ajeli mielellään pirteillä hevosillaan yksinäisiä kuun valaisemia teitä, ja Marguerite piti rattailla istumisesta kesätuulen

leppoisesti puhallellessa kasvoille, kun he palasivat tanssiaisillallisten painostavasta kuumuudesta.

Matka ei ollut pitkä — joskus sen ajoi vajaassa tunnissa, kun raudikot olivat virkeät ja sir Percy antoi niiden mennä niin kovasti kuin halusivat.

Sinä yönä hänellä tuntui olevan itse pahalainen sormissaan, ja vaunut tuntuivat aivan lentävän joenvartista tietä pitkin. Tapansa mukaan sir Percy ei puhunut vaimonsa kanssa, vaan tuijotti suoraan eteensä, ohjakset riippuivat höllästi hänen laihoissa käsissään. Marguerite katsahti häneen kerran pari kuin koetteeksi; hän näki miehensä kauniit piirteet ja toisen velton silmän, sen riippuvan luomen ja suoran hienon ohimon.

Kasvot näyttivät kuuvalossa erittäin vakavilta ja muistuttivat Margueriten kirvelevää sydäntä onnellisesta kuherrusajasta ennen Percyn muuttumista veltoksi, typeräksi mieheksi, väsyneeksi narriksi, joka vietti aikansa peli- ja illallispöydissä.

Mutta kuuvalossa Marguerite ei voinut nähdä velttojen, sinisten silmien ilmettä. Hän näki vain tukevan leuan, piirteet, tarmokkaan suupielen, hyvin muodostuneen jyrkän otsan. Luonto oli ollut suopea sir Percylle. Hänen virheensä olivat luettavat puoleksi hassahtavan äiti raukkansa ja surusta sortuneen hajamielisen isänsä syyksi. Kumpikaan ei ollut välittänyt nuoresta vesasta, joka kasvoi heidän silmäinsä edessä, joten heidän pelkkä huolettomuutensa turmeli sen jo aivan alussaan.

Marguerite tunsi äkkiä suurta myötätuntoa miestänsä kohtaan. Moraliset ristiriidat, joista hän juuri oli päässyt, saattoivat hänet suvaitsemaan muittenkin virheitä ja puutteita.

Hirveän voimakkaasti oli hän saanut tuntea, kuinka kohtalon iskut läpeensä voivat kukistaa ihmisolennon. Jos hänelle viikko sitten olisi

sanottu, että hän alentuu vakoilemaan ystäviään ja petoksella saattaa urhean ja epäluulottoman miehen armottoman vihollisen käsiin, olisi hän ivaten nauranut jo pelkälle arvelullekin.

Kuitenkin hän oli tehnyt niin. Tuossa paikassa hän voi saada tietoja urhoollisen miehen kuolemasta. Kaksi vuotta sittenhän markiisi S:t Cyr oli joutunut perikatoon hänen ajattelemattomuutensa tähden. Siinä asiassa hän oli kumminkin moralisesti viaton — hän ei ollut tarkoittanut mitään pahaa — kohtalo oli vain sekaantunut asiaan. Mutta nyt hänen tekonsa oli ilmeisesti halpamainen, hän oli tehnyt sen tahallisesti, sellaisesta syystä, jota ankarat moralistit eivät edes hyväksy.

Tuntiessaan puolisonsa voimakkaan käsivarren kosketuksen valtasi Margueriten se ajatus, että Percy olisi halveksinut ja vieronut häntä enemmän, jos hän vain olisi tiennyt hänen tekonsa sinäkin iltana. Niinhän ihmiset tuomitsevat pintapuolisesti, sivumennen ylenkatsoen toisiaan syyttömästi ja armottomasti. Hän halveksi miestänsä hänen tyhjyytensä ja alhaisten, arvottomien toimiensa tähden; ja hän tunsi, että Percy varmaankin halveksi häntä vieläkin enemmän, sillä Marguerite ei ollut kyllin luja tekemään oikein: uhraamaan veljensä omantuntonsa vaatimuksesta.

Mietteisiinsä vaipuneena Marguerite huomasi raittiin kesäisen yön kuluvan liian nopeaan, ja hyvin pettynein mielin hän yhtäkkiä havaitsi raudikkojen kääntyneen kauniin englantilaisen kotinsa mahtavasta portista sisään.

Sir Percy Blakeneyn talo joen rannalla on tullut historiallisesti kuuluisaksi; kuin palatsi se sijaitsee erinomaisen kauniin puutarhan keskellä, joka joen puolella päättyy kauniiseen terassiin. Tudorin aikaiset vanhat tiilimuurit näyttävät ylevän ihanilta vihreää taustaa ja kaunista nurmikenttää vasten. Täydellistä sopusointua lisää edustalla oleva vanha aurinkokello. Isot, satojen vuosien vanhat puut langettivat viileätä varjoaan

sinä lämpimänä syysyönä, jolloin lehdet olivat kullanruskeita ja vanha puutarha näytti kuuvalossa erikoisen runolliselta ja rauhalliselta.

Varman täsmällisesti sir Percy sai raudikot äkkiä pysähtymään kauniin Elisabethin aikuisen eteisen edustalle; vaikka olikin myöhäistä, ilmestyi joukko palvelijoita pohjakerroksesta vaunujen pihalle jyristessä, ja he seisoivat siinä kaikki kunnioittavasti apuaan tarjoten.

Sir Percy hypähti nopeasti rattailta, sitten hän auttoi Margueritea, joka viivytteli ulkona hetkisen miehensä antaessa palvelijoille määräyksiä. Marguerite kiersi rakennuksen, astui nurmikolle ja katseli haaveksien hopeista maisemaa. Luonto näytti erinomaisen rauhalliselta verrattuna niihin myllertäviin tunteisiin, joita hän oli saanut kokea. Hän tuskin kuuli joen lirinää ja kuivien, karisevien lehtien synnyttämää aavemaasta kahinaa.

Kaikkialla oli hiljaista. Hän kuuli hevosten hyppelevän, kun niitä talutettiin etäällä olevaan talliin, palvelijoiden jalkain kiireisiä askeleita heidän mennessään levolle huoneisiinsa. Koko talo oli aivan hiljaa, ainoastaan kahdessa eri huoneustossa komeiden vierashuoneiden yläpuolella valot vielä loistivat. Ne olivat hänen ja hänen miehensä huoneustot, joita koko talon leveys eroitti toisistaan yhtä kauaksi, kuin he itsekin olivat toisistaan vieraantuneet. Vaistomaisesti hän huokasi — sillä hetkellä hän ei olisi voinut sanoa miksi.

Margueriten sydäntä kirveli sanomattomasti. Hän sääli suuresti itseään, hän ei ollut koskaan tuntenut olevansa niin surkuteltavan yksin, niin suuresti lohdutuksen ja myötätunnon tarpeessa. Taaskin huokaisten kääntyi hän joelta taloon päin arvellen unen sellaisena yönä pysyttelevän poissa.

Ennen terassille saapumistaan kuuli hän äkkiä tukevia askelia narisevalla sorakäytävällä, ja siinä tuokiossa hänen miehensä ilmestyiikin varjosta siihen. Hän oli myöskin kiertänyt talon ja asteli nurmikolla joelle päin.

Hänellä oli vielä päällään raskas ajelutakkinsa, jonka monet käännteet ja kaulukset olivat hänen itsensä keksimää kuosia. Hän oli heittänyt sen selkäänsä ja tapansa mukaisesti pistänyt kätensä silkkisten polvihousujensa taskuun. Komea valkoinen puku, jossa oli arvaamattoman kallis pitsikaulus ja johon hän oli ollut puettu lordi Grenvillen tanssiaisissa, näytti erittäin aavemaiselta talon tummaa taustaa vasten.

Sir Percy ei nähtävästikään huomannut Margueritea, sillä seistytään muutamia minutteja kääntyi hän tuota pikaa taas taloon päin astellen suoraan terassille.

»Sir Percy!«

Hänellä oli jo toinen jalka terassin alimmalla portaalla, mutta kuullessaan vaimonsa äänen hätkähti hän ja pysähtyi, sitten hän tuijotti tarkkaan varjoon, josta ääni oli kuulunut.

Marguerite tuli nopeasti kuuvaloon, ja niin pian kuin sir Percy näki vaimonsa, sanoi hän hyvin kohteliaasti, niinkuin hänen tapansa aina oli Margueritea puhutella:

»Arvoisa rouva, teidän palvelijanne!«

Mutta sir Percyn toinen jalka oli vielä portaalla, ja koko hänen olentonsa ilmaisi, että hän halusi poistua eikä tahtonut keskustella, minkä Marguerite selvästi huomasi.

»Ilma on niin suloisen viileä«, lausui Marguerite, »kuuvalo runollisen rauhallinen ja puutarha ihastuttava. Ettekö haluaisi olla täällä hetkisen? Eihän vielä ole myöhä, vai onko seurani niin epämiellyttävä, että täytyy kiireesti päästä pois?«

»Päinvastoin, rouva», vastasi hän tyynesti, »mutta toista jalkaahan kenkä puristaakin, ja kaikki on runollisempaa ilman minua; kuta pikemmin siirrän pimentävän esteen syrjään, sitä mieluisampaa se teistä on.»

Hän kääntyi taaskin poistuaan.

»Sir Percy, sanon sen, että käsitätte minut väärin», lausui Marguerite kiiruusti vetäytyen yhä lähemmäksi miestänsä. »Vieraantuminen, joka valitettavasti on syntynyt välillemme, ei ole minun aikaansaamani. Muistakaa se!»

»Rouva, teidän on se minulle anteeksi annettava!» lausui hän kylmästi, »muistini on aina ollut hyvin huono.»

Sir Percy katsoi suoraan vaimoaan silmiin hitaan välinpitämättömästi, joka omituisuus oli tullut hänen toiseksi luonnokseen. Marguerite loi myöskin katseensa hetkeksi mieheensä, ja se muuttui leppeämmäksi hänen lähestyessään sir Percyä terassin alapäässä.

»Hyvin huonoko, sir Percy? Totta tosiaan se on muuttunut. Kolme neljä vuotta sitten te näitte minut tunnin verran Pariisissa Itämaille mennessänne. Kun palasitte kaksi vuotta myöhemmin, ette ollut minua unohtanut.»

Marguerite oli jumalallisen kaunis seisoessaan siinä kuuvalossa turkin valuessa hänen kauniilta olkapäiltään, kullalla kirjaillun puvun kimmeltäessä, hänen sinisten silmiensä avomielisesti katsellessa miestänsä.

Sir Percy seiso hetken jäykkänä ja liikahtamatta, mihin hän ei olisi kyennyt pitämättä kiinni terassin kivikaiteesta.

»Arvoisa rouva, haluaisitte puhua kanssani», lausui sir Percy kylmäkiskoisesti. »Otaksun, ettette tarkoittanut antautua hempeiden muistojen valtaan.»

Hänen äänensä sävy oli tosiaankin kylmäkiskoinen ja myöntymätön, käytöksensä jäykkä ja taipumaton. Naisellinen säädyllisyys vaati Margueritea palkitsemaan kylmän kylmyydellä ja menemään miehensä ohitse sanaakaan sanomatta ainoastaan hiukan päättään nyökäten, mutta naisellinen vaisto sanoi, että hän voi jäädä siihen — tarkka vaisto, joka saattaa kauniin naisen tuntemaan oman voimansa, jolla hän saa epäkohteliaimmankin miehen polvistumaan eteensä. Hän ojensi kätensä puolisolleen.

»Sir Percy, päinvastoin ja miksipä en? Nykyinen aikahan ei ole kovin valoisa, joten haluttaa vähän viipyä menneissä.»

Sir Percy kumarsi pitkää vartaloaan ja tarttuen Margueriten käteen, joka oli hänelle ojennettuna, suuteli sitä kohteliaasti.

»Rouva, suonette anteeksi, ettei hidas järkeni jaks seurata sanojanne.»

Taas hän koetti lähteä, yhä Margueriten lapsellisensuloinen, melkein hellä ääni pyysi häntä jäämään.

»Sir Percy.»

»Rouva, teidän palvelijanne.»

»Voiko rakkaus ruostua?» sanoi Marguerite äkkiä ajattelemtoman pikaisesti. »Luulin sinun rakkautesi kestävän kokonaisen ihmiselämän. Eikö siitä ole mitään jäljellä, Percy — — joka auttaisi sinua — — karkoittamaan vieraantumisesi?»

Hänen jyrävä olentonsa näytti Margueriten sillä tavoin puhussa jäykistyvän yhä enemmän, tarmokas suu vetäytyi kokoon, armottoman uppiniskainen katse pujahti noihin alati veltoihin sinisiin silmiin.

»Rouva, mitä tarkoitusta varten, pyydän?» kysyi sir Percy kylmästi.

»En ymmärrä teitä.»

»Kuitenkin se on aivan yksinkertaista», sanoi sir Percy äkkiä katkerasti, joka katkeruus näytti kirjaimellisesti kuultavan hänen sanoistaan, vaikka hän koettikin tukahduttaa sitä, »kysyn teiltä nöyrästi, sillä typerä järkeni ei kykene käsittämään teidän armonne äkillistä mielialanvaihdosta. Tarkoittaako se, että teillä on halu uudistaa pirullinen urheilunne, jota viime vuonna niin menestyksellisesti harjoititte? Tahdotteko nähdä minut taaskin rakkautta janoovana jalkojenne juuressa, jotta taaskin voisitte mielihyvin potkaista minut syrjään niinkuin väsyttävän sylikoiran.»

Margueriten oli onnistunut herättää hänet hetkeksi, ja taas hän katseli suoraan mieheensä, sillä juuri sellaisena hän muisti nähneensä hänet vuosi sitten.

»Percy, rukoilen sinua!» kuiskasi Marguerite, »emmekö voisi unohtaa menneitä?»

»Anteeksi, rouva, mutta minä käsitin teidän sanoneen, että halusitte muistella niitä.»

»Päinvastoin, Percy, en puhunut *siitä* menneisyydestä!» sanoi hän äänensä hellästi värähtäissä. »Puhuin siitä ajasta, jolloin sinä minua vielä rakastit, ja minä — — voi! minä olin turhamainen ja joutavanpäiväinen. Sinun rikkautesi ja asemasi houkuttelivat minua: minä menin kanssasi naimisiin toivoen sinun suuren rakkautesi minuun herättävän minussakin rakkauden sinuun — — mutta, valitettavasti! — —»

Kuu oli jo painunut pilvimöhkäleiden taakse. Idässä alkoi pehmeän harmaa valo hälventää yön synkkää vaippaa. Sir Percy näki ainoastaan

vaimonsa sulavat piirteet, pienen kuningatarmaisen pään punertavankultaisten kiharoiden ympäröimänä ja kimaltelevat jalokivet hänen pienessä, punaisessa hiuskoristeessaan, joka muistutti tähtimäistä kukkasta.

»Rouva, kaksikymmentäneljä tuntia vihkimisemme jälkeen markiisi de S:t Cyr ja koko hänen perheensä kuoli giljotiinillä ja huhu tiesi kertoa, että sir Percy Blakeneyn vaimo vaikutti heidän kohtaloonsa.»

»Päinvastoin, minähän itse kerroin teille sen inhoittavan jutun!»

»Vieraat ihmiset ehtivät ennen teitä ja kertoivat sen minulle kaikkine hirvittävine syrjäseikkoineen.»

»Ja heti te uskoitte», sanoi hän pikaisella äänellä, »ilman todisteita — uskoitte, että minä, jota vannoitte rakastavanne enemmän kuin elämääne, jota vakuutitte jumaloivanne, että minä voin tehdä niin alhaisen työn, josta ihmiset vahingoniloissaan kertoivat. Luulitte minun tarkoittaneen teidän pettämistänne — minun olisi pitänyt puhua siitä ennen vihkiäisiämme. Kuitenkin, jos olisitte halunnut kuunnella minua, olisin kertonut, että aina siihen aamuun asti, jolloin S:t Cyr astui giljotiinille, panin kaiken tarmoni liikkeelle voidakseni käyttää vaikutusvaltaani hänen ja hänen perheensä pelastamiseen. Mutta ylpeyteni sulki huuleni, kun rakkautemme näytti haihtuvan niinkuin se olisi joutunut giljotiinin alle. Kuitenkin olisin puhunut teille, miten minut oli petetty! Niin, minut, jolle sama yleinen huhu oli suonut Ranskan terävimmän älyn! Miehet, jotka ymmärsivät hyväkseen käyttää kostonhaluani ja rakkauttani veljeeni, viekoittelivat minut tekemään sen. Oliko se luonnotonta?»

Kyöneleet tukahduttivat hänen äänensä. Hän vaikenä hetkeksi koettaen rauhoittaa mieltään ja katsoen vetoavasti mieheensä niinkuin tuomariin. Sir Percy antoi Margueriten jatkaa omalla kiihkoisella ja kiihoittuneella

tavallaan sanallakaan keskeyttämättä häntä ja lausumatta myötätunnon sanaakaan. Margueriten vaietessa ja koettaessa niellä poskille valuvia, kuumia kyyneleitä sir Percy odotti tunteettomannäköisenä ja äänetönnä. Varhaisen aamusarastuksen harmaan hämärässä valossa näytti hänen pitkä vartalonsa vieläkin pitemmältä ja jäykemmältä. Veltot, hyvántahtoiset kasvot olivat omituisesti muuttuneet. Marguerite, kiihoittunut kun oli, huomasi etteivät miehensä silmät enää olleet raukeat eivätkä suun piirteet ilmeettömät. Riippuvien luomien alta pilkisti suuren rakkauden merkillinen ilme, suu oli aivan suljettu, huulet kovasti yhteenpuristetut, niinkuin ainoastaan tahto olisi hillinnyt riehuvaan tunteeseen.

Marguerite Blakeney oli ennen kaikkea nainen kaikkine naisen viehättävine heikkouksineen, kaikkine naisen rakastettavimpine vikoineen. Hän tunsikin sillä hetkellä monet kuukaudet olleensa erehdyksissä: että mies, joka seisoi hänen edessään kylmänä kuin kuvapatsas kuunnellen hänen soinnukasta ääntään, rakasti häntä, niinkuin oli rakastanut jo vuosi sitten: että Percyn rakkaus olisi voinut sammua, mutta että se oli hereillä voimakkaana, suurena, yhtä valtaavana kuin se oli ollut heidän huultensa ensi kerran yhtyessä pitkään, hullaannuttavaan suudelmaan.

Ylpeys oli pidättänyt hänet loitolla vaimostaan, mutta Marguerite aikoi valloittaa hänet taas niinkuin ennenkin Hänestä tuntui siltä, kuin hänen ainoa ilonsa maailmassa olisi ollut saada vielä kerran tuntea miehensä suudelma huulillaan.

»Sir Percy, kuunnelkaahan puhettani», sanoi Marguerite hiljaiseksi muuttuneella äänellä joka ilmaisi ääretöntä hellyyttä ja lämpöä. »Armand oli minun kaikkeni! Meillä ei ollut vanhempia, ja me kasvatimme toisiamme. Hän oli minun pieni isäni ja minä hänen pikku äitinsä, me rakastimme paljon toisiamme. Sitten eräänä päivänä — sir Percy, kuunteletteko puhettani? — markiisi de S:t Cyr nöyryytti veljeäni

Armand'ia — hänen palvelijansa löivät häntä — veljeäni, jota rakastin enemmän kuin ketään muuta maailmassa. Ja hänen rikoksensa? Että hän, alhaissäätyinen, oli uskaltanut rakastua ylimyksen tyttäreeseen, sentähden häntä väijyttiin ja piestiin — — piestiin henkitoreisiin kuin koiraa! Voi, kuinka minä kärsin! Hänen nöyryytyksensä syöpyi sieluni sisimpään! Kun tilaisuus salli ja kykenin kostamaan, tein sen. Aioin vain nöyryyttää ja kiusata ylpeätä markiisia. Hän oli salaliitossa Itävallan kanssa omaa maataan vastaan. Sattumalta sain siitä kuulla; kerroin sen, mutta en tiennyt — kuinka olisinkaan voinut arvata — että he saivat minut ansoihinsa ja pettivät. Kun huomasin tekoni, oli se myöhäistä.»

»Rouva, menneisyyteen palaaminen on ehkä vähän vaikeata», sanoi sir Percy hetkisen vaitiolon jälkeen. »Olen sanonut muistini olevan huonon, mutta sen varmasti muistan, että heti markiisin kuoltua kovasti pyysin teitä selittämään, oliko yleisissä ilkeissä huhuissa mitään perää. Ellei muistini nyt petä, luulen teidän kieltäytyneen silloin selityksistä, ja vaaditte vain rakkaudeltani nöyryyttävää uskollisuutta, jota se ei ollut valmis osoittamaan.»

»Tahdoin koetella rakkauttanne, mutta se ei kestänyt koetusta. Tehän aina ennen sanoitte olevanne valmis minun ja rakkautenne tähden vetämään vaikka viimeisen henkäyksenne.»

»Ja koetellaksenne rakkauttani, vaaditte minun uhraamaan kunniani», lausui sir Percy tunteittensa vähitellen herätessä ja jäykkyyden lientyessä; »vaaditte minun alistuvaisen orjan tavoin hyväksymään nurkumatta ja kyselemättä vaimoni kaikki oikut. Sydän ylen täynnä rakkautta en *pyytänyt* selitystä — minä vain *odotin* — en epäillen — vain toivoen saavani kuulla edes muutaman sanan. Kaikki selityksenne olisin uskonut. Mutta ette sanaakaan sanonut; rohkeasti vain tunnustitte hirveät tositahtumat; ylpeästi palasitte veljenne kotiin ja jätitte minut yksin — — viikkomääräksi

— — tietämättä kehen uskoa, kunnes pyhäkkö, joka sisälsi ainoan kuvitteluni, oli pirstaleina maassa jalkojeni juuressa.»

Sillä hetkellä ei Margueriten tarvinnut valittaa miehensä kylmyyttä ja tunteettomuutta, sillä sir Percyn ääni vapisi voimakkaasta rakkaudesta, jota hän yliluonnollisin keinoin koetti hillitä.

»Aina tuo ikuinen ylpeyteni!» sanoi Marguerite surullisesti. »Tuskin olin mennyt, kun jo kaduin. Mutta palattuani löysin teidät, voi, niin muuttuneena, silmillänne tuon uneliaan välinpitämättömyyden naamari, jota ette koskaan ole heittänyt pois — — tähän asti.»

Marguerite oli niin lähellä miestänsä, että hänen pehmoisia kiharoitaan tuuli leyhytteli sir Percyn poskille; hänen silmänsä, joissa kyyneleet loistivat, hullaannuttivat hänen miehensä, hänen soinnukas äänensä sytytti tulta hänen suoniinsa. Mutta sir Percy ei antanut naisen lumoavan viehätyksen voittaa itseään, naisen, jota hän oli niin kovin rakastanut ja jonka käsissä hänen ylpeytensä oli saanut kokea katkeria kärsimyksiä. Hän sulki silmänsä päästäkseen näkemästä suloisen hienoja kasvoja, lumivalkoista kaulaa ja siroa vartaloa, jonka ympärillä aamusarastuksen hennon punertava valo jo leikitellen värehteli.

»Päinvastoin, rouva, se ei ole naamari», sanoi hän kalseasti, »vannoin kerran elämäni olevan teidän. Kuukausimääriä on se ollut leikkikalunanne — — sinä te olette sitä käyttänyt.»

Mutta sillä hetkellä Marguerite tunsikin kylmyyden olevan pelkän naamarin. Surut ja murheet, joita hän oli kärsinyt viime yönä, äkkiä palasivat hänen mieleensä, mutta eivät enää katkerina, vaan päinvastoin hän tunsikin, että se mies, joka häntä rakasti, oli auttava häntä taakan kantamisessa.

»Sir Percy», sanoi hän tulisesti, »taivas tietää teillä olleen hyvin paljon vaivaa toimittaessanne tehtävän, jonka minä olin ottanut suorittaakseni ja joka oli hirveän vaikea täyttää. Puhuitte äsken mielialastani; no niin! nimitämme sitä siksi, jos tahdotte. Minä halusin puhua kanssanne — — sillä — — sillä minulla oli vaikeuksia — — ja tarvitsin — — teidän myötätuntoanne.»

»Rouva, se on teidän käytettävissänne.»

»Miten kylmä olettekaan!» huokasi Marguerite. »Tosiaankin! tuskin voin enää uskoa, että muutamia kuukausia sitten kyynel silmässäni olisi ollut tarpeeksi saattamaan teidät pois suunniltanne. Nyt tulen luoksenne — — melkein särjetyin sydämin — — ja — —»

»Rouva, pyydän», sanoi sir Percy äänensä värähdellessä melkein yhtä paljon kuin Margueritenkin, »millä keinoin voin palvella teitä?»

»Percy! — Armand on hengenvaarassa. Hänen kirjeensä — — pikainen, kiihkeä niinkuin koko hänen toimintansakin ja sir Andrew Ffoulkesille kirjoitettu on joutunut yltiöpään käsiin. Armand on toivottomasti ilmiannettu — — huomenna ehkä pidätetään — — sitten giljotiini — — ellei — — ellei — — voi, se on hirveätä!» — — lausui hän itkun sekaisesti tuskissaan kaikkien edellisen yön tapahtumain palatessa hänen mieleensä, »hirveätä! — — ja te ette ymmärrä — — ette voi — — eikä minulla ole ketään, jonka puoleen kääntyä — — apua saamaan — — eikä edes myötätuntoakaan — —»

Hän ei jaksanut enää pidättää kyyneliään. Koko suru, taistelut, hirvittävä epätietoisuus Armand'in kohtalosta voittivat hänet. Hän hoiperteli, oli kaatumaisillaan ja nojaten kiviaitaa vasten kätki kasvot käsiinsä ja nyyhkytti katkerasti.

Kun sir Percy kuuli mainittavan Armand S:t Justin nimen ja vaaran, joka häntä uhkasi, kävi hän vieläkin kalpeammaksi; päättäväisyyden ja niskoittelemisen ilme levisi hänen otsalleen entistä enemmän. Hän ei kuitenkaan sanonut mitään muutamaan hetkeen, tarkasteli vain Margueritea hänen hennon vartalonsa vavistessa itkun nyhkytyksissä, tarkasteli häntä, kunnes omat kasvonsa tietämättään lauhtuivat ja jotain kyyneltentapaista näytti kimaltelevan hänenkin silmissään.

»Ja siis», sanoi sir Percy katkeran ivallisella äänellä, »vallankumouksen murhanhaluinen koirako käy syöttäjänsä kimppuun? — — Rouva», lisäsi hän leppeästi. Margueriten yhä hermostuneesti nyhkyttäessä, »tahdotteko kuivata kyyneleenne? — — En ole koskaan sietänyt nähdä kauniin naisen itkua ja minä — —»

Vaistomaisesti, äkillisen voittavan rakkauden valtaamana nähdessään Margueriten avuttomuuden ja surun avasi sir Percy sylinsä ja oli valmis vetämään hänet puoleensa ja sulkemaan syleilyynsä suojellakseen häntä kaikesta pahasta henkensä ja sydämensä kaupalla. Mutta taaskin ylpeys voitti; hän pidättäytyi tavattomasti ponnistaen tahtoaan ja sanoi kylmästi, mutta hyvin kohteliaasti:

»Rouva, ettekö haluaisi sanoa, millä tavoin minulla on kunnia palvella teitä.»

Marguerite ponnisteli kovasti hillitäkseen itseään ja kääntäen kyynelten kostuttamat kasvonsa mieheensä ojensi taaskin hänelle kätensä, jota tämä suuteli tavanmukaisella kohteliaisuudellaan. Mutta sillä kerralla Margueriten käsi viipyi puolisonsa kädessä pani sekuntia kauemmin kuin oli välttämätöntä, sillä hän tunsu sir Percyn käden vapisevan polttavan kuumana, jotavastoin hänen huulensa olivat kylmät kuin marmori.

»Voitteko tehdä jotain Armand'in hyväksi?» kysyi Marguerite suloisesti yksinkertaisesti. »Teillä on suuri vaikutusvalta hovissa — — niin paljon ystäviä. — —»

»Rouva, ettekö mieluummin haluaisi turvautua ranskalaisen ystävänne, herra Chauvelinin apuun? Jollen erehdy, ulottuu hänen vaikutusvaltansa aina Ranskan vallankumoukselliseen hallitukseen asti.»

»Percy, en voi pyytää häntä. — — Voi, toivon uskaltavani kertoa sinulle! — — mutta — — hän on määrännyt hinnan veljeni päästä, joka — —»

Mistä hinnasta tahansa olisi hän kertonut miehelleen kaiken, jos hänellä vain olisi ollut tarpeeksi rohkeutta, — — olisi kertonut kaikki tapahtumat — kuinka hän oli kärsinyt ja kuinka häntä oli pakoitettu. Mutta hän ei uskaltanut antaa tunteilleen valtaa — ei ainakaan sillä hetkellä, jolloin alkoi tuntea, että Percy vielä rakasti häntä, jolloin toivoi voittavansa hänet jälleen. Hän ei uskaltanut tehdä uusia tunnustuksia. Mahdollisesti Percy ei ymmärtänyt häntä, ehkei ollut myötätuntoinen hänen taisteluilleen ja kiusauksilleen. Hänen uinuva rakkautensa saattoi nukkua kuoleman unta.

Ehkäpä sir Percy huomasi mitä Margueriten mielessä liikkui. Koko hänen olentonsa ilmaisi yhtä ainoata suurta ikävöimistä — tosiluottamuksen pyyntöä, jota Margueriten turhamainen ylpeys ei suonut hänelle. Kun Marguerite ei puhunut, huokasi sir Percy huomattavan kylmästi:

»Rouva, koska se vaivaa teitä, niin älkäämme puhuko siitä. — — Pyytäisin ettette pelkäisi Armand'in vuoksi. Annan kunniasanani hänen turvallisuudestaan. Siis, sallitteko minun poistua, alkaa olla myöhäistä, ja — —»

»Tahdotteko vastaanottaa kiitollisuuteni?» sanoi Marguerite vetäytyen aivan lähelle miestänsä puhuessaan todellakin hellästi.

Aivan äkkiä ja tahtomattaan aikoi sir Percy silloin sulkea hänet syliinsä, sillä Margueriten silmät olivat kyynelissä, jotka hän halusi suudella pois, mutta Marguerite oli jo kerran ennen viekoitellut hänet samalla tavalla ja sitten heittänyt hänet luotaan kuin sopimattoman käsineen. Hän luuli sitä vain ohimeneväksi mielialaksi, oikuksi, ja hän oli liian ylpeä taaskin sille antautuakseen.

»Rouva, se oli liian aikaista!» sanoi hän hiljaksen, »enhän ole vielä tehnyt kerrassaan mitään. On jo sangen myöhäistä ja olette varmaankin väsynyt. Palvelijanne odottavat teitä yläkerrassa.»

Hän vetäytyi syrjään antaakseen vaimolleen poistumisvapauden. Marguerite huokasi; se oli pettymyksen äkkipikainen huokaus. Hänen ylpeytensä ja kauneutensa olivat olleet jyrkässä ristiriidassa keskenään ja sir Percyn ylpeys oli päässyt voitolle. Ehkäpä hän olikin itse tullut petetyksi Margueriten sir Percyn silmissä luulottelema rakkauden liekki voi yhtä hyvin olla ylpeyttä ja kenties vihaakin rakkauden sijasta. Hän seisoj katsellen hetken miestänsä. Sir Percy oli taaskin yhtä jäykkä ja tunteettomannäköinen kuin ennenkin. Ylpeys oli voittanut, eikä hän ollenkaan välittänyt vaimostaan. Sarastuksen harmahtava väri vaihtui vähitellen nousevan auringon punertavaan valoon. Linnut alkoivat viserrellä, luonto heräsi vastaten hymyillen ja iloisesti loistavan lokakuuamun lämpöön. Ainoastaan näiden kahden sydämen välillä oli luja, ylitsepääsemätön muuri, molemminpuolisen ylpeyden rakentama, jota kumpikaan ei tahtonut ryhtyä ensimmäiseksi hajoittaman.

Pitkä sir Percy kumarsi kohteliaasti, kun Marguerite taaskin katkerasti huokaisten alkoi vihdoinkin nousta terassin portaita.

Hänen kullalla kirjaillun pukunsa laahustin lakaisi karisseet lehdet portailla muodostaen vienon, sopusointuisen sh—sh—sh-äänen hänen astellessaan ja toisen käden nojatessa kaiteeseen. Aamuruskon ruusuinen

hohde loi keltaisen kehän hänen päänsä ympärille saattaen rubiinit hiuksissa ja käsivarsilla säihkymään. Hän saapui rakennuksen isolle lasiovelle. Mutta ennenkuin hän sen avasi, Marguerite pysähtyi ja katsahti mieheensä toivoen näkevänsä hänen sylinsä avoinna ja kuulevansa hänen kutsuvan äänensä. Sir Percy, joka oli toivonut vaimonsa tekevän samoin, ei liikahtanut; hänen jyrkevä vartalonsa näytti taipumattomalta personoiduilta ylpeydeltä, julmalta itsepäisyydeltä.

Kuumat kyyneleet taaskin kierivät Margueriten silmiin, ja kun hän ei tahtonut näyttää niiltä miehelleen, kiiruhti hän sisään ja juoksi mahdollisimman nopeasti omaan huoneustoonsa.

Jos hän vain silloin olisi kääntynyt taakseen katsomaan ruusuhohteista puutarhaa, olisi hän nähnyt sen, mikä olisi tehnyt hänen omat kärsimyksensä vain keveiksi ja helpoiksi — voimakkaan miehen oman rakkautensa ja epätoivonsa valtaamana. Ylpeys oli vihdoinkin lannistunut, vastahakoisuus oli mennyt: tahto oli voimaton. Hän oli vain sokeasti, intohimoisesti ja hulluuteen asti rakastunut mies. Ja kun Margueriten keveät askeleet lakkasivat rakennuksesta kuulumasta, polvistui hän terassin portaille ja pelkässä rakkauden huumeessa suuteli porras portaalta mitä kohtia, joita Margueriten pienet jalat olivat koskettaneet ja kivikaidetta, josta hänen hento kätensä oli pitänyt kiinni.

XVII LUKU

Hyvästi.

Kun Marguerite saapui huoneeseensa, huomasi hän palvelijansa siellä olevan sangen huolissaan.

»Teidän armonne on hyvin väsynyt», sanoi tyttö parka, jonka omat silmät olivat unen puoleksi sulkemat. »Kello on jo yli viiden.»

»Vai niin, Louise, taitaapa tässä jo väsyttääkin», sanoi Marguerite ystävällisesti, »mutta teidän vasta väsynyt olettekin, menkää heti nukkumaan. En kaipaa apuanne levolle valmistautuessani.»

»Mutta, teidän armonne — —»

»Louise, älkää väitelkö vastaan, vaan menkää vain levolle. Antakaa jotain päälleni ja jättäkää minut rauhaan.»

Louise totteli ilomielin. Hän riisui emännältään komean juhlapuvun ja puki hänet pehmoiseen, väljään vaippaan.

»Haluaako teidän armonne mitään muuta?» kysyi hän sen tehtyään.

»En mitään. Sammuttakaa valot mennessänne.»

»Kyllä, teidän armonne. Hyvää yötä, teidän armonne.»

»Hyvää yötä, Louise.»

Palvelijan mentyä Marguerite veti verhot syrjään ja avasi ikkunan. Ruusuinen valo tulvi puutarhaan ja etäämpänä virtaavalle joelle. Kaukana itäisellä taivaanrannalla nousevan auringon säteet olivat muuttaneet ruusuhohteen loistavaksi kullaksi. Nurmikolla ei ollut ketään, ja Marguerite katseli terassia, jossa hän muutama hetki sitten oli turhaan koettanut voittaa takaisin miehensä rakkautta, joka oli kerran ollut kokonaan hänen omansa.

Oli omituista että hän, joka jo oli saanut kärsiä niin paljon Armand'in tähden, tunsikin sillä hetkellä mitä suurinta ja katkerinta sydänkipua.

Hän ikävöi ja kaipasi miestänsä, joka halveksien oli torjunut hänet luotaan, vastustanut hänen rakkauttaan, pysynyt kylmänä hänen rukouksilleen eikä ollut vastannut hänen hehkuviin tunteisiinsa, jotka olivat saaneet hänet toivomaan takaisin entisiä onnenpäiviä.

Miten omituista kaikki olikaan! Hän rakasti vieläkin sir Percyä. Kun hän muisteli menneiden kuukausien väärinkäsityksiä ja yksinäisyyttä, huomasi hän ettei hän koskaan ollut lakannut häntä rakastamasta. Sydämensä syvyydestä oli hän aina hämärästi aavistanut, että sir Percyn narrimainen turhamaisuus, hänen sieluton naurunsa ja velto välinpitämättömyytensä olivat vain ulkokuorta. Hän oli aavistanut, että tosimies, voimakas, intohimoinen, itsepäinen oli vielä jäljellä — mies, jota hän oli rakastanut, jonka voimakkuus oli lumonnut hänet, jonka persoonallisuus oli vetänyt häntä puoleensa. Sillä hän oli aina tuntenut, että Percyn näennäisesti typerän järjen takana oli jotakin erikoista, jonka hän piti muilta ja etenkin Margueritelta salassa.

Ihmissydän on arvoitusten yhdistelmä — sen ongelmoita on usein vaikea ratkaista.

Rakastiko Marguerite Blakeney, »Europan nerokkain nainen», todella narria? Oliko se tunne rakkautta, joka kiinnitti hänet mieheensä vuosi sitten mennessään hänen kanssaan naimisiin? Oliko se tosirakkautta, jota hän tunsi häneen huomattessaan yhä vieläkin häntä rakastavansa ja huomattessaan, ettei Percy tahtonut jälleen ruveta hänen orjaiseen, hänen kiihkoisaksi tuliseksi rakastajakseen? Päinvastoin! Marguerite ei itsekään olisi voinut selittää tunteiltaan, ei ainakaan sillä hetkellä. Ehkä ylpeys oli sulkenut hänen silmänsä ymmärtämästä oman sydämensä hyviä ääniä. Mutta sen hän tiesi — että hän aikoi valloittaa takaisin tuon itsepäisen sydämen, että hän vielä kerran voittaa — — eikä enää koskaan kadota häntä. — — Hän pitää hänet, säilyttää hänen rakkautensa, olihan hän senarvoinen, ja vaalii sitä. Sillä se ainakin oli varma, ettei hänellä ollut onnea ilman miehensä rakkautta.

Sillä tavoin mitä ristiriitaisimmat ajatukset ja tunteet hurjasti raastoivat hänen sydäntään. Niihin syventyneenä hän antoi ajan vierähtää. Luultavasti väsyneenä pitkästä kiihoituksesta hän todenteolla sulki silmänsä ja vaipui rauhattomaan uinailuun, jossa nopeaan vaihtuvat unet olivat vain hänen tuskallisten ajatustensa jatkoa — kun oven ulkopuolelta kuuluvien askelten ääni äkkiä herätti hänet unestaan.

Hermotuneesti hypähti hän pystyyn ja kuunteli: koko talo oli yhtä äänetön kuin ennenkin, askeleet olivat poistuneet. Selkoselällään olevasta ikkunasta aamuauringon loistavat säteet tulvien tuhlasivat valoa huoneeseen. Hän katsahti kelloa, se oli puoli seitsemän — liian aikaista talonväen olla liikkeellä.

Hän oli varmaankin nukahtanut vallan tietämättään. Askeleet ja hillityt ihmisäänet olivat herättäneet hänet. — Kukahan siellä?

Varovasti, aivan varpaillaan hän astui huoneen poikki ja avasi oven kuunnellakseen. Ei pienintäkään ääntä — vain varhaisen aamun tyyni hiljaisuus, kun koko ihmiskunta nukkuu raskainta untaan. Mutta liike teki hänet levottomaksi, ja kun hän yhtäkkiä jalkojensa juuressa aivan huoneensa kynnyksellä näki jotain valkoista — kirje nähtävästi — uskalsi hän tuskin koskettaa sitä. Näyttihän se niin aavemaiselta. Ihan varmaa oli, ettei se ollut siinä hänen tullessaan huoneeseen. Oliko Louise sen pudottanut vai kiusoitteliko joku henki lupauksillaan näyttäen hänelle olemattomia, satumaisia kirjeitä?

Viimein hän kumartui nostaakseen sen, ja ylenmäärin säikähtyen ja ällistyen huomasi hän, että kirje oli hänelle itselleen ja osoite kirjoitettu hänen miehensä isolla käsialalla. Mitä sir Percyllä oli hänelle keskellä yötä sano mistä sellaista, jota ei voinut jättää seuraavaan aamuun? Hän repi kuoren auki ja luki:

»Odottamaton tapaus pakoittaa minua heti lähtemään pohjoiseen päin, joten pyydän teidän armonne suomaan anteeksi, etten voi lausua teille kunnioittavia jäähyväisiäni. Asiat vaatinevat minua viipymään noin viikon, joten minulla ei ole tilaisuutta saapua teidän armonne huviretkelle keskiviikkona. Jään teidän armonne nöyrimmäksi ja vaatimattomimmaksi palvelijaksi.

Percy Blakeney.»

Margueriten mieleen varmaankin juolahti miehensä hidas käsityskyky, sillä hänen täytyi lukea kirje uudelleen, ennenkuin täysin käsitti sen tarkoituksen.

Hän seiso i porrastaitteella käänellen yhä uudelleen lyhyttä, salaperäistä kirjettä. Hän ei kyennyt ajattelemaan, hermot olivat kiihoittuneet ja selittämättömiä aavistuksia risteili hänen mielessään.

Sir Percyllä oli tiluksia pohjoisessa päin, ja hän oli ennenkin käynyt siellä yksin viipyen poissa noin viikon verran, mutta tuntui hyvin omituiselta, että asiat vaativat häntä lähtemään tulisella kiireellä viiden ja kuuden välillä aamulla.

Turhaan hän koetti vapautua tavattomasta levottomuudestaan, ja hän vapisi kiireestä kantapäähän. Hurja, voittamaton halu nähdä miestänsä valtasi hänet kokonaan. Kunpa hän vain ei olisi ehtinyt lähteä.

Unohtaen olevansa hyvin ohuessa aamupuvussa ja tukkansa hajallaan, lensi hän porraskäytävää alas suoraan eteisen poikki pääovelle.

Niinkuin ainakin oli se teljetty ja lukittu, sillä palvelijat eivät olleet vielä nousseet, mutta hänen tarkat korvansa olivat eroittaneet ihmisääntä ja hevosen kavioiden kopsetta kivitetyltä pihalta.

Levottomin, vapisevin käsin Marguerite aukaisi lukon toisensa perästä haavoittaen kätensä, vahingoittaen kyntensä, sillä lukot olivat jäykät ja raskaat. Mutta siitä hän ei välittänyt, koko hänen ruumiinsa vapisi jo pelkästä ajatuksestakin, että myöhästyi ja että sir Percy oli mennyt hänen näkemättään ja sanomattaan »Jumalan haltuun!»

Vihdoinkin hän sai avaimen väännettyksi ja oven avatuksi; hänen korvansa eivät olleet pettäneet. Palvelija seisoj siinä pidellen kahta hevosta, toinen niistä oli vikkela Sultaani, sir Percyn lemmikki, satulokituna matkaa varten.

Silmänräpäyksessä itse sir Percykin ilmaantui rakennuksen takaa ja lähestyi nopein askelin hevosia. Hän oli riisuutunut komeasta juhlapuvustaan, mutta oli niinkuin ainakin moitteettomasti ja hyvin puettu hienoon verkaan, pitsikauluri kaulassa ja hihansuissa pitsiröyhelöt, korkeavartistet saappaat ja ratsastushousut jalassa.

Marguerite astui muutaman askeleen eteenpäin. Sir Percy katsahti sinne ja näki hänet. Hän rypisti hieman otsaansa.

»Lähdössäkö?» kysyi Marguerite kiihkoissaan. »Minnekä?»

»Niinkuin minulla on ollut kunnia ilmoittaa teidän armollenne, vakavat odottamattomat asiat kutsuvat minua pohjoiseen päin tänä aamuna», sanoi hän kalsean pitkäveteisesti.

»Mutta — — teidän huomiset vieraanne — —»

»Olen pyytänyt teidän armonne lausumaan nöyrimmät anteeksipyyntöni hänen kuninkaalliselle korkeudelleen. Tehän olette niin täydellinen emäntä, etten luule minua kaivattavan.»

»Mutta olisittehan te voinut siirtää matkanne — — huviretken jälkeen — —» sanoi Marguerite yhä puhuen nopeasti ja levottomasti. »Tietystikään asia ei ole niin tärkeä — — ettehän puhunut siitä mitään — äsken.»

»Asiani, niinkuin minulla oli kunnia sanoa teille, rouva, tuli aivan odottamatta ja on hyvin tärkeä, — — Pyytäisin sentähden lupaa lähtöön? — — saanko toimittaa asioitanne kaupungissa? — — paluumatkallani?»

»Ei — — ei — — kiitoksia — — ei mitään — — Mutta palaatteko pian?»

»Hyvin pian.»

»Ennen viikon kuluttuako?»

»En saata sanoa.»

Varmaankin hän koetti päästä lähtemään, jotavastoin Marguerite ponnisti kaikki voimansa pidättääkseen hänet muutaman hetken.

»Percy», sanoi hän, »ettekö tahtoisii sanoa, miksi lähdette tänään. Onhan minulla vaimonanne oikeus saada se tietää. Teitä ei ole kutsuttu pohjoiseen, tiedän sen. Sieltä ei tullut kirjettä eikä lähettilästä ennen oopperaan lähtöämme, eikä tanssiaisista kotiin palatessammekaan sanaa ollut odottamassa. — — *Te ette* mene tiluksillenne, olen vakuutettu siitä. — — Siinä on jotain salaperäistä — — ja — —»

»Rouva, siinä ei ole mitään salaperäistä», vastasi hän hiukan kärsimättömällä äänellä. »Minun asiani koskee Armand'ia — — siellä! Siis sallitteko minun lähteä?»

»Armand'iako? — — mutta eihän vain vaara teitä uhanne?»

»Vaarako? minuako? — — eihän toki rouvani, teidän huolehtimisenne tuottaa minulle kunniaa. Niinkuin sanoitte, vaikutusvaltaa minulla on, aikomukseni on käyttää sitä ennenkuin on myöhäistä.»

»Saanen ehkä kiittää teitä?»

»Rouva», sanoi hän koleasti, »sitä ei teidän tarvitse tehdä. Elämäni on käytettävissänne ja minua on jo tarpeeksi palkittu.»

»Sir Percy, ja minun elämäni on teidän jos vain tahdotte omaksua sen palkinnoksi toimistanne Armand'in tähden», sanoi hän yhtä tulisesti kuin avasi sylinsä miehelleen. »Kas niin! en tahdo pidättää teitä — — ajatukseni seuraavat teitä — — hyvästi! — —»

Miten ihastuttavalta hän näyttäkään aamuauringon valossa kullankellervän tukan valuessa hartioille! Sir Percy tehden syvän kumarruksen painoi suudelman hänen kädelleen. Marguerite tunsii polttavan suutelon ja hänen sydämensä värisei toivon sekaisesta ilosta.

»Tulettehan takaisin?» kysyi Marguerite hellästi.

»Sangen pian!» vastasi hän katsoen ikävöiden vaimonsa sinisiin silmiin.

»Ja — — muistatteko? — —» kysyi Marguerite samalla, kun hänen silmänsä vastasivat sir Percyn katseeseen ja antoivat hänelle rajattomia lupauksia.

»Rouva, aina muistan, että olette kunnioittanut minua palvelustani vaatimalla.»

Sir Percyn sanat sointuivat koleilta ja muodollisilta, mutta sillä kertaa ne eivät Margueritesta tuntuneet kylmiltä. Naisen sydän oli katsonut miehen tunteettoman naamarin alla olevaan sydämeen, jota naamiota sir Percyn ylpeys yhä vieläkin vaati häntä kantamaan.

Taaskin hän kumarsi vaimolleen, sitten hän pyysi lupaa lähtöönsä. Marguerite seisoj toisella puolella sir Percyn hypätessä Sultaanin selkään. Hevosien nelistäessä portista Marguerite huiskutti hänelle viimeiset hyvästinsä.

Piian sir Percy peittyi näkyvistä tien mutkaan. Uskotulla palvelijalla oli vaikea pysyä hänen perässään, sillä Sultaani lensi eteenpäin niinkuin säestäen isäntänsä kiihtynyttä mielialaa. Marguerite kääntyi ja astui sisään onnellisesti huokaisten. Hän meni takaisin omaan huoneeseensa, sillä uni alkoi painostaa häntä niinkuin väsynyttä lasta.

Hänen sydämensä rauhoittui, ja vaikka epämääräinen tuska sitä vielä vaivasikin, niin hämäränsuloinen toivo sitä kuitenkin viihdytti kuin palsamin tuoksu.

Hän ei ollut enää ollenkaan huolissaan Armand'ista, sillä mies, joka oli juuri ratsastanut tiehensä, oli halukas auttamaan Armand'ia, olipa saanut Margueritenkin täysin luottamaan tarmoonsa ja kuntoonsa. Hän

kummasteli, että oli itsekin pitänyt miestänsä tyhjänpäiväisenä narrina. Tietystikin se oli vain naamio kätkemässä kirpeää sydänhaavaa, jonka Marguerite oli iskenyt hänen luottavaan ja rakastavaan sydämeensä. Rakkaus olisi muutoin voittanut Percyn, eikä hän tahtonut näyttää vaimolleen, kuinka paljon hän vieläkin piti Margueritesta ja kuinka kovasti hän kärsii.

Mutta siitä lähtien oli kaikki käyvä hyvin: Marguerite kukistaa ylpeytensä, nöyrytyy miehelleen, kertoo kaikki, luottaa häneen kaikessa. Onnen päivät uudistuvat samallaisiksi kuin heidän kävellessään Fontainebleaun metsässä, jolloin he juttelivat vain vähän, sillä Percy oli aina harvapuheinen — mutta jolloin Marguerite tunsu sydämensä aina löytävän lepoa ja onnea miehensä voimakkaaseen rintaan nojattaessaan.

Kuta enemmän hän ajatteli viime yön tapahtumia, sitä vähemmän hän pelkäsi Chauveliniä ja hänen suunnitelmiaan. Eihän hän ollut onnistunut pääsemään selville Tulipunaisen neilikan personasta, siitä hän ainakin oli varma. Sekä lordi Fancourt että Chauvelin itse olivat vakuuttaneet hänelle, ettei ruokailuhuoneessa ollut yhden aikaan muita kuin ranskalainen omassa personassaan ja Percy — Niin! — Percy! Hänhän olisi voinut kysyä sitä mieheltään, jos olisi tullut ennemmin ajatelleeksi. Oli miten oli, hänen ei tarvinnut pelätä, että tuntematon ja uskalias sankari joutui Chauvelinin ansaan; kaikissa tapauksissa sankarin kuolema ei ollut hänen syynsä.

Tietystikin vaara yhä uhkasi Armand'ia, mutta olihan Percy luvannut suojella häntä. Kun Marguerite näki miehensä poistuvan ratsain, mahdollisuus sir Percyn aikeiden onnistumattomuudesta ei hetkeksikään juolahtanut hänen mieleensä. Kun Armand kerran pääsee Englantiin, ei hän enää salli hänen Ranskaan palata.

Sillä hetkellä hän tunsu olevansa melkein onnellinen, ja vedettyään ikkunaverhot umpeen estääkseen auringon paahdetta pääsemästä sisään

laskeutui hän vuoteelleen, painoi päänsä tyynyä vasten kuin väsähtänyt lapsi ja vaipui heti rauhallisen unen helmoihin.

XVIII LUKU

Salaperäinen merkki.

Päivä oli jo pitkälle kulunut Margueriten herätessä kauan kestäneestä virkistävästä unestaan. Louise oli tuonut nuorta maitoa ja lautasellisen hedelmiä. Hän nautti vaatimattoman aamiaisensa hyvällä ruokahaluilla.

Margueriten ajatukset toimivat vilkkaasti hänen rypäleitä niellessään. Nuolen nopeudella ne kiitivät Percyn pitkän suoran vartalon jälkeen, jonka hän oli nähnyt ratsastavan tiehensä runsaasti viisi tuntia sitten.

Vastaukseksi emäntänsä kärkeäisiin kysymyksiin kertoi Louise palvelijan palanneen Sultaanin kanssa saatettuaan sir Percyn Lontooseen. Palvelija oli arvellut isännän aikoneen vesille kuunarillaan, joka oli ankkurissa aivan London Bridgen alla. Sir Percy oli ratsastanut sinne asti, hän oli tavannut Briggsin, *Untolan* laivurin ja palauttanut palvelijansa ja Sultaanin tyhjin satuloin Richmondiin.

Nämä uutiset hämmästyttivät Margueritea entistä enemmän. Mihinkähän sir Percy aikoi mennä *Untolalla*? Armand'in puolesta, oli hän sanonut. Niin! sir Percyllä oli kaikkialla vaikutusvaltaisia ystäviä. Ehkä hän meni Greenwichiin tahi — — mutta Marguerite oli lakannut arvailemasta, pian kaikki selvenee: hän oli luvannut palaavansa ja muistavansa.

Pitkä, joutilas päivä oli Margueritella edessään. Hän odotti vieraakseen entistä koulutoveriaan, pientä Suzanne de Tournayta. Iloisesti ja veitikkamaisesti oli hän pyytänyt lupaa Suzannen vierailuun kreivittäreltä edellisenä iltana Walesin prinssin läsnäollessa. Hänen kuninkaallinen korkeutensa oli äänekkäästi suositellut pyyntöä ja luvannut tulla heitä tervehtimään iltapäivällä. Kreivitär ei ollut uskaltanut kieltää ja oli sillä hetkellä pakoitettu suostumaan, joten Suzanne sai luvan hauskan päivän viettämiseen ystävänsä luona Richmondissa.

Marguerite odotti häntä hartaasti. Hän ikävöi saadakseen jutella entisistä koulumuistoistaan lapsimaisen tytön kanssa. Hän halusi Suzannen seuraa enemmän kuin kenenkään muun. Marguerite aikoi kävellä hänen kanssaan vanhassa kauniissa puutarhassa ja komeassa metsästyspuistossa sekä retkeillä pitkin joen vartta.

Mutta Suzanne ei ollut vielä saapunut. Pukeuduttuaan valmistautui Marguerite menemään alakertaan. Hän näytti aivan tyttömäiseltä vaatimattomassa musliinipuvussaan, leveä, sininen vyö hoikilla vyötäisillä ja kaulassa sievä pitsikaulus, johon hän rinnan kohdalle oli kiinnittänyt muutamia tummanpunaisia syysruusuja.

Hän astui huoneustonsa edustalla olevan porrastaitteen yli ja seisoi hetkisen komeiden tammisten porrasten yläpäässä, jotka johtivat alakertaan. Vasemmalla oli hänen miehensä huoneusto, joukko suojia, joissa hän ei ollut koskaan käynyt.

Niihin kuului makuusuoja, pukeutumis- ja vastaanottohuone sekä porrastaitteen toisessa päässä pieni työhuone, jota aina pidettiin lukossa, kun sir Percy ei sitä käyttänyt. Erikoista luottamusta nauttiva kamaripalvelija Frank hoiti tätä huonetta. Kenenkään muun ei sallittu sinne koskaan mennä. Margueritekaan ei ollut välittänyt käydä siellä, ja talon

palvelijat eivät tietystikään olleet uskaltaneet rikkoa ankaraa kieltoa sinne menemällä.

Marguerite oli usein hyvänluontoisella halveksimisella, jolla hän viime aikoina oli kohdellut miestänsä, pilkannut häntä yksityishuoneen salaperäisyydestä. Nauraen hän oli aina sanonut, että Percy ankarasti pidatti kaikki uteliaat silmät poissa pyhäköstään peläten niiden huomaavan, miten vähän sen neljän seinän sisällä työtä tehtiin. Mukava nojatuoli Percyn suloista uinailua varten oli epäilemättä sen huomattavin huonekalu.

Sellaista Marguerite mietti mielessään loistavan kauniina lokakuuamuna antaessaan katseensa liukua pitkin käytävää. Frank oli hyvin touhuissaan isäntänsä huoneustossa, sillä melkein kaikki ovet olivat selällään. Työhuoneen ovi oli myöskin auki.

Palava lapsellinen uteliaisuus kurkistaa Percyn pyhäkköön valtasi Margueriten äkkiä. Kielto ei tietystikään koskenut häntä, eikähän Frank voinut vastustaa talon emäntää. Hän toivoi kamaripalvelijan puuhaavan muissa huoneissa siten saadakseen itse tilaisuuden pieneen salaiseen tirkistysmatkaan kenenkään häiritsemättä.

Varovasti varpaillaan hiipi hän porrastaitteen yli vavisten kiihoituksesta ja uteliaisuudesta. Hän pysähtyi hetkeksi kynnykselle omituisesti hämillään ja aivan kykenemättömänä päättämään.

Ovi oli raollaan eikä hän voinut nähdä huoneeseen. Hän työnsi sen auki kuin koetteeksi. Ei kuulunut mitään. Nähtävästi Frank ei ollut siellä ja hän astui rohkeasti sisään.

Hämmästys valtasi hänet nähdessään huoneen tavattoman yksinkertaisuuden: tummat raskaat verhot, jykevät tammiset huonekalut, seinällä pari karttaa, jotka eivät suinkaan muistuttaneet veltoa

kaupunkilaisherraa, kilpa-ajohuijaria, muotikeikaria. Ne ominaisuudethan olivat sir Percyn ulkonaiset tunnusmerkit.

Siellä ei näkynyt merkkiäkään kiireisestä lähdöstä. Kaikki oli paikoillaan, ei paperipalaakaan lattialle heitettynä eikä ainoakaan laatikko ollut auki. Verhot olivat syrjään vedetyt ja avonaisesta ikkunasta virtasi raitis aamuilma sisään.

Vastapäätä ikkunaa aivan keskellä huonetta oli jyrkä konttoripulpetti, joka näytti sangen käytetyltä. Vasemmanpuoleisella seinällä komeissa kehyksissä riippui melkein lattiasta katoon ulottuva, erinomaisen hyvin maalattu naisen kokokuva. Taulun kulmassa oli Boucherin nimi. Kuva esitti Percyn äitiä.

Marguerite tiesi hyvin vähän hänestä, ainoastaan sen, että hän oli kuollut ulkomailla sekä henkisesti että ruumiillisesti sairaana Percyn vielä poikasena ollessa. Hän oli varmaankin ollut kaunis silloin, kun Boucher maalasi hänet. Kun Marguerite katseli kuvaa, huomasi hän suureksi hämmästyksekseen pojan muistuttavan tavattomasti äitiänsä. Samallinen matala, kulmikas otsa, jota paksu, vaalea ja sileä tukka ympäröi; samallaiset, jotensakin veltot silmät lujapiirteisten kulmien alla. Niissä oli samallinen velttoutteen kätkeyty voimakas ilme, samallinen salaperäinen kiihko, joka usein nähtiin Percyn kasvoilla ennen hänen naimisiinmenoaan, kun hän seisoj miehensä vieressä jutellen äänensä värähdellessä.

Marguerite tarkasteli kuvaa, sillä se oli hänestä mielenkiintoinen, sitten hän taas kääntyi katselemaan jyrkää pulpettia. Sen peitti suuri joukko papereita, jotka olivat siististi merkityt ja sidotut sekä näyttivät hyvin järjestetyiltä laskuilta ja kuiteilta. Marguerite ei ollut koskaan tullut ajatelleeksi eikä ollut pitänyt tiedustelun arvoisenakaan kysellä, miten sir Percy, jota koko maailma luuli aivan järjettömäksi, hallitsi suunnatonta, isältä perittyä omaisuuttaan.

Kun hän oli astunut sievään, järjestettyyn huoneeseen, oli hämmästys hänet niin vallannut, ettei hän voinut muuta kuin ihmetellä nähdessään miehensä suuren toimintataidon todisteet. Mutta se antoi myöskin hänelle varmuutta, siitä, ettei sir Percy ainoastaan ollut puettu pintapuolisen tyhjyyden, turhamaisten tapojen ja narrimaisten puheiden naamioon, vaan että hän myös näytteli tahallista ja harkittua osaa.

Marguerite yhä vain ihmetteli. Mitä varten hän viitsi vaivautua niin paljon? Miksi hän — joka oli niin silmiinpistävän väkevä ja totinen mies — halusi esiintyä muitten silmissä typeränä narrina.

Ehkä hän tahtoi salata rakkauttaan vaimoltaan, joka halveksi häntä — — mutta sen tarkoituksenhan olisi voinut saavuttaa vähemmilläkin uhrauksilla ja vähemmällä vaivalla kuin alituisesti luonnotonta osaa näyttelemällä.

Marguerite katseli ympärilleen hapuilevasti: hän oli hyvin hämmästynyt ja hänet valtasi kauhu, jonka omituinen, selittämätön salaperäisyys oli herättänyt. Hän kävi hyvin levottomaksi, ja vilu karmi hänen pintaansa juhlallisessa synkässä huoneessa. Mitään muita kuvia ei ollut seinällä kuin kaunis Boucherin maalaus sekä pari karttaa, toinen kuvaten pohjois-Ranskan rannikkoa ja toinen Pariisin ympäristöä. Mihinkähän sir Percy niitä tarvitsi, mietti hän kummastellen.

Päätä alkoi kivistää, ja Marguerite halusi pois merkillisestä Siniparran huoneesta, jonka tarkoitusta hän ei käsittänyt. Hän ei tahtonut ilmaista Frankille olevansa siellä, ja vielä kerran katsahtaen ympärilleen kääntyi hän oveen päin. Silloin hänen jalkansa sattui pieneen esineeseen, joka luultavasti oli ollut matolla lähellä pulpettia ja joka kierien lennähti huoneen toiselle puolelle.

Marguerite kumartui sitä ottamaan. Se oli kultasormus, jonka kantaan oli kaiverrettu pieni merkki.

Marguerite käänteli sitä sormissaan ja tarkasteli kaiverrusta, Siinä oli pieni tähtimäinen kukkanen, jonka merkin hän oli kahdesti ennen nähnyt: oopperassa ja lordi Grenvillen tanssiaisissa.

XIX LUKU

Tulipunainen neilikka.

Millä hetkellä omituinen epäily, hiipi Margueriten mieleen, sitä hän ei olisi itsekään voinut jälkeinpäin sanoa. Kovasti puristaen sormusta kädessään juoksi hän huoneesta rappuja alas puutarhaan, missä hän erillään muista vain kukkasten, joen ja lintujen seurassa katseli sormusta ja yhä tarkemmin tutki siihen kaiverrettua merkkiä.

Istuen riippuvien sykomorien varjossa hän tarkasteli tylsän tunteettomasti sormuksen yksinkertaista kantaa, johon tähtimäinen kukkanen oli kaiverrettu.

Olipa se hullunkurista! Hän uneksi! Hänen hermonsä olivat jännittyneet, ja hän luuli näkevänsä enteitä ja salaperäisyyttä vähäpätöisimmissäkin asioissa. Eivätkö kaikki hienon maailman ihmiset äskettäin olleet päättäneet suosia sankarillisen ja mystillisen Tulipunaisen neilikan merkkiä?

Eikö se hänellä itselläänkin ollut ommeltuna puvuissaan, kaiverrettuna jalokivissään ja hiuskoristeissaan? Mitä merkillistä siinä oli, että sir Percy käytti sitä sinettisormuksessaan? Saattoihan hänkin aivan hyvin tehdä sen — — niin aivan hyvin — — ja sitäpaitsi — — mitä yhtäläisyyttä oli hänen erinomaisella miehellään, tuolla hienopukuisella, hienostuneella ja

veltto-otapaisella keikarilla sekä uskalialla suunnittelijalla, joka pelasti ranskalaisia uhreja aivan verenhimoisen vallankumouksen johtohenkilöiden nenän edestä.

Hänen ajatuksensa olivat sekaisin — hän ei käsittänyt mitään. — — Hän ei huomannut mitä hänen ympärillään tapahtui ja aivan säpsähti, kun nuori, raikas ääni kuului puutarhan toiselta puolelta:

»- Rakas! — rakas! missä olet?» ja pieni Suzanne raikkaana kuin ruusunpuppi tuli juosten nurmikolla silmien ilosta loistaessa ja ruskeiden kutrien liehuessa leppeässä aamutuulella.

»Sanottiin sinun olevan puutarhassa», jatkoi hän iloisesti liverrellen ja heittäytyen somasti ja tyttömäisen vallattomasti Margueriten syliin, »sentähden juoksin sinua hämmästyttämään. Ethän minua näin pian odottanut Margot, pieni, rakas lemmikkini!»

Marguerite, joka nopeasti kätki sormuksen kaulurinsa poimuihin, koetti vastata iloisesti ja huolettomasti nuoren tytön tunnepurkauksiin.

»Tosiaankin, suloinen ystäväni», sanoi hän hymyillen, »on hauskaa saada pitää sinut vain itseäni varten kokonaisen kauniin, pitkän päivän. — — Ethän vain ikävystyne?»

»Vai ikävystyne! Margot, kuinka voit käyttää niin pahaa sanaa. Kun olimme yhdessä vanhassa rakkaassa koulussamme, olimme aina iloisia saadessamme olla kahden.

»Ja jutella salaisuuksistamme.»

Molemmat nuoret naiset alkoivat astella käsikoukkua puutarhassa.

»Oi, Margot, lemmikkini, kuinka ihana kotisi onkaan», sanoi pieni Suzanne ihastuneena, »kuinka onnellinen oletkaan!»

»Niinpä kylläkin! Pitäisihän minun olla onnellinen», lausui Marguerite huolestuneesti huokaisten.

»Miten surullisesta puhutkaan, lemmikkini! — — No niin, nyt kun olet naimisissa, et halua enää jutella kanssani salaisuuksista. Kuinka paljon meillä olikaan ennen koulussa kahdenkeskistä puhuttavaa! Muistatko? — muutamia asioita emme uskoneet edes Pyhän Angelsin sisar Theresallekaan — vaikka hän olikin kovin herttainen.»

»Ja nyt sinulla on eräs hyvin tärkeä salaisuus, sellainen pienen pieni?» lausui Marguerite iloisesti, »jonka sinä heti uskot minulle. Sinun ei tarvitse punastua, rakas ystäväni», lisäsi hän nähdessään Suzannen pienet somat kasvot punehtuneina. »Eihän siinä ole mitään hävettävää! Hän on sekä jalo että luotettava mies, ja sellaisesta rakastajasta — — puolisosta kelpaa ylpeillä.»

»Niinpä tosiaankin, ystäväni, en ole ollenkaan häpeissäni», vastasi Suzanne leppeästi, »ja olen hyvin, hyvin ylpeä, kun puhut hänestä hyvää. Luulen äidin suostuvan», lisäsi hän mietteissään, »ja minä tulen — oi! tullen niin iloiseksi — mutta luonnollisestikaan ei suunnitella mitään, ennenkuin isä on pelastettu. — —»

Marguerite säpsähti. Suzannen isä! kreivi de Tournay! — hän kuului niihin, joiden henki oli vaarassa, jos Chauvelin onnistui pääsemään selville Tulipunaisen neilikan personasta.

Hän oli käsittänyt sekä kreivittären että parin liittolaisen puheesta, että hämäräperäinen johtaja oli kunniasanallaan lupautunut pelastamaan pakolaiskreivi de Tournayn Ranskasta. Pienen Suzannen, joka ei tiennyt

muuta kuin oman tärkeän salaisuutensa, jatkaessa livertelyään Margueriten ajatukset palasivat viimeöisiin tapauksiin.

Armand'in perikato, Chauvelinin uhkaus, hänen julmat sanansa »joko — tahi —», jotka Marguerite oli hyväksynyt.

Ja sitten hänen oma toimintansa, joka oli vähällä kohota huippuunsa k:lo 1 lordi Grenvillen ruokailuhuoneessa, kun Ranskan hallituksen armoton lähetti aikoi vihdoinkin päästä selville, kuka salaperäinen Tulipunainen neilikka oli, joka niin ujostelematta uhmasi kokonaista urkkijajoukkoa ja asettautui niin rohkeasti pelkästä urheiluhallusta Ranskan vihollisten puolelle.

Sen jälkeen hän ei ollut kuullut mitään Chauvelinistä. Hän oli jo arvellut kaiken epäonnistuneen eikä hän kuitenkaan ollut vielä tuntenut levottomuutta, sillä olihan hänen miehensä luvannut turvata Armand'in hengen.

Mutta aivan silmänräpäyksessä Suzannen iloisesti jutellessa hirveä kauhu omien tekojensa seurauksista valtasi Margueriten. Chauvelin ei ollut puhunut mitään. Se on totta. Mutta hän muisti, kuinka ivalliselta ja ilkeältä hän näytti hyvästellessään tanssiaisten jälkeen. Oliko hän ja silloin huomannut jotain? Oliko hänellä ja valmiit suunnitelmat rohkean keinottelijan pidättämiseksi itse työssä Ranskassa ja hänen lähettämisekseen giljotiinille ilman katumusta ja viivytyttä?

Margueriten valtasi kauhea inho, ja kouristuksen tapaisesti hänen kätensä puristi sormusta pukunsa poimuissa.

»Sinä et kuuntele, rakas ystäväni», lausui Suzanne soimaavasti keskeyttäen pitkän ja erittäin mielenkiintoisen pakinansa.

»Kyllä, kyllähän minä», sanoit Marguerite koettaen pakoittautua hymyilemään. »On hauskaa kuunnella puhettasi — — ja sinun onnellisuutesi tekee minutkin niin iloiseksi. — — Älä pelkää, me koetamme parastamme saadaksemme äitisi lepytetyksi. Sir Andrew Ffoulkes on jalo englantilainen herrasmies. Hänellä on rahaa ja on korkea-arvoinen; kreivitär ei kieltäydy myöntymästä. — — Mutta — — pieni ystäväni — — kerro — — mitä viimeiset uutiset tietävät isästäsi.»

»Oi!» huudahti Suzanne iloisen hurjasti, »parasta mitä saattaa toivoa. Lordi Hastings kävi tervehtimässä äitiäni varhain tänä aamuna. Hän sanoi että rakkaan isäni asiat ovat hyvin ja että me saamme odottaa häntä Englantiin ainakin neljän vuorokauden kuluttua.»

»Niin», sanoi Marguerite, jonka hehkuvat silmät tarkastelivat Suzannen huulia, jotka yhä vain liikkuivat iloisesti jutellen.

»Eihän meidän nyt tarvitse pelätä, rakkaani, sinä et tiedä, että tuo suuri jalo Tulipunainen neilikka on itse lähtenyt isää pelastamaan. Rakkaani, hän on mennyt — — on todellakin mennyt — —» lisäsi Suzanne innoissaan. »Tänä aamuna hän oli Lontoossa, Calais'ssa hän on jo mahdollisesti huomenna — — jossa hän tapaa isäni — — ja sitten — — ja sitten — —.»

Isku sattui. Sitä hän oli koko ajan odottanutkin, vaikka olikin viime hetkeen saakka koettanut luulotella toista pettäen itsensä. Sir Percy oli mennyt Calais'hen, oli sinä aamuna ollut Lontoossa — — hän — — Tulipunainen neilikka — — Percy Blakeney — — hänen miehensä — — jonka hän itse viime yönä oli kavaltanut Chauvelinille — —.

Percy — — Percy — — hänen miehensä — — Tulipunainen neilikka — — Voi, kuinka Marguerite oli voinutkaan olla niin sokea! Hän tajusi kaiken — — kaiken sillä kertaa — — osan, jota Percy näytteli — naamion, jota hän kantoi — — häikäistäkseen ihmisten silmiä.

Ja kaiken sen tietysti vain pelkästä urheiluhalusta ja vallattomuudesta! — pelastaen miehiä, naisia ja lapsia kuolemasta, niinkuin ihmiset ylimalkaan huvikseen hävittävät ja tappavat eläimiä. Joutilas rikas mies halusi elämän tarkoitusta — hän ja muutamat nuoret keikarit, jotka seurasivat hänen lippuaan, olivat hupailleet pitkät ajat panemalla henkensä alttiiksi muutamien viattomien pelastamiseksi.

Ehkäpä sir Percy oli aikonut kertoa siitä vaimolleen heti naimisiin mentyään, mutta silloin oli hän saanut kuulla markiisi de S:t Cyrin jutun ja heti kääntänyt selkensä hänelle epäilemättä arvellen, että Marguerite voi jonakin päivänä pettää hänetkin ja hänen toverinsa, jotka olivat vannoneet uskollisuutta päällikölleen. Siten hän oli tullut petkuttaneeksi vaimonsa niinkuin kaikki muutkin, jota vastoin sadat ihmiset kiittivät häntä hengestään ja monet perheet sekä hengestään että hyvinvoinnistaan.

Tyhjänpäiväisen narrin naamio oli hyvä ja osaansa hän näytteli erinomaisesti. Eipä ihme etteivät Chauvelinin urkkijat luulleet näennäisesti typerää hölmöä mieheksi, jonka hillitön uskaliaisuus ja neuvokas kekseliäisyys eksyttivät ranskalaiset nuuskijat sekä Englannissa että Ranskassa. Viime yönäkin Chauvelinin astuessa lordi Grenvillen ruokailuhuoneeseen vaanimaan rohkeata Tulipunaista neilikkaa näki hän vain typerän sir Percy Blakeneyn sikeässä unessa sohvalla.

Arvasiko teräväjärkinen mies silloin salaisuuden? Siinäpä olikin koko asian hämmästyttävän pulma. Pettäen tuntemattoman pelastaakseen veljensä oli Marguerite Blakeney toimittanut miehensä kuolemaan!

Ei, ei, ei, tuhansin kerroin ei! Ei suinkaan kohtalo voine sellaista onnettomuutta sallia. Itse luontokin nousi sitä vastaan kapinoimaan. Käsi pidellessään paperipalaa viime yönä olisi varmaankin puutunut ennenkuin olisi ehtinyt tehdä niin kauhistuttavan ja hirveän teon.

»Mutta mikä sinua vaivaa rakkaani», lausui pieni Suzanne teeskentelemättä ja hätääntyneenä, sillä Margueriten kasvojen väri oli muuttunut tuhkanharmaaksi. »Marguerite, oletko sairas? Mikä sinua vaivaa?»

»Ei mikään, ei mikään, lapseni», soperteli hän kuin unissaan. »Maltahan hetken — — anna minun ajatella — — ajatella! — — Sinä sanoit — — Tulipunainen neilikka lähti tänään — —!»

»Rakas Marguerite, mikä sinun on? Sinä pelästyvät minut — —»

»Ei mikään, lapseni, sanon — — ei mikään. — — Minun täytyy saada hetkisen olla yksin — — ja — rakas — — minun on luultavasti katkaistava tämänpäiväinen seurustelumme. — — Mahdollisesti on minun lähdettävä kotoani — ymmärräthän?»

»Ymmärrän kyllä jotain tapahtuneen, rakas ystäväni, ja haluavasi yksinäisyyttä. En tahdo olla esteenä. Älä ajattele minua! Palvelijani Lucile ei ole vielä mennyt — — lähden hänen kanssaan — — älä ajattele minua!»

Tunteittensa valtaamana kietoi hän käsivartensa Margueriten vyötäisille. Lapsen tuntein hän otti osaa ystävänsä katkeraan suruun ja tyttömäisen hellyyden suuri tahdikkuus esti häntä utelemasta ollen hän päinvastoin valmis poistumaan.

Hän suuteli Margueritea moneen kertaan ja asteli suruissaan nurmikon yli. Marguerite ei liikahtanutkaan, siihen hän jäi vain miettimään — — tuumien mitä tehdä.

Juuri kun pikku Suzanne oli nousemaisillaan terassin portaille, tuli palvelija juosten talon takaan emäntäänsä kohden. Hänellä oli sinetillä varustettu kirje kädessään. Vaistomaisesti Suzanne kääntyi takaisin, hän

arvasi kirjeen sisältävän pahoja uutisia ystävälleen, hänen mielestään Margot raukka ei kyennyt vastaanottamaan enempää ikävyyksiä.

Palvelija seiso i kunnioittavasti emäntänsä edessä, sitten hän ojensi hänelle kirjeen.

»Mikä se on?» kysyi Marguerite.

»Teidän armonne, juoksupoika juuri sen toi.»

Konemaisesti Marguerite otti sen ja käänteli sitä vapisevissa käsissään.

»Kuka sen lähetti?»

»Teidän armonne, juokupoika sanoi», vastasi palvelija, »että hänen käskettiin tuoda se, ja että teidän armonne kyllä tietää, mistä se tulee.»

Marguerite avasi kuoren, Hän arvasi sen sisällyksen ja silmäili kirjettä koneellisesti.

Se oli Armand S:t Justiltä sir Andrew Ffoulkesille — sama kirje, jonka Chauvelinin urkkijat olivat varastaneet »Kalastajalepolassa» ja jota Chauvelin oli näyttänyt kuin ruoskaa saadakseen Margueriten tottelemaan.

Hän oli siis pysynyt sanassaan — lähettänyt hänelle S:t Justin ilmiantokirjeen — sillä hän oli Tulipunaisen neilikan jäljillä.

Margueriten ajatukset pysähtyivät, jopa hänen sielunsakin oli paeta ruumiista. Hän hoiperteli ja olisi kaatunut, ellei Suzanne olisi tukenut häntä käsivarrellaan. Tavattomasti ponnistaen voitti hän itsensä — vielä oli paljon toimitettavaa.

»Hakekaa juoksupoika tänne puheilleni», sanoi hän palvelijalle hyvin tyynesti, »Ei suinkaan hän lie vielä mennyt?»

»Ei, teidän armonne.»

Palvelija meni ja Marguerite kääntyi Suzannen puoleen.

»Ja sinä, lapsukaiseni, juokse sisään. Käske Lucilen valmistautua. Pelkään pahoin, lapsukaiseni, että minun on lähetettävä sinut kotiin. Ja kuule, käske palvelijan varustaa takki ja matkapuku sinulle.»

Suzanne ei vastannut. Hän suuteli Margueritea hellästi ja totteli sanaakaan sanomatta. Lapsukainen oli kovin kauhistunut ystävänsä hirveän surkeita kasvoniilmeitä.

Minuuttia myöhemmin palasi palvelija juoksupojan kanssa, joka oli kirjeen tuonut.

»Kuka antoi tämän kirjeen?» kysyi Marguerite.

»Teidän armonne, eräs herra», vastasi poika, »'Ruusu' nimisessä ravintolassa vastapäätä Charing Crossia. Hän sanoi teidän kyllä tietävän.»

»'Ruusu' nimisessä ravintolassa? Mitä hän siellä teki?»

»Teidän armonne, odotteli tilaamiansa vaunuja.»

»Hevostako?»

»Niin, teidän armonne. Hän oli tilannut hevosen ja vaunut. Sain sen käsityksen palvelijansa puheesta, että hän aikoi suoraan Doveriin.»

»Olen kuullut tarpeeksi. Saatte mennä.» Sitten kääntyen palvelijansa puoleen: »Vaunujeni ja neljän nopeimman hevoseni tulee olla valmiina tuossa tuokiossa.»

Sekä palvelija että juoksupoika lähtivät heti käskyä totellen pois. Marguerite jäi aivan yksin seisomaan hetkeksi nurmikolle. Hänen siro vartalonsa oli jäykkä kuin kuvapatsas, silmät tuijottivat ja kädet olivat kovasti ristiin puristettuina rinnalla. Huulet mutisivat sydäntä järkyttävästi:

»Mitä on tehtävä? Mitä on tehtävä? Mistä löytää hänet? — Voi Jumalani, valaise järkeni!»

Mutta se ei ollut katumuksen eikä toivottomuuden hetki.

Hän oli tehnyt — tietämättään — hirveän kamalan teon — omissa silmissään suurimman rikoksen, jonka nainen voi tehdä — hän näki sen kaikessa kauheudessaan. Ettei hän ollut arvannut miehensä salaisuutta, sekin tuntui hänestä kuolinsynniltä. Hänen olisi pitänyt tietää se! hänen olisi pitänyt tietää se!

Kuinka voi hän kuvitellakaan, että mies, joka rakasti niin kovasti kuin Percy Blakeney oli rakastanut häntä alunpitäen — kuinka saattoi sellainen mies olla järjetön idiootti, jona hän suvaitsi esiintyä. Ainakin hänen olisi pitänyt tietää miehensä olevan naamioidun, ja huomattuaan sen olisi hänen velvollisuutensa ollut riistää naamari hänen kasvoiltaan heidän kahdenkesken ollessaan.

Hänen rakkautensa mieheensä oli ollut arvottoman heikko, ja senkin hänen ylpeytensä oli valmis runtelemaan. Hän oli itsekin ollut naamioitu teeskennellessään halveksivansa miestänsä, vaikka itse asiassa tiesi käsittävänsä hänet aivan väärin.

Mutta eihän ollut aikaa menneiden miettimiseen. Oma sokeus oli hänet erehdyttänyt, se oli sovitettava ei tyhjillä katumuksilla, vaan nopealla hyödyllisellä toiminnalla.

Percy oli lähtenyt Calais'hen tietämättä siitä, että säälimätön vihollinen oli hänen kintereillään. Hän oli nostanut purjeensa aamulla varhain London Bridgen luona. Ilman suotuisaa tuulta hän ei varmaankaan saapunut Ranskaan vuorokaudessa, epäilemättä hän oli toivonut myötätuulta valitessaan tien.

Chauvelin puolestaan kiittää Doveriin, vuokraa siellä aluksen ja epäilemättä saapuu Calais'hen melkein samaan aikaan. Päästyään kerran Calais'hen kohtaa Percy kaikki, jotka niin hartaasti odottavat jaloa ja urhoollista Tulipunaista neilikkaa, sillä hänhän aikoo pelastaa heidät hirveästä ja ansaitsemattomasta kuolemasta. Chauvelinin vaaniessa kaikkia hänen liikkeitään Percy panee sekä oman että Suzannen isän, vanhan kreivi de Tournayn ja muiden pakolaisten hengen alttiiksi, sillä odottelevathan he häntä ja luottavat häneen. Siellä on myöskin Armand, joka on mennyt tapaamaan de Tournayta varmasti tietäen Tulipunaisen neilikan huolehtivan hänen turvallisuudesta.

Kaikkien näiden niinkuin miehensäkin henki oli Margueriten käsissä. Ne hän tahtoi pelastaa, jos se vain riippui ihmisreippaudesta.

Valitettavasti ei hän kyennyt siihen pelkin omin voimin. Vaikka pääsisikin Calais'hen, ei hän tiennyt mistä löytää miehensä, jota vastoin Chauvelin ryöväteessään paperit Doverissa oli saanut oppaan niistä. Ennen kaikkea hän halusi varoittaa Percyä.

Sillä hetkellä hän tunsu miehensä aivan tarpeeksi käsittääkseen, ettei hän hylännyt niitä, jotka luottivat häneen, ettei hän kammoksunut vaaraa ja jättänyt kreivi de Tournayta armottomien verenhimoisten petojen käsiin. Varoitettunakin hän voi tehdä uusia suunnitelmia, saattoi olla yhä varovaisempi ja viisaampi. Tietämättään hän voi joutua viekkaan ansaan, mutta saattoipa onnistuakin.

Jos sir Percy epäonnistuisi, jos tosiaankin sallimus ja Chauvelin kaikin käytettävien keinoin päälle päätteeksi näyttäytyivät liian ankariksi uskalialle suunnittelijalle — siinä tapauksessa hän ainakin halusi olla hänen rinnallaan lohduttamassa, hoivaamassa ja kehoittamassa häntä. Kuolema oli viimeinkin petettävä tekemällä se suloiseksi. Hän halusi kuolla sylitysten rakastettunsa kanssa tuntien ääretöntä onnea siitä, että tunteet vastasivat tunteisiin ja että väärinkäsitys oli loppunut.

Koko hänen ruumiinsa jäykistyi kuin suuren ja lujan päätöksen tehtyä. Sen hän aikoi täyttää, jos Jumala vain soi hänelle älyä ja voimaa. Hänen silmänsä kadottivat määrätyn ilmeensä, pelkkä ajatuskin miehensä pikaisesta tapaamisesta vaikka keskellä hirvittävintä vaaraakin sai hänen silmänsä sisäistä tulta hehkumaan. Ne säteilivät ilosta, sillä hän sai jakaa hädän hänen kanssaan — sai ehkä auttaakin häntä — olla hänen rinnallaan viimeinkin vaikkapa muiden toiveiden pettäessä.

Lapsimaisen suloiset kasvot olivat käyneet koviksi ja lujiksi, kaareva suu oli kovasti kiinni, hampaat yhteenpuristetut. Hän aikoi kuolla miehensä kanssa ja hänen tähtensä. Rypistetty otsa ilmaisi terästettyä tahtoa ja taipumatonta päättäväisyyttä. Suunnitelmat olivat laaditut. Ensiksi oli lähdettävä hakemaan sir Andrew Ffoulkesia.

Hän oli Percyn paras ystävä ja Marguerite muisteli värähdellen, miten nuori mies sokeassa innossaan aina puhui salaperäisestä johtajastaan.

Sir Andrew varmaankin auttaa häntä tarpeen vaatiessa. Vaunut olivat jo odottamassa. Puvun vaihdos ja jäähyväiset pikku Suzannelle ja sitten matkalle.

Kiirehtimättä ja epäröimättä asteli hän hiljalleen sisään.

XX LUKU

Ystävä.

Noin puolen tunnin kuluttua Marguerite istui jo mietteissään vaunuissa, joita rivakat hevoset kiidättivät Lontooseen.

Hän oli sanonut rakkaat jäähyväiset pikku Suzannelle ja huolehtinut hänen paluustaan kaupunkiin, johon tämä ajoi omilla vaunuillaan kamarineitonsa seurassa. Marguerite oli toimittanut pikalähetin viemään anteeksipyyntökirjettä hänen kuninkaalliselle korkeudelleen pyytäen saada siirtää prinssin vierailun tuonnetuksi kiireellisten ja tärkeiden asioiden vuoksi. Toisen lähetin piti tilata edeltäkäsinkin hevosia majataloista vaihdettaviksi väsyneitten sijaan.

Musiliinipukunsa hän oli vaihtanut tummaan matkapukuun ja viittaaan, oli ottanut rahaa mukaansa — jota antelias miehensä aina varasi runsaasti hänen käytettäväkseen — lähtenyt matkalle.

Hän ei edes koettanutkaan pettää itseään turhilla ja tyhjänpäiväisillä toiveilla. Hänen veljensä Armand'in pelastuminen riippui Tulipunaisen neilikan pikaisesta pidättämisestä. Koska Chauvelin palautti Armand'in ilmaisukirjeen, oli hän epäilemättä tyytyväinen saatuaan tietää Percy Blakeneyn olevan sen miehen, jolle hän oli vannonut tuottavansa kuoleman.

Ei, ei ollut aikaa turhille luulotteluille! Percy, hänen miehensä, jonka urhoollisuus oli sytyttänyt hänessä ihailua ja tulista rakkautta, oli tuossa tuokiossa hirvittävässä vaarassa, joka oli hänen aiheuttamansa. Hän oli kavaltanut Percyn viholliselle — tosin tietämättään — mutta kaikissa tapauksissa *pettänyt* miehensä. Jos Chauvelinin onnistui saada hänet ansoihinsa, joista Percyllä ei vielä ollut aavistustakaan, oli puolison kuolema hänen syynsä. Hänen kuolemansa! Sydänverellään hän halusi puolustaa miestänsä ja antaa henkensä hänen puolestaan.

Marguerite käski ajurinsa suuntaamaan matkan »Kruunu» nimiseen ravintolaan ja sinne päästyä syöttämään hevoset ja lepuuttamaan niitä. Sitten hän tilasi kantotuolin ja antoi viedä itsensä Pall Mallin varrella olevaan taloon, jossa sir Andrew Ffoulkes asui.

Kaikista Percyn ystäväistä, jotka seurasivat johtajansa lippua, tunsi Marguerite enin voivansa luottaa sir Andrew Ffoulkesiin. Hän oli aina ollut hänenkin ystävänsä ja nuoren miehen rakkaus pikku Suzanneen oli yhä vain lähentänyt häntä Margueriteen. Ehkä sir Andrew oli poissa kotoaan noilla huimilla asioilla Percyn kanssa, siinä tapauksessa hän aikoi mennä lordi Hastingsin tai lordi Tonyn luo — sillä hän tarvitsi näiden nuorten miesten apua, muutoin hän oli voimaton pelastamaan miestänsä. Sir Andrew Ffoulkes oli kuitenkin kotona ja palvelija ilmoitti isännälleen lady Blakeneyn tulosta. Marguerite nousi porraskäytävää sir Andrew'n mukavaan huoneustoon. Hänet vietiin pieneen ylellisesti kalustettuun ruokailuhuoneeseen. Pari minuuttia myöhemmin sir Andrew itse ilmestyi sinne.

Hän oli nähtävästi hyvin hämmästynyt kuultuaan, kuka vieras oli, sillä hän katseli huolestuneena — ja epäillen — Margueritea kumartaessaan hänelle huolellisen kohteliaasti, niinkuin sen ajan jäykkä tapa vaati.

Marguerite oli karistanut levottomuutensa viimeisetkin jäljet. Hän oli aivan tyyni ja vastattuaan nuoren miehen säntilliseen tervehdykseen alkoi rauhallisesti:

»Sir Andrew, minua ei haluta tuhlaa kallista aikaa turhaan jutteluun. Teidän on uskottava, asioita joista aion puhua. Tärkeitä ne eivät ole. Se vain on tärkeätä, että johtajanne ja toverianne Tulipunaista neilikkaa — — miestäni — — Percy Blakeneyä — — uhkaa hirvittävä vaara.»

Margueriten pieninkin epäily johtopäätöstensä virheellisyydestä haihtui samassa, sillä sir Andrew kävi hämmästyksestä aivan kalpeaksi eikä ollenkaan kyennyt peittelemään sitä.

»Sir Andrew, vähät siitä, miten olen päässyt selville asiasta», jatkoi hän tyynin mielin, »Jumalan kiitos, että niin on laita, ja ehkei hänen pelastamisensa olekaan myöhäistä, valitettavasti en voi yksin häntä pelastaa, ja sentähden olen tullut pyytämään teitä avukseni.»

»Lady Blakeney», sanoi nuori mies koettaen voittaa itsensä, »minä — —»

»Ensiksikin, kuunnelkaahan puhettani», keskeytti Marguerite, »asianlaita on näin. Kun Ranskan hallituksen lähetti varasti paperinne Doverissa, löysi hän niiden joukosta suunnitelmat, joita te johtajanne kanssa aioitte käyttää pelastaaksenne kreivi de Tournayn ja muut pakolaiset. — Percy, mieheni, on mennyt itse toimittamaan asiaansa. Chauvelin tietää Percy Blakeneyn olevan Tulipunaisen neilikan. Hän seuraa miestäni Calais'hen ja pidättää hänet siellä. Te käsitätte yhtä hyvin kuin minäkin mitä hänellä on odotettavissa Ranskan vallankumoukselliselta hallitukselta. Häntä ei pelastaisi Englannin — ei edes itse Yrjö-kuninkaankaan — asiaan sekaantuminen. Robespierre ja hänen puoluelaisensa pitäisivät sitä myöhästyneenä. Paitsi sitä on rehti johtaja tietämättään syypää siihen, että

kreivi de Tournayn ja muitten puoluelaisten piilopaikka on tullut ilmi, ja kaikki he yhä vieläkin luottavat häneen odotellen pelastajaansa siellä.»

Marguerite puhui hiljaisella äänellä kiihkottomasti ja päättäväisesti. Hän aikoi saada nuoren herran luotettavaksi apulaisekseen, sillä ilman häntä ei hän kyennyt asiataan toimittamaan.

»En ymmärrä», vastasi sir Andrew saadakseen aikaa parhaimman keinon keksimiseen.

»Sir Andrew, luulen teidän kuitenkin ymmärtävän. Luulen teidän käsittävän puheeni todeksi, ajatelkaahan asiaa sellaisenaan. Percy lähti Calais'hen, luultavasti jollekin yksinäiselle rannikkopaikalle, ja Chauvelin on hänen kintereillään. Hän kiittää Doveriin ja purjehtii kanaalin yli luultavasti tänä yönä. Mitä arvelette tapahtuvan?»

Nuori mies vaiken.

»Percy saapuu määräpaikkaansa tietämättä seuraajistaan, hän hakee de Tournayn seuralaisineen — niiden joukossa myöskin Armand S:t Just, veljeni, — Percy luultavasti etsii heitä aavistamatta, että maailman tarkimmat silmät vaanivat häntä joka askeleella. Kun hän huomaamattaan on pettänyt itseensä sokeasti luottavat henkilöt, kun häneltä ei enää voida mitään urkkia, kun hän on valmis palaamaan Englantiin niiden kanssa, joita on niin urhokkaasti lähtenyt pelastamaan, silloin hän tarttuu ansoihin, ja hänet lähetetään giljotiinille päättämään jalo elämänsä.»

Sir Andrew yhä vaiken.

»Te ette luota minuun», sanoi Marguerite kiihkoissaan. »Voi, Jumalani! ettekö huomaa asiani olevan hirvittävän vakavan? Mies, mies», lisäsi hän äkkiä tarttuen nuorta miestä olkapäihin pienillä kätösillään ja pakoittaen

hänet katsomaan suoraan itseensä, »sanokaa olenko maailman halveksittavimman ihmisen näköinen — naisen, joka pettää oman miehensä.»

»Jumala varjelkoon, lady Blakeney», sanoi nuori herra viimeinkin, »minua ajattelemasta tarkoitustanne sellaiseksi, mutta — —»

»Mutta millaiseksi — — sanokaa. — — Joutuin, mies! — — sekunnitkin ovat kallisarvoiset!» — —

»Tahtoisitteko sanoa», kysyi sir Andrew päättäväisesti katsoen tarkkaan Margueriten sinisiin silmiin, »kuka antoi Chauvelinille ne tiedot, jotka sanotte hänen saaneen.»

»Minä», lausui Marguerite sävyisästi, »tunnustan sen — en tahdo valehdella teille, sillä haluan täydellistä luottamustanne. Mutta minulla ei ollut aavistustakaan — mitenkäpä olisi voinut ollakaan? — Tulipunaisen neilikan personasta — — veljeni pelastuksenhan piti olla onnistumiseni palkkio.»

»Auttaessanneko Chauveliniä Tulipunaisen neilikan jäljille?»

Marguerite nyökäytti päätään.

»Ei hyödytä kertoa, millaisia keinoja hän käytti pakoittaakseen minua. Armand on minulle enemmän kuin veli ja — — ja — — kuinka olisinkaan voinut aavistaa sitä? — — mutta me tuhlaamme aikaa, sir Andrew, — — joka minuutti on kallisarvoinen — — Jumalan nimessä! — — miestäni uhkaa vaara — — teidän ystäväännne! — toverianne! — Auttakaa minua pelastamaan hänet!»

Sir Andrew tunsikin olevansa hyvin vaikeassa asemassa. Johtajalle annettu lupaus vaati tottelevaisuutta ja vaiteliaisuutta; kauniilla naisella, joka rukoili

hänen luottamustaan, oli epäilemättä rehellinen tarkoitus, hänen johtajaystävällään oli selvästi vaara tarjona ja — —

»Lady Blakeney», lausui sir Andrew viimeinkin, »Jumal'avita, olette saattanut minut umpikujaan, jotten tiedä mitä velvollisuuteni käskee. Sanokaa mitä haluatte minun tekevän. Meitä on yhdeksäntoista valmiina uhraamaan henkemme Tulipunaisen neilikan edestä, jos tarve vaatii.»

»Sellaista uhrausta, ystäväni, ei nyt tarvita», vastasi Marguerite kuivasti, »järkeni ja neljä virkkua hevosta ovat vain välttämättömiä tarkoituksen saavuttamiseksi. Mutta minun täytyy saada tietää hänen olinpaikkansa. Huomatkaa», lisäsi hän kyynelten tulviessa silmiinsä, »olen nöyrytnyt teidän edessänne, olen tunnustanut virheeni teille. Pitääkö minun vielä tunnustaa heikkoutenikin? — Mieheni ja minä olemme olleet vieraita toisillemme syystä, ettei hän luottanut minuun ja että minä puolestani olen ollut liian sokea ymmärtämään häntä. Teidän täytyy myöntää, että mieheni silmilleni sitoma side on ollut hyvin vahva. Ihmekö siis, etten ole nähnyt sen läpi. Eilisiltana saattaessani hänet hirvittävään vaaraan putosi side äkkiä silmiltäni. Ellette, sir Andrew, tahdo auttaa minua, ponnistelen sittenkin mieheni pelastamiseksi, jännitän kaikki kykyni hänen hyväksensä. Yritykseni saattaa olla turha, sillä voinhan saapua liian myöhään, ja niin te jätte iäksenne katumaan, ja — — ja — — minä sorrun suruuni.»

»Mutta lady Blakeney», lausui nuori herra liikutettuna tämän erittäin ihanan naisen vakavista tunteista, »käsitätkö että aikomuksenne lähentelevät miesten tekoja — ettehän te mitenkään voi yksin matkustaa Calais'hen. Tehän saattaisitte joutua hengenvaaraan ja on aivan sattuman varassa, löydätkö miestänne nyt — vaikka parhaani mukaan opastaisinkin teitä.»

»Oi, toivoakseni se on uhkarohkeata!» mutisi Marguerite hiljalleen. »Toivoakseni vaaratkin minua kohtaavat. Minulla on niin paljon

sovitettavaa. Pahoin pelkään teidän erehtyneen. Chauvelinin silmät vaanivat teitä kaikkia siihen määrin, että hän tuskin huomaa minua. Joutuin, sir Andrew, hevoset odottavat, eikä minuuttiakaan ole kadotettava, — — Minun täytyy saavuttaa mieheni! Minun täytyy!» kertasi Marguerite hurjan kiihkeästi, »varoittaakseni häntä miehestä, joka on hänen kintereillään — — ettekö käsitä — ettekö käsitä, että minun täytyy saavuttaa hänet — vaikka — — vaikka olisikin myöhäistä pelastaa hänet — — ainakin — — ollakseni hänen rinnallaan — — viimeinkin.»

»Arvoisa lady, odotan käskyjänne, ilomielin tovereineni uhraudun miehenne puolesta. Jos te itse *haluatte* mennä — —»

»Päinvastoin, ystäväni, ettekö käsitä minun tulevan hulluksi, ellette anna minun seurata mukana.» Hän ojensi kätensä sir Andrew'lle. »*Luotattehan* minuun?»

»Odotan määräyksiänne», sanoi hän vaatimattomasti.

»Siis kuulkaa.»

»Vaununi ovat valmiina viemään minut Doveriin. Seuratkaa minua niin nopeasti kuin hevosenne vain jaksavat juosta. Yön tultua tapaamme toisemme 'Kalastajalepolassa'. Chauvelin välttää sitä, sillä hänet tunnetaan siellä, ja mielestäni se on turvallisin tapaamispaikka. Mielihyvin antaudun suojeltavaksenne Calais'n matkalla — — niinkuin sanoitte, voisihan sattua, etten löytäisikään sir Percyä, vaikka parhaanne mukaan opastaisittekin minua. Me vuokraamme aluksen Doverissa ja purjehdimme toiselle puolelle ensi yönä. Lakeijani pukuun puettuna, jos suvaitsette, luullakseni vältätte vaanijain silmät.»

»Arvoisa lady, olen yksinomaan teidän palvelijanne», sanoi nuori mies taaskin hyvin totisesti. »Jumala suokoon teidän näkevän *Untolan* ennen

Calais'hen saapumistamme! Chauvelin kintereillään on Tulipunaisen neilikan jokainen askel vaarallinen.»

»Jumala suokoon sen, sir Andrew! Näkemiin siis! Me tapaamme illalla Doverissa! Chauvelin ja minä purjehdimme kilpaa ensi yönä kanaalin yli — palkintona Tulipunaisen neilikan henki.»

Sir Andrew suuteli lady Blakeneyn kättä ja saattoi hänet tuoliinsa. Neljännestunnin kuluttua palasi Marguerite »Kruunu»-nimiseen majataloon, jossa hevoset vaunuineen odottivat häntä. Tuossa tuokiossa ne jymisivät pitkin Lontoon katuja ja sitten suoraa päätä hurjaa vauhtia Doverin tielle.

Epätoivoon ei ollut aikaa, hän oli toimintakiihkoisin eikä joutanut mietiskelemään. Toivo oli taaskin herännyt hänen sydämessään saatuaan sir Andrew Ffoulkesin liittolaisekseen.

Jumalan armo varmaankin suosii häntä. Hän tietystikään ei salli hirveän rikoksen tapahtua: urhoollisen miehen kuolla ihailleen rakastavan naisen välityksellä — naisen, joka oli valmis kuolemaan sankarin puolesta.

Margueriten ajatukset lensivät salaperäisen sankarin luo, jota hän oli aina tietämättään rakastanut jo silloinkin, kun ei tiennyt kuka hän oli. Nauraen hän oli nimittänyt häntä sydämensä sankarin varjoiksi, nyt hän huomasi, että salaperäinen olento, jota hän oli palvonut ja mies, joka häntä puolestaan oli niin kiihkeästi rakastanut, oli aivan sama henkilö. Ihmekö siis, että onnenpäivät alkoivat väikkyä hänen ajatuksissaan. Mielellänsä hän tahtoi tietää, mitä Percy sanoo hänelle heidän tavatessaan toisensa.

Marguerite oli ollut niin huolissaan ja tuskissaan viime aikoina, että hän antautui kuin vastapainoksi nauttimaan valoisista, toivehikkaista unelmista. Vähitellen vaunun pyörien lakkaamattoman yksitoikkoinen ratina viihdytti hänen rasittuneita hermojaan, ja silmät, joita väsymys, valuneet sekä

valumattomat kyynleet painostivat, sulkeutuivat itsestään hänen vaipuessaan rauhattomaan uneen.

XXI LUKU

Tuskallinen odotus.

Myöhään illalla saapui Marguerite vihdoinkin »Kalastajalepolaan». Matkaan ei ollut kulunut täyttä kahdeksaa tuntia. Se johtui lukemattomista hevosten vaihdoksista matkan varrella olevissa majataloissa. Kyytirahoja hän ei säästänyt, ja siten paraimmat ja virkuimmat hevoset olivat hänen käytettävissään.

Ajuri oli myöskin väsymätön. Runsaan palkinnon lupaus oli epäilemättä auttanut häntä pysymään pirteänä, ja kirjaimellisesti sanoen vaunut olivat kiitäneet niin, että pyörät iskivät tulta.

Lady Blakeneyn saapuminen keskellä yötä »Kalastajalepolaan» herätti suurta hälinää. Sally hyppäsi nuolen nopeudella vuoteestaan, ja herra Jellybandyllä oli päänsäivaa saadakseen arvokkaan vieraansa hyvin kestituksi.

Sekä isä että tytär olivat kyllin hyvinkasvatettua majatalon väkeä ilmaistakseen vähintäkään kummastusta lady Blakeneyn tulosta tavattoman vuorokauden aikana. Epäilemättä he ajattelivat siitä enemmän, mutta, Marguerite oli liiaksi syventynyt matkansa tärkeyden — kauhistuttavan

todellisuuden miettimiseen — voidakseen pysähtyä tuumimaan sellaisia turhanpäiväisyyksiä.

Kahvilassa — samassa paikassa, jossa kahta englantilaista herraa oli pelkurimaisen väkivaltaisesti ahdistettu — ei ollut ketään. Herra Jellyband sytytti heti lampun, toimitti hauskan valkean isoon takkaan ja työnsi uunin eteen mukavan tuolin, johon Marguerite kiitollisena vajosi.

»Jääkö teidän armonne tänne yöksi?» kysyi Sally-neito levitellen lumivalkeaa liinaa pöydälle kattaakseen vaatimattoman illallisen vieraalle.

»En koko yöksi», vastasi Marguerite. »Missään tapauksessa en tarvitse muuta kuin tämän huoneen, jos saan pitää sen yksikseni parin tunnin verran.»

»Se on teidän armoanne varten», vastasi rehti Jellyband, jonka punaiset kasvot olivat aivan poimuissa välttääkseen ilmaisemasta hänen armolleen ääretöntä hämmästyä, joka isännän valtasi.

»Aion purjehtia yli heti vuoksen kohottua», sanoi Marguerite, »ensimmäisellä saatavissa olevalla kuunarilla. Ajurini ja muut palvelijani jäävät tänne yöksi ja mahdollisesti useiksi päiviksi. Toivon teidän hoitavan heitä hyvin.»

»Kyllä, teidän armonne, huolehdin heistä. Saako Sally tuoda teidän armollenne illallista?»

»Olkaa hyvä. Voittehan tuoda vain kylmää ruokaa pöytään, ja niin pian kuin sir Andrew Ffoulkes saapuu, tuokaa hänet tänne.»

»Kyllä, teidän armonne.»

Rehdin Jellybandin kasvot olivat huolestuneen näköiset, vaikka hän ponnistelikin siltä vastaan. Hän kunnioitti suuresti sir Percy Blakeneyä eikä halunnut nähdä sir Percyn vaimon pakenevan tiehensä sir Andrew'n kanssa. Tietystikään ei se häntä liikuttanut, eikä herra Jellyband ollut mikään juonittelija. Hän muisti kumminkin hänen armonsä kuuluvan noihin »muukalaisiin», eikä ihme että hän oli yhtä siveetön kuin ne kaikki muutkin.

»Jellyband, älkää valvoko, älkää tekään Sally-neiti, sir Andrew saattaa viipyä.»

Jellyband antoi mielellään Sallyn mennä levolle. Häntä eivät sellaiset jutut ollenkaan miellyttäneet. Mutta lady Blakeney tietystikin maksaa hyvät rahat, eikähän se häntä liikuta.

Sally järjesteli yksinkertaisen illallisen pöydälle, kylmää lihaa, hedelmiä ja viiniä. Sen tehtyään hän poistui kunnioittavasti kumartaen ja miettii mennessään, minkätähden hänen armonsä näytti niin vakavalta, vaikka olikin pakomatalla ritarinsa kanssa.

Väsyttävä odotus alkoi. Marguerite tiesi, ettei sir Andrew — jonka oli hankittava sopiva lakeijan puku — saavu Doveriin pariin tuntiin. Sir Andrew oli tietenkin oivallinen hevosmies ja sellaisessa tapauksessa oli hänestä seitsemänkymmenen mailin ajaminen Lontoosta Doveriin vain leikintekoa. Hän ajaa tosiaankin niin, että pyörät tulta iskevät, mutta varmaankin hän ei aina saa muuttaa hyviä hevosia, ja joka tapauksessa hän pääsi lähtemään Lontoosta vasta tuntia myöhemmin kuin Marguerite.

Lady Blakeney ei ollut nähnyt Chauveliniä matkallaan, eikä hänen ajurinsakaan ollut huomannut tiellä ketään, jonka tuntomerkit olivat hänen emäntänsä ilmoituksen mukaiset, kuihtuneen ranskalaisen näköiset.

Nähtävästi Chauvelin kulki hänen edellään koko ajan.

Marguerite ei ollut uskaltanut kysellä tien varrella olevissa majataloissakaan heidän pysähtyessään hevosia vaihtamaan. Hän pelkäsi, että Chainvelinillä oli pitkin tietä nuuskijoita, jotka kuuntelivat hänen kysymyksiään ja sivuuttaen hänet kiirehtivät ilmoittamaan viholliselle hänen tulostaan.

Marguerite mietti, mihin majataloon Chauvelin oli ajanut tahi ehkäpä hänellä oli jo ollut onni vuokrata alus ja purjehtia hyvää vauhtia Ranskaan. Se ajatus vaivasi häntä kovasti. Ehkäpä hän saapuu liian myöhään.

Huoneen yksinäisyys masensi häntä; kammottava hiljaisuus vallitsi koko majatalossa; isoisän kellon raksutus — sen hirvittävän hidas ja säännöllinen käynti — vain katkaisi kauhistavan hiljaisuuden.

Marguerite tarvitsi kaiken tarmonsaa ja lujuuksensa pysyäksensä aikomuksessaan ja kestääkseen väsyttävän odotuksen keskellä yötä.

Kaikki muut talossa olijat nukkuivat paitsi hän. Hän oli kuullut Sallyn nousevan yläkertaan. Herra Jellyband oli mennyt Margueriten ajuria ja palvelijoita tapaamaan ja palattuaan pysähtynyt eteiseen, jossa Marguerite viikko sitten oli ensikerran tavannut Chauvelinin. Nähtävästi isäntä aikoi odottaa sir Andrew Ffoulkesia, mutta pian suloinen uni oli voittanut hänetkin, sillä — säestykseksi kellon hitaalle naksutukselle — Marguerite kuuli tuossa tuokiossa arvoisan isännän yksitoikkoisesti vetelevän makeita uniaan.

Aikaisemmin hän oli jo huomannut kauniin ja lämpimän lokakuun päivän, joka oli niin onnellisesti alkanut, muuttuneen tuuliseksi, kylmäksi yöksi. Häntä vilutti ja oli sentähden ilossaan loimuavasta takkavalkeasta. Mutta ilma muuttui yhä vain tuulisemmaksi, ja suurten laineiden loiske

jonkun matkan päässä olevaa laivasiltaa vasten kuului kaukaiselta ukkoselta.

Tuuli alkoi käydä myrskyiseksi helisyttäen ikkunaruutuja ja vanhan talon jyrkeviä ovia; se heilutteli puita ulkona ja ulvoi uuninpiipussa, Marguerite mietti, suosiko tuuli hänen matkaansa. Hän ei pelännyt myrskyä ja oli valmis suuriinkin vaaroihin, kun vain ei tarvinnut odotella kanaalin yli purjehtimista.

Kuultuaan liikettä ulkoa heräsi hän äkkiä mietteistään. Varmaankin se oli sir Andrew Ffoulkes, joka saapui tulisella kiireellä, sillä hän kuuli sir Andrew'n hevosien kavioiden kopsetta kivitetyllä tiellä. Sitten herra Jellyband unisesti, mutta kumminkin iloisesti toivotti hänet tervetulleeksi.

Marguerite tuli ajatelleeksi hetkisen asemansa nurinkurisuutta: yksikseen kesäyöllä hyvin tutussa paikassa, vieläpä hän oli puhunut nuoren yhtä tutun ritarin saapumisesta, jonka hän tiesi olevan valepuvussa. Siinähan oli kielikelloille tarpeeksi juoruamista!

Marguerite ajatteli asian hullunkuristakin puolta. Merkillisen suuri erohan olikin hänen asiansa vakavuudella ja sillä tulkinnalla, jolla herra Jellyband luonnollisestikin selitti hänen toimintansa. Pitkistä ajoista hänen pieni suunsa vetäytyi hymyyn. Kun sir Andrew melkein tuntemattomana lakeijan puvussa astui kahvilaan, kykeni Marguerite jo tervehtimään häntä iloisesti nauraen.

»Herra lakeijani, olen tyytyväinen asuunne!»

Herra Jellyband seurasi sir Andrewta merkillisen hölmistynyt ilme kasvoillaan. Nuoren ritarin valepuku vahvisti hänen epäilyksiään. Isännän iloisilla kasvoilla ei saattanut huomata pienintäkään hymyä. Hän vetäisi korkin viinipullosta, asetteli tuoleja ja kävi odottelemaan.

»Kiitos, rehti ystäviäni», sanoi Marguerite hymyillen, sillä hän arvasi mitä arvoisa isäntä sillä hetkellä ajatteli heistä, »emme tarvitse mitään muuta ja kas tässä kaikista vaivoistanne.»

Marguerite ojensi pari kolme kultarahaa Jellybandille, joka otti ne kunnioittavasti kiittäen.

»Lady Blakeney, odottakaahan», ehätti sir Andrew sanomaan, kun Jellyband aikoi poistua, »luullakseni tarvitsemme vieläkin ystävämme Jellybandin vierasvaraisuutta. Mielipahakseni täytyy minun sanoa, ettemme pääse purjehtimaan tänä yönä.»

»Emmekö?» kysähti Marguerite ihmeissään. »Mutta meidän täytyy, sir Andrew, meidän täytyy! Ei saa tulla kysymykseenkään, ettemme pääse, meidän pitää saada joku pursi käsiimme tänä yönä hinnalla millä tahansa.»

Nuori herra pudisteli päätään alakuloisesti.

»Lady Blakeney, mielestäni tässä ei ole kysymys kulungeista. Myrsky käy Ranskasta päin, on aivan vastatuuli, emmekä mitenkään voi lähteä vesille ennen sen kääntymistä.»

Marguerite kävi aivan kalpeaksi. Sitä hän ei ollut tullut ajatelleeksikaan. Itse luonto teki kamalat kepposet hänelle. Percyä uhkasi vaara, eikä hän voinut mennä hänen luokseen syystä, että tuuli sattui puhaltamaan Ranskan rannikolta.

»Mutta meidän täytyy lähteä! — meidän täytyy!» kertasi Marguerite itsepintaisesti, »käsitättehän, että meidän täytyy. — Ettekö keksi mitään keinoa?»

»Kävin jo rannikolla juttelemassa panin laivurin kanssa. On aivan mahdotonta nosta purjeita tänä yönä, niin kaikki merimiehet vakuuttivat. Ei

kukaan», lisäsi sir Andrew katsellen merkitsevästi Margueriteä, »*ei kukaan* voi lähteä Doverista tänä yönä.»

Heti Marguerite ymmärsi sir Andrew'n sanojen tarkoituksen. *Ei kukaan* tarkoitti yhtähyvin Chauveliniä kuin häntä itseäänkin. Hän nyökkäsi iloisesti Jellybandylle.

»Siis minun täytyy taipua», sanoi Marguerite. »Onko teillä huonetta minulle?»

»Kyllä, teidän armonne. Kaunis, valoisa ja ilmakas huone. Heti toimitan sen kuntoon. — — Toinen huone on sir Andrewta varten — kumpikin valmiit tuossa tuokiossa.»

»Se on oikein, rehti Jelly», sanoi sir Andrew taputellen reippaasti arvoisaa isäntää hartioille. »Jättäkää molemmat huoneet lukitsematta sekä kynttilät tähän pöydälle. Varmaankin olette unesta menehtymäisillänne, ja hänen armonsa täytyy syödä ennen levolle menoaan. Kas niin, älkää peljätkö, surullisennäköinen ystäväni! Hänen armonsa, vierailu näin tavattoman myöhäisellä hetkellä tuottaa teille suurta kunniaa, ja sir Percy palkitsee teidät moninkerroin, jos vain hyvin huolehditte hänen armonsa rauhallisuudesta ja mukavuudesta.»

Sir Andrew varmaankin arvasi ristiriitaisten epäilysten ja pelontunteiden riehuvan vilpittömän herra Jellybandyn povessa. Ollen ritarillinen herrasmies koetti sir Andrew sillä keinoin lieventää arvoisan ravintoloitsijan epäilyksiä. Tyydytyksekseen hän huomasi osittain onnistuneensa. Jellybandyn punertavat kasvot kirkastuivat sir Percyn nimen kuultuaan.

»Sir, menen heti huolehtimaan siitä», vastasi hän hilpeästi jäykkyyden hänestä hävitessä.

»Tarvitseeko hänen armonsä vielä jotain muuta illalliseksi?»

»Kiitos, vilpittön ystävä, ei mitään muuta, ja kun minullakin on nälkä ja olen hyvin väsynyt, pyydän teitä panemaan huoneen kuntoon.»

»Kertokaapa», pyysi Marguerite innoissaan heti Jellybandiin huoneesta poistuttua, »kertokaa kaikki uutiset.»

»Lady Blakeney, eipä ole muuta kerrottavaa. Myrskyn tähden on aivan mahdotonta lähteä purjehtimaan Doverista. Mutta mikä näytti ensiksi hirveältä onnettomuudelta, on tosiaankin salattu siunaus. Jos me emme voi purjehtia Ranskaan tänä yönä, niin on Chauvelinkin samassa pulassa.»

»Mutta hänhän on saattanut lähteä ennen myrskyä.»

»Toivonpa Jumalan suoneen sen», vastasi sir Andrew iloisesti, »sillä luultavasti hän siinä tapauksessa on purjehtinut väärään. Kukapa tietää! Ehkä hän jo on meren pohjassa, sillä myrsky on aivan kauhea ja kaikkien pienten alusten käy huonosti tällaisessa säässä. Mutta luullakseni emme voi rakentaa tuulentupia kavalan vihollisemme verenjanoisista suunnitelmista hänen hukkumisensa perusteella. Puhutteleman merimiehet sanoivat, ettei ainoatakaan purtta ollut moneen tuntiin lähtenyt Doverista. Vieläpä sain selville, että eräs muukalainen oli saapunut vaunuilla iltapäivällä Doveriin ja niinkuin minäkin tiedustellut purjehtimisen mahdollisuutta Ranskaan.»

»Siis onko Chauvelin vieläkin Doverissa?»

»Epäilemättä. Menenkö vaanimaan häntä ja lävistämään hänet miekallani?

Sillä tavoin tietystikin nopeimmin pääsisimme pulasta.»

»Päinvastoin, sir Andrew, älkää laskeko leikkiä! Valitettavasti olen aina viime yöstä saakka huomannut toivovani vihollisen kuolemaa. Teidän

ehdotuksenne on mahdoton! Tämän maan laki ei salli murhaa! Ainoastaan meidän kauniissa Ranskassamme joukkojen teurastus tapahtuu laillisen vapauden ja veljeyden nimessä.»

Sir Andrew oli saanut Margueriten istuutumaan pöytään, nauttimaan illallista ja juomaan vähän viiniä. Pakoitettua, ainakin kahdentoista tunnin lepoa vuoksen nousuun asti oli kovasti kiihoittuneen Margueriten varmaankin hirveän vaikea kestää. Hän koetti syödä ja juoda totellen lapsen tavoin sellaisissa pikku asioissa.

Sir Andrew, jossa voimakas myötätunto oli herännyt kaikkiin rakastaviin, teki Margueriten onnelliseksi juttelemalla hänelle sir Percystä, Hän kertoi Margueritelle uhkarohkeista retkistä, joita Tulipunainen neilikka oli tehnyt ranskalaispakolaisten auttamiseksi, niiden raukkojen, joita armoton verenjanoinen vallankumous karkoitti heidän kotimaastaan. Hän sai Margueriten silmät innostuksesta loistamaan kertoessaan sir Percyn rohkeudesta, nerokkuudesta ja kekseliäisyydestä, miten tämä pelasti miehiä, naisia ja lapsia verenhimoisen ja ahneen giljotiinin saaliiksi joutumasta.

Hän sai myöskin Margueriten iloisesti nauramaan kertoessaan Tulipunaisen neilikan monista eriskummallisista valepuvuista, joilla hän oli eksyttänyt tarkkasilmäisimmätkin vahdit Pariisin katusuluilla. Hänen viimeinen onnistunut pakonsa pelastaessaan kreivitär de Tournayn lapsineen oli todellinen mestarinäyte — Blakeney puettuna kamalannäköisen torimuijan pukuun, nukkavieru lakki päässään harmaiden suortuvien liehuessa sen alta sai jumalatkin naurutuulelle.

Marguerite nauroi sydämensä pohjasta sir Andrew'n koettaessa selittää miltä Blakeney näytti, jonka pituus oli aina pahimpana esteenä, sillä Ranskassa se teki valepuvun käyttämisen moninkerroin vaikeammaksi.

Siten vierähti tunti, mutta monta oli vielä jäljellä, joiden oli kuluttava Doverissa pakollisessa toimettomuudessa. Marguerite nousi pöydästä huokaisten kärsimättömästi; hän mietti ikävää yötä, joka oli vietettävä yläkerran makuuhuoneessa ainoastaan kamalan tuskalliset ajatukset seurana myrskyn ulvonnan karkoittaessa unen silmistä.

Hän olisi tahtonut tietää Percyn olinpaikan. *Untola* oli vankka, hyvin rakennettu meripursi. Sir Andrew arveli sir Percyn suunnanneen aluksensa tuulen suojaan ennen myrskyä tahi mahdollisesti ei hän ollut uskaltanut ollenkaan aavoille ulapoille, vaan odotteli rauhallisesti Gravesendissa.

Briggs oli taitava laivuri ja sir Percykin osasi hoitaa purtta mestarin tavoin. Myrsky ei tuottanut heille vaikeutta.

Yö oli pitkälle kulunut, ennenkuin Marguerite laskeutui levolle. Niinkuin hän oli arvellutkin, pysytteli uni itsepintaisesti poissa hänen silmistään. Mitä synkimmät ajatukset kierivät aivoissa pitkien väsyttävien tuntien kuluessa, jollaikaa tuuli lakkaamatta raivosi pidättäen häntä etäällä sir Percystä. Kaukaisten tyrskyjen loiske saattoi hänet surulliseksi. Hän oli sellaisessa mielentilassa, johon meri vaikuttaa synkistävästi. Ainoastaan onnellisena ollessa voi katsella iloisin mielin meren äärettömyyttä, sen laineiden edelleen vierieessä järkähtämättömästi ja hermostuttavan yksitoikkoisesti ja sen säestäessä ajatuksia, olkootpa ne iloista tahi vakavaa laatua. Niiden ollessa iloiset aallotkin tuntuvat säestävän samaa tunnetta; mutta niiden ollessa surulliset, tyrskytkin rientäessään eteenpäin lisäävät synkkyyttä, puhuvat vain levottomuudesta ja kaiken ilon mitättömyydestä.

XXII LUKU

Calais.

Ikävimpienkin öiden, pisimpienkin päivien täytyy pakostakin loppua aikaisemmin tai myöhemmin.

Marguerite vietti runsaasti viisitoista tuntia niin kovissa sieluntuskissa, että oli melkein joutua pois suunniltaan. Unettoman yön jälkeen hän nousi varhain kiihtynein mielin ja oli menehtymäisillään viivytyksessä sekä pelkäsi uusien esteiden ilmaantumista. Hän oli jalkeilla ennen muita, sillä arveli menettävänsä suotuisan tilaisuuden päästä matkalle.

Tultuaan alakertaan tapasi hän sir Andrew Ffoulkesin kahvilassa istumassa. Tämä oli käynyt jo puoli tuntia sitten laivasillalla ja saanut tietää, ettei ranskalainen pursi eikä mikään muukaan vuokra-alus päässyt lähtemään Doverista. Myrsky oli kovimmillaan ja luodevesi laskemassa. Ellei tuuli kääntynyt tai tyyntynyt, olivat he pahoitetut odottamaan vielä toiset kaksitoista tuntia vuoksen nousuun saakka, ennenkuin pääsivät lähtemään. Mutta myrsky ei lakannut, tuuli ei kääntynyt ja meri yhä vain laskeutui.

Marguerite alkoi käydä toivottomaksi kuultuaan ikävät uutiset. Ainoastaan hänen luja päätöksensä esti häntä kokonaan murtumasta.

Marguerite vain lisäsi nuoren herran levottomuutta, joka oli yhä yltynyt.

Vaikka sir Andrew koetti peitellä sitä, huomasi Marguerite hänen olevan yhtä huolissaan toverillisen ystävänsä saavuttamisesta kuin hän itsekin. Pakollinen toimetttömyys oli kumpaisestakin sietämätön.

Millä tavoin he viettivät ikävän päivän Doverissa, Marguerite ei voinut jälkeensä sanoa. Lady Blakney ei näyttäytynyt, sillä hän pelkäsi Chauvelinin urkkijain olevan lähettyvillä. Siksi hän majaili yksityishuoneessa, jossa sir Andrew'n kanssa istui tunnin toisensa perästä koettaen aikansa kuluksi istuutua vastenmielisille aterioille, joihin Sally-neiti heiltä vähän väliä kehoitteli. Eipä voinut juuri muuta kuin ajatella, arvailla ja silloin tällöin vähin toivoakin.

Myrsky oli tauonnut liian myöhään; luode sattui olemaan matalimmillaan, joten ei ollut merille ajattelemistakaan. Tuuli oli kääntynyt ja kävi koillisesta — erinomaisen odottamaton lahja Ranskaan kiiruhtajille.

Marguerite ja sir Andrew miettivät odotellessaan, valkenisiko heille lähdön aika koskaan. Koko pitkän ikävän päivän kuluessa oli heillä vain yksi onnellinen hetki. Sir Andrew meni nimittäin uudelleen laivalaiturille ja palasi heti kertomaan Margueritelle vuokranneensa nopeakulkuisen purren, jonka laivuri oli valmis laskemaan vesille vuoksen kohottua.

Siitä asti aika tuntui rientävän nopeammin; odottaminen ei ollut niin toivotonta; ja viimeinkin viiden aikaan iltapäivällä Marguerite huolellisesti harsoihin peitettynä suuntasi tiensä laivasillalle. Sir Andrew Ffoulkes seurasi lakeijaksi puettuna matkatavaroita kantaen.

Päästyään purteen Marguerite virkistyi voimakkaan raikkaasta meri-ilmasta; tuuli oli tarpeeksi kova paisuttaakseen *Vaahtopään* purjeet, kun se

keveästi halkoi aavan ulapan laineita.

Auringonlasku oli loistavan ihana myrskyn tauottua. Marguerite katseli miten Doverin valkoiset liituvuoret vähitellen häipyivät näkyvistä. Hän tunsi olevansa rauhallinen ja toiveetkin taas heräsivät eloon.

Sir Andrew oli ystävällisen huomaavainen, ja Marguerite käsitti, miten suuri onni hänellä oli ollut saada avukseen sellainen mies suuressa hädässään.

Vähitellen Ranskan harmaa rannikko alkoi häämöittää illan sumussa. Muutamia valoja tuikki siellä täällä ja kirkon tornien huippuja kohoili ympäröivästä sumusta.

Puolen tunnin kuluttua nousi Marguerite Ranskan rannikolle. Hän oli taaskin maassa, jossa juuri sillä hetkellä ihmiset sadottain surmasivat lähimäisiään ja lähettivät tuhansittain viattomia naisia ja lapsia mestauslavalle.

Aina kaukaisissa rannikkokaupungeissakin saattoi huomata vallankumouksen riehuvan ihanassa, kolmensadan mailin päässä olevassa Pariisissa, jonka sen jaloimpien poikien veri, leskien suru ja isättömien lasten itku olivat muuttaneet kauhun paikaksi.

Kaikilla miehillä oli punainen lakki päässä — millä puhdas, millä likainen — kaikissa kolmivärinen koriste vasemmalla puolella. Marguerite huomasi kauhukseen, että hänen maamiestensä kasvojen ilme oli muuttunut epäluuloiseksi ja ilkeäksi.

He vakoilivat toisiaan. Viattomimpiakin leikkipuheita saatettiin käyttää ylimysmielisten taipumusten tai kansan pettämisen todisteina. Jopa naisetkin kuljeskelivat pelon ja väijyvän vihan ilme ruskeissa silmissään.

Kaikki tarkastelivat Margueritea hänen noustessaan maihin sir Andrew seuralaisenaan ja mutisivat heidän ohi kulkiessaan: »*Saakelin ylimykset*» tahi »*Saakelin englantilaiset!*»

Muutoin heidän ilmestymisensä ei herättänyt sen suurempaa huomiota. Calais oli jo siihen aikaan vilkkaassa liikeyhteydessä Englannin kanssa ja englantilaisia kauppiaita nähtiinkin usein Ranskan rannikolla. Oli tunnettua, että viiniä ja konjakkia kuljetettiin salaa Ranskasta, sillä Englannissa niiden tullia aiottiin koroittaa. Se oli vain Ranskan porvareista mieluista. Heitä huvitti nähdä, miten heidän vihaamaltaan Englannin hallitukselta ja sen kuninkaalta valtiotuloja kavallettiin. Englantilaiset salakuljettajat olivatkin aina tervetulleita vieraita Calais'n ja Boulognen ravintolarähjissä.

Mahdollisesti niin oli silloinkin laita, kun sir Andrew johti Margueritea Calais'n mutkikkaita katuja pitkin. Aasukkaat, jotka kääntyivät kiroten katselemaan englantilaiseen tapaan puettuja muukalaisia, arvelivat heidän ostelevan salakuljetustavaroita omaan sumuiseen maahansa, eivätkä ajatelleet heitä sen enempää.

Marguerite kummeksi kuitenkin, millä keinoin hänen pitkä vankka miehensä pääsi kulkemaan Calais'n läpi huomaamattomana. Hän mietti millainen oli se valepuku, jossa Percy toimitti jalot työnsä herättämättä sen suurempaa huomiota.

Lausuen vain muutaman sanan sir Andrew johti Margueriten kaupungin halki Cap Gris Nez'tä kohti. Kadut olivat kapeilta, mutkikkaita ja pahanhajuisia. Ne tuoksuivat mädänneelle kalalle ja kostealle kellarille. Oli satanut rankasti yömyrskyssä. Vähän väliä Marguerite vajosi polviaan myöten liejuun, sillä kadut olivat pimeät, ainoastaan asuntojen tulet siellä täällä valaisivat niitä.

Mutta Marguerite ei välittänyt sellaisista pikku vastuksista. »Ehkä tapaamme Blakeneyn 'Chat Gris' nimisessä majassa», heidän maihin noustessaan oli sir Andrew niin sanonut, ja sentähden Marguerite asteli kuin ruusutetulla tiellä, sillä hän aikoi tavata miehensä tuossa tuokiossa.

Vihdoinkin he saapuivat määräpaikkaansa. Sir Andrew näytti tietävän tien, sillä koko matkan hän oli kävellyt pimeässä eksymättä eikä ollut tarvinnut kenenkään neuvoa. Pimeyden vuoksi ei Marguerite huomannut rakennuksen muotoa. »Chat Gris», joksi sir Andrew sitä nimitti, oli pieni majapaikka Calais'n laidassa Gris Nez'n tien varrella. Se oli jonkun matkaa rannikolta, sillä meren pauhu kuului sinne aika kaukaiselta.

Sir Andrew kolkutti ovelle keppinsä päällä ja Marguerite kuuli sieltä sadatusten rähinää ja murinaa. Hän koputti — yhä kovemmin, sadatukset vain lisääntyivät ja kompuroivat askeleet lähestyivät ovea. Se lennähti auki. Marguerite huomasi olevansa hyvin rappeutuneen ja siivottoman huoneen kynnyksessä, sellaista hän ei ollut ennen ikänään nähnyt.

Seinäpaperit riippuivat repaleina. Koko huoneessa ei näkynyt ainoatakaan huonekalua, jota vilkkainkaan mielikuvitus olisi voinut sanoa ehyeksi. Tuoleista selkämykset poissa, toisissa ei istuinta ollenkaan; pöytää, jonka jalka oli poikki, tuki isonlainen risukasa.

Huoneen nurkassa oli hyvin mahtava takka, jossa liemipata kiehui levittäen jotensakin tympäisevää hajua. Huoneen toisessa nurkassa oli korkealle seinään kiinnitetty lavitsa, jonka edessä repaleinen, sinivalkoristikäs verho riippui. Huojuvat portaat johtivat lavitsalle.

Paljaille seinille, joita värittömät ja liian töhrimät paperirisat siellä täällä peittivät, oli liidulla kirjoitettu suurin kirjaimin: »Liberté, — Egalité, — Fraternité.»

Siivotonta asuntoa valaisi himmeästi ainoastaan yksi ilkeänhajuinen öljylamppu, joka riippui katon pahanpäiväisestä orresta. Kaikki näytti niin hirveän likaiselta, siivottomalta ja vastenmieliseltä, että Marguerite tuskin uskalsi astua kynnyksen yli.

Mutta sir Andrew meni empimättä sisään.

»Englantilaisia matkailijoita, kansalainen!» sanoi hän reippaasti ranskaksi.

Henkilö, joka tuli avaamaan ovea ja joka luultavasti oli likaisen töllin omistaja, oli vanhanpuoleinen, kookas talonpoika. Hän oli puettu tahraiseen, siniseen puseroon, raskaisiin puukenkiin, joista pursui olkia näkyviin, kuluneisiin, sinisiin housuihin ja välttämättömään »tricolor»-koristeiseen punaiseen lakkiin, joka ilmaisi hänen hetkelliset poliittiset mielipiteensä. Suussa oli lyhyt piippu, josta tuprusi väkevää tupakansavua. Hän katseli epäillen ja suuresti halveksien molempia matkailijoita mutisten: »*Senkin vietävän englantilaiset!*» sylkäisten lattialle, siten näyttäen riippumattomuuttaan. Kuitenkin hän väistyi antaen heille tietä, sillä hän tiesi varmaankin, että »*saakelin englantilaisilla*» oli kukkarot täynnä rahaa.

»Varjelkoon!» sanoi Marguerite astuessaan huoneeseen ja pidellessään nenäliinaa sievän nenänsä edessä, »onpa se hirvittävä luola! Tiedätkö varmasti tämän olevan määräpaikan?»

»Epäilemättä tämä on se, olen varma siitä», vastasi nuori herra pyyhkien tomua tuolilta muodikkaalla, pitsitetyllä nenäliinallaan ja pyysi Margueritea sille istumaan, »enpä ole ennen nähnyt tällaista roistojen pesää.»

»Näyttääpä se tosiaankin vastenmieliseltä!» huudahti Marguerite katsellen uteliaana ja hyvin kauhuissaan repaleisia seiniä, rikkonaisia tuoleja ja epävakaita pöytä.

Chat Gris'n isäntä — Brogard — ei sen enempää kiinnittänyt huomiota vieraisiinsa; hän arveli heidän heti tilaavan illallista, ja sitä ennenhän vapaan kansalaisen ei sopinut näyttää huomaavaisuuttaan ja kohteliaisuuttaan kenellekään, olivatpa miten hienosti puettuja tahansa.

Takan edessä istui huolimattomasti puettu olento repaleisiin käärittynä. Hän näytti naiselta, vaikka siitä tuskin saattoi huomata muusta kuin hameriekaleesta ja päähineestä, joka kerran oli ollut valkea. Hän istui itseksensä jupisten ja väliin sekoitteli keitosta padassa.

»Hei, ystäväni!» sanoi sir Andrew viimeinkin, »me haluaisimme illallista. — — Kansatar tuolla», osoittaen riekaleisiin puettua käärröä takan edessä, »luullakseni valmistelee maukasta lientä, ja rouva ei ole maistanut ruokaa pitkään aikaan.»

Brogard mietti hetkisen pyyntöä. Vapaa kansalainen ei ole liian nopsa vastaamaan niille, jotka sattuvat pyytämään häneltä jotakin.

»*Senkin vietävän ylimykset!*» mutisi hän taaskin syläisten lattialle.

Sitten hän asteli hiljalleen nurkkapöydän luo, jolta otti vanhan tinaisen liemimaljakon ja verkalleen sanaakaan sanomatta ojensi sen paremmalle puoliskolleen, joka yhtä äänettömänä alkoi ammentaa maljakkoon lientä padasta.

Marguerite katseli heidän valmistuksiaan aivan kauhistuneena; ellei asia olisi ollut niin vakava, olisi hän juossut tiehensä mokomastakin siivottomasta likapesästä.

»Tämän talon isäntä ja emäntä eivät tosiaankaan ole iloista väkeä», lausui sir Andrew huomattaessaan kauhun ilmeen Margueriten kasvoilla. »Olisipa hauskaa tarjota teille paremmalta maistuva ateria — — mutta luulen liemen

olevan nautittavaa ja viinin hyvää; talon asukkaat rypevät liassa, mutta voivat kuitenkin hyvin.»

»Sir Andrew», sanoi Marguerite lempeästi, »älkää olko huolissanne minusta. Älkäämme ajatelko illallista.»

Brogard jatkoi hitaasti valmistuksiaan; hän asetti pöydälle pari lusikkaa, kaksi lasia, jotka sir Andrew varovaisuuden vuoksi pyyhki tarkkaan.

Brogard toi myöskin pullollisen viiniä ja leipää. Marguerite koetti vetää tuolinsa lähemmä pöytää ollakseen syövinään. Niinkuin lakeija ainakin seisoι sir Andrew hänen tuolinsa takana.

»Rouva, pyytäisin», lausui hän huomattessaan, ettei Marguerite voinut syödä, »pyytäisin teitä nielemään muutaman suupalan — muistakaa, voimanne vaativat sitä.»

Liemi ei tosiaankaan ollut huonoa, se maistui ja tuoksui hyvältä. Marguerite olisi ehkä pitänyt siitä, ellei ympäristö olisi ollut niin kauhistuttava. Kuitenkin hän otti palan leipää ja maisteli viiniäkin.

»Sir Andrew, en tahdo nähdä teidän seisovan. Tarvitsettehan ruokaa yhtä hyvin kuin minäkin. Tuo moukka varmaankin luulee minun olevan karkumatkalla lakeijani kanssa, jollette istuudu kanssani syömään illallisentapaista.»

Asetettuaan aivan välttämättömimmät pöydälle Brogard ei välittänyt sen enempää vieraistaan. Muori Brogard kompuroi huoneesta miehen vetelehtiessä siinä pahanhajuista piippuaan poltellen väliin aivan Margueriten nenän alla, niinkuin kaikkien kanssa yhdenvertaisen vapaan kansalaisen sopi tehdä.

»Inhoittavan moukkamaista!» lausui sir Andrew vihaisesti niinkuin ainakin brittiläinen, kun Brogard nojasi pöytään poltellen ja katsellen ylvästelevästi kirottuja englantilaisia.

»Mies, taivaan nimessä», varoitti Marguerite häntä huomattaessaan sir Andrew'n uhkaavasti puristavan nyrkkiään brittiläisen tavoin, »muistakaa olevanne Ranskassa ja kansan olevan pahalla tuulella tänä armon vuonna.»

»Tahtoisin kuristaa tuon moukan kuoliaaksi!» mutisi sir Andrew kiihkoissaan.

Seuraten neuvoa istuutui hän Margueriten viereen pöytään, ja kumpikin koetti pettää toistaan teeskennellen syövänsä ja juovansa.

»Pyytäisin teitä pitämään miestä hyvällä tuulella, ettei hän kertoisi muille kysymyksiämme.»

»Koetan parastani, mutta mieluummin hirttäisin hänet kuin juttelisin hänen kanssaan. Hei, ystäväni», sanoi sir Andrew iloisesti ranskaksi taputellen Brogard'ia olkapäälle, »näillä seuduin liikkuu varmaan muiltakin meidän kaltaisia henkilöitä? Englantilaisia matkailijoita tarkoitan.»

Brogard katseli häntä olkansa yli, puhkui piippu hampaissaan hetkisen kiirehtimättä ja mutisi:

»Hm, joskus!»

»Niin!» sanoi sir Andrew välinpitämättömästi, »englantilaiset matkailijat kyllä tietävät mistä hyvää viiniä saadaan, eikö niin ystäväni? — Arvoisa lady haluaisi tietää, oletteko noin sivumennen nähnyt hänen hyvää ystäväänsä, erästä englantilaista herraa, joka usein käy täällä asioillaan. Hän on pitkä ja oli äskettäin matkalla Pariisiin — arvoisa lady arveli tapaavansa hänet Calais'ssa.»

Marguerite koetti olla katsomatta Brogard'iin, sillä hän pelkäsi ilmaista uteliaisuuttaan vastausta odotellessaan. Ranskan vapaa kansalainen ei pidä kiirettä vastatessaan kysymyksiin. Kului jonkun verran aikaa, ennenkuin Brogard verkalleen sanoi:

»Pitkä englantilainenko. — Tänäänkö? — Kyllä.»

»Näittekö hänet?» kysyi sir Andrew välinpitämättömästi.

»Niinpä näinkin, aivan tänä päivänä», sopersi Brogard tylysti. Sitten hän otti sanaakaan sanomatta sir Andrew'n hatun viereiseltä tuolilta, painoi sen päähänsä, kiskoi likaista puseroaan ja koetti eleillään näytellä, että mainittu henkilö oli hienosti puettu. »*Hiton ylimys!*» mutisi hän, »tuo pitkä englantilainen.»

Marguerite saattoi tuskin pidättäytyä huudahtamasta.

»Siinä on aivan tarpeeksi sir Percyä», kuiskasi hän, »eikä edes valepuvussakaan!»

Hän hymyili kesken huoliaan ja kyyneliään ajatellessaan »kuolemassakin kestäväää rakkautta» ja Percyn joutumista kauhistavaan vaaraan muodikas takki päällään ja pitsikaulus aivan rypistymättömänä.

»Voi sitä narrimaista kiihkoa!» huokasi hän. »Joutuin sir Andrew, kysykää mieheltä, milloin hän lähti!»

»No niin ystäväni», sanoi sir Andrew puhutellen Brogard'ia yhä teeskennellyn välinpitämättömästi, »sillä herralla on aina kauniit vaatteet; näkemänne englantilainen oli arvoisan lady'n ystävä. Joko hän on lähtenyt?»

»Jo — — kyllä — — mutta hän tulee takaisin — — tänne — hän tilasi illallista. — —»

Sir Andrew asetti kätensä varotukseksi Margueriten käsivarrelle; se tapahtui onneksi ajoissa, sillä Marguerite oli huudahtamaisillaan hurjasta ilosta. Sir Percy oli terve ja pelastettu sekä saapuu sinne piakkoin, hetken kuluttua hän näkee hänet. — — Oi! hänen riemastuksensa näytti kohoavan yli äyräittänsä.

»Mitä ihmettä», sanoi Marguerite Brogard'ille, joka äkkiä muuttui hänen silmissään taivaasta tipahtaneeksi, siunausta tuottavaksi enkeliksi. »Mitä ihmettä! — sanoitteko englantilaisen herran palaavan tänne?»

Taivaasta tipahtanut enkeli sylkäisi Haltialle ilmaistakseen halveksivansa sekä yhteisesti että erikseen kaikkia ylimyksiä, jotka suvaisivat kummitella hänen talossaan.

»Hm! hän tilasi illallista, tulee takaisin, — — *Senkin saakelin englantilainen!*» lisäsi hän ikäänkuin pannen vastalauseensa kaikelle touhulle pelkän englantilaisen tähden.

»Mutta missä hän nyt on? — Tiedättekö?» kyseli Marguerite udellen ja asettaen sievän valkoisen kätösensä miehen sinisen puseron hihalle.

»Hän meni hakemaan hevosta», vastasi Brogard lyhyesti, kun Marguerite ynseästi vetäisi takaisin kauniin kätensä, jonka suutelemisesta prinssitkin ylpeilivät. »Mihin aikaan hän lähti?»

Mutta Brogard oli nähtävästi kyllästynyt kysymyksiin. Hänen mielestään ei ollut sopivaa, että hiton ylimykset ahdistivat kysymyksillään kansalaista — joka oli kaikkien kanssa tasa-arvoinen — vaikka kyselijät olivatkin rikkaita englantilaisia. Tietenkin oli sopivampaa, että hänen vasta saavutettu arvokkuutensa esiintyi niin töykeänä kuin mahdollista; ystävällinen vastaus kohteliaisiin kysymyksiin oli vain palvelevaisuuden varma merkki.

»En tiedä», vastasi hän nyrpeästi »Olen sanonut tarpeeksi, nähkääs ylimykset! — — Hän saapui tänään. Tilasi illallista. Meni ulos. — Tulee takaisin. Kas niin!»

Näin todistaen kansalaisella ja vapaalla miehellä olevan oikeuden käyttäytyä niin epäkohteliaasti kuin suinkin Brogard kompuroi huoneesta paukauttaen oven perässään kiinni.

XXIII LUKU

Toiveita.

»Rouva!» lausui sir Andrew huomattaessaan Margueriten haluavan kutsua tylyn miehen takaisin, »mielestäni olisi paras antaa hänen olla. Me emme pääse hänestä sen enemmän selville ja herättäisimme vain hänen epäluuloansa. Eikähän sitä koskaan tiedä, millaisia urkkijoita tällaisissa jumalattomissa paikoissa vainuilee.»

»Mitä se minuun koskee? Tiedänhän mieheni olevan pelastetun ja tapaan hänet tuossa tuokiossa!»

»Sh!» kuiskasi sir Andrew teeskentelemättömän säikähtyneenä, sillä Marguerite puhui aivan ääneensä riemastuksissaan, »Ranskassa on seinilläkin korvat tällaisena aikana.»

Sir Andrew nousi pöydästä äkkiä ja asteli likaisen huoneen lattialla kuunnellen ja tarkaten ovea, josta Brogard oli juuri poistunut ja jolta kuului vain sadatuksia ja kompuroivia askeleita. Hän hypähti horjuville, luhtiin johtaville portaille nähdäkseen, oliko Chauvelinin urkkijoita lähettyvillä.

»Herra lakeijani, olemmeko kahden?» kysyi Marguerite ilomielin nuoren herran taaskin istuutuessa hänen viereensä. »Uskallammeko jutella?»

»Mahdollisimman varovasti?» kehoitti sir Andrew.

»Totta tosiaan, mies! olettepa aika ikävä kumppani! Minä puolestani voisin vaikka tanssia paljaasta ilosta! Nyt ei ole enää syytä pelkoon. Veneemme on rannalla, *Vaahtopää* noin parin mailin päässä ankkurissa, ja mieheni luullakseni saapuu tämän katon alle jo puolen tunnin kuluttua. Mikään ei estä meitä. Chauvelin ja hänen joukkonsa eivät ole vielä saapuneet.»

»Mutta rouva! emmehän sitä varmasti tiedä.»

»Mitä tarkoitatte?»

»Hän oli Doverissa samaan aikaan kuin mekin.»

»Myrsky pidätti hänet niinkuin meidätkin.»

»Aivan niin. Mutta en puhunut siitä ennen, sillä pelkäsin saattavani teidät levottomaksi — näin hänet, rannalla noin viisi minuuttia ennen lähtöämme. Ainakin luulin olevani varma, että se oli hän itse; hän oli puettu papiksi, jottei paholainenkaan, hänen oma suojelijansa, olisi voinut tuntea häntä. Kuulin omin korvin hänen vuokraavan alusta pikaista ylimenoa varten Calais'hen; ja varmaankin hän nosti purjeensa tuntia myöhemmin kuin me.»

Margueriten iloinen ilme hävisi äkkiä. Hirveä vaara, joka uhkasi Percyä Ranskan rajojen sisällä, selvisi hänelle sillä hetkellä. Chauvelin oli hänen kintereillään; Calais'ssa viekas diplomaatti oli kaikkivaltias; vain sana hänen suustaan ja Percy oli auttamattomasti hukassa, hänet saatettiin pidättää ja — —

Veri tuntui jähmettyvän hänen suonissaan. Levottomimmatkaan hetket Englannissa eivät olleet hänelle niin täydellisesti valaisseet vaaraa, joka hänen miestänsä uhkasi. Chauvelin oli vannonut kuljettavansa Tulipunaisen

neilikan giljotiinille, ja sillä hetkellä uskalias suunnittelija, jota salaperäisyys oli kauan suojellut, oli ilmaissut itsensä katkerimmalle ja armottomimmalle viholliselleen.

Chauvelin — ryövätyään lordi Tonyn ja sir Andrew Ffoulkesin »Kalastajalepolassa» oli saanut käsiinsä kaikki viimeisen retken suunnitelmat. Armand S:t Justin, kreivi de Tournayn ja muiden rojalistipakolaisten oli tavattava Tulipunainen neilikka — tahi oikeammin kaksi hänen lähettilästään, niinkuin alkujaan oli sovittu — sinä päivänä, lokakuun toisena, liittolaisille tutussa paikassa, joka luultavasti oli ukko Blanchard'in tölli.

Armand'in ja Tulipunaisen neilikan keskinäinen suhde oli yhtä tuntematon ranskalaisille kuin Armand'in luopuminen hirmuhallituksen raa'asta politiikastakin. Hän oli lähtenyt Englannista noin viikko sitten mukanaan tarpeelliset ohjeet, joiden avulla aikoi, kohdata muut pakolaiset ja kuljettaa heidät turvapaikkaan.

Kaiken sen oli Marguerite käsittänyt alunpitäen ja sir Andrew oli vahvistanut häntä niissä arveluissa. Hän tiesi myöskin, että sir Percyn huomattua Chauvelinin varastaneen suunnitelmat ja ohjeet hänen apulaisiltaan oli enää liian myöhäistä lähettää sanaa Armand'ille tai toimittaa uusia ohjeita pakolaisille.

Välttämättömyyden pakosta he varmaankin saapuvat määräpaikkaan tietämättä miten suuri vaara odottaa heidän urheata pelastajaansa.

Blakeney, joka tapansa mukaisesti oli suunnitellut ja järjestänyt koko retken, ei suinkaan salli nuorien toveriensa joutua vangitsemisen vaaraan. Senpätähden hän oli lähettänytkin heille kirjeen lordi Grenvillen tanssiaisiin — »Lähden itse huomenna — yksin.»

Kun verivihollinen oli saanut tietää kuka liiton johtaja oli, ruvettiin varmastikin kaikkia sir Percyn liikkeitä vainuamaan heti hänen Ranskassa maihin noustuaan. Chauvelinin kätyrit pääsevät hänen jäljilleen seuraten häntä aina salaperäiselle töllille saakka, jossa pakolaiset odottelevat häntä ja jossa pyydys laukeaa sulkien sekä hänet että heidät sisäänsä.

Oli vain tunti aikaa — Marguerite ja sir Andrew olivat päässeet lähtemään tuntia ennen kuin Chauvelin — varoittaa Percyä uhkaavasta vaarasta ja saada hänet luopumaan rohkean houkkamaisesta retkestään, joka vain oli päättyvä hänen omaksi turmiokseen.

Mutta *oli* kuitenkin tunti.

»Chauvelin tietää tämän majapaikan varastamistaan papereista», sanoi sir Andrew vakavasti, »ja maihin päästyään tulee suoraan tänne.»

»Hän ei ole vielä maissa, olemme tunnin matkan edellä häntä ja Percy on tuossa tuokiossa täällä. Me ehdimme kanaalin keskipalkoille, ennenkuin Chauvelin huomaa meidän livistäneen käsistään.»

Marguerite puhui innoissaan ja kiihkeästi koettaen tyrkyttää nuorelle ystävälleenkin hilpeitä toiveitaan, jotka vielä piilivät hänen sydämessään. Muitta sir Andrew pudisteli alakuloisesti päätään.

»Sir Andrew, äänetönnäkö taaskin?» kysyi hän kärsimättömästi. »Miksikä pudistelette päätänne ja olette niin synkännäköinen?»

»Arvoisa lady, sillä teidän suunnitelmanne ovat ruusunpunaiset ja unohdatte tärkeimmän tekijän.»

»Mitä ihmeissä tarkoitatte? — Enhän unohda kerrassa mitään. — — Minkä tekijän?» lisäsi hän vielä kärsimättömästi.

»Kuusi jalkaa pitkä se on», vastasi sir Andrew hiljaa, »ja sen nimi on Percy Blakeney.»

»En ymmärrä.»

»Luuletteko Blakeneyn lähtevän Calais'sta jättämättä asiaansa toimittamatta?»

»Tarkoitatteko — —?»

»Kreivi de Tournayta — —»

»Kreiviäkö — —?» sopersi Marguerite.

»Ja S:t Justiä — — ja muita — —»

»Veljeänikö!» huudahti hän sydäntäsärkevän tuskallisesti. »Taivas varjeltoon, pahoin pelkään unohtaneeni hänet.»

»Pakolaisina he tällä hetkellä odottelevat horjumattoman uskollisesti, sillä hän on antanut kunniasanansa luvaten viedä heidät kanaalin yli.»

Marguerite oli tosiaankin unohtanut! Hurmaantuneen itsekkäästi niinkuin ainakin nuori ihminen, joka rakastaa koko sydämellään, oli hän viimeisen vuorokauden kuluessa ajatellut vain miestään. Hänen kallis, jalo henkensä, häntä uhkaava vaara, — hän, rakastettu, urhoollinen sankari, hän yksin valtasi Margueriten mielen.

»Veljeni!» soperteli hän kyynelsilmin ajatellessaan veljeänsä Armand'ia, toveriansa ja lapsuutensa lemmikkiä; miestä, jonka tähden hän oli langennut hirveään syntiin. Sehän oli saattanut hänen urhean miehensäkin surman suuhun.

»Sir Percy Blakeney ei ole englantilaisliiton luotettu ja kunnioitettu johtaja», lausui sir Andrew ylpeästi, »jos hän hylkää häneen luottavat pakolaiset. Jo pelkkä ajatuskin, että hän syö sanansa, on aivan mieletön!»

Hetken hiljaisuus vallitsi. Marguerite kätki kasvot käsiinsä ja antoi kyynelten tippua hiljalleen vapisevien sormiensa lomitse. Nuori mies ei sanonut sanaakaan, sillä hänestä oli sydäntä särkevää nähdä kaunis lady Blakeney sieluntuskissa. Koko ajan oli hän huomannut hirvittävän umpikujan, johon Margueriten ajattelematon teko oli heidät syössyt. Hän tunsu ystävänsä ja johtajansa hyvin, tunsu hänen huolettoman uskaliaisuutensa, hurjan urheutensa ja antamansa kunniasanan palvomisen. Sir Andrew tiesi Blakeneyn uskaltavan mihin vaaraan tahansa, heittäytyvän pahimpaankin pulaan mieluummin kuin rikkovan lupauksensa ja Chauvelin kintereillään ponnistelevan viimeiseen asti, vaikkei olisi ollut vähintäkään toivoa niiden pelastamisesta, jotka häneen luottivat.

»Sir Andrew», sai Marguerite viimeinkin lausutuksi koettaen urheasti kuivata kyyneleitään, »olette oikeassa, nyt en haluakaan häväistä itseäni neuvomalla häntä jättämään velvollisuutensa täyttämättä. Niinkuin jo sanoitte, pyytäisin sitä turhaan. Jumala suokoon hänelle voimaa ja kykyä», lisäsi hän tulisen päättävästi, »olemaan ahdistajiaan neuvokkaampi. Hän ei ehkä kieltäydy ottamasta teitä mukaansa lähtiessään jaloön työhönsä. Molemmat olette yhtä urheita kuin neuvokkaitakin! Jumala varjelkoon teiltä! Mutta aikaa ei saa menettää. Vieläkin uskon hänen pelastumisensa riippuvan siitä, tietääkö hän Chauvelinin olevan kintereillään vai eikö.»

»Epäilemättä. Hänellä on ihmeellisiä keinoja käytettävinsä. Niin pian kuin hän huomaa joutuneensa vaaraan, on hän sitä varovampi. Hänen nerokkuutensa on todellinen ihme.»

»Mitä arvelisitte pienestä tiedustelumatkasta kylään minun täällä häntä odotellessani? — Mahdollisesti voisitte päästä Percyn jäljille ja siten

säästäisitte kallista aikaa. Jos löydätte hänet, käskekää hänen olla varovainen — verivihollinen on hänen kintereillään!»

»Mutta tähän on kurja pesä odotuspaikaksenne.»

»Siitä minä en välitä! — Mutta voisittehan pyytää, että tyly isäntä antaisi minun odottaa toisessa huoneessa, jossa matkustajain silmät eivät saisi minua vaania. Tarjotkaa hänelle rahaa, ettei hän jättäisi sanomatta, milloin pitkä englantilainen palaa.»

Marguerite puhui tyynesti, jopa iloisestikin mieltien ja suunnitellen ollakseen valmiina pahimman varalta. Hän ei aikonut enää näyttää heikkouttaan, vaan aikoi olla miehensä arvoinen, joka oli uhraamaisillaan henkensä lähimäistensä puolesta.

Sir Andrew totteli häntä vastaväitteitä. Vaistomaisesti hän tunsu Margueriten sillä hetkellä olevan itseään voimakkaamman. Kernaasti hän antautui hänen ohjattavakseen, hänen välikappaleekseen Margueriten ollessa johtavana päänä.

Sir Andrew astui sisähuoneen ovelle, josta Brogard ja hänen vaimonsa olivat poistuneet. Hän kolkutti ovelle. Niinkuin ennenkin soperrettu sadatustulva vastasi siihen.

»Hei, ystävä Brogard!» huudahti nuori herra käskevästi, »hänen armonsä haluaa levätä täällä hetken. Voisitko antaa hänen käytettäväkseen toisen huoneen? Hän tahtoo olla yksin.»

Hän otti rahaa taskustaan sekä helisytti sitä merkitsevästi kädessään. Brogard oli avannut oven ja kuunteli entisellä happaman haluttomalla tavallaan nuoren miehen pyyntöä. Nähtyään kullā ojentui hänen velto ryhtinsä hiukan; hän otti piipun suustaan ja kompuroi sisään.

Brogard osoitti olkansa yli lavitsaa seinällä,

»Tuollahan hän voi odotella!» sanoi ukko röhisten. »Se on sangen mukava eikä minulla ole muuta huonetta.»

»Sen parempaahan ei voisi ajatellakaan», sanoi Marguerite englanniksi. Heti hän huomasi paikan edut. »Sir Andrew, antakaa hänelle rahat! Olen sangen tyytyväinen siihen. Sieltähän voin nähdä kaikki ja pysyn itse näkymättömänä.»

Hän nyökäytti päätään Brogard'ille, joka alentautui nousemaan ylös pöyhiäkseen lavitsan olkia.

»Saisinko pyytää teitä, rouva, välttämään ajattelemattomuuksia», lausui sir Andrew Margueriten valmistautuessa vuorostaan nousemaan huojuville portaille. »Muistakaa urkkijoiden olevan tämän paikan vitsauksena. Pyytäisin ettette ilmaisisi itseänne sir Percylle, ennenkuin olette aivan varmasti vakuutettu olevanne kahdenkesken hänen kanssaan.»

Sitä sanoessaan huomasi hän jo varoituksensa tarpeettomaksi: Marguerite oli tyyni ja yhtä selvääajatuksinen kuin järkevä ihminen ainakin. Ei tarvinnut pelätä hänen menettelevän harkitsemattomasti.

»Eipä tietenkään», lausui Marguerite koettaen hiukan ilostua, »sen voin todellakin luvata. En uskaltaisi panna mieheni henkeä alttiiksi enkä hänen suunnitelmiaankaan puhuttelemalla häntä vierasten nähden. Älkää peljätkö, kyllä otan tilaisuudesta vaarin ja olen avulias tarpeen vaatiessa.»

Brogard laskeutui lavitsalta ja Marguerite oli valmis nousemaan turvalliseen suojapaikkaansa.

»Rouva, en uskalla suudella kättänne», sanoi sir Andrew Margueriten astuessa portaille, »sillä olenhan vain lakeijanne, mutta pyytäisin teitä

pysyttelemään iloisena. Jos en tapaa Blakeneyä puolessa tunnissa, palaan tavatakseni hänet täällä.»

»Se lienee parasta. Onhan meillä vielä aikaa puolisen tuntia. Chauvelin ei mitenkään joudu tänne ennen sitä. Jumala suokoon meidän kumman tahansa tapaavan Percyn siihen mennessä. Ystäväni, onnea matkalle! Älkää huolehtiko minusta!»

Kevein askelin nousi hän lavitsan horjuville portaille;

Brogard ei kiinnittänyt häneen sen enempää huomiota. Marguerite saattoi tehdä olonsa siellä joko mukavaksi tai päinvastoin, miten vain halutti. Sir Andrew tarkasteli häntä, kunnes Marguerite pääsi lavitsalle ja istuutui oljille. Hän vetäisi verhoriekaleet umpeen, ja nuori herra huomasi hänen olevan hyvässä kätkössä siellä, näkymättömänä ja huomaamattomana.

Sir Andrew antoi hyvät rahat Brogard'ille; vanhalla tylyllä ravintoloitsijalla ei näyttänyt olevan syytä Margueriten ilmaisemiseen. Sitten sir Andrew valmistautui lähtemään. Ovella hän vielä kerran kääntyi katsomaan lavitsalle. Repaleisten verhojen takaa Margueriten suloiset kasvot kurkistelivat nähdäkseen menijää. Nuori herra iloitsi huomattessaan ne rauhallisina, jopa lempeästi hymyilevinäkin. Kerran vielä nyökäyttäen päätään hyvästiksi poistui hän yön pimeyteen.

XXIV LUKU

Ansa

Neljännestunti kului nopeasti eikä mitään kuulunut. Alhaalla Brogard korjasi astioita pöydältä ja järjesti sen kuntoon saapuvia vieraita varten.

Isännän askartelun tarkasteleminen sai aikaan sen, että Margeurite huomasi ajan kulua luiskahtavan yhä hauskemmin. Sir Percyllehän illallisen tapaista valmistettiin. Brogard tuntui jonkun verran kunnioittavan pitkää englantilaista, sillä hän vaivautui jo tekemiään huonettakin hauskemmakeksi.

Jopa hän toi vanhan astiakaapin salaisesta komerosta pöytäliinariekaleenkin. Levitellessään sitä huomasi hän sen olevan reikiä täynnä. Hän pudisteli hetken epäilevästi päätään ja touhusi kovasti saadakseen sen näyttämään ehjältä pöydällä.

Sitten hän haki lautasliinan, joka myöskin oli vanha ja repaleinen, mutta näytti jotakuinkin puhtaalta. Sillä hän pyyhki tarkkaan lasit, lusikat ja lautaset, jotka hän asetti pöydälle.

Marguerite ei saattanut olla itsekseen hymyilemättä katsellessaan valmistuksia, joita Brogard teki säästäen niitä sadatuksillaan. Luultavastikin englantilaisen koko tahi ehkäpä vain hänen nyrkkinsä olivat pelästyttäneet

Ranskan vapaan kansalaisen, muutoin hän ei suinkaan olisi vaivautunut niin paljon *kirotun ylimyksen* vuoksi.

Kun pöytä oli katettu — mukamas — katseli Brogard sitä silminnähtävän tyytyväisenä. Sitten hän pyyhkäisi tomun tuolilta puseronsa liepeellä, hämmenteli hiukan pataa, heitti kimpun risuja valkeaan ja mennä kompuroi huoneesta.

Marguerite jäi yksin ajatuksiinsa. Hän oli levittänyt takkinsa oljille ja istui siinä sangen mukavasti, sillä oljet olivat tuoreita ja huoneen huono ilma nousi sinne hieman puhdistuneena.

Hetkisen hän tunsu olevansa melkein onnellinen; onnellinen siksi, että tirkistellessään verhonriekaleiden läpi näki tuolipahaisen, repaleisen pöytäliinan, lasin, lautasen ja lusikan; siinä kaikki. Mutta äänettömät ja rumat esineet puhuivat odotuksen kieltä. Pian, hyvin pian Percy saapuu sinne ja sitten he saavat olla kahden siivottomassa huoneessa muiden poistuttua.

Se ajatus tuntui niin autuaalta, että Marguerite sulki silmänsä päästäkseen kaikesta muusta. Muutamien minuuttien kuluttua hän on miehensä kanssa kahden; hän hyppää portaita alas näyttäytyäkseen; sir Percy tarttuu hänen käsivarteensa, ja hän puolestaan osoittaa miehelleen olevansa valmis kuolemaankin ilomielin hänen kanssaan ja hänen puolestaan, sillä sen suurempaa onnea ei hän tiennyt maailmassa olevan.

Mitä oli sitten tapahtuva? Siltä hänellä ei ollut aavistustakaan. Marguerite tiesi sir Andrew'n olevan oikeassa sanoessaan, että sir Percy toteuttaa kaikki aikeensa, ja ettei Marguerite — vaikka olikin siellä — voinut tehdä mitään muuta kuin varoittaa häntä, sillä itse Chauvelin oli hänen poluillaan. Varoitettuaan miestänsä hän varmaankin näkee Percyn lähtevän kauhean uskaliaalle retkelleen; hän ei aio edes sanalla tai katseellakaan pidättää

häntä. Hän tottelee, mihin ikänä Percy käskee häntä, vaikkapa oman itsensä unhottamiseen, ja sanomattoman tuskaisena hän vain odottelee, vaikkapa miehensä retket päättyisivätkin kuolemaan.

Mutta sekin näytti helpommalta sietää kuin ajatus, ettei Percy koskaan saa tietää, kuinka paljon hän rakastaa häntä — siitä hän ainakin säästyy. Jopa siivoton huonekin, joka odotteli hänen miestänsä, puhui pikaisesta paluusta.

Tuossa tuokiossa hänen tarkaksi käynyt kuulonsa eroitti kaukaisten askelten lähestyvän. Hänen sydämensä hypähti ilosta! Viimeinkinkö Percy? Ei! askeleet eivät kuuluneet niin pitkiltä ja varmoilta kuin hänen. Hän luuli kuulevansa kahdellaista astuntaa. Aivan oikein! kaksi miestä tuli sinnepäin. Mahdollisesti kaksi vierasta, juomista hakemaan tahi — —

Mutta hänellä ei ollut aikaa arvailemiseen, sillä äkillinen kiivas kolkutus kuului ovelta, ja siinä silmänräpäyksessä se avattiin ulkopuolelta karkean, komentavan äänen ärjyessä:

»Hei! Kansalainen Brogard! He-ei!»

Marguerite ei saattanut nähdä tulijoita, mutta verhojen reiästä hän näki kumminkin pienen osan huonetta.

Hän kuuli Brogard'in kompuroivat askeleet tämän tullessa sisähuoneesta ja höpistessä tavallista sadatustaan. Nähdessään vieraat pysähtyi hän kuitenkin keskelle huonetta, jonka paikan Marguerite hyvin näki, katseli heitä vieläkin murhaavamman ylenkatseellisesti kuin edellisiä vieraitaan ja murisi: *»Senkin saakelin pappi!»*

Margueriten sydämen lyönti oli aivan pysähtymäisillään. Isot silmänsä selällään tarkkasi hän toista tulijaa, joka juuri sillä hetkellä astui askeleen

Brogard'ia kohti Hän oli puettu kauhtanaan, leveälieriseen hattuun ja solkikenkiin, jotka tamineet kuuluvat ranskalaisen papin pukuun, mutta seistessään siinä ravintoloitsijan edessä aukaisi hän viittansa hetkeksi ja paljasti virallisen, kolmivärisen nauhakkeen, mikä näky heti muutti Brogard'in halveksivan ilmeen matelevan nöyräksi.

Pelkkä ranskalaisen papin näkeminen sai Margueriten suonissa veren jähmettymään. Hän ei voinut eroittaa papin kasvoja, joita leveälierinen hattu varjosti, mutta, hän huomasi luisevan laihat kädet, hiukan kumartuneen selän ja miehen koko ryhdin. Chauvelin se oli!

Kauhu valtasi hänet kokonaan, niinkuin hän olisi saanut ruumiillisen iskun; hirveä pettymys ja läheisen tulevaisuuden pelko saattoivat hänen mielensä kuohuksiin; ja luonnottomasti hänen täytyi ponnistella pysyäkseen tajuissaan.

»Lautasellinen lientä ja pullo viiniä!» sanoi Chauvelin käskävästi Brogard'ille, »sitten huone putipuhtaaksi — ymmärrätkö? Haluan yksinäisyyttä.»

Äänettömänä ja sillä kertaa nurisematta totteli Brogard käskyä. Chauvelin istuutui pöytään, joka oli katettu pitkälle englantilaiselle, ja ravintoloitsija hyöri nöyrästi hänen ympärillään tarjoten lientä ja kaataen viiniä. Mies joka oli saapunut Chauvelinin kanssa ja jota Marguerite ei nähnyt, seisoj ovella odotellen.

Chauvelinin annettua ynseän viittauksen Brogard riensi sisähuoneeseen. Sitten Chauvelin viittasi seuralaiselleen.

Hänet Marguerite heti tuns Desgas'ksi, Chauvelinin kirjuriksi ja luotettavaksi neuvonantajaksi, jonka hän oli usein nähnyt Pariisissa entisinä

aikoina. Kirjuri astui huoneen poikki ja kuunteli hetken tarkkaavasta Brogard'in ovella.

»Eikö kuuntele?» kysyi Chauvelin lyhyesti. »Ei, kansalainen.»

Hetkisen Marguerite pelkäsi Chauvelinin käskevän Desgas'n tarkastamaan paikkaa. Miten kävisi, jos hänet huomattaisiin, sitä hän tuskin uskalsi kuvitellakaan. Onneksi näytti Chauvelinistä kuitenkin kirjurinsa puhuttelemisen olevan tärkeämpää kuin urkkijoiden pelkääminen, sillä hän kutsui äkkiä Desgas'n luoksensa.

»Englantilainen alusko?» kysyi hän.

»Siltä ei nähty enää auringon laskettua, kansalainen», vastasi Desgas, »mutta siihen asti se suuntasi länteen Cap Gris Nez'tä kohden.»

»Hyvä on! —» sopersi Chauvelin, »ja nyt kapteeni Jutleystä, mitä hän sanoi?»

»Hän vakuutti, että viikko sitten lähettämämme määräykset ovat ehdottomasti täytetyt. Kaikkia paikkakunnan tiehaaroja on vartioitu yöt päivät siitä asti.. Sekä rannikkoa että kallioita on tarkalleen tutkittu ja pidetty silmällä.»

»Tietääkö hän, missä ukko Blanchard'in tölli on?»

»Kansalainen, kukaan ei näytä tietävän sennimistä hökkeliä. Rannikolla on tietystikin lukemattomia kalastajamajoja — — mutta — —»

»Jo riittää. Entä tänä iltana?» keskeytti Chauvelin kärsimättömänä.

»Kansalainen, teitä ja rannikkoa vartioidaan niinkuin tavallisesti, ja kapteeni Jutley odottelee lisämääräyksiä.»

»Menkää heti hänen luokseen. Käskekää hänen lisäämään vartiostoa varsinkin rannikolla — ymmärrättehän?»

Chauvelin puhui lyhyesti ja täsmällisesti, ja kaikki hänen sanansa sattuiivat Margueriten sydämeen kuin parhaiden toiveiden kuolinkellojen soitto.

»Miesten pitää mahdollisimman tarkasti pitää silmällä kaikkia vieraita, jotka kävelevät, ratsastavat tahi ajavat tiellä ja rannikolla, erittäinkin pitkää muukalaista, jota minun ei tarvitse sen enempää kuvailla, sillä luultavastikin hän on valepuvussa. Hän ei voi kumminkaan helposti peitellä pituuttaan muutoin kuin kumaraselkäisenä kulkien. Ymmärrättehän?»

»Tarkoin, kansalainen», vastasi Desgas.

»Niin pian kuin miehet näkevät muukalaisen, on kahden heistä pidettävä häntä silmällä. Joka kadottaa pitkän vieraan näkyvistään hänet kerran huomattuaan, hän saa hengellään maksaa huolimattomuutensa. Yhden miehistä täytyy ratsastaa suoraan tänne kertomaan minulle asiasta. Oletteko selvillä siitä?»

»Kansalainen, aivan selvillä.»

»Hyvä on. Menkää heti tapaamaan Jutleyä. Huolehtikaa apujoukkojen lähdöstä vartioimistehtäviinsä, ja pyytäkää sitten kapteenilta vielä kuusi miestä ja tuokaa ne tänne. Kymmenessä minuutissahan palaatte. Menkää —»

Desgas kumarsi ja astui ovelle.

Kun Marguerite kauhuissaan kuunteli Chauvelinin antamia käskyjä apulaiselleen, selveni hänelle koko Tulipunaisen neilikan pidättämissuunnitelma kaikkine hirmuineen. Chauvelin toivoi pakolaisten

joutuvan petolliseen turvapaikkaan ja heidän odottelevan piilossaan Percyn saapumiseen asti. Silloin rohkea suunnittelija piiritettiin ja pidätettiin itse työssä, juuri hänen auttaessaan ja rohkaistessaan rojalisteja, tasavallan kavaltajia. Vaikka hänen vangitsemisestaan hälistiinkin ulkomailla, ei edes brittiläinen hallitus kyennyt lain voimalla puolustamaan häntä. Ranskalla oli oikeus surmata hänet, sillä olihan hänellä ollut salahankkeita Ranskan vihollisten kanssa.

Sir Percyn ja heidän pakonsa oli siinä tapauksessa mahdoton. Kaikkia teiltä vartioitiin ja vahdittiin, ansa oli hyvin viritetty, verkot sillä hetkellä levällään, kuitenkin ne vain yhä kääriytyivät kokoon, kunnes sulkiivat rohkean keinottelijan, jonka tavaton kekseliäisyys ei voinut estää häntä silmukkaan tarttumasta.

Desgas aikoi jo lähteä, mutta Chauvelin kutsui hänet vielä kerran takaisin. Marguerite mietti epäillen, mitähän muita pirullisia juonia hän punoikaan saadakseen ansaansa edes yhden ainoan urhoollisen miehen, jota vastassa oli kokonaista neljäkymmentä kätyriä. Marguerite katseli Chauveliniä, kun tämä kääntyi apulaistaan puhuttelemaan. Hän saattoi nähdä Chauvelinin laihat kasvot leveälierisen hatun alta. Niillä kuvastui sillä hetkellä paljon hirmuista vihaa ja vihollisen häijyyttä, jonka ilmeen saattoi nähdä pienissä vaaleissa silmissäkin. Margueriten viimeisetkin toiveet hävisivät, sillä hän tunsikin, ettei siltä mieheltä sopinut armoa odottaa.

»Olen unohtanut», lausui Chauvelin kamalasti nauraa hihittäen ja hieroen pirullisen tyytyväisesti luisevia, petolinnun kynsiä muistuttavia sormiaan. »Pitkä muukalainen haluaa varmaankin taistelua. Missään tapauksessa ei saa ampua, muistakaa, se olkoon viimeinen keino. Haluan saada pitkän muukalaisen kynsiini ihko elävänä — — jos vain mahdollista.»

Hän nauroi niinkuin Dante sanoo paholaisten nauravan heidän katsellessaan kadotettujen vaivaa. Marguerite luuli kärsineensä kaikki

kauhun- ja tuskanasteet, jotka ovat ihmissydämelle siedettäviä. Mutta jäätyään Desgas'n mentyä yksinäiseen siivottomaan huoneeseen kahden vihollisen kanssa, huomasi hän edelliset kärsimyksensä siihen verrattuina mitättömiksi. Chauvelin naureskeli itseksensä ja hieroskeli käsiään voitonilosta.

Olivathan hänen suunnitelmansa hyvin laaditut, saattoipa siis iloitakin! Ei ollut ainoatakaan reikää, josta reipas, ovela mies pääsi pujahtamaan pakoon. Kaikkia teitä vartioitiin, jokaista nurkkaa vahdittiin, ja jossakin rannikon yksinäisessä töllissä odotteli pieni pakolaisjoukko pelastajaansa, jota kuolema uhkasi, — ei, kuolemaakin hirveämpi! Vihollinen pyhän miehen vaatteissa oli liian pirullinen salliakseen urhealle miehelle nopean sotilaallisen kuoleman juuri hänen velvollisuuksiaan täyttäessä.

Ennen kaikkea hän halusi saada avuttomana käsiinsä ovelan vihollisen, joka niin kauan oli eksyttänyt häntä. Tahtoi katsella häntä ivallisesti toivoen saavansa nauttia hänen alentumisestaan; halusi määrätä hänelle siveellistä ja henkistä kidutusta, jota vain verivihollinen yksin voi keksiä. Jalo kotka vangittuna ja siivet leikattuina oli tuomittu kestäämään rotan nakerrusta. Ja hän, miestänsä rakastava puoliso, oli saattanut Percyn ansaan eikä voinut tehdä mitään hänen auttamisekseen.

Hän toivoi vain saavansa kuolla hänen rinnallaan ja odotteli hetkeä, jolloin sai tunnustaa, rakkautensa — kokonaisen, todellisen ja tulisen — olevan hänelle täydellisesti pyhitetyn.

Chauvelin istui lähellä pöytää. Hän oli ottanut hatun päästään, ja Marguerite saattoi nähdä hänen laihat piirteensä ja terävän leuan, kun vihollinen kumartui niukkaa illallistaan syömään. Hän näytti olevan tyytyväinen odotellessaan rauhallisin mielin tapahtumain kulkua; näyttipä nauttivankin Brogard'in tarjoamasta mauttomasta aterista. Marguerite

kummasteli sitä, että niin paljon lähimmäisvihaa saattoi sentään piillä ihmispovessa.

Siinä Chauveliniä tarkastellessaan kuuli hän äkkiä äänen, joka aivan jähmetytti hänen sydämensä. Sen tarkoituksena ei ollut kuitenkaan kauhistuttaa ketään, sillä se oli vain reipas ilonilmaus, raikas ääni, joka riemuissaan lauloi kansallishymniä: »God save the King!» [Jumala suojelkoon kuningasta!]

XXV LUKU

Kotka ja kettu.

Marguerite lakkasi melkein hengittämästä; hän tunsi elämänsä pysähtyvän hetkeksi kuunnellessaan ääntä ja hymniä. Laulajan hän tunsi miehekseen. Chauvelin oli sen myöskin kuullut, sillä hän silmäili ovea, sieppasi leveälierisen hattunsa ja painoi sen päähänsä.

Ääni läheni. Hetkeksi Margueriten valtasi hurja halu hypähtää portaille ja siitä huoneen poikki pysähdyttääkseen laulun mistä hinnasta tahansa ja pyytääkseen iloisen laulajan pakenemaan henkensä kaupalla, ennenkuin oli myöhäistä. Hän hallitsi kumminkin ajoissa ajattelemattomuutensa. Chauvelin saattoi pysähdyttää hänet ennen hänen ovelle saapumistaan, ja päälle päätteeksi ei hän tiennyt, oliko Chauvelinillä sotamiehiä saatavissa. Hänen kiihkeä tekonsa saattoi kumminkin tuottaa turmiota miehelle, jonka hän henkensä kaupalla halusi pelastaa.

»Long to reign over us,
God save the King!»

[Kauan hallitakseen meitä.
Jumala siunatkoon kuningasta!]

lauloi ääni entistään iloisemmin. Tuossa tuokiossa ovi lennähti auki ja kuolonhiljaisuus vallitsi huoneessal

Marguerite ei nähnyt ovea. Hän pidätti hengitystään koettaen kuvitella mitä tapahtui.

Huoneeseen astuessaan huomasi Percy Blakeney tietystikin papin pöydässä. Hänen neuvottomuutensa kesti vain jonkun sekunnin, ja Marguerite näki hänen pitkän olentonsa heti astelevan huoneen toiselle puolelle huutaen kovalla äänellä ja reippaasti:

»Halloo, siellä! eikö ketään? Missä Brogard-houkka on?»

Hän oli puettu komeaan takkiin ja ratsastustamineisiin, jotka Marguerite oli nähnyt hänen päällään heidän viimeksi tavatessaan Richmondissa monta tuntia sitten. Niinkuin ainakin oli koko hänen asunsa moitteeton: hienoa ja kaunista pitsiä kaulassa ja hihansuissa kuin kimaltelevaa hämähäkin verkkoa, kädet hennot ja valkoiset, vaalea tukkansa huolellisesti harjattu ja monokli keikarimaisesti silmälle painettuna. Paroni sir Percy olisi voinut yhtä hyvin sillä hetkellä olla matkalla Walesin prinssin puutarhakutsuihin, kuin tahallansa pistää päänsä ansaan, jonka hänen verivihollisensa oli virittänyt.

Hän pysähtyi hetkeksi keskelle lattiaa, jollaikaa Marguerite aivan kauhun lamauttamana tuskin saattoi hengittää.

Jok'ikinen hetki odotti hän Chauvelinin antavan sotamiehilleen lähestymismerkkin. Silloin hän aikoi rientää alas ja auttaa Percyä lunastamaan henkensä kalliista hinnasta, Percyn siinä seistessä miellyttävän tietämättömänä oli Marguerite huudahtaa hänelle:

»Percy, pakene! — tuo on verivihollisesi! — pakene, ennenkuin on myöhäistä!»

Mutta ei ollut aikaa edes siihen, sillä samassa Blakeney astui verkalleen pöydän luo ja taputti iloisesti pappia hartioille sanoen omalla pitkäveteisen teeskentelevällä tavallaan:

»Hitto vieköön! — — hm — — herra Chauvelin! — — En tosiaankaan luullut tapaavani teitä täällä.»

Chauvelin, joka juuri oli pistää lusikan suuhunsa, oli tukehtua, hänen laihat kasvonsa kävivät aivan tummansinisiksi ja äkillinen yskänpuuska pelasti Ranskan hallituksen edustajan ilmaisemasta ääretöntä yllätystään, jollaista hän ei ennen ollut kokenut. Hän ei ollut odottanut sellaista rohkeutta viholliselta, jonka röyhkeä hävyttömyys saattoi hänet hetkeksi suureen pulaan.

Hän ei varmaankaan ollut ryhtynyt tarpeellisiin varokeinoihin eikä ollut antanut sotilaille määräystä talon vartioimiseen. Blakeney oli luultavastikin arvannut sen ja ovelana miehenä oli jo laatinut suunnitelmansa, jonka avulla hän käänsi odottamattoman kohtauksen omaksi edukseen.

Marguerite ei ollut hievahtanutkaan lavitsalla. Hän oli juhlallisesti luvannut sir Andrew'lle olla puhuttelematta miestänsä vierasten kuullen, ja hänellä oli tarpeeksi itsensähillitsemiskykyä, ettei suotta ja ajattelematta keskeyttänyt miehensä suunnitelmia. Siinä hiljaa istuminen ja molempien miesten tarkasteleminen koetteli hänen mielensä lujuuutta. Marguerite oli kuullut Chauvelinin käskevän apulaistaan teitä vartioimaan. Hän tiesi, ettei sir Percy voinut päästä kauaksi, vaikkapa olisi lähtenytkin minne tahansa, koska ei voinut välttää kapteeni Jutleyn asettamien vartioiden huomiota. Jos hän jäi sinne, ehti Desgas palata kuuden miehen kanssa, jotka Chauvelin oli erikoisesti tilannut.

Pyydys oli laukeamaisillaan. Marguerite ei voinut muuta kuin arvailla. Toinen miehistä, jotka olivat aivan toistensa vastakohdat, näytti hieman pelkäävän. Se oli Chauvelin. Marguerite tunsi hänet kyllin hyvin arvatakseen mitä hänen mielessään liikkui. Chauvelin ei pelännyt itselleen mitään tapahtuvan, vaikka olikin yksinäisessä ravintolassa kahdenkesken vankan miehen kanssa, joka oli käsittämättömän uskalias ja hillitön. Marguerite tiesi Chauvelinin mielellään ja pelkäämättä käyvän pahimpiinkin otteluihin tärkeän asian vuoksi. Mutta sillä hetkellä Chauvelin pelkäsi röyhkeän englantilaisen lyövän hänet maahan siten saadakseen paremman tilaisuuden pakenemiseen. Hänen apulaisensa eivät varmaankaan onnistuneet Tulipunaista neilikkaa vangitsemaan, kun hän ei itse ollut heitä ohjaamassa omalla neuvokkuudellaan ja älykkyydellään, sillä Chauvelin vihasi silmittömästi kaikkia yllyttäjiä.

Kuitenkaan ei Ranskan hallituksen lähettiläällä ollut sillä hetkellä miltään pelättävää ollessaan voimakkaan vastustajansa käsissä. Blakeney taputteli häntä hyväntahtoisella tavallaan hartioille naurahdellen välinpitämättömästi.

»Olen niin hiivatin pahoillani» — — sanoi hän ilomielin, »niin hiivatin pahoillani, — — luultavasti ällistytin teitä — — aterioidessanne, hyvin ilkeätä, hankalata liemen — — hm — — eräs ystäväni kuoli kerran hm — — tukehtui — — niinkuin tekin — — liemilusikallisesta.»

Ja hän hymyili arasti ja hyväntahtoisesti katsellessaan Chauveliniä.

»Hitto vieköön!» jatkoi hän heti kun Chauvelin oli jonkun verran tointunut, »ruokoton pesä tämä — — vai mitä? No, ettekö välitä siitä?» lisäsi hän anteeksipyytäen istuutuessaan pöydän ääressä olevalle tuolille ja vetäisi liemimaljakon eteensä. »Tuo Brogard-hölmö varmaankin jo nukkuu.»

Pöydällä oli tyhjä lautanen, jolle hän ammensi lientä sekä kaatoi itselleen lasillisen viiniä.

Hetkisen Marguerite tuumi miltä Chauvelin aikoi tehdä. Hänen valepukunsa oli niin onnistunut, että ehkäpä hän toinnuttuaan kielsi olevansa oma itsensä, mutta Chauvelin oli liian neuvokas menetelläkseen niin silmiinpistävän viekkaasti ja lapsellisesti. Hän ojensi kätensä ja sanoi iloisesti:

»Olen tosiaankin iloinen tavatessani teidät, sir Percy. Annattehan anteeksi — hm — luulin teidän olevan kanaalin toisella puolella. Äkillinen yllätys oli melkein tukehduttaa minut.»

»Kas niin!» lausui sir Percy hyväntahtoisesti irvistellen, »sehän aivan, vai kuinka — hm — herra — hm — Chaubertin?»

»Anteeksi — Chauvelin.»

»Pyydän anteeksi — tuhansin kerroin. Niin — tietysti Chauvelin. — — Hm — — en osaa koskaan lausua muukalaisia nimiä. — —»

Sir Percy nieli lientä tyynin mielin nauraen hyväntahtoisesti iloisesti aivankuin olisi vartavasten tullut tuota pikaa Calais'hen nauttimaan siivottoman ravintolan ruokia verivihollisensa seurassa.

Mutta älykäs mies, joka oli suunnitellut ja toteuttanut niin monta rohkeata juonta, oli kyllin kaukonäköinen antautuakseen tarpeettomasta vaaraan Päälle päätteeksi urkkijoita voi olla väijyksissä; ravintoloitsijakin saattoi olla Chauvelinin lahjoma. Sana Chauvelinin huulilla voi kutsua parikymmentä miestä Blakeneyn ympärille, ja hänet saatettiin pidättää ja saattaa satimeen, ennenkuin hän pääsi auttamaan tahi ainakin varoittamaan pakolaisia Siihen leikkiin hän ei uskaltanut käydä; sillä hänen

tarkoituksensa oli muiden auttaminen, *heidän* pelastamisensa; sillä hän oli sen luvannut ja sanansa hän tahtoi pitää. Syödessään ja jutellessaan hän mietti ja suunnitteli, jotavastoin huolestunut naisraukka lavitsalla ponnisteli ajatuksiaan tuumien mitä tehdä ja tuskallisesti ikävöiden halusi kiiruhtaa alas miehensä luokse, mutta ei kuitenkaan uskaltanut edes liikahtaakaa peläten häiritsevänsä hänen suunnitelmiaan.

»En ole ennen tiennyt», lausui Blakeney iloisin tyynesti, »että te — — hm — — kuulutte pyhään säätyyn.»

»Minä — — h—hm — —» änkytti Chauvelin. Vastustajansa tyyni hävyttömyys oli nähtävästi saanut hänet aivan suunniltaan.

»No niin! Olisin tuntenut teidät missä tahansa», jatkoi sir Percy rauhallisesti kaataessaan toista lasillista viiniä itselleen, »vaikka tekotukka ja hattu tekevätkin teidät hieman toisennäköiseksi.»

»Niinkö arvelette?»

»Jumaliste! Nehän muuttavat miehen niin — — mutta! — — Toivon ettette pahastu huomautuksestani. — — Hiton paha tapa muistutusten tekeminen. — — Toivon ettette pahastu?»

»Enhän toki, en ollenkaan — hm! Toivoakseni lady Blakeney voi hyvin», sanoi Chauvelin heti saadakseen keskusteluaiheen muutetuksi.

Kovasti tuumien Blakeney lopetti liemensä, joi viinilasin pohjiin, ja Margueritestä näytti kuin olisi hän hetken silmäillyt huonetta.

»Kiitos, sangen hyvin», vastasi hän kuivakiskoisesti!. Seurasi hetken äänettämyys, jolloin Marguerite tarkasteli molempia vihamiehiä. He näyttivät ajatuksissaan punnitsevan toisiaan. Hän näki Percyn kasvot hänen istuessaan noin kymmenen yardia siitä paikasta, jossa hän itse oli

hämmästyneenä kyykkysillään eikä tiennyt mitä tehdä tai ajatella. Hän oli saanut voiton hetkellisistä tunteistaan, jotka vaativat häntä rientämään alas ja ilmaisemaan itsensä sir Percylle. Mies, joka kykeni näyttelemään osaansa sellaisella tavalla kuin sir Percy sillä hetkellä, ei tarvinnut Margueriten varoitusta.

Marguerite antautui katselemaan rakastamaansa miestä, niinkuin jokainen helläsydäminen nainen olisi hänen sijassaan tehnyt. Hän tirkisteli verhoriekaleiden läpi miehensä kauniilta kasvoja. Raukeissa sinisissä silmissä ja tyhjänpäiväisen hymyilyn alla huomasi hän selvästi voimaa, tarmoa, kekseliäisyyttä, minkä kaiken vuoksi sir Percyn liittolaiset kunnioittivatkin Tulipunaista neilikkaa ja luottivat häneen. »Lady Blakeney, meitä on yhdeksäntoista valmiina uhraamaan henkemme miehenne tähden», oli sir Andrew sanonut hänelle. Siinä katsellessaan matalaa, mutta kulmikasta ja leveää otsaa, sinisiä, vakavia silmiä, koko miehen olentoa, joka ilmaisi voittamatonta tarmoa ja hyvin näytellyn osan takana piilevää melkein luonnotonta tahdonlujuutta ja ihmeteltävää kekseliäisyyttä, käsitti hän heti sen lumouksen, jolla sir Percy tenhosi toverinsa, sillä olihan hän lumonnut hänenkin sydämensä ja mielikuvituksensa.

Chauvelin, joka koetti peitellä kärsimättömyyttään tavallisella sulavalla käytöksellään, katsahti kelloonsa. Desgas ei viivy kauan, pari minuuttia vielä, ja röyhkeä englantilainen on varmassa turvassa kapteeni Jutleyn luottomiesten käsissä.

»Sir Percy, oletteko matkalla Pariisiin?» kysyi hän välinpitämättömästi.

»Hitto vieköön, enpä olekaan», vastasi Blakeney naurahtaen. »Vain Lilleen — Pariisi ei ole minua varten — — hirveän epämiellyttävä paikka Pariisi tällä hetkellä — — hm, herra Chaubertin — — anteeksi — — Chauvelin!»

»Ei suinkaan teidäntapaiselle englantilaiselle herralle, sir Percy», ehätti Chauvelin ivaten, »jota ei ollenkaan liikuta siellä raivoava mellakka.»

»No niin! eihän se minuun kuulu, ja meidän kirotulla hallituksellamme on aivan samallinen mielipide asiasta kuin teilläkin. Ukko Pitt on aika jänis. Sir, teillä on kiire», lisäsi hän, kun Chauvelin taaskin vetäisi kellon taskustaan, »ehkä joku sopimus. — — Älkää antako minun häiritä itseänne. — Huolehdiin kyllä oman aikani kulusta.»

Hän nousi pöydästä ja vetäisi tuolin takan eteen. Taaskin Marguerite halusi mennä hänen luokseen, sillä aika riensi eteenpäin; Desgas saattoi palata millä hetkellä tahansa miehineen. Percy ei tiennyt sitä ja — — voi! kuinka hirveätä kaikki olikaan — — ja kuinka avuton hän tunsikaan olevansa!

»Minulle ei ole kiirettä», jatkoi Percy iloisesti, »mutta en halua kuluttaa aikaani kauemmin tässä jumalattomassa luolassa!»

»Mutta, sir», lisäsi hän Chauvelinin salakähmää katsahtaessa kelloonsa kolmannen kerran, »tuo teidän kellonne ei joudu sen nopeampaan, vaikka sitä kuinka katselisittekin. Ehkäpä odottelette ystäväännä?»

»Niinpä kylläkin — ystävääni!»

»Eihän hän vain lie nainen — herra pastori», nauroi Blakeney; »ei suinkaan pyhä kirkko salline teidän naisia tavata? — — et? — — tuota! Mutta sanon, tulkaa tulen ääreen, alkaa olla niin hiivatin kylmä.»

Hän potkaisi palavia puita saappaansa korolla saadakseen tulen takassa loimuamaan. Hänellä ei näyttänyt olevan kiirettä eikä hän tietenkään aavistanut vaaran olevan tarjolla. Hän veti vielä toisen tuolin takan eteen ja Chauvelin, jonka kärsimättömyys alkoi mennä yli rajojen, istuutui sille

valkean ääreen ja käänsi kasvonsa oveen päin. Desgas oli lähtenyt jo neljännestunti sitten. Margueriten jännitetyssä mielessä oli selvää, että niin pian kun Desgas saapui, aikoi Chauvelin luopua kaikista pakolaisia varten laatimista suunnitelmistaan vangitakseen röyhkeän Tulipunaisen neilikan siinä silmänräpäyksessä.

»Hei, herra Chauvelin», lausui sir Percy hilpeästi, »sanokaahan, onko ystävänne kaunis? Hiton sieviä nämä ranskalaiset naiset joskus — vai mitä? Mutta minun ei kai tarvinne sitä kysyä», lisäsi hän astellen huolettomasti illallispöydän luo. »Makuasioissa kirkko ei ole koskaan ollut jäljellä ajastaan. — — Vai?»

Mutta Chauvelin ei kuunnellut. Kaikki hänen sielunvoimansa olivat keskitetyt oveen, josta Desgas oli piakkoin astuva, Margueriten ajatukset pyörivät myöskin sen ympärillä, sillä yön hiljaisuudessa hän äkkiä kuuli tahdikasten askelten lähestyvän.

Varmaankin Desgas ja hänen miehensä. Vielä kolme minuuttia ja he ovat siellä! Toiset kolme minuuttia ja hirvittävä asia tapahtuu: urhea kotka joutuu ketun ansaan! Hänen teki mieli liikahtaa paikaltaan ja huudahtaa, mutta ei uskaltanut; sillä kuullessaan sotamiesten lähestyvän katseli hän Percyä tarkaten hänen kaikkia liikkeiltään. Percy seisoj pöydän vieressä, jolla illallisjäännökset, lautaset, lasit, lusikat suola- ja pippurikupit olivat siellä täällä huiskin haiskin. Selin Chauveliniin lörpötteli hän omalla teeskennellyllä ja joutavalla tavallaan, mutta taskustaan hän otti nuuskarasiansa ja äkkiä tyhjensi pippurikupin sisällyksen siihen.

Sitten hän taaskin kääntyi Chauveliniin päin ja huolettomasti nauraen sanoi: »Häh? Sir, sanoitteko jotain?»

Chauvelin kuunteli niin tarkkaavasi lähestyviä askelia, ettei huomannut kekseliään vastustajansa kepposia. Hän kyyristäytyi koettaen näyttää

välinpitämättömältä keskellä aavistamaansa voittoa.

»En», vastasi hän heti, »mitä sanoittekaan, sir Percy—?»

»Sanoin», lausui Blakeney mennen Chauvelinin luokse valkean ääreen, »että juutalainen Piccadillyn varrella möi minulle parempaa nuuskaa kuin milloinkaan ennen olen ostanut. Saanko kunnian, herra pastori?»

Hän seiso i aivan lähellä Chauveliniä huolettoman kiltillä tavallaan ojentaen rasiaansa veriviholliselleen.

Chauvelin, joka oli nähnyt monta konnankoukkua elämässään, niinkuin hän kerran kertoi Margueritelle, ei ollut voinut uneksiakaan tällaista. Korvan tarkatessa lähestyviä askelia, silmän vahtiessa ovea, josta Desgas miehineen oli pian ilmestytvä, ei hänellä ollut vähintäkään aavistusta kepposesta, joka oli tekeillä, sillä häpeämättömän englantilaisen reipas käytös tuuditti hänet petolliseen varmuuteen.

Hän otti hyppysellisen nuuskaa.

Ainoastaan sillä, jonka sattuma on saattanut vetäisemään nenäänsä pippuria, voi olla vähäinen aavistus siitä toivottomasta tilasta, johon pippurin nuuskaaminen vie.

Chauvelin luuli päänsä halkeavan. Aivastus toisensa perästä oli hänet tukehduttaa; hän oli sokea, kuuro ja mykkä siinä tuokiossa, ja samassa Blakeney äänettömästi, vähintäkään kiirehtimättä otti hattunsa, taskustaan rahaa, jonka hän jätti pöydälle, ja astui ryhdikkäästi ja rauhallisesti huoneesta.

XXVI LUKU

Juutalainen.

Kesti jonkun aikaa ennenkuin Marguerite sai ajatuksensa kootuiksi. Äskeinen lyhyt kohtaaminen kesti muutaman minuutin. Desgas sotamiehineen oli vielä noin parisataa metriä »Chat Gris'stä.»

Saatuaan selville mitä oli tapahtunut, ilon- ja ihmetyksentunne täytti Margueriten sydämen. Olihan se niin näppärää ja kekseliästä. Chauvelin oli vieläkin aivan avuton, nyrkiniskukaan ei olisi voinut häntä niin lamauttaa. Hän ei nähnyt, ei kuullut eikä edes puhunutkaan, vaikka hänen ovela vastustajansa oli äänettömänä pujahtanut hänen käsistään.

Blakeney oli luultavastikin lähtenyt pakolaisia tapaamaan ukko Blanchard'in töllille. Sillä hetkellä Chauvelin oli tosiaankin avuton; uskaliaasta Tulipunaista neilikkaa eivät Desgas ja hänen miehensä olleet saaneetkaan kiinni. Mutta vartioitiinhan rannikkoa ja kaikkia teitä. Joka paikkaa pidettiin silmällä ja kaikkia muukalaisia vakoiltiin. Kuinka kauas Percy saattoi kulkea komeissa vaatteissaan kenenkään huomaamatta ja seuraamatta?

Marguerite soimasi itseään hirveästi, ettei ollut ottanut ajasta vaaria ja mennyt hänen luokseen varoittamaan häntä ja osoittamaan rakkauttaan, jota

hän luultavastikin kaipasi. Hän ei varmaankaan tiennyt Chauvelinin vangitsemismääräyksistä, ja ehkäpä sittenkin — —

Mutta ennenkuin kauhistuttavat ajatukset olivat kypsyneet hänen aivoissaan, kuuli hän aseiden kalsketta oven takaa ja Desgas'n äänen huutavan miehilleen: »Seis!»

Chauvelin oli osaksi tointunut, aivasteleminen vähentynyt, ja hän oli kömpinyt pystyyn sekä yritti päästä ovelle juuri Desgas'n sille kolkuttaessa.

Chauvelin lennätti oven auki, ennenkuin kirjuri ehti avata suunsa, ja änkytti aivastuksiensa lomassa:

»Pitkä muukalainen — joutuin! — eikö kukaan nähnyt häntä?»

»Missä sitten kansalainen?» kysyi Desgas hämmästyksissään.

»Täällä, mies! tuosta ovesta! viisi minuuttia sitten.»

»Kansalainen, emme nähneet mitään! Kuu ei ole vielä noussut ja — —»

»Ja ystäväni, olette myöhästynyt viisi minuuttia», sanoi Chauvelin vihan vimmoissaan.

»Kansalainen — — minä — —»

»Toimititte käskyni», lausui Chauvelin kärsimättömänä. »Tiedän sen kyllä, mutta sehän vei teiltä hirveästi aikaa. Kansalainen Desgas, onneksi ei ole suurta vahinkoa tapahtunut, muutoin olisikin teidän käynyt huonosti.»

Desgas kalpeni hieman. Päällikön koko käytös ilmaisi suurta raivoa ja vihaa.

»Kansalainen, pitkä englantilainenko? —» änkytti hän.

»Oli tässä huoneessa noin viisi minuuttia sitten syöden illallista. Senkin kirottu heittiö! Selvästi ymmärrettävistä syistä en uskaltanut yksin käydä häneen käsiksi. Brogard on liian moukkamainen, ja hiton englantilaisella näkyi olevan härän voimat, ja niin hän pujahti tiehensä aivan silmieni editse.»

»Kansalainen, pitkälle hän ei voi päästä vartijain huomaamatta.»

»Voi!»

»Kapteeni Jutley lähetti neljäkymmentä miestä lisää vartiostoon. Kaksikymmentä meni rannalle. Hän vakuutti vahtien olleen toimessa koko ajan ja muukalaisen oli mahdoton päästä rannikolle tai veneittensä luokse vartijain huomaamatta.»

»Hyvä on. — Tietävätkö miehet tarkoin tehtävänsä?»

»Kansalainen, he ovat saaneet tarkat ohjeet, ja minä itse puhuttelin lähteviä. Heidän on väijyttävä — mahdollisimman salaisesti jokaista muukalaista, varsinkin erästä pitkää, joka käy köyryssä peitelläkseen pituuttaan.»

»Ei missään tapauksessa saa pidättää sellaista henkilöä», ehätti Chauvelin kiihkoissaan, »Röyhkeä Tulipunainen neilikka voi pujahtaa kömpelöistä käsistä. Antakaamme hänen mennä ukko Blanchard'in töllille asti; siellä piiritämme ja vangitsemme hänet.»

»Miehet käsittävät sen, kansalainen, niinkuin senkin, että niin pian kuin eräs pitkä muukalainen on ilmestynyt näkyviin, on häntä väijyttävä, ja yhden miehen on suoraa päätä tultava ilmoittamaan teille siitä.»

»Aivan oikein», sanoi Chauvelin hyvin tyytyväisenä.

»Kansalainen, minulla on teille muitakin uutisia.»

»Mitä sitten?»

»Eräs pitkä englantilainen keskusteli noin kolme neljännestuntia sitten Reuben nimisen juutalaisen kanssa, joka asuu noin kymmenen askeleen päässä täältä.»

»Niinkö — entä?» kysyi Chauvelin kärsimättömästi.

»He keskustelivat kyytihevosesta, jota pitkä englantilainen halusi ja jonka tuli olla valmiina yhdentoista aikana.»

»Kello on jo enemmän. Missä Reuben asuu?»

»Muutaman minuutin matkan päässä täältä.»

»Lähetäkää yksi miehistä kysymään, onko vieras lähtenyt Reubenin hevosella.»

»Kyllä, kansalainen.»

Desgas lähti miestä asialle käskemään. Marguerite oli kuullut koko heidän keskustelunsa, ja jokikinen sana sattui hänen sydämeensä pahaa ennustavana ja synkkää toivottomuutta herättävänä.

Hän oli tullut sinne suurin toivein ja lujasti päättäen auttaa miestänsä, mutta siihen saakka ei hän ollut kyennyt mihinkään muuhun kuin kirvelevin sydämin katselemaan, miten turmiota tuottava verkko sulki Tulipunaisen neilikan sisäänsä.

Percy ei päässyt askeltakaan eteenpäin vakoilijain huomaamatta ja heidän päällikölleen siitä ilmaisematta. Margueriten oma avuttomuus herätti hänessä kauheata pettymystä. Mahdollisuus hiukankin auttaa miestänsä oli

haihtunut melkein mitättömiin, ja hänen ainoa toivonsa oli vain saada jakaa Percyn kohtalo, olipa se sitten millainen tahansa.

Jopa miehensä näkemisen toivo tuntui hänestä sillä hetkellä hyvin kaukaiselta. Kuitenkin hän päätti pitää vihollista tarkasti silmällä, ja hänet valtasi toivo, ettei Percyn kohtalon vaaka vielä ollut kallistunut Margueriten siinä Chauveliniä vaaniessa.

Desgas'n lähdettyä jäi Chauvelin reippaasti astelemaan huoneeseen, jotavastoin kirjuri odotteli ulkona Reubenin luokse lähetetyn miehen paluuta. Siten kului monta minuuttia. Kärsimättömyys näytti vallanneen Chauvelinin. Hän ei luottanut enää kehenkään. Tulipunaisen neilikan viimeinen kepponen sai hänet heti epäilemään voittoaan, sillä onnistuakseen täytyi hänen itsensä olla kaikkialla väijyksissä, ohjaamassa ja johtamassa hävyttömän englantilaisen vangitsemista.

Viiden minuutin kuluttua Desgas palasi muassaan vanhanpuoleinen juutalainen, jonka siivoton, kulunut takki oli käynyt olkapäiltä kiiltäväksi. Puolan juutalaisten tapaan oli hänen harmahtavassa punaisessa tukassaan ruuvimaiset kiharat kahdenpuolen kasvoja — kokonaan lian töhrimine poskineen ja leukoineen näytti hän erittäin inhoittavalta ja siivottomalta. Hänelläkin oli tuo tavallinen kumara ja pilkallista nöyryyttä teeskentelevä ryhti niinkuin koko hänen rodullaan viime vuosisadoilla, ennenkuin uskonasioillekin oli yhdenvertaisuuden ja vapauden aika koittanut. Juutalainen asteli Desgas'n perässä kompuroiden, mikä erikoinen käynti on vielä tänäkin päivänä ominaista Europassa asuville juutalaisliikemiehille.

Chauvelin, joka ranskalaisen ennakoluulolla kohteli halveksittua rotua, antoi juutalaiselle viittauksen pysytellä kunnioittavan matkan päässä. Miehet seisoivat katossa riippuvan öljylampun alla, ja Marguerite näki heidät kaikki aivan selvästi.

»Tämäkö se mies on?» kysyi Chauvelin.

»Ei, kansalainen», vastasi Desgas, »emme löytäneet Reubeniä, joten hän on luultavasti lähtenyt muukalaista viemään, mutta tämä mies näyttää tietävän jotakin, jonka on halukas kertomaan määrätystä hinnasta.»

»Voi!» huudahti Chauvelin kääntyen inhoten edessään seisovasta vastenmielisestä olennoista.

Luonteenomaisen nöyrästi ja kärsivällisesti seisoj juutalainen siinä izonuppiseen keppiinsä nojaten. Hänen leveälierinen hattunsa loi synkän varjon hänen harmahtaville kasvoilleen, kun hän odotteli hänen ylhäisyytensä kysymyksiä.

»Kansalainen sanoi», lausui Chauvelin kuivasti, »teidän tietävän jotain ystävästani, pitkästä englantilaisesta, jota haluaisin tavata. — — Tuhat tulimmaista! pysykää loitolla mies!» lisäsi hän kiivaasti juutalaisen astuessa askeleen eteenpäin nopeasti ja kiihkoissaan.

»Kyllä, teidän ylhäisyytenne», vastasi juutalainen, jonka erikoisen pehmeä puhe ilmaisi itämaista alkuperää, »minä ja Reuben Goldstein tapasimme erään pitkän englantilaisen äsken tässä aivan lähellä.

»Puhuttelitteko häntä?»

»Teidän korkeutenne, hän puhutteli meitä ja halusi tietää, mistä saa hevosta S:t Martiniin päin, johon hänen oli yöllä jouduttava.»

»Mitä vastasitte?»

»Minä en vastannut mitään», sanoi juutalainen loukkaantuneella äänellä, »Reuben Goldstein, senkin vietävän kavaltaja, Belialin sikiö — —»

»Heitä lörpötyksesi mies», keskeytti Chauvelin karkeasti, »ja jatka juttuasi!»

»Teidän ylhäisyytenne, hän kuunteli Reuben Goldsteinia, pisti heti käden taskuunsa sekä otti siitä kourallisen kultaa, jota näytti tuolle Belzebubin jälkeläiselle sanoen Reubenin saavan kaiken, jos vain hevonen ja rattaat olivat valmiina yhdentoista aikana.»

»Tietystikin ne olivat valmiina?»

»Niin! teidän ylhäisyytenne, ne valmistuivat tavallansa, jos niin saa sanoa. Reubenin koni liikkasi niinkuin tavallisesti; ensin se kokonaan kieltäytyi juoksemasta. Vain pitkän ajan kuluttua ja kun sitä kovasti lyötiin, saatiin se vihdoinkin liikkeelle», lausui juutalainen ilkeästi hihittäen.

»Sitten he lähtivät?»

»Niinpä tekivätkin noin viisi minuuttia sitten. Minua muukalaisen houkkamaisuus kovasti inhoitti. Ja päälle päätteeksi englantilainen! — Hänen, jos kenen, olisi pitänyt tietää, ettei Reubenin konilla mihinkään pääse.»

»Mutta ehkeipä ollut valitsemisen varaa?»

»Teidän ylhäisyytenne, valitsemisenko varaa?» ehätti juutalainen loukatusti, »enkö vakuuttanut hänelle moneen kertaan, että minun kyydissäni hän joutuisi pikemmin ja mukavammin kuin Reubenin luukäärön vetämänä, mutta hän ei ollut kuulevinaanakaan. Reuben on kauhea valehtelija ja käytöksensä mielitelevä. Vieras tuli petetyksi. Jos hänellä olisi ollut kiire, olisi hän minun kyydissäni saanut paremman vastineen rahalleen.»

»Teillä on siis myöskin hevonen ja rattaat?» kysyi Chauvelin jyrkästi.

»Onpa tietenkin, teidän ylhäisyytenne! ja jos teidän ylhäisyyttänne haluttaa ajella — —»

»Satutteko myöskin tietämään, mitä tietä ystäväni lähti Reuben Goldsteinin rattailla?»

Miettiväisenä juutalainen hankasi likaista leukaansa. Margueriten sydän löi haljetakseen, sillä olihan hän kuullut jyrkän kysymyksen. Hän katseli huolissaan juutalaista, mutta ei vainut lukea miehen kasvoista mitään, sillä leveälierinen hattu varjosti niitä. Margueritella oli hämää tunne siitä, että juutalainen piteli Percyn kohtaloa pitkissä, likaisissa käsissään.

Seurasi äänettömyys, jonka kuluessa Chauvelin rypisti otsaansa katsellessaan edessään seisovaa köyristynyttä olentoa. Viimeinkin juutalainen pisti kätensä suunnattomaan povitaskuunsa vetäen sieltä esiin joukon hopearahoja. Hän katseli niitä miettien ja huomauttaen hiljaisella äänellä:

»Pitkä muukalainen antoi minulle nämä ennen Reubenin kyydillä lähtöään, jotten kertoisi hänen asioistaan.»

Chauvelin kohautti hartioitaan kärsimättömästi.

»Kuinka paljon siinä on?» kysyi hän.

»Teidän ylhäisyytenne, kaksikymmentä frangia», vastasi juutalainen, »olen ollut rehellinen mies koko elinikäni.»

Sanomatta sen enempää Chauvelin otti muutamia kultarahoja taskustaan ja helisytti niitä kämmenellään aivan juutalaisen nenän alla.

Hän nähtävästikään ei tahtonut pelottaa miestä, vaan halusi suostutella häntä omiin tarkoituksiinsa, sillä hän teki sen sulavasti ja miellyttävästi.

Varmaankin hän arveli giljotiinilla pelottelemisen ja muiden pakkokeinojen vain sekoittavan miehen ajatukset, jotavastoin hänen voitonhimonsa ärsyttäminen oli tuottava suurinta hyötyä.

Juutalaisen silmät säkenöivät katsellessaan Chauvelinin kädessä kilisevää kultaa.

»Teidän ylhäisyytenne, ainakin viisi», vastasi hän nöyrästi.

»Arveletteko olevan kylliksi arvoisan kielenne valloilleen päästämiseksi?»

»Mitä teidän ylhäisyytenne tahtois tietää?»

»Voitteko viedä minut hevosellanne pitkän ystäväni olinpaikoille, jonne Reuben Goldstein on hänet kyydinnyt.»

»Hevoseni ja rattaani ovat teidän ylhäisyytenne käytettävissä minne ikänä vain haluatte mennä.»

»Ukko Blanchard'in töllillekinkö?»

»Teidän ylhäisyytenne arvasi oikein», sanoi juutalainen hämmästyksissään.

»Tunnetteko siis paikan?»

»Tunnen, teidän ylhäisyytenne.»

»Mitä tietä sinne mennään?»

»S:t Martinin tietä, teidän ylhäisyytenne, siitä kääntyy kallioille johtava polku.»

»Tunnetteko tien?» kertasi Chauvelin komentavasti.

»Teidän ylhäisyytenne, jokikisen kiven, jokikisen korren», vastasi juutalainen nöyrällä tavallaan.

Sen pitemmittä puheitta Chauvelin heitti kultarahat yksitellen juutalaisen jalkoihin, joka ryömien haki niitä lattialta. Yksi raha vierähti tarjoilupöydän alle, joten juutalaisella oli suuri vaiva päästä siihen käsiksi. Äänettömänä Chauvelin katseli, miten vanha mies kömpien lattialla etsi kultapalasta.

Juutalaisen noustua hän sanoi:

»Kuinka pian saatte hevosenne valjaisiin?»

»Teidän ylhäisyytenne, se on jo valmis.»

»Missä?»

»Noin kymmenen metrin päässä täältä. Suvaitsisiko teidän ylhäisyytenne nähdä sen?»

»Sitä en halua. Kuinka kauaksi voitte kyyditä minut hevosellanne?»

»Teidän ylhäisyytenne, aina ukko Blanchard'in töllille asti ja kauemmaksi kuin Reuben vie ystävänne konillaan. Aivan varmasti me saavutamme pitkän muukalaisen ja kavalan Reubenin hevosineen ja rattaineen noin kuuden mailin päässä täältä keskellä tietä avuttomina.»

»Kuinka kaukana on lähin kylä?»

»Miqueloniin, lähimpään kylään, on lähes kuusi mailia ja sinne englantilainenkin suuntasi tiensä.»

»Siellä hän saa vaihtaa hevosia, jos jatkaa matkaansa.»

»Saapa tietystikin — jos hän vain on päässyt niin kauaksi.»

»Saisitteko te?»

»Haluaisiko teidän ylhäisyytenne koettaa», sanoi juutalainen vaatimattomasti.

»Niin on aikomukseni», vastasi Chauvelin hiljaa, »mutta muistakaakin, jos te petätte minut, annan kahden vankan sotamieheni piestä teidät niin, että henki lähtee ainaiseksi inhoittavasta ruumiistanne. Jos saavutamme ystäväni, pitkän englantilaisen, joko tiellä tai ukko Blanchard'in töllissä, lisääntyy kultarahain luku kymmenellä. Suostutteko kauppaan?»

Juutalainen hieroi taaskin leukaansa miettiväisesti. Hän katseli rahoja kädessään, kääntyi sitten tuimasti Chauveliniin ja Desgas'han päin, joka koko ajan oli seisonut äänettömänä isäntänsä takana. Mietittyään hetken vastasi juutalainen:

»Suostun.»

»Menkää ulos odottamaan», lausui Chauvelin, »ja muistakaa pysyä kaupoissanne tai muutoin minä taivaan nimessä pysyn sanoissani.»

Ja kumartaen matelevan nöyrästi juutalainen kompuroi ulos. Chauvelin oli mielissään kohtauksesta, sillä hän hieroi käsiään tavallisella, ilkeän tyytyväisellä tavallaan.

»Takkini ja saappaani», sanoi hän Desgas'lle viimeinkin, Desgas meni ovelle ja nähtävästi antoi määräykset, sillä heti sotilas saapui sisään kantaen Chauvelinin takkia, saappaita ja hattua.

Heittäen päältään viitan, jonka alla oli polvihousut ja verkaliivit, alkoi hän muuttaa pukuaan.

»Te, kansalainen», lausui Chauvelin Desgas'lle, »menkää kapteeni Jutleyn luo niin pian kuin kerkiätte ja pyytäkää hänen luovuttamaan teille vielä kaksitoista miestä, tuokaa ne kanssanne S:t Martinin tielle, jossa varmasti saavutatte minut juutalaisen kanssa. Ellen erehdy, on ukko Blanchard'in töllissä piakkoin kiivasta ottelua. Siellä päätämme leikkimme, sen vakuutan, sillä tuolla röyhkeällä Tulipunaisella neilikalla on ollut tarpeeksi rohkeutta — tai typeryyttä, en tiedä kumpaa — pysyä alkuperäisissä suunnitelmissaan. Hän on mennyt tapaamaan de Tournayta, S:t Justia ja muita kavaltajia, mitä en luullut hänen kuitenkaan tällä hetkellä tekevän. Kun saavutamme heidät, on joukko huimapäitä miehiä meitä siellä vastassa. Otaksuttavasti muutamat miehemme tehdään taisteluun kykenemättömiksi. Rojalistit ovat taitavia miekkailijoita, ja englantilainen on hiton ovela ja näyttää voimakkaalta. Kuitenkin on meitä ainakin viisi yhtä vastaan. Voitte tulla aivan perässämme miestenne kanssa pitkin S:t Martinin tietä ja Miquelonin läpi. Englantilainen on edellämme eikä luultavasti katsele taakseen.»

Jaellessaan lyhyitä määräyksiään lopetti hän pukeutumisensa. Papin puku riisuttiin ja taas hänellä oli tavalliset tummat ruumiinmukaiset vaatteet päällään. Viimeiseksi hän otti hattunsa.

»Saanpa mielenkiintoisen vangin, jonka annan teille», lausui hän nauraa hohottaen ja tarttuen tavattoman tuttavallisesti Desgas'n käsivarteen vei hänet ovelle. »Desgas ystäväni, emmehän heti surmaa häntä? Ukko Blanchard'in tölli on — ellen erehdy — yksinäisellä paikalla rannikolla, ja miehemme haluavat leikkiä hurjasti haavoitetun ketun kanssa. Ystäväni Desgas, valitkaa sopivia miehiä — — sellaisia, jotka nauttivat leikistä — vai mitä? Meidän pitää saada nähdä Tulipunainen neilikka hiukan hävinneenä — eikö niin? — peräytyneenä ja vapisevana — vai mitä? — — ennenkuin lopullisesti — —» — hän teki ilmeikkään liikkeen nauraen ilkeästi, mikä Margueritea hirveästi kauhistutti.

»Kansalainen Desgas, valitkaa sopivia miehiä», sanoi hän taaskin viedessään kirjurinsa huoneesta.

XXVII LUKU

Jäljillä.

Hetkeäkään Marguerite Blakeney ei epäröinyt. Viimeisetkin äänet Chat Gris'n läheisyydessä olivat häipyneet yön hiljaisuuteen. Hän oli kuullut Desgas'n jakelevan määräyksiä miehilleen ja sitten poistuvan linnoitukseen päin saadakseen sieltä kaksitoistamiehisen apujoukon. Arveltiin ettei kuusi miestä saanut kiinni neuvokasta englantilaista, jonka kekseliäisyys oli vaarallisempi kuin hänen urhoollisuutensa ja kestävyytensä.

Muutamia minuutteja myöhemmin kuuli hän taaskin juutalaisen käheän äänen ärjyvän konilleen, sitten pyörien räminää ja huojuvien kärryjen kolinaa epätasaisella tiellä.

Majatalossa vallitsi kuolemanhiljaisuus. Brogard ja hänen vaimonsa eivät olleet Chauvelinin pelosta osoittaneet elonmerkkiäkään. He toivoivat olevansa aivan unohduksissa ja joka tapauksessa halusivat pysyä näkymättömissä. Marguerite ei edes kuullut heidän tavallisia sadatuksiaanakaan.

Hän odotti vielä hetkisen, sitten hän laskeutui hiljaa horjuvia portaita alas, kietoi tumman takkinsa ympärilleen ja pujahti huoneesta.

Yö oli sangen pimeä, mutta ei kumminkaan niin pimeä, ettei häntä voinut nähdä. Hän kuunteli tarkkaan edellä vierivien rattaiden räminää ja kulki tien varjoisaa reunaa, jotteivät Desgas'n miehet saapuessaan huomaisi häntä eivätkä myöskään vartijat, joiden hän arveli olevan vahtivuorossaan.

Siten hänen väsyttävän matkansa viimeinen vaikeus alkoi: jalkaisin, yksin, keskellä yötä. Lähes yhdeksän mailia Miqueloniin ja sitten edelleen ukko Blanchard'in töllille; olipa turmiopaikka missä tahansa, vaikkapa vaivalloisten teidenkin päässä: siitä hän ei välittänyt.

Juutalaisen koni ei kulkenut nopeasti, ja vaikka Marguerite oli henkisesti väsynyt ja hermot jännittyneet, tiesi hän voivansa kulkea yhtä nopeasti kuin sekin mäkisellä tiellä, jossa nääntyvän eläinraukan täytyi antaa usein pitkät ajat levätä. Tie oli jonkun matkaa merestä, sen molemmin puolin kasvoi pensaita ja vaivaispuita, joissa oli vähän kuihtuneita lehtiä siellä täällä. Niiden etelään kääntyneet oksat näyttivät pimeässä aavemaisilta, kankeilta hiussuortuvilta, joita tuuli alituiseen heilutteli.

Onneksi kuu ei halunnut kurkistaa pilvien lomitse, ja Marguerite kulkien pensaiden varjossa tienvierustaa ei voinut ollenkaan nähdä eteensä. Kaikki oli niin hiljaista, vain kaukaa, hyvin kaukaa kuului etäällä olevan meren aaltoileminen niinkuin pitkä, hiljainen vaikeroiminen.

Ilmassa tuntui voimakasta merentuoksua. Oltuaan kauan toimeettomana pahanhajuisessa ja likaisessa ravintolassa olisi Marguerite nauttinut syysyön suloisesta raittiudesta ja kaukaisten laineiden surunvoittoisesta kohinasta; hän olisi iloinnut yksinäisen paikan rauhallisessa hiljaisuudessa, jota ainoastaan silloin tällöin kirkuvan lokin valittava ääni ja rattaiden räminä etäämpää tieltä häiritsi; olisi nauttinut viileästä ilmasta ja luonnon rauhallisesta äärettömyydestä autiolla rannikolla; mutta hirveät aavistukset särkivät hänen sydäntään, sillä hän ikävöi hyvin rakkaaksi käyneen henkilön luo.

Hän ei voinut kulkea kompastumatta nurmettuneella tienvierustalla; oli epävarmaa kulkea keskellä tietä ja vaikea pysyä perässäkin savisella, viertävällä reunalla. Hänen mielestään oli paras pysytellä etäämpänä ajajista. Oli niin hiljaisia, että saattoi hyvin suunnata kulkunsa rattaiden räminän mukaan.

Kuolon hiljaisuus vallitsi. Taakse jäivät jo Calais'n himmeät valot, ja tien varrella ei näkynyt merkkiäkään ihmisasutuksesta, ei edes kalastajan tahi metsänhakkaajan majaakaan. Kaukana oikealla oli jyrkkä kallionreunama, sen alla kivinen rannikko, josta vasten alituinen nousuvesi kohisi. Ja edellä rämisivät rattaat, joilla armoton vihollinen läheni voittoa.

Marguerite olisi halunnut tietää millä rannikon kohdalla sir Percy sillä hetkellä oli. Ei varmaankaan hyvin kaukana, sillä hän oli lähtenyt vain neljännestuntia ennen Chauveliniä. Tiesiköhän Percy, että Ranskan viileän rannikon kolkassa urkkijat vaanivat innokkaasti pitkää miestä saadakseen seurata hänen jälkiään sinne, missä epäluulottomat ystävät häntä odottivat ja saadakseen siellä vihdoinkin saartaa heidät kaikki.

Chauvelin tärysten ja hytkytellen edellä juutalaisen rattailla hautoi mielessään suloisia toiveita. Hän hieroi käsiään tyytyväisesti ajatellessaan levittämänsä verkkoa, josta kaikkialla läsnäoleva ja uskalias englantilainen ei edes voinut toivoakaan pujahtavansa pakoon. Ajan vierieessä edelleen ja juutalaisen hitaasti ja varmasti ajaessa pimeällä tiellä toivoi hän yhä enemmän salaperäisen Tulipunaisen neilikan kiihoittavan metsästyksen vihdoinkin lähenevän suuremmoista loppuaan.

Uskaliaan suunnittelijan vangitseminen oli muodostuva Chauvelinin kunniaseppeleen kauneimmaksi lehdeksi. Vangittuna juuri sillä hetkellä, jolloin hän auttoi ja yllytti pettureita Ranskan tasavaltaa vastaan, ei englantilainen voinut vaatia apua kotimaastaankaan. Kaikissa tapauksissa

Chauvelin oli varmaankin huolehtinut siitä, että kaikki puolustushankkeet tapahtuivat liian myöhään.

Hetkeäkään Chauvelin ei tuntenut omantunnon soimausta siitä hirveästä tilasta, johon hän oli saattanut onnettoman, tietämättään miehensä pettäneen naisen. Itse asiassa Chauvelin oli lakannut Margueritea ajattelemasta. Hän oli ollut vain tarpeellinen väline, siinä kaikki.

Juutalaisen laiha koni juosta hölkytteli hyvin laiskasti ja ajajan täytyi antaa sen tuon tuostakin levätä.

»Onko vielä pitkältä Miqueloniin?» kysyi Chauvelin toistamiseen.

»Tiedän ylhäisyytenne, ei hyvin pitkältä», kuului juutalaisen rauhallinen vastaus.

»Emme ole vielä saavuttaneet ystäväämme avutonna tiepuolella», huomautti Chauvelin ivallisesti.

»Kärsivällisyyttä, teidän ylhäisyytenne», vastasi Mooseksen jälkeläinen, »he kulkevat edellämme. Rattaiden jäljet näkyvät tiellä, rattaiden, joilla petturi, tuo amalekilaisten jälkeläinen ajaa.»

»Oletteko varma tiestä?»

»Yhtä varma kuin teidän ylhäisyytenne taskussa kilisevästä kymmenestä kultarahasta, jotka luulen piakkoin omistavani.»

»Niin pian kuin olen kätellyt ystävääni, pitkää muukalaista, ovat ne tietystikin omanne.»

»Kuulkaa, mitäs se on?» kysyi juutalainen äkkiä.

Keskellä täydellistä hiljaisuutta saattoi selvästi eroittaa hevoskavioiden kopsetta savisella tiellä.

»Sotilaita», lisäsi hän kuiskaten kauhistuneena.

»Pysäyttäkää hetkeksi, haluan kuunnella», pyysi Chauvelin,

Marguerite oli myöskin kuullut laukkaavien kavioiden kopseen lähestyvän rattaita ja häntä itseään. Jonkun aikaa oli hän ollut varuillaankin, sillä arveli Desgas'n miehineen saavan heidät kiinni, mutta kopse kuuluikin vastakkaiselta puolelta, luultavasti Miquelonista. Pimeys suojeli häntä. Hän oli kuullut rattaiden pysähtyvän, ja hyvin varovasti ja hiljaa astellen pehmeällä tiellä hiipi hän lähemmäksi.

Sydän löi hurjasti, koko hänen olentonsa vapisi. Hän oli jo arvannut, millaisia uutisia ratsastajat toivat. »Kaikkia vieraita teillä ja rannikolla täytyy vakoilla, varsinkin pitkiä, joiden kumara ryhti peittelee heidän oikean pituutensa; heti kun sellainen on nähty, on yhden ratsastajan palattava siitä ilmoittamaan», sellaiset olivat Chauvelinin määräykset olleet. Oliko pitkä muukalainen ollut näkyvissä ja oliko ratsastaja lähettiläs, joka toi tärkeitä tietoja siitä, että ahdistetun jäniksen pää oli vihdoinkin tarttunut ansaan?

Huomattuaan rattaiden pysähtyneen onnistui Margueriten pujahtaa sitä lähemmäksi pimeässä, hän hiipi aivan lähelle voidakseen kuulla mitä lähettiläällä oli sanomista.

Hän kuuli huudettavan:

»Liberté, Fraternité, Egalité» ja Chauvelinin hätäisen kysymyksen:

»Mitä uutta?»

Kaksi ratsumiestä oli pysähtynyt rattaiden viereen. Marguerite näki sivulta heidän hahmonsa kuvastuvan öistä taivasta vasten. Hän kuuli heidän äänensä ja hevosten korskumisen sekä takaa, vähän matkan päästä miesjoukon säännöllisen tahdikasta astuntaa: Desgas sotilaineen.

Seurasi pitkä väliaika, jonka kuluessa Chauvelin tiedusteli miehiltä asioita, sillä kysymyksiä ja vastauksia alkoi sadella tuhka tiheään.

»Oletteko muukalaista nähneet?» kysyi Chauvelin innoissaan.

»Kansalainen, emme ole nähneet pitkää muukalaista; tulimme kallion rinnettä ylös.»

»Noin puoli mailia Miquelonin tuolla puolen saavuimme pahanpäiväiselle puuhökkelille, joka näytti majalta, jossa kalastajat pitävät verkkojaan ja muita kalastustarpeitaan. Ensi näkemällä luulimme sitä autioksi, ja jopa arvelimme, ettei siinä ollut miltään epäiltävää, ennen kuin huomasimme savua seinäaukosta kohoavan. Hyppäsin satulasta ja hiivin lähemmäksi. Silloin se oli autio, mutta takassa paloi valkea, ja lattialla oli pari tuolia. Neuvottelin toverieni kanssa ja päätimme, että heidän oli paras lymytä hevosineen johonkin suojapaikkaan ja minun jäädä väijyksiin, minkä teinkin.»

»Ja näittekö mitään?»

»Kansalainen, noin puoli tuntia jälkeenpäin kuulin ääniä, kaksi miestä asteli kallion rinnettä kohden; arvelin heidän tulleen Lillestä päin. Toinen oli nuori, toinen vanha. He juttelivat keskenään kuiskaamalla, enkä voinut kuulla heidän puheitaan.»

Toinen nuori, toinen vanhus. Margeuriten huolestunut sydän oli melkein pysähtyä lyömästä, kun hän kuunteli heidän puhettaan. Armandko nuori

mies oli? — hänen veljensäkö? — ja de Tournayko vanhus? — käytettiinkö näitä kahta pakolaista heidän tietämättään syötteinä jalon ja pelottoman vapauttajan ansaan saamiseksi?

»Molemmat miehet menivät heti majaan», jatkoi sotilas. Marguerite hermot jännittyneinä luuli kuulevansa Chauvelinin voitonriemuisen naurunhohotuksen. »Ja minä hiivin lähemmä. Maja oli sangen puutteellisesti rakennettu ja salavihkaa kuulin hiukan heidän keskusteluaankin.»

»Niinkö? — Joutuin! — Mitä kuulitte?»

»Vanha mies kysyi nuorelta, oliko hän varma pakasta. 'Olenhan toki', vastasi hän, 'varmasti oikea paikka', ja takan valossa hän näytti toverilleen mukanaan olevaa paperia. 'Tässä on suunnitelma', lisäsi hän, 'jonka hän antoi minulle ennen Lontooseen lähtöään. Meidän pitää tarkoin seurata sitä, kunnes häneltä saapuu vastakkaisia määräyksiä, joita en ole vielä saanut. Tässä tie, jota kuljemme, huomatkaa — — tässä tienhaara — — tässä kuljimme S:t Martinin tien poikki — — ja tässä polku, joka johti meidät kallionreunamalle. Varmaankin liikkeen synnyttivät hiukan ääntä, sillä nuori mies tuli majan ovelle ja kurkisteli huolissaan ympärilleen. Kun hän palasi toverinsa luo, kuiskuttelivat he niin hiljaisella äänellä, etten sen enempää kuullut heidän puhettaan.»

»Niinkö? — entä?» tiedusteli Chauvelin kärsimättömänä.

»Meitä oli kaikkiaan kuusi miestä rannikon sitä puolta vartioimassa, joten neuvoteltuamme huomasimme parhaaksi jakaantua. Neljän oli jäätävä pitämään majaa silmällä, ja minun tovereineni heti ratsastettava ilmoittamaan mitä olimme nähneet.»

»Ettekö ollenkaan nähneet pitkää muukalaista?»

»Emme, kansalainen.»

»Mitä toverinne tekevät, jos he hänet huomaavat?»

»Eivät jätä häntä hetkeksikään näkyvistään, ja, jos häntä haluttaa paeta tai vene ilmentyy näkyviin, saartavat hänet sekä tarpeen vaatiessa ampuvat. Sen kuultuaan muut vartijat rientävät paikalle. Missään tapauksessa eivät he päästä muukalaista käsistään.»

»Kaiketi! mutta muukalaisen haavoittaminen ei ole mieleeni — ei aivan vielä», mutisi Chauvelin julmistuneena, »kas niin, olette menetelleet parhaanne mukaan. Sallikoon kohtalo minun saapua ajoissa — —»

»Tapasimme juuri äsken pari miestä, jotka ovat vartioineet tätä tietä monta tuntia.»

»Niinkö?»

»Hekään eivät ole nähneet muukalaista.»

»Kuitenkin hän on edellämme, rattain tai muutoin — — Kas niin! Silmänräpäystäkään emme saa tuhlata! Kuinka kaukana maja on?»

»Kansalainen, noin kuuden mailin päässä.»

»Löydättekö sinne vieläkin? — nyt heti? — epäröimättä?»

»Kansalainen, sitä en ollenkaan epäile.»

»Kallioille johtavan polunkin? — Vaikka pimeässäkin?»

»Kansalainen, yö ei ole pimeä, ja luulen löytäväni tien», vastasi sotilas varmasti.

»Seuratkaa sitten mukana. Käskekää toverinne viedä teidän molempien hevoset takaisin Calais'hen. Ette tarvitse niitä. Pysytelkää rattaiden vieressä ja neuvokaa juutalaista ajamaan suoraan eteenpäin; pysäyttäkää hänet vajaan mailin päässä polusta, pitäkää silmällä, että hän ajaa suorinta tietä.»

Chauvelinin puhuessa Desgas läheni miehineen aika vauhtia, ja Marguerite saattoi kuulla heidän askeleensa noin sadan yardin päässä takanaan. Hänen mielestään siinä seisominen ei ollut turvallista, olipa se vielä tarpeetontakin, sillä olihan hän jo kuullut kylliksi. Äkkiä hän näytti menettäneen kaikki sielunkykynsä, jopa kärsimistaitonsakin: sydän, hermot ja ajatus juoksu olivat herpaantuneet alituisesta levottomuudesta, jonka huippuna hirveä epätoivo oli.

Ei ole enää vähintäkään toivoa. Kuuden mailin päässä pakolaiset odottelevat urhoollista pelastajaansa, joka kulkee samaa yksinäistä tietä ja piakkoin saavuttaa heidät. Silloin jännitetty ansa laukeaa, kaksikymmentäneljä miestä saartaa muutamat pakolaiset ja heidän uskaliaan johtajansa oman päällikkönsä avulla, jonka viha on yhtä kauhistuttava kuin hänen neuvokkuutensakin. Heidät vangitaan kaikki. Chauvelinin lupauksen mukaan Armand vapautetaan, mutta hänen miehensä Percy, joita Marguerite on alkanut rakastaa ja ihailla yhä enemmän, joutuu tunnottoman vihollisen käsiin, joka ei sääli urhoollista sydäntä, ei ihaile jalon sielun rohkeutta eikä osoita, muuta kuin vihaa kekseliäälle vastustajalleen, alituiselle eksyttäjälleen.

Hän kuuli sotilaan jakelevan lyhyitä ohjeitaan juutalaiselle. Marguerite vetäytyi nopeasti tien viereen ja piilottaui matalain pensasten taa Desgas'n saapuessa miehineen.

Kaikki he järjestäytyivät rattaiden taakse ja lähtivät hitaasti kulkemaan pimeää tietä pitkin. Marguerite odotteli heidän poistuvan korvan kuuleman päähän. Silloin hänkin yhä pimenevässä yössä hiipi hiljaisesti eteenpäin.

XXVIII LUKU

Ukko Blanchard'in tölli.

Niinkuin unessa Marguerite seurasi tapahtumain kulkua. Verkko kiertyi vain yhä tiukemmin hänen rakastettunsa ympärille, jonka elämä oli käynyt hänelle kaikkea muuta rakkaammaksi. Hänen ainoa toivonsa oli saada tavata miehensä kertoaksensa hänelle kaikki hänen tähtensä kokemat kärsimyksensä, kaikki pahat tekonsa ja kuinka vähän hän oli ymmärtänyt häntä. Hän oli luopunut kaikista Percyn pelastamistoiveista ja näki hänet vain joka puolelta piiritettynä. Epätoivoissaan hän katseli ympäröivään pimeyteen ja mietti, mistäpäin Percy riensi kuolinansa, jonka kovasydäminen vihollinen oli hänelle virittänyt.

Aaltojen kaukainen pauhu sai hänet värisemään; pöllön surullinen ajoittainen huuhkaminen ja lokin kirkuna kauhistuttivat häntä sanomattomasti. Hän ajatteli saaliinhimoisia petoja — ihmishaahmossa — jotka vihansa tyydyttämiseksi väijyen odottelivat saalistaan kuin nälkäiset sudet raadellakseen sen armottomasti. Marguerite ei pelännyt pimeyitiä vaan edellensä kulkevaa miestä, joka istui kärrirämän pohjalla hautoen kostotuumiaan, jotka olisivat saaneet helvetin paholaisetkin mielihyvystä nauraa hohottamaan.

Hänen jalkansa heltyivät; polvet vapisivat väsymyksestä. Päiväkausia oli kulunut tuskastuttavassa kiihoituksessa; kolmeen yöhön ei hän ollut levännyt kunnolleen; päälle päätteeksi oli hän kulkenut niljakalla tiellä melkein kaksi tuntia, mutta kuitenkin ei hän hetkeksikään horjahtanut päätöksistään. Saahan hän nähdä miehensä, saa kertoa hänelle kaiken, jos Percy vain on valmis anteeksiantamaan rikoksen, jonka Marguerite on tietämättään tehnyt, ja saapa hän vielä onnellisesti kuollakin miehensä kanssa.

Varmaankin hän käveli aivan huumaantuneena ja vaistomaisesti vihollisen jälkiä seuraten, kun hänen herkkä korvansa, joka eroitti vähäisimmätkin äänet, äkkiä kuuli kärryjen ja sotamiesten pysähtyvän. Ne olivat saavuttaneet matkansa määrän. Luultavasti jossakin oikealla oli kallioille ja tölliin johtava polku.

Huolimatta vaarasta hiipi hän lähelle Chauveliniä, jota pieni joukkue ympäröi. Hän oli laskeutunut rattailta ja jakeli miehilleen käskyjä. Ne Marguerite tahtoi kuulla: täytyihän hänen saada korviinsa Percyn vihollisen jokikinen saartosuunnitelmia koskeva sana voidakseen hyödyttää miestänsä.

Pysähdyspaikka oli noin kahdeksansataa metriä rannasta, sillä meren kuuhu kuului jo hyvin kaukaiselta ja vienolta. Sotamiesten seuraamina Chauvelin ja Desgas olivat kääntyneet oikealle, luultavasti jyrkän teille johtavalle polulle. Juutalainen oli jäänyt tielle hevosineen ja rattaineen.

Äärettömän varovasti ryömien polvillaan ja käsillään kääntyi Margueritekin oikealle. Sitä tehdessään täytyi hänen kyyristellen hiipiä matalien pistävien pensasten läpi päästäkseen eteenpäin mahdollisimman hiljaa. Okaiset oksat repivät käsiä ja kasvoja, sillä hänen piti vain tarkata edelläkulkijoita pysyen itse hiljaa ja hiiskahtamatta. Onneksi — niinkuin tavallisesti niillä seuduin Ranskaa — polkua reunusti piikkinen pensasaita, jonka toisella puolella oli kuiva, karheaa ruohoa kasvava oja.

Siinä Marguerite sai suojaa. Häntä ei voinut ollenkaan nähdä, hän koetti kuitenkin pysytellä kolmen yardin päässä Chauvelinistä, joka jakeli ohjeita miehilleen.

»Seis», sanoi hän käskevällä äänellään kuiskaten, »missä ukko Blanchard'in tölli on?»

»Noin kahdeksansataa metriä täältä polun varrelta», vastasi sotilas, joka oli viimeksi ottanut opastuksen huolekseen, »ja puolitiessä kallioille.»

»Hyvä on. Opastakaa meitä edelleen. Ennenkuin laskeudumme kallioita alas, on teidän hiivittävä töllille mahdollisimman hiljaa ja otettava selvä, ovatko pakolaiset siellä. Ymmärrättekö?»

»Kansalainen, ymmärrän.»

»Siis te kaikki, painakaa mieleenne sanani hyvin tarkoin», jatkoi Chauvelin pontevasti puhutellen sotilaitaan kaikkia yhtäaikaan, »sillä mahdollisesti ei meillä tämän jälkeen ole tilaisuutta puhua toistemme kanssa sanaakaan, joten teidän on muistettava jok'ikinen lausumani tavu, aivankuin henkenne riippuisi muististanne. Ehkäpä niin käykin», lisäsi hän kuivasti.

»Kansalainen, muistamme», sanoi Desgas, »ja tasavallan sotilas ei unohda koskaan saamiensa käskyjä.»

»Joka hiipii töllille, hänen on kurkistettava sisään. Jos englantilainen on siellä kavaltaajien seurassa, mies, joka on tavallista pitempi tahi joka käy köyryssä peitelläkseen kokoaan, viheltäkää pikaisesti ja vihlovasti merkiksi tovereilleen. Ja te kaikki», lisäsi hän taaskin puhuen sotilailleen kaikille yhtäaikaan, »sitten ympäröikää tölli kiiruusti ja hyökätäkää sisään, ja kukin ottakoon yhden miehen kiinni, ennenkuin he ehtivät aseisiin käsiksi. Jos he

vastustavat, ampukaa heitä sääriin tahi käsivarsiin, mutta pitkää miestä ei saa millään ehdolla surmata. Ymmärrätekö?»

»Kansalainen, ymmärrämme.»

»Tavallista pitempi mies on luultavastikin tavallista voimakkaampi: teitä täytyy olla ainakin neljä tai viisi voittaaksenne hänet.»

Seurasi hetken vaitiolo, sitten Chauvelin jatkoi:

»Jos rojalistikavaltajat ovat vielä yksin, mikä on hyvin mahdollista, silloin varoittakaa väijyksissä olevia tovereitanne ja hiipikää kaikki piiloon kallioiden taa tahi tölliä ympäröivien vierinkivien suojaan ja odotelkaa hiiskahtamatta pitkän englantilaisen tuloon saakka. Mutta painakaa mieleenne, että teidän on oltava hiljaa kuin sudet öisillä retkillään lammasmaa vaaniessaan. En toivoisi rojalistien olevan varuillaan — pyssyn laukaus, kirkaisu tai huudahdus heidän huuliltaan on varmaankin pitkälle miehelle riittävä varoitus pysytellä poissa kallioilta ja tölliltä, ja», lisäsi hän pontevasti, »teidän velvollisuutenne on vangita pitkä mies tänä yönä.»

»Kansalainen, ehdottomasti tottelemme teitä.»

»Siis eteenpäin mahdollisimman äänettöminä, minä seuraan teitä.»

»Entäs juutalainen?» kysyi Desgas sotilaiden yksitellen alkaessa hiipiä edelleen hiljaa kuin varjot kapealla epätasaisella, tiellä.

»Niinpä tosiaankin! Olin unohtaa juutalaisen», sanoi Chauvelin, ja kääntyen juutalaiseen päin huusi hän tätä kärkevästi.

»Hoi, siellä — — Aaron, Mooses, Aabraham tai mikä kirottu nimenne liekin!» sanoi hän vanhalle miehelle, joka seisoi äänettömänä vanhan

koninsa vieressä ja niin kaukana sotilaista kuin mahdollista.

»Benjamin Rosenbaum, jos se teidän ylhäisyyttänne miellyttää», vastasi hän nöyrästi.

»Äänenne kuuleminen ei minua miellytä, mutta minua miellyttää teille erikoismääräysten antaminen, joiden noudattamisen varmaankin huomaatte viisaaksi teoksi.»

»Jos teidän ylhäisyyttänne miellyttää — —»

»Hillitkää kirottu kielenne. Teidän on jäätävä tähän hevosinenne ja rattainenne, kunnes palaamme. Millään ehdolla ette saa hiiskahtaakaan tai hengittää kovemmin kuin on välttämätöntä; ettekä saa mistään syystä lähteä tästä, ennenkuin käsken. Ymmärrättekö?»

»Mutta teidän ylhäisyytenne —» vastasi juutalainen surkeasti.

»Tässä 'mutta' ei tule kysymykseen eikä muutkaan vastaväitteet», sanoi Chauvelin äänellä, joka sai aran miehen vapisemaan kiireestä kantapähän. »Ellen palattuani tapaa teitä tässä, vakuutan totisesti löytäväni teidät mihin ikinä piilottautunettekin, ja hirveä rangaistus varmasti kohtaa teitä ennemmin tai myöhemmin. Kuuletteko?»

»Mutta teidän ylhäisyytenne — —»

»Sanoin, kuuletteko?»

Kaikki sotilaat olivat hiipineet tiehensä. Vain kolme miestä seisoi pimeässä yksinäisellä tiellä ja Marguerite pensaikon takana tarkaten Chauvelinin määräyksiä, niinkuin olisi kuullut oman kuolintuomionsa lausuttavan.

»Kuulen, teidän ylhäisyytenne», vastasi juutalainen taaskin yrittäen lähestyä Chauveliniä, »ja vannon Aabrahamin, Iisakin ja Jaakobin nimessä tottelevani teidän ylhäisyyttänne enkä liikahda tästä, ennenkuin teidän ylhäisyytenne suvaitsee antaa kasvojensa valon paistaa nöyrän palvelijansa päälle; mutta, teidän ylhäisyytenne, muistattehan minun olevan köyhän miehen; hermoni eivät ole yhtä vankat kuin nuoren sotilaan. Mitähän, jos ryöväreitä sattuisi vaanimaan tällä yksinäisellä tiellä näin öiseen aikaan! Saattaisin kirkaista tai juosta peloissani pakoon! Ja täytyykö henkeni joutua lunnaiksi, hirveä rangaistusko kohtaa vanhaa pääparkaani sentähden, etten sille voi mitään?»

Juutalainen näytti sangen viheliäiseltä, ja koko hänen ruumiinsa vapisi. Miestä ei voinut tietystikään jättää yksikseen autiolle tielle. Juutalainen puhui totta, saattoihan hän aivan tahtomattaan pelkästä kauhusta päästää huudahduksen, jonka keinokas Tulipunainen neilikka voi vielä käsittää varoitukseksi.

Chauvelin mietti hetkisen,

»Mitä arvelette, etteköhän voisi jättää hevostanne ja rattaitanne vartioimatta?» kysyi hän karheasti.

»Kansalainen, luullakseni», ehätti Desgas sanomaan, »ne ovat varmemmassa tallessa ilman tuota likaista, viekasta juutalaista kuin hänen huostassaan. Epäilemättä hänen päätä halkova huutonsa olisi vain varoitusmerkki.»

»Mutta mitä tehdä tuolle elukalle?»

»Kansalainen, haluaisitteko lähettää hänet takaisin Calais'hen?»

»En, sillä tarvitsemme hänet piakkoin haavoittuneita kuljettamaan», sanoi Chauvelin inhoittavan merkitsevästi.

Hetkeen ei puhuttu sanaakaan — Desgas odotteli päällikkönsä päätöstä vanhan juutalaisen hevoskoninsa vieressä uikuttaessa.

»Niin, liikkaava pelkuri ja vanha laiskuri», sanoi Chauvelin viimeinkin, »teidän olisi paras kompuroida perässämme. Kas tässä, Desgas, sitokaa tämä nenäliina tiukkaan miehen suulle.»

Chauvelin ojensi liinan Desgas'lle, joka alkoi juhlallisesti kääriä sitä juutalaisen suulle. Alistuen antautui Benjamin Rosenbaum sidottavaksi; nähtävästi hän piti tätä epämukavuutta parempana kuin yksin jäämistä S:t Martinin tielle. Siten kaikki kolme miestä lähtivät kulkemaan.

»Nopeaan!» sanoi Chauvelin kärsimättömästi, »olemme jo tuhlanneet paljon kallista aikaa.»

Ja hetken kuluttua Chauvelinin ja Desgas'n varmoja askeleita ei enää kuulunut polulta eikä vanhan juutalaisen hoipertelevaa astuntaakaan.

Marguerite oli kuullut jokikisen Chauvelinin käskyn. Hänen hermonsä olivat jännittyneet saadakseen ensiksikin täyden selvän tilanteesta, sitten vedotakseen siihen nerokkuuteen, jota oli usein sanottu Europan terävimmäksi ja jota yksin sillä hetkellä tarvittiin.

Tilanne oli tosiaankin toivoton; pieni joukkue miehiä, jotka hiljalleen ja epäilemättä odottelivat vapauttajansa saapumista, joka ei myöskään tiennyt viritetystä ansasta. Tuntui niin hirvittävältä, että muutamia avuttomia miehiä piiritetiin kuin verkolla keskellä yötä yksinäisellä rannikolla syystä, että heitä oli petkutettu ja etteivät he osanneet epäillä; niihin kuuluivat myöskin hänen ihailema miehensä ja veli, jota hän rakasti. Epätietoisena

hän halusi tietää, keitä muut uhrit olivat, jotka tyynesti odottelivat Tulipunaista neilikkaa kuoleman väijyessä jokaisella kallionkielekkeellä.

Muutamaan hetkeen hän ei voinut muuta kuin seurata Chauveliniä ja sotilaita. Hän pelkäsi poikkeavansa tieltä, muutoin hän olisi kiiruhtanut eteenpäin löytääkseen puuhökkelin ja ehkäpä olisi ehtinytkin varoittamaan pakolaisia ja heidän urhoollista vapauttajaansa.

Vielä hänen mieleensä välähti korvia vihlova kirkkaisukin, jota Chauvelin tuntui pelkäävän mahdolliseksi Tulipunaisen neilikan ja hänen ystäviensä varoitukseksi — toivoen kiihkeästi heidän kuulevan sen ja pakenevan ajoissa; ennenkuin oli myöhäistä. Mutta hän ei tiennyt, kuinka kaukana kalliojyrkänne oli; ei tiennyt saattoivatko tuomitut miehet kuulla hänen huutoansa. Yritys voi sattua ennen aikojaan eikä toista tilaisuutta enää tarjoutune. Varmaan hänenkin suunsa tukitaan niinkuin juutalaisen, ja hän, avuton vanki, joutuu vielä Chauvelinin miesten käsiin.

Kuin aave Marguerite riensi hiiskumatta pensasten takana, kengät hän oli riisunut jalastaan, ja sukatkin olivat jo risoiksi repeytyneet. Hän ei tuntenut jalkojensa pakotusta eikä väsymystä. Voittamaton tahto vaati häntä miehensä luo vaikkapa kohtaloa ja viekasta vihollista vastustaen. Se kuoletti hänen ruumiilliset kipunsakin ja vahvisti aistien toiminnan kaksinverroin.

Hän ei kuullut muuta kuin Percyn vihollisten tahdikasta käyntiä edellään, ei nähnyt muuta kuin — sielunsa silmien edessä — puuhökkelin ja hänet, miehensä, silmät ummessa astelevan onnettomuuttaan kohden.

Äkkiä tarkat vaistot saivat hänet pysäyttämään hurjan kiiruhtamisensa ja lyyhistymään yhä enemmän pensasten varjoon. Kuu, joka oli ystävällisesti pysytellyt pilvimöhkäleiden taakse piiloutuneena, ilmestyi loistaen täydeltä

terältään syysöisellä taivalla ja lähetti tulvimalla kirkasta valoa yksinäiselle lumotulle seudulle.

Kahdensadan metrin päässä oli kallioreunama ja alapuolella ulottuen kauaksi vapaaseen ja onnelliseen Englantiin lainehti meri tyynesti ja rauhallisesti. Margueriten katse pysähtyi hetkeksi hopeanhoitoiseen mereen, ja siinä sitä katsellessa hänen sydämensä, joka oli ollut muutamia tunteja aivan tunnoton, alkoi pehmetä ja laajeta, ja kyyneleet täyttivät hänen silmänsä: vajaan kolmen mailin päässä siro pursi valkoisin purjein oli odottamassa.

Marguerite paremmin arvasi kuin huomasi sen. Pursi oli *Untola*, Percyn lemmikki; vanha Briggs, taitava laivuri ja brittiläinen miehistö valmiina aluksessa. Sen valkoiset purjeet hohtaen kuuvalossa näyttivät tuovan Margueritelle ilon ja toivon sanomia, joiden hän ei luullut koskaan toteutuvan. Pursi odotteli siellä, merellä, odotteli isäntäänsä, niinkuin kaunis valkea lintu lentoon lehahtamassa. Percy ei koskaan saavuta sitä, ei koskaan saa nähdä sen puhdasta kantta eikä katsella enää Englannin, vapauden ja toivon maan, valkoisia liitukallioita.

Purren näkeminen sai väsyneen naisparan luonnottoman epätoivoiseksi. Vähän matkaa hänestä oli jyrkänne ja alapuolella muutaman askeleen päässä tölli, jossa hänen miestään kuolema oli kohtaava. Mutta kuu valaisi kirkkaasti: hänhän näki tien hyvin, saattoi myöskin nähdä töllin etäämpänä häämöittävän, hän halusi juosta sinne varoittaakseen ja kehoittaakseen heitä ainakin valmistautumaan henkensä edestä taisteluun, jottei heitä saataisi kiinni kuin rottia reiältään.

Ruohoisessa ojassa pensasten varjossa hoiperteli hän eteenpäin. Marguerite oli varmaankin juossut kovasti ja sivuuttanut Chauvelinin ja Desgas', sillä pian hän tuli jyrkänneelle kuullen heidän askeleensa takanaan.

Mutta kuuvalo lankesi suoraan häneen, ja muutamien yardien päässä Margueriten varjo kuvastui selvästi meren hopeista taustaa vasten.

Mutta sitä kesti vain hetkisen; heti hän taas lyyhistäytyi kuin kuoreensa vetäytyvä eläin. Hän kurkisteli alas särmä:siltä kallioilta — laskeutuminen näytti helpolta, sillä ne eivät olleet äkkijyrkät, ja isot vierinkivet tarjosivat runsaasti jalansijaa. Siinä katsellessaan huomasi hän äkkiä vähän matkan päässä vasemmalla kalliorinteen keskivälillä puuhökelin, jonka seinänraoista himmeä, punertava valo tuikutti kuin majakka valkea. Hänen sydämensä lyönti oli pysähtyä, sillä tuskansekainen suuri ilo valtasi hänet kokonaan.

Hän ei voinut silmillään mitata, miten kaukana tölly oli, vaan epäröimättä alkoi hän laskeutua kallioilta ryömien kiveltä kivellet välittämättä perässä tulevasta vihollisesta sotilaineen, jotka luultavasti väijyivät piilopaikastaan, sillä pitkää englantilaista ei vielä ollut näkynyt.

Edelleen hän painalsi unohtaen hirveän vihollisen kintereillään. Juosten, kompastuen, jalat heltyneinä, puoleksi typertyneenä, mutta yhä vain eteenpäin. — — Kun yhtäkkiä halkeama, kivi tai liukas kallio sai hänet väkisinkin lankeamaan. Taas hän ponnisteli pystyyn ja alkoi juosta uudelleen päästäkseen heitä ajoissa varoittamaan, pyytääkseen heitä pakenemaan ennen vihollisen saapumista ja käskeäkseen Percyn pysyttelemään poissa — poissa kuolinansasta poissa hirvittävästä perikadosta. Mutta hän huomasi muita askeleita, nopeampia kuin omansa, aivan kintereillään. Seuraavassa silmänräpäyksessä tuntui joku vetäisevän häntä hameesta, ja taaskin hän oli polvillaan; hänen suunsa tukittiin huudon ehkäisemiseksi.

Hurjistuneena ja melkein raivoissaan pettymyksen katkeruudesta Marguerite katseli avuttomana ympärilleen ja näki tihenevässä sumussa

olennon ylitsensä kumartuneena ja pistävät ilkeät silmät, jotka näyttivät hänen kiihoittuneesta mielestään kamalilta ja luonnottoman vihreiltä.

Marguerite oli ison kiven varjossa; Chauvelin ei voinut nähdä hänen kasvojaan, mutta hän tunnusteli niitä laihoilla valkoisilla sormillaan.

»Nainen!» kuiskasi hän, »kaikkien kalenterin pyhimysten nimessä!»

»Emme voi päästää häntä käsistämme, se on varma», kuiskasi hän itseksensä. »Miten ihmeissä — —»

Hän vaikenä äkkiä ja hetken kuluttua kuolonhiljaisuudessa nauraa hihitti hiljaa ja omituisesti, kun Marguerite taaskin kauhukseen tunsu laihoilla sormillaan kasvojaan kosketeltavan.

»Voi, Jumalani! Jumalani!» kuiskasi ääni teeskennellyn kohteliaasti, »tämähän vasta on ihastuttava yllätys», ja Marguerite tunsu voimattoman kätensä kohotetuksi Chauvelinin ivallisille huulille.

Tilanne oli tosiaankin luonnoton, jopa hirveän surullinenkin; väsynyt naisparka henkisesti murtuneena ja melkein mielipuolena pettymyksen katkeruudesta polvillaan vastaanottaen verivihollisensa turhanpäiväisiä kohteliaisuuksia.

Hän oli kadottanut järkensä; tukehtumaisillaan suusiteestä ei hänellä ollut voimaa liikahtaa eikä vähääkään äännähtää. Kiihoitus, joka oli pitänyt hänen hentoa ruumistaan koossa, näytti yhtäkkiä lakkaavan ja hyvin epätoivoinen tunne lamautti kokonaan hänen hermonsä.

Chauvelin jakeli varmaankin määräyksiään, joita Marguerite oli liian herpaantunut kuulemaan, sillä hän tunsu itsensä nostettavan maasta: side sidottiin suulle yhä tiukempaan ja voimakkailla käsivarsilla hänet kannettiin

punertavaa valoa kohden, johon hän oli katsellut kuin majakkaan viimeinen toivonvilahdus mielessään.

XXIX LUKU

Satimessa.

Marguerite ei tiennyt, kuinka kauan häntä kannettiin, paikkaa ja aikaa ei hän tajunnut, armollinen väsymys saattoi hänet muutamiksi minuuteiksi tiedottomaksi.

Selvittyään horroksestaan huomasi hän makaavansa jokseenkin mukavasti miehen takilla kallio selkänojanaan. Kuu oli taaskin kätkeytynyt pilvien taa ja synkkä pimeys vallitsi. Meri pauhasi noin kaksisataa jalkaa alapuolella. Katsellessaan ympärilleen ei hän nähnyt enää merkkiäkään punertavasta valosta.

Hän kuuli nopeita kysymyksiä ja vastauksia kuiskattavan aivan korvansa juuressa, ja siitä hän päätti, että määräpaikka oli saavutettu.

»Kansalainen, siellä on neljä miestä; he istuvat valkean edessä ja näyttävät hiljakseen odottelevan».

»Mitä kello?»

»Lähes kaksi.»

»Nousuvesikö?»

»Nousee nopeasti.»

»Pursi?»

»Nähtävästi englantilainen, kolmen kilometrin päässä. Mutta emme näe veneitä.»

»Ovatko miehet piilossa?»

»Ovat, kansalainen.»

»Eiväthän vain liene varomattomia?»

»Eivät hievahtakaan ennen pitkän englantilaisen saapumista. Sitten he piirittävät ja ottavat kiinni kaikki viisi miestä.»

»Hyvä on. Entä nainen?»

»Yhä tiedotonna luullakseni. Hän on aivan lähellä, kansalainen.»

»Entäs juutalainen?»

»Suu tukossa ja jalat yhteen sidottuina. Hän ei voi hievahtaa eikä huutaakaan.»

»Hyvä, Onko pyssynne valmiina, jos sattuisitte sitä tarvitsemaan. Lähestykää tölviä ja jättäkää minut naista vartioimaan.»

Varmaankin Desgas totteli, sillä Marguerite kuuli hänen hiipivän pois kalliota pitkin. Sitten hän tunsu lämpimien ja laihojen petolinnun kynsiä muistuttavien sormien tarttuvan käsiinsä ja pitelevän niitä kuin teräskourissa.

»Kaunis lady, ennenkuin liina irroitetaan sievältä suultanne», kuiskasi Chauvelin hänen korvaansa, »lienee oikein varoittaa teiltä hiukkasen. Mistä se kunnia, että niin viehättävä matkatoveri seuraa minua kanaalin poikki, sitä en tosiaankaan voi käsittää. Tätä mairittelevaa huomaavaisuutta turhamaisuuteni ei saata kumminkaan omaksua, enkä luule olevani väärässä otaksuessani, että ensimmäinen sana, joka kuuluu kauniilta huuliltanne sidettä irroittaessa, on varoitusmerkki viekkaalle ketulle, jonka luolalle pääseminen on minulle tuottanut hirveitä ponnistuksia.»

Hän pysäytti puheensa hetkeksi teräsmäisen kouran yhä kovemmin puristaessa Margueriten rannetta. Sitten hän jatkoi kuiskailuaan yhtä nopeasti:

»Tuossa hökkelissä, ellen taaskin erehdy, odottelevat veljenne Armand S:t Just ja kavaltaja de Tournay kahden muun teille tuntemattoman miehen kanssa salaperäisen vapauttajan saapumista — julkean Tulipunaisen neilikan, joka niin kauan on pitänyt ymmällä yleistä turvallisuuskomiteaa. Jos täältä kuuluu vähintäkään ääntä, huudahdus huuliltanne tahi pyssynlaukaus, epäilemättä samaiset pitkät sääret, jotka ovat kuljettaneet tuon tulipunaisen arvoituksen tänne, kiidättävät hänet taaskin johonkin turvapaikkaan. Tarkoitus, jota varten olen matkustanut koko tämän pitkän matkan, jää saavuttamatta. Asian toinen puoli riippuu teistä itsestänne, veljenne — Armand — on vapaa kanssanne lähtemään tänä yönä, jos haluatte Englantiin tahi johonkin muuhun suojapaikkaan.

Marguerite ei voinut ääntä päästää, sillä nenäliina, oli sidottu tiukkaan hänen suulleen. Chauvelin tarkasteltua pimeässä hänen kasvojaan hyvin läheltä. Varmaankin Margueriten käsi viittasi pyytävästi Chauvelinin puheeseen, sillä tämä jatkoi heti:

»Hyvä lady, teko, jota, pyydän teiltä Armand'in turvaamiseksi, on hyvin yksinkertainen.»

»Mitä sitten?» näytti Margueriten käsi viittaavan vastaukseksi.

»Että jätte — tähän paikkaan ääntä päästämättä kunnes annan teille luvan puhua. Voi! mutta luultavasti tottelette», lisäsi hän nauraa hihittäen kuivalla tavallaan, kun Margueriten koko olento jäykistyi uhmaten saamaansa määräystä, »sillä sanon, jos vähääkään huudahdatte, ei! jos hiukankaan hiiskahdatte tai yritätte täältä liikahtaa, apulaiseni — niitä on kolmekymmentä lähettyvillä — pidättävät S:t Justin, de Tournayn ja heidän kaksi ystäväänsä sekä ampuvat heidät — minun käskystäni — silmienne edessä.»

Marguerite kuunteli armottoman vihollisen puhetta yhä kauhistuneempana. Ruumiillisen tuskan lamauttamana oli hänellä vielä kuitenkin sielun virkeyttä jäljellä käsittääkseen hirvittävien »joko — tahi» sanojen koko kauheuden, mitkä Chauvelin oli taaskin hänelle lausunut. Nämä »joko — tahi» olivat kymmenen kertaa masentavammat ja hirvittävämmät kuin samat sanat kohtalokkaana tanssiyönä.

Tällä kertaa ne vaativat Margueriten pysyttelemään hiljaa, jotta hänen ihailema miehensä tietämättään sai astua kuolemaa kohden, tahi ne vaativat häntä mahdollisesti aivan turhaan huutamaan varoittavan sanan, joka itse asiassa saattoi olla merkinantona veljen ja kolmen epäilyksettömän miehen surmaamiseksi.

Hän ei voinut nähdä Chauveliniä, mutta tunsu tarkkojen vaaleiden silmien ilkeästi katselevan hänen onnetonta olentoaan, ja miehen kiivas kuiskutus kuului hänen korvissaan kuin viimeisen, heikon ja viivyttävän toivon kuolinkellojen soitto.

»Kaunis lady», lisäsi Chauvelin kohteliaasti, »teidän harrastuksennehan eivät saata kohdistua muihin kuin S:t Justiin, ja teidän ei tarvitse tehdä muuta kuin jäädä paikoillenne ja pysyä äänetönnä. Apulaiseni ovat saaneet

ankarat määräykset säästää häntä kaikin tavoin. Mitä salaperäinen Tulipunainen neilikka teille on? Uskokaa minua, etteivät varoituksenne voi mitenkään häntä pelastaa. Ja nyt, hyvä lady, sallikaa minun irroittaa tämä pakkoside, joka on kääritty teidän kauniille suulenne. Niinkuin huomaatte, annan teille täyden vaalivapauden.»

Ajatukset sekaisin, päätä kivistäen, hermot herpaantuneina, koko ruumista pakottaen Marguerite istui siinä pimeään häntä vaipan tavoin ympäröidessä. Siitä paikasta ei voinut nähdä merta, mutta hän kuuli kohoavan vuoksen lakkaamatonta surullista kohinaa, joka puhui pettyneistä toiveista, kadotetusta rakkaudesta, puolisosta, jonka hänen varomaton toimintansa oli pettänyt ja lähettänyt kuolemaan.

Chauvelin irroitti nenäliinan Margueriten suulta. Hän ei huutanut: sillä hetkellä hänen voimansa eivät riittäneet muuhun kuin ruumiin koossa pitämiseen ja ajatuksien toimintaan pakoittamiseen.

Voi! vain ajattelemista! ajattelemista! ajattelemista! eikä tiennyt mitä tehdä! Minuutit vierivät; miten nopeaan, sitä hän ei voinut laskea kauhistuttavassa hiljaisuudessa. Hän ei kuullut mitään, ei nähnyt mitään: ei tuntenut syysillan suloisuutta, meren suolaista tuoksua, ei enää kuullut laineiden loisketta eikä kivien kolinaa niiden vieressä rannan syvennyksiin. Tilanne tuntui yhä enemmän epätodelliselta. Oli mahdotonta että Marguerite Blakeney, Lontoon seurapiirien kuningatar, istui rannikolla keskiyöllä verivihollisen vieressä. Voi! eihän voinut olla mahdollista, että jossakin, ehkä vain muutaman jalan päässä hänestä, henkilö, jota hän oli kerran halveksinut, mutta joka tässä lumotussa unentapaisessa tilassa oli joka hetki käynyt rakkaammaksi — eihän voinut olla mahdollista, että *hän* tietämättään juuri astui onnettomuuttaan kohti, kun hän puolestaan ei tehnyt mitään onnettoman pelastamiseksi.

Miksei Marguerite huutanut niin, että olisi kaikunut yksinäisen rannikon päästä toiseen, miksei varoittanut Percyä, jotta hän olisi voinut luopua aikeistaan ja kääntynyt pois, sillä kuolema vaani häntä joka askeleella? Kerran pari hän oli kirkaista — aivan vaistomaisesti samassa muistaen kauhean epävarmuuden: veli ja kolme miestä ammutaan silmiensä edessä, itse asiassa hänen käskystään: hän heidän surmaajansa!

Voi! hänen vierellään oleva paholainen miehen haahmossa tunsi ihmis- — — naisluonteen — hyvin. Hän oli leikitellyt Margueriten tunteilla, niinkuin taitava soittaja leikitellen koskettelee soittimensa kieliä. Chauvelin oli tutkinut hänen ajatuksensa aivan tarkalleen.

Marguerite ei voinut antaa varoitusmerkkiä — sillä hän oli heikko naisparka, hän ei voinut tahallaan määrätä Armand'ia ammuttavaksi eikä silmin nähden tahtonut saada rakkaan veljensä verta päänsä päälle; Armand'han saattoi kuolla sisartaan kiroten. Ja myöskin pikku Suzannen isä! hän, vanha mies! ja muut! — voi! kaikki oli niin, niin hirveätä!

Odotusta! Odotusta! Odotusta! Kuinka kauan? Aamun ensi tunnit kiitivät eteenpäin eikä vieläkään ollut päivä. Meri jatkoi lakkaamattoman surullista kohinaansa, syystuuli huokaili leppoisasti yöilmassa; autiolla rannalla oli haudan hiljaisuus.

Äkkiä jossakin, ei varsin kaukana, iloinen ääni lauleli kovasti: »God save the King!»

XXX LUKU

Pursi.

Margueriten kirvelevä sydän oli pysähtyä. Hän aavisti, jopa hiukan kuulikin vartijain valmistautuvan taisteluun. Vaistomaisesti hän aavisti heidän miekka kädessä hiipivän vihollista vastaan hyökkäämään.

Ääni yhä vain lähestyi. Äärettömän kauas ulottuvien kallioiden keskellä ja meren pauhatessa alapuolella oli vaikea arvata, miten lähelle ja mistä ja kuinka kaukaa tuo iloinen mies saapui, joka laulaen anoi Jumalalta suojaa kuninkaalle ollessaan itse hengenhädässä. Vieno ääni paisui yhä voimakkaammaksi. Vähän väliä tukevan astujan maata polkiessa kuului pienien kivien hyppely ja niiden vierintä kallioista jyrkännettä alas rannalle.

Kuunnellessaan sitä tuntui Margueritesta kuin hänen oma henkensäkin olisi pujahtanut tiehensä, tuntui kuin äänen lähestyessä laulaja olisi tarttunut ansaan, — — —

Hän kuuli selvästi aivan lähellään Desgas'n pyssynhanan kilahduksen — — —

Ei! ei! eli! ei! Voi, Jumala taivaassa! eihän niin voi tapahtua! tulkoon Armand'in veri siinä tapauksessa hänen päälleen! painettakoon murhaajan merkki hänen omalle otsalleen! Jota hän rakasti, hänkin halveksikoon ja

inhotkoon häntä siitä, mutta Jumala! voi Jumala! pelasta hänet mistä hinnasta tahansa!

Hurjasti kirkaisten hypähti Marguerite pystyyn ja kiiti kuin nuoli kallioilla, joilla oli lyyhistellyt. Hän näki taaskin punertavan valovälähdyksen hökkelin raosta, juoksi sinne ja heittäytyi sen seinää vasten, jota alkoi takoa puristetuin nyrkein melkein mielettömän raivoisena ja huusi:

»Armand! Armand! laukaise pyssysi! johtajasi on lähellä! hän on tulossa! hänet on petetty! Armand! Armand, ammu taivaan nimessä!»

Joku tarttui Margueriteen heittäen hänet maahan. Hän makasi siinä valittaen, runneltuna, välinpitämättömänä, mutta kuitenkin hiljaa nyyhkyttäen ja huutaen:

»Percy, mieheni, Jumalan nimessä pakene! Armand! Armand! Mikset ammu?»

»Tuo nainen on saatava vaikenemaan», sihisi Chauvelin, joka tuskin saattoi pidättäytyä häntä lyömästä.

Jotakin heitettiin Margueriten kasvoille. Hän ei voinut hengittää ja pakosta hänen oli vaiettava.

Rohkea laulaja oli myöskin vaiennut. Hän oli epäilemättä kuullut Margueriten hurjan varoitushuudon uhkaavasta onnettomuudesta. Miehet olivat hypähtäneet pystyyn, heidän ei tarvinnut enää olla hiljaa; jopa kalliotkin kaikuivat sortuneen naisparan huudoista.

Chauvelin pahaa ennustavasti kiroten Margueritea, joka oli uskaltanut, sotkea hänen lempisuunnitelmansa, alkoi heti ärjyen komentaa:

»Miehet, sisään, älkääkä antako kenenkään elävänä lähteä hökkelistä!»

Kuu pilkisti taaskin pilvien välitse: kallioiden pimeys hävisi, kirkas, hopeinen valaistus palasi. Muutamat sotamiehet kiiruhtivat töllin ovipahaiselle. Yksi jäi Margueritea vartioimaan.

Ovi oli raollaan. Muuan sotilas potkaisi sen auki; mutta sisässä oli aivan pimeä, ainoastaan hiilos kyti hennon punertavana huoneen peränurkassa. Sotamiehet pysähtyivät konemaisesti ovelle kuin odotellen koneenkäyttäjän määräyksiä.

Chauvelin odotellen neljän pakolaisen vimmittua hyökkäystä ja hurjaa vastarintaa pimeyden turvissa oli aivan ällistynyt nähdessään sotilaiden seisovan siellä tarkkaavina kuin vartiotoimessaan hiiskahduksenkaan töllistä kuulumatta.

Omituisen tuskallisin aavistuksin meni Chauvelinkin ovelle ja tukistellen yön pimeässä kysäisi:

»Mitä tämä tarkoittaa?»

»Kansalainen, luullakseni ei siellä nyt ole ketään», vastasi eräs sotilas rauhallisesti.

»Ettehän vain ole antaneet niiden neljän miehen mennä?» karjui Chauvelin uhkaavasti. »Kielsinhän teitä ainoatakaan elävänä pakoon päästämästä! — Joutuin heidän peräänsä! Kiireesti joka suuntaan!»

Miehet tottelivat kuin koneet ja ryntäsivät kallioista rinnettä rantaa kohden, toiset suuntasivat tiensä vasemmalle, toiset oikealle niin vikkelään kuin jalat kantoivat.

»Te ja sotilaat saatte hengellänne maksaa tämän hairahduksen», sanoi Chauvelin ilkeästi kersantilleen, jonka valvottavina sotilaat olivat olleet. »Ja te myöskin, kansalainen», lisäsi hän kääntyen äristen Desgas'han päin, »minun käskyjeni rikkomisesta.»

»Tehän käskitte meidän odottaa, kansalainen, kunnes pitkä englantilainen oli saapunut tölisiin yhtyäkseen siellä neljän odottavan miehen seuraan. Ketään ei tullut», sanoi kersantti tylästi.

»Mutta käskinhän teitä juuri äsken, naisen huutaessa, rientämään sisään päästämättä ketään pakoon.»

»Mutta, kansalainen, ne neljä miestä olivat luullakseni jo aikaisemmin poistuneet — —»

»Teidän luullaksenne? Teidän? — —» sanoi Chauvelin melkein tukehtumaisillaan raivosta, »te annoitte heidän mennä — —»

»Kansalainen, te käskitte meidän odottaa», vastusteli kersantti, »ehdottomasti ja hengen uhallä totella määräyksiänne. Me odottelimme.»

»Kuulin miesten hiipivän tölöistä muutama minuutti piiloittautumisemme jälkeen ja kauan ennen naisen huutoa», lisäsi hän Chauvelinin ollessa aivan äänetönnä pelkästä vihan vimhasta.

»Kuulkaa», sanoi Desgas äkkiä.

Etäältä kuului useita laukauksia. Chauvelin koetti katsella alas rannikolle, mutta onneksi kuu taaskin kätkeytyi pilven taakse, joten hän ei nähnyt mitään.

»Jonkun on mentävä majaan tulta sytyttämään», änkytti hän viimeinkin.

Hölmistyneenä noudatti kersantti käskyä. Hän astui hiilloksen luo ja sytytti vyöhönsä kiinnitetyn pienen lyhdyn; töllissä ei näkynyt ainoatakaan sielua.

»Mitä tietä he menivät?» kysyi Chauvelin.

»Sitä en voi sanoa», vastasi kersantti, »he astuivat suoraan kallioille ja sitten hävisivät vierinkivien taa.»

»Sh! mitä se on?»

Kaikki kolme miestä kuuntelivat tarkkaavasi. Kaukaa, hyvin kaukaa saattoi eroittaa kolmen airoparin nopean vinhaa loisketta, joka yhä edetessään hiljeni. Chauvelin otti nenäliinan taskustaan ja pyyhki hikeä otsaltaan.

»Purteen kuuluva vene!» sanoa lähätti hän.

Varmaankin Armand S:t. Justin ja hänen kolmen toverinsa oli onnistunut ryömiä rinnettä alas, jollaikaa miehet, niinkuin tasavallan hyvin harjoitetut sotilaat ainakin olivat sokeassa kuuliaisuudessaan ja henkeänsä peläten ehdottomasti seuranneet Chauvelinin määräyksiä — odotelleet pitkää englantilaista, joka oli tärkein saalis.

Luultavasti pakolaiset saapuivat mereen pistävälle niemekkeelle, joita niillä paikoin on vähän väliä. Arvatenkin odotteli *Untolan* vene siellä heitä, ja sillä hetkellä he jo varmaankin olivat brittiläisessä purressa.

Jälkimäisen otaksuman vahvisti mereltä kuuluva pyssyn jymisevä pamahdus.

»Pursi, kansalainen», sanoi Desgas hiljaa, »on lähtenyt.»

Chauvelinin täytyi maltaa mielensä ja jännittää kaikki hermonsa pysytelläkseen hyödyttömän ja arvottoman vihan valtaan joutumasta. Epäilemättä oli hiton englantilainen taaskin pettänyt hänet. Chauvelin ei voinut käsittää, miten hänen oli onnistunut päästä tollille herättämättä sotilaiden huomiota, joita oli kokonaista kolmekymmentä seutua vartioimassa.

Tietenkin oli hän tehnyt sen ennen sotilasten kallioille saapumista, mutta miten hän oli päässyt Reuben Goldsteinin rattailla koko matkan Calais'sta asti vartioiden, huomaamatta, oli mahdotonta sanoa. Näytti tosiaankin siltä, kuin mahtava sallimus olisi varjellut uskaliaista Tulipunaista neilikkaa, ja hänen viekas vihollisensa tunsikin melkein taikauskoista väristyksiä ruumiissaan katsellessaan huimaavan korkeata jyrkännettä ja rannikon jylhää yksinäisyyttä.

Mutta totta totisesti se kaikki oli pelkkää todellisuutta! ja armon vuonna 1792: keijukaisia ja haltioita ei ollut liikkeellä. Chauvelin ja hänen kolmekymmentä miestänsä olivat kaikki omin korvin kuulleet kirokun äänen laulavan: »God save the King» kaksikymmentä minuuttia tollin lähistöön piiloittautumisensa *jälkeen*. Siihen aikaan oli neljä pakolaista varmaankin jo saapunut lähimpään, mailin päässä olevaan niemekkeeseen ja siellä astunut veneeseen.

Mihin rohkea laulaja oli hävinnyt? Ellei itse paholainen lainannut hänelle siipiään, ei hän olisi voinut taivaltaa mailin matkaa särmäisillä kallioilla parissa minuutissa, ja ainoastaan kaksi minuuttia oli kulunut hänen laulustaan airojen loiskeeseen merellä. Varmaankin hän oli jäänyt maihin ja yhä piiloitteli kallioilla. Vartijat olivat vielä toimessaan. Epäilemättä saattoi hänet vieläkin löytää. Toivo välähti taaskin Chauvelinin mielessä.

Pari pakolaisen jälkeen juossutta miestä kömpi hitaasti jyrkännettä ylös. Toinen heistä saapui Chauvelinin luo juuri sillä hetkellä, kun toiveet

heräsivät keinokkaan diplomaatin povessa.

»Kansalainen, me myöhästyimme», sanoi sotilas, »saavuimme rannalle juuri ennen kuun häviämistä noiden pilvien taakse, Luultavastikin oli vene väijyksissä ensimmäisen, mailin päässä olevan niemekkeen takana, mutta se oli lykätty vesille vähän ennen rannalle saapumistamme ja oli jo merellä kappaleen matkan päässä. Koetimme ampua sitä, mutta tietystikään siitä ei ollut mitään hyötyä. Vene kiiruhti nopeaan suoraan purtta kohti. Näimme sen aivan selvästi kuuvalossa.»

»Niin», sanoi Chauvelin kiivaasti ja kärsimättömästi, »se oli työnnetty vesille vähää ennen, sanoitte, ja lähin niemeke on mailin päässä.»

»Niin, kansalainen! Juoksin koko matkan suoraan rannalle, sillä arvelin veneen odottelevan niemen tienoilla, jonka nousuvesi ensin sivuuttaa. Vene oli varmaankin laskettu vesille muutamia minuutteja ennen naisen huutoa.»

Muutamia minuutteja ennen naisen huutoa! Chauvelinin toiveet eivät olleet pettäneet. Tulipunainen neilikka oli epäilemättä lähettänyt pakolaiset edeltäpäin veneellä, mutta ei ollut itse ehtinyt mukaan. Hän oli vieläkin maissa, ja kaikki tiet olivat hyvin vartioituja. Joka tapauksessa kaikki ei ollut vielä ohi ja toivoahan yhä sopi, sillä röyhkeä brittiläinen oli vielä Ranskan rajojen sisällä.

»Valoa sisään!» komensi hän kiihkeästi taaskin astuessaan majaan.

Kersantti toi lyhdyn ja yhdessä he tutkivat pientä huonetta. Chauvelin tarkasteli pikaisin katsein sen sisustaa: iso kattila oli aukon kohdalla seinämällä, ja siinä kyti vielä muutamia sammuvia hiiliä, lattialla pari tuolia kumossa todistaen pikaista lähtöä, verkot ja muut kalastusvälineet nurkassa ja niiden lähellä jotain pientä valkoista.

»Nostakaa tuo lattialta», sanoi Chauvelin kersantille osoittaen valkoista lippusta, »ja tuokaa se minulle.»

Se oli rypistetty paperipala, jonka pakolaiset olivat varmaankin kiireessään sinne unohtaneet. Kersantti kauhistuneena kansalaisen silmiinpistävästä raivosta ja kärsimättömyydestä otti paperin ja ojensi sen kunnioittavasti Chauvelinille.

»Kersantti, lukekaa se», sanoit hän lyhyesti.

»Kansalainen, sitähän on melkein mahdoton lukea — hirvittävän sotkuista. — —»

»Käskin teitä lukemaan sen», kertasi Chauvelin ilkeästi. Kersantti alkoi lyhdyn valossa ottaa selvää muutamista kiireessä töhrityistä lauseista.

»En voi saavuttaa teitä saattamatta henkeänne vaaraan ja vahingoittamatta pelastumismahdollisuuttanne. Kun tämä joutuu käsiinne, odottakaa pari minuuttia ja hiipikää majasta yksitellen, kääntykää suoraan vasemmalle ja ryömikää varovasti kalliota alas. Pysytelkää oikealla koko ajan, kunnes saavutte ensimmäiselle kalliokielekkeelle, joka pistää kauaksi mereen — niemen takana odottelee vene teitä — viheltäkää pitkään ja kovasti — vene lähestyy — menkää siihen — mieheni soutavat teidät purrelle ja sitten turvaan Englantiin — päästyänne *Untolaan* lähettäkää vene minua hakemaan. Sanokaa miehilleni olevani niemessä, joka on aivan vastapäätä Chat Gris'tä lähellä Calais'ta. He tietävät paikan. Saavun sinne mahdollisimman pian — heidän on minua merellä odotettava turvallisen matkan päässä, kunnes kuulevat tavallisen merkinannon. Älkää viivytelkö — ja seuratkaa näitä ohjeita tarkalleen.»

»Kansalainen, siinä on allekirjoituskin», lisäsi kersantti antaessaan paperin päällikölleen.

Chauvelin ei odottanut hetkeäkään. Tärkeän sepustuksen muutama lause oli erikoisesti kiinnittänyt hänen huomiotaan. »Sanokaa minun olevan niemessä, joka on aivan vastapäätä Chat Gris'tä lähellä Calais'ta.» Sehän saattoi tarkoittaa hänen voittoaan.

»Ketkä teistä tuntevat hyvin tämän rannikon?» ärjyi hän miehilleen, jotka olivat yksitellen saapuneet turhalta ajoretkeltään ja olivat kaikki taaskin kerääntyneet töllille.

»Kansalainen, minä tunnen», sanoi eräs, »olen Calais'ssa syntynyt ja tunnen jokikisen kiven täällä.»

»Onko Chat Gris'n vastapäätä nientä?»

»Kansalainen, on. Tiedän sen tarkoin.»

»Englantilainen aikoo mennä sinne. Hän ei tunne jokaista kiveä näillä kallioilla eikä siis löydä suorinta tietä. Kaikissa tapauksissa hän kulkee vartioita karttaen. Vielä on tilaisuus saada hänet kiinni. Tuhat frangia kaikille miehille, jotka ehtivät niemeen ennen pitkäsääristä englantilaista.»

»Tiedän oikotien kallioiden poikki», sanoi eräs sotilas, ja innostuneesti huudahtaen loikkasi hän eteenpäin toverien jäljessä kiiruhtaessa.

Muutamin minuuttien kuluttua ei heidän kiitäviä askeleiltaan enää ollenkaan eroittanut. Chauvelin kuunteli heidän poistumistaan; palkinnon lupaus kannusti tasavallan sotilaita. Vihan ja voitonaavistuksen ilme ilmestyi taaskin hänen kasvoilleen.

Desgas seisoj hänen vieressään äänetönnä ja toimettomana odottaen lisämääräyksiä, jollaikaa kaksi sotilasta oli polvistuneena maassa makaavan Margueriten vieressä. Chauvelin katseli ilkeästi kirjuriinsa. Hänen oivallinen suunnitelmansa olikin epäonnistunut, sen seuraukset olivat vielä

tuntemattomat; olihan hyvin luultavaa, että Tulipunainen neilikka saattoi vieläkin paeta, Ja Chauvelin järjettömästi raivostuneena, niinkuin vahvat luonteet joskus ovat, halusi purkaa vihaansa jollekin.

Sotamiehet pitivät Margueritea maahan sidottuna, vaikkei hän, ihmisparka, ponnistellut vähintäkään vastaan. Uupunut nainen oli vihdoinkin kokonaan alistunut maaten siinä tainnoksissa. Silmiä ympäröivät tummat punasinervät renkaat, jotka johtuivat pitkistä unettomista öistä. Kosteaa tukkansa oli otsalle painuneena, ja huulten jyrkät kaaret ilmaisivat ruumiillista tuskaa.

Europan nerokkain nainen, hieno ja muodikas lady Blakeney, joka oli häikäissyt Lontoon seurapiirit kauneudellaan, viisaudellaan ja eriskummallisuudellaan, esitti siinä väsyntä, kärsivää naista, jota kaikki muut olisivat säälineet paitsi kovasydäminen, kostonhaluinen, eksytetty vihollinen.

»Puolikuolleen naisen vartioiminen ei ole tarpeellista», sanoi Chauvelin häijysti sotilailleen, »kun kerran sallitte viiden ihko elävän miehen paeta.»

Kuuliaisina hypähtivät sotilaat pystyyn,

»Teidän olisi parasta lähteä polkua etsimään löytääksemme kärripahaset, jotka jätimme tielle.»

Samassa valoisa ajatus välähti hänen mieleensä.

»Mutta! kesken kaiken! missä juutalainen on?»

»Kansalainen, tässä lähellä», sanoi Desgas, »tukin hänen suunsa ja sidoin jalkansa niinkuin käskitte.»

Aivan läheltä Chauvelin kuuli valittavaa ruikutusta. Hän seurasi kirjuriansa, joka vei hänet töllin toiselle puolelle, jossa yhdessä sykkyrässä suu tukittuna, jalat yhteen sidottuina ja aivan masennuksissaan makasi Israelin onneton jälkeläinen.

Kuun hopeisessa hohteessa näyttivät hänen kasvonsa todellakin aavemaisilta pelkästä pelästyksestä. Selällään olevat silmät olivat aivan lasimaiset. Koko hänen ruumiinsa vapisi kuin vilutautisen, ja surkeita valituksia kuului hänen verettömiltä huuliltaan. Nuora, jolla hartiat ja käsivarret olivat olleet sidottuina, oli varmaankin höltynyt, sillä se oli kiertynyt hänen vartalonsa ympärille, mutta juutalainen ei näyttänyt tietävän sitä, sillä hän ei edes yrittänytkaan liikahtaa paikaltaan, johon Desgas oli hänet asettanut. Juutalainen muistutti pelästynyttä kananpoikaa, joka luulee pöydälle vedettyä liituviivaa liikkeitä estäväksi langaksi.

»Tuokaa se pelkurimainen elukka tänne», komensi Chauvelin.

Hän varmaankin tunsu olevansa erittäin keltoton, ja kun hänellä ei ollut järkeviä syitä purkaa vihaansa sotamiehilleen, jotka olivat liian sääntilleen noudattaneet hänen käskyään, arveli hän hyljeksityn kansan lasta erinomaiseksi maalitauluksi. Tosi ranskalaisen tavoin halveksien, juutalaista kansallisuutta, joka vuosisatojen halki on kumminkin säilynyt aina tähän päivään asti, ei hän lähestynyt miestä, vaan parin sotamiehen nostaessa tätä kirkkaaseen kuuvaloon, sanoi hän purevan ivallisesti:

»Otaksun teillä juutalaisena olevan hyvän kaupantekomuistin, vai mitä?»

»Vastatkaa!» komensi hän taaskin, kun juutalainen vapisevin huulin näytti puhumista pelkäävän.

»Niin, teidän yllhäisyytenne», änkytti hylkiö parka.

»Siis muistatte miehen, jonka te ja minä tapasimme Calais'ssa, ja tehän lupauduitte ottamaan kiinni Reuben Goldsteinin hevosineen ja ystäväni, pitkän muukalaisen. Mitä?»

»M — — m — — mutta — — teidän ylhäisyytenne —»

»Ei ollenkaan 'mutta'. Kysyin, muistatteko?»

»Ky—ky—kyl—kyllä — — teidän ylhäisyytenne!»

»Millaiset olivat sopimukset?»

Seurasi hetken hiljaisuus. Onneton mies katseli ympärilleen autioita kallioita, kuuta taivaalla, sotamiesten hölmistyneitä kasvoja ja myöskin lähellä maassa makaavaa tunnotonta naisparkaa, mutta ei sanonut mitään.

»Aiotteko puhua?» jyrisi Chauvelin uhkaavasti.

Miesparka koetti, mutta nähtävästikään ei kyennyt. Epäilemättä hän tiesi, mitä siinä seisova, ankara mies aikoi tehdä.

»Teidän ylhäisyytenne — —» uskalsi hän pyytää hartaasti,

»Koska pelko näyttää vahingoittaneen kielenne», sanoi Chauvelin ivallisesti, »niin minun täytyy muistuttaa teitä asiasta. Jos olisimme saavuttaneet ystäväni pitkän muukalaisen ennen hänen tänne saapumistaan, olisitte saanut kymmenen kultarahaa omaksenne. Sehän oli keskinäinen sopimuksemme.»

Hiljainen valitus pääsi juutalaisen vapisevilta huulilta.

»Mutta», lisäsi Chauvelin verkalleen ja painostaen sanojaan, »mutta jos aikomuksenne oli pettää minut, lupasin teille aino selkäsaunan, joka varmaankin opettaisi teitä valheesta luopumaan.»

»Teidän ylhäisyytenne, en ole valehdellut, sen vannon Aabrahamin nimessä — —»

»Ja kaikkien muidenkin patriarkkain nimessä, kyllä ymmärrän. Valitettavasti he lienevät oppinne mukaisesti vielä Hadeksessa eivätkä voi auttaa teitä tässä pulassa. Siis ette ole täyttänyt sopimusehtoja, mutta minä olen puolestani valmis täyttämään lupaukseni. Tänne», lisäsi hän kääntyen sotilasten puoleen, »voittenne solkipäät kirotun juutalaisen selkään.»

Kun sotamiehet käskyä totellen irroittivat raskaat nahkavyönsä, ulvoi juutalainen niin, että se olisi voinut kutsua kaikki patriarkat Hadeksesta ja muualtakin puolustamaan jälkeläistään ranskalaisen virkamiehen raakuutta vastaan.

»Kansallissotilaat», nauroi Chauvelin ilkeästi, »uskon teidän antavan tälle vanhalle valehtelijalle niin tuntuva selkäsaunan, ettei hän sellaista ennen ole saanut. Mutta älkää lyökö häntä hengiltä», lisäsi hän kuivasti.

»Kansalainen, tottelemme», vastasivat sotilaat yhtä järkähtämättöminä kuin ennenkin.

Hän ei odottanut käskyjensä täyttämistä: hän tiesi, etteivät sotilaat — itse rangaistustaan odottaen — suinkaan aikoneet asiaa pienentää, kun kerran saivat luvan kolmannen osakkaan pieksämiseen.

»Kun tuo liikkaava pelkuri on saanut rangaistuksen», lisäsi hän Desgas'lle, »voivat miehet ohjata meidät rattaille asti, ja yksi heistä saa tulla meitä Calais'hen takaisin viemään. Juutalainen ja nainen huolehtikoot toisistaan», lisäsi hän raa'asti, »kunnes saamme jonkun heitä aamulla hakemaan. Eiväthän he pitkälle pääse nykyisessä tilassaan, eikä meillä nyt ole aikaa heidän kanssaan.»

Chauvelin ei ollut vielä kaikkea toivoaan kadottanut. Hän tiesi lupauksilla kannustaneensa miehiään. Ei suinkaan salaperäinen ja uskalias Tulipunainen neilikka voinut toista kertaa yksin päästä pakoon kolmenkymmenen miehen ollessa hänen kintereillään.

Mutta sillä kertaa Chauvelin tunsii olevansa vähemmän varma asiastaan. Englantilaisen rohkeus oli jo kerran saanut hänet neuvottomaksi, kun pölkkypäisen typerät sotilaat ja asiaan sekaantunut nainen olivat muuttaneet hänen kaikkia valtteja pitelevät kätensä tappiota tuottaviksi.

Ellei Marguerite olisi vienyt häneltä aikaa, jos sotilailla olisi ollut edes hituisenkaan älyä, jos — — se olikin pitkä »jos», ja Chauvelin seiso i hetken liikah tamatta ja julisti kolmekymmentä keltvotonta ihmisiä pitkälliseen, rasittavaan kirkonkiroukseen. Runollisen hiljainen ja viihdyttävä luonto, kirkas kuu, tyyni hopeinen meri uhkui kauneutta ja lepoa, mutta kuitenkin Chauvelin kirosi luonnon, kirosi naisen ja miehen sekä lausui jättiläismäiset kironsa kaikille pitkäsäärisille, häiritseville, arvoitusmaisille brittiläisille.

Juutalainen rangaistustaan kärsien ulvoi hänen takanaan. Se viihdytti Chauvelinin kostonhaluista, ilkeätä sydäntä. Hän hymyili. Hänen mieltään rauhoitti ajatus, että oli toinenkin ihmisolento, joka ei ollut täydessä sovussa maailman kanssa.

Hän kääntyi vielä kerran katselemaan yksinäistä rantaa, jolla puuhökkeli oli, kuun valaisemaa seutua, jossa yleisen turvallisuuskomitean johtohenkilö oli kärsinyt suurimman tappionsa.

Kalliota vasten, kivisellä vuoteella Marguerite Blakeney lepäsi aivan tiedotonna. Muutamien askelten päässä sai onneton juutalainen leveään selkäänsä iskuja, joita tasavallan kahden tanakan sotilaan vankat kätet paksuilla nahkavöillä jakelivat. Benjamin Rosenbaumin ulvominen voi

herättää kuolleetkin haudoissaan. Se varmaan sai lokitkin valveille ja saattoi ne mielenkiinnolla luomakunnan herrojen tekoja tähystelemään.

»Riittää», komensi Chauvelin juutalaisen valituksien hiljetessä ja hylkiö raukan tainnoksiin vaipuessa, »emme halua tappaa häntä.»

Kuuliaisesti kiinnittivät sotilaat vyönsä paikoilleen. Toinen heistä ilkein mielin potki juutalaista kylkeen.

»Jättäkää hänet siihen», sanoi Chauvelin, »ja opastakaa meidät joutuin rattaille. Minä seuraan teitä.»

Hän astui Margueriten luo ja katseli hänen kasvojaan. Nähtävästi hän oli tointunut ja vähin voimin yritteli kohottautua. Hänen siniset silmänsä katselivat kuuvaloista seutua pelästyneen kauhistuneesti. Ne tarkastelivat kammoksuen ja säälivästi juutalaista, jonka onneton kohtalo ja hurja ulvonta olivat hänet ensimmäiseksi hämmästyttäneet toinnuttuaan. Sitten hän huomasi Chauvelinin, jonka siisti tumma puku näytti tuskin ollenkaan rypistyneellä muutamien tuntien järkyttävien tapausten jälkeen. Chauvelin hymyili ivallisesti, ja hänen vaaleat silmänsä tirkistelivät Margueritea kovin ilkeästi.

Pilkallisen kohteliaasti hän kumartui nostaakseen Margueriten jääkylmän käden huulilleen, mikä sai naisparan väsyneen olennon kuvaamattomasta kauhusta värisemään.

»Kaunis lady, olen hyvin pahoillani», lausui hän mielistelevällä äänellä, »että olosuhteet, jotka eivät ole määrättävissäni, pakoittavat minut tällä hetkellä jättämään teidät tänne. Mutta poistun täältä ollen varma siitä, etten jätä teitä ilman hoivaa. Ystävämme Benjamin tuossa, vaikka hieman huonossa kunnossa palveluksiin tällä hetkellä, on epäilemättä osoittautuva teidän kauniin personanne uljaaksi puolustajaksi. Aamunkoitteessa lähetän

teille suojelusjoukon. Siihen saakka varmaankin huomaatte juutalaisen teille uskolliseksi, vaikkapa vain hiukan hitaaksi.»

Margueritella oli sen verran voimaa, että sai päänsä käännetyksi pois päin. Hänen sydämensä oli kauheasta levottomuudesta murtua. Hirvittävä ajatus uudistui tajunnan palatessa: »Miten Percyn oli käynyt? — Miten Armand'in?»

Hän ei tajunnut mitään kuultuaan iloisesti laulettavan »God save the King», jota luuli kuoleman hätämerkiksi.

»Minun itseni», päätti Chauvelin puheensa, »täytyy aivan vastenmielisesti jättää teidät. Näkemiin, kaunis lady. Luullakseni tapaamme piakkoin Lontoossa. Näemmekö toisemme Walesin prinssin puutarhakutsuissa? — Eikö? — No niin, näkemiin! — Pyydän teiltä lausumaan terveiseni sir Percy Blakeneylle.»

Ja vielä viimeisen kerran ivallinen hymy huulillaan kumartaen suuteli hän Margueriten kättä ja hävisi polkua pitkin sotamiesten jälkeen levollisen Desgas'n seuraamana.

XXXI LUKU

Pako

Marguerite kuunteli — hölmistyneenä — neljän miehen varmoja, kiireesti eteneviä askelia.

Luonto oli niin hiljaa, että hän siinä korva maata vasten maatessaan selvästi eroitti miesten astunnan aina heidän valtatielle kääntymiseensä asti. Pian hevoskonin liikkaava käynti ja vanhojen kärryjen räminäkin kuuluivat vain vienon kaiun tavoin ilmoittaen vihollisen olevan melkein mailin päässä. Hän ei itsekään tiennyt, kuinka kauan hän siinä makasi, sillä hän ei kyennyt seuraamaan edes ajan kulkuakaan. Uneksien hän vain katseli kuuvaloista taivasta ja kuunteli aaltojen yksitoikkoista vierintää.

Meren virkistävä tuoksu oli kuin jumalien juomaa hänen väsyneelle ruumiilleen, autioiden kallioiden äänettömyys oli kuin hiljaista unta. Hän tajusi vain rajatonta, sietämättömän epävarmaa kidutusta.

Hän ei tiennyt, oliko Percy sillä hetkellä tasavallan sotilasten käsissä — niinkuin hän itsekin — kärsien ilkeän vihollisensa pilkkaa. Hän ei myöskään tiennyt, jäikö Armand'in hengetön ruumis makaamaan tölliin vai jonnekin muualle, kun Percy pakeni ja sai varmaankin kuulla vaimonsa neuvoneen verikoirat Armand'in ja tämän ystävien kimppuun.

Loppuun väsyneen Margueriten tuskat olivat niin suuret, että hän salaa toivoi uupuneen olentonsa saavan levätä siinä ikuisesti kaiken levottomuuden, kiihoituksen ja viime päivien seikkailujen jälkeen — siinä, sinisen taivaan alla, meren pauhun kuuluessa ja viihdyttävän syystuulen kuiskaillessa hänelle viimeistä kehtolaulua. Oli niin yksinäistä, niin hiljaista kuin unelmien maissa. Kauas vierineiden rattaiden viimeinen vieno kaikukin oli jo aikoja sitten häipynyt matkojen päähän.

Yhtäkkiä — — ääni — — niin outo, ettei varmaankaan näillä Ranskan autioilla kallioilla oltu sellaista ennen kuultu, katkaisi rannikon hiljaisen juhlallisuuden.

Ääni oli niin vieras, että lauhkea tuulikin hiljentyi suhisemasta, pienet kivet lakkasivat vierimästä jyrkännettä alas. Niin outo, että Marguerite, väsynyt ja lamassa kun oli, arveli lähestyvästä kuolemasta johtuvan laupiaan tunnottomuuden petkuttavan häntä lumoavilla kepposillaan.

Outo ääni lausui aito brittiläisellä varmuudella: »Saakeli soikoon!»

Lokitkin heräsivät pesissään katsellen hämmästyneinä ympärilleen; yksinäinen etäällä oleva pöllö alkoi sydän öisen huuhkamisensa, korkeat jyrkänteet näyttivät ylevän uhkaavilta näiden tavattoman outojen, jumalattomien sanojen kaikuessa.

Marguerite ei uskonut korviaan. Puoleksi kohoten maasta käsivarsiensa varassa jännitti hän kaikki voimansa nähdäkseen ja kuullakseen sekä käsittääkseen jumalattomien sanojen merkityksen.

Kaikkialla taaskin muutamien sekuntien äänettömyys; hiljaisuus valtasi uudelleen suuren yksinäisen äärettömyyden.

Sitten Marguerite, joka oli kuunnellut huumautuneena, joka oli luullut uneksivansa vilpoisan, puoleensavetävän ja kuuvaloisen taivaan alla, kuuli taaskin jotain. Sillä kertaa hänen sydämensä lyönti pysähtyi, silmät suurina hän katseli ympärilleen uskaltamatta luottaa kuuloonsa.

»Hitto vieköön! mutta olisin sentään toivonut, etteivät saakelin veitikat olisi lyöneet niin kovasti!»

Sillä kertaa ei erehdys enää ollut mahdollinen. Ainoastaan eräät aito brittiläiset huulet saattoivat lausua mainitut sanat omalla unisella, pitkäveteisellä ja teeskennellyllä tavallaan.

»Saakeli soikoon!» kertasi sama brittiläinen ääni painokkaasti. »Tuhat tulimmaista! mutta olenhan voimaton kuin rotta!»

Siinä silmänräpäyksessä hypähti Marguerite pystyyn.

Näkikö hän unta? Olivatko nuo isot kalliot paratiisin portit? Oliko tuulen tuoksuva henkäys enkelien siipien suhinaa, joka toi hänelle viestin taivaallisesta riemusta suurten kärsimysten jälkeen tahi — voimaton ja sairaana — oliko hän mielipuoლისuuden uhri?

Hän kuunteli taaskin ja eroitti uudelleen samat vilpittömällä brittiläiskielellä lausutut jumalattomat sanat, joilla ei ollut tutuistakaan yhtäläisyyttä paratiisimaisen kuiskailun tai enkelien siipien suhinan kanssa.

Hän katseli kiihkeästi ympäröiville kallioille, yksinäiselle töllille, kauas ulottuvalle rannikolle. Jossakin siellä, yläpuolella tai alapuolella, vierinkivien takana tahi kalliohalkeamassa, mutta kuitenkin hänen ikävöivien, kuumeisten silmiensä näköpiirin ulkopuolella täytyi sanojen lausujan olla, henkilön, joka ennen oli häntä hermostuttanut, mutta joka nyt

oli tekevä hänestä Europan onnellisimman naisen. Mutta hän ei vain tiennyt, mistä ääni kuului.

»Percy! Percy!» huusi hän hurjistuneesti toivon ja epätoivon kiduttamana, »olen täällä! Tule luokseni! Missä olet? Percy! Percy! — —»

»Rakkaani, on sängen hyvä, että kutsut minua!» sanoi sama uninen, pitkäväteinen ääni, »mutta hitto vieköön, en voi tulla luoksesi: nuo saakelin sammakonsyöjät sitoivat minut kuin hanhenpaistin ja olen yhtä voimaton kuin hiiri. — — En pääse mihinkään.»

Vieläkin Marguerite oli ymmällä. Hän ei käsittänyt muutamaan hetkeen, mistä ääni tuli, niin venyttävä, niin rakas, mutta voi! se sointui niin merkillisen heikolta ja kärsineeltä. Ei ketään näkynyt — — paitsi tuo kallio — —

Suuri Jumala! — — juutalainen! — — Oliko hän hullu vai näkikö unta? — —

Mies oli selin kalpeaan kuuvaloon, puoleksi ryömien koetti hän turhaan kohottautua kovaan sidottujen käsiensä varassa. Marguerite juoksi hänen luokseen, otti hänen päänsä käsiinsä — — ja katsoi suoraan sinisiin hyvántahtoiseen silmäpariin, jotka näyttivät hiukan veitikkamaisilta loistaen kamalassa ja ruhjoutuneessa juutalaisnaamassa.

»Percy! — — Percy! — — mieheni!» läähätti hän voimatonna suuressa ilossaan. »Jumalan kiitos! Jumalan kiitos!»

»Kas niin, rakkaani», vastasi Percy hyvántahtoisesti, »me saamme kumpikin kiittää tuossa tuokiossa, jos vain luulet voivasi irrottaa nämä hiton nuorat ja päästää minut tästä epämurkavasta asennosta.»

Margueritella ei ollut veistä, sormet olivat tunnottomat ja voimattomat, mutta hän ryhtyi hampaillaan työhön suurten kyynelten tippuessa hänen silmistään miehensä köytetyille, viheliäisille käsille.

»Tuhat tulimmaisista!» sanoi sir Percy, kun viimein Margueriten hurjasti ponnistaessa nuorat alkoivat irtautua, »mutta tahtoisinpa mielelläni tietää, onko kukaan englantilainen herrasmies ennen sallinut saakelin ulkolaisten piestä itseään ollenkaan yrittämättä antaa takaisin samalla mitalla.»

Saattoi nähdä hänen olevan uupuneen pelkistä ruumiillisista kärsimyksistä, ja kun nuora vihdoinkin saatiin irti, vaipui hän kasana kalliolle.

Marguerite katseli toivottomana ympärilleen.

»Voi! kunpa saisi pisarankaan vettä tältä kamalalta rannikolta!» huudahti hän tuskaisena nähdessään miehensä taaskin tainnoksiin vaipumaisillaan..

»Ei rakkaani», mutisi hän hyväntahtoisesti hymyillen, »omasta puolestani ottaisin mieluummin pisaran hyvää ranskalaista konjakkia! Jos tahtoisit pistää kätesi tämän vanhan likaisen takin taskuun, löydät sieltä taskumattini. — — Hitto vieköön pääseeköhän tässä kääntymäänkään!»

Otettuaan kulauksen konjakkia, pakoitti hän Margueritenkin tekemään samoin.

»Kas niin, nyt tuntuu paljon paremmalta! Niin, pieni ystäväni!» sanoi hän huokaisten tyytyväisesi. »Ho — hoi — jaa! mutta kylläpä se oli aika yllätys paroni sir Percy Blakeneyille, että hänen vaimonsa erehtymättä löysi miehensä hoidettavakseen!» lisäsi hän pyyhkäisten leukaansa kädellään, »partani on ollut ajamatta melkein parikymmentä tuntia. Varmaankin olen inhoittavannäköinen. Mitä näihin kiharoihin tulee — —»

Ja nauraen hän riisui rumentavan tekotukan ja irtokiharat päästään sekä ojensi pitkät säärensä, jotka monen tunnin epämukavasta asennosta olivat aivan herpaantuneet. Sitten hän kumartui sekä katseli kauan ja tutkivasti vaimonsa sinisiin silmiin.

»Percy», kuiskasi Marguerite sirojen kasvojensa ja kaulansa punastuessa, »jos vain tietäisit — —»

»Kyllä tiedän, rakas — — kaikki», vastasi hän hyvin lempeästi.

»Voitko koskaan antaa anteeksi?»

»Eihän minulla, armaani, ole mitään anteeksiannettavaa; sinun sankaruutesi ja rakkautesi, joita minä valitettavasti niin vähän ansaitsen, ovat runsain mitoin sovittaneet tanssiaisissa tapahtuneen onnettomuuden.»

»Siis sinä tiesit? — —» kuiskasi Marguerite, »tiesit koko ajan — —»

»Niin!» vastasi hän lempeästi, »tiesin — — koko ajan. — — Mutta olisinpa vain ennen tiennyt sydämesi olevan niin jalon, rakas Margotini, niin olisit ansainnut täyden luottamukseni, eikä sinun olisi tarvinnut kärsiä monet tunnit hirveitä sieluntuskia juostessasi etsimässä miestä, jonka teot kaipaavat niin paljon anteeksiantoa.»

He istuivat vieretysten nojaten kallioon, ja Percy lepuutti pakottavaa päätään Margueriten olkapäällä. Sillä hetkellä häntä tosiaankin saattoi nimittää »Euroopan onnellisimmaksi naiseksi».

»Tämähän on kuin liikkaava sokeaa taluttamassa, eikö niin armaani?» sanoi Percy hyväntahtoisesti hymyillen menneisyydelle. »Hitto vieköön! Mutta enpä tiedä kummatko ovat aremmat, sinunko jalkasi vai minun hartiani!»

Hän kumartui suudellakseen niitä, sillä ne pistivät repeytyneistä sukista näkyviin todistaen Margueriten kestävyyttä ja uhrautuvaisuutta.

»Mutta Armand», sanoi Marguerite äkkiä pelästyneesti omantuntonsa soimatessa, kun keskellä suurinta onnea rakas veli, jonka tähden hän oli niin paljon rikkonut, muistui hänen mieleensä.

»Voi, rakkaani, älä pelkää Armand'in puolesta!» sanoi sir Percy hellästi. »Lupasinhan kunniasanallani suojella häntä. Hän, Tournay ja muut ovat vielä tällä hetkellä *Untolassa*.»

»Mutta miten ihmeissä?» kysähti Marguerite, »en käsitä sitä.»

»Kuitenkin, armaani, on se hyvin selvä seikka», sanoi sir Percy naurahtaen omalla hullunkurisen ujolla ja turhanpäiväisellä tavallaan, »katsohan, huomattuani Chauvelin-heittiön aikovan iskeä minuun iiliäisen tavoin, oli mielestäni paras ottaa hänet mukaani, kun en muutoin olisi päässyt hänestä eroon. Minun täytyi päästä Armand'in ja niiden muiden luo jollain keinoin, ja kaikkia teitähän vartioitiin ja jokikinen vaani nöyrintä palvelijaasi. Tiesin hyvin, että pujahdettuani Chauvelinin käsistä Chat Gris'sä hän varmaankin olisi odotellut minua täällä, kuljinpa sitten tietä mitä tahansa. Halusin pitää häntä sekä hänen tekojaan silmällä, ja brittiläinen on yhtä teräväpäinen kuin ranskalainenkin konsanaan.»

Tosiaankin oli se paljon viisaampaa, ja Marguerite vuoroin iloitsi ja ihmetteli Percyn kertoessa, miten uskaliaasti hän oli siepannut pakolaiset mukaansa aivan Chauvelinin nenän edestä.

»Vanhan, likaisen juutalaisen puvussa», sanoi hän iloisesti, »luulin pysyväni tuntemattomana. Tapasin nimittäin Reuben Goldsteinin aikaisemmin iltapäivällä Calais'ssa. Muutamista kultarahoista hän antoi

minulle nämä vaatteet sekä piilottautui itse lainattuaan minulle koninsa ja kärrynsä.»

»Mutta entäpä, jos Chauvelin olisi tuntenut sinut», ehätti Marguerite kiihkoissaan, »valepukusi oli hyvä — — mutta hän on niin tarkkasilmäinen.»

»Hitto vieköön!» lisäsi sir Percy hiljaa, »silloin olisi leikki varmaankin päättynyt. Minä vain heittäydyin uhkapeliin. Nyt tunnen ihmisluonnon sangen hyvin», lisäsi hän surunvoittoinen sävy iloisessa nuoressa äänessään, »ja tunnen nuo ranskalaiset perinpohjin. He inhoavat juutalaisia niin, etteivät koskaan päästä häntä paria yardia itseään lähemmä ja katsohan! Olenpa onnistunutkin tekemään itseni niin inhoittavaksi kuin mahdollista.»

»Niin! — entä sitten?» kysyi Marguerite hartaasti.

»Tuhat tulimmaista! — sitten panin suunnitelmani toimeen: s.o, ensiksi päätin antaa asian johtua itsestään, mutta kun kuulin Chauvelinin jakelevan käskyjä sotamiehilleen, arvelin sittenkin parhaaksi ruveta yhteistyöhön sallimuksen kanssa. Luotin sotilasten sokeaan kuuliaisuuteen. Chauvelinhän kielsi heitä hengen uhallä liikahamasta paikaitaan ennen pitkän englantilaisen saapumista. Desgas heitti minut kuin kääron töllin lähistölle; sotamiehet eivät kiinnittäneet huomiotaan juutalaiseen, Chauvelinin kyyditsijään. Onnistuin irrottamaan käteni nuorista, joilla se elukka sitoi minut. Minulla on aina lyijykynä ja paperia muassa, ja kiireessä töhersin muutamia tärkeitä ohjeita paperipalaselle aivan sotamiesten silmien edessä, jotka olivat liikkumattomina piilossaan Chauvelinin käskyn mukaisesti. Sitten tipahutin kirjelippusen seinänraosta tölliin ja jäin odottelemaan. Kirjeessä käskin pakolaisten hiipiä hiljakseen majasta, ryömiä kallioita alas ja pysytellä vasemmalla aina niemekkeelle saapumiseen asti, pyysin heitä antamaan merkin, milloin kaukana merellä odottelevan *Untolan* vene otti

heidät suojaansa. Onneksi heille itselleen ja minulle tottelivat he ehdottomasti käskyjäni. Vaikka sotilaat näkivätkin heidät, eivät he hievahtaneetkaan, sillä he olivat Chauvelinin käskyille kuuliaisia! Odotin melkein puoli tuntia, ja kun tiesin pakolaisten olevan hyvässä turvassa, annoin merkin, joka sitten synnytti niin paljon hälinää.»

Siinä oli koko juttu. Se näytti niin yksinkertaiselta! Marguerite ei voinut kyllin ihmetellä ihailtavaa nerokkuutta, rajatonta rohkeutta ja uljuutta, joka oli keksinyt ja auttanut uskaliaan suunnitelman toimeenpanoa.

»Mutta ne ilkiöthän pieksivät sinut!» lausui Marguerite kauhusta hengästyneenä kamalaa häväistystä ajatellessaankin.

»Niin, sitä hän ei voinut välttää», vastasi Percy lempeästi, »kun pikku vaimoni kohtalo oli niin epävarma, täytyi minun jäädä tänne hänen luokseen. Hitto vieköön!» lisäsi hän iloisesti, »ei pelkoa! Chauvelin ei kadota mitään odotellessaan, sen vakuutan. Odotahan, kunnes hän saapuu Englantiin! — Kas silloin! hän saa monin kerroin maksaa selkäsaunan, jonka sain häneltä, sen lupaan!»

Marguerite naurahti. Tuntui niin viihdyttävältä olla Percyn vieressä, kuulla hänen reipasta nauruaan, katsella hänen sinisten silmiensä hyvántahtoista ilmettä, kun hän ojenteli voimakkaita käsivarsiaan haluten saada käsiinsä vihollisensa, jolle ennusteli hyvin ansaittua rangaistusta.

Äkkiä Marguerite kuitenkin säpsähti: onnesta, punoittavat kasvot kalpenivat, iloinen ilme hävisi silmistä. Hän oli kuullut yläpuoleltaan varovaista astuntaa ja kivien putoavan kalliolta suoraan alas rannalle.

»Mikä se on?» kuiskasi hän kauhean säikähtyneenä. »Ei mikään, rakkaani», kuiskasi Percy miellyttävästi nauraen, »pikku seikka, jonka olet sattunut unohtamaan — — ystäväni Ffoulkes — —»

»Sir Andrewko?» kysähti hän huokaisten.

Marguerite oli tosiaankin unohtanut uskollisen ystävän ja seuralaisen, joka luotettavasti oli tukenut häntä levottomuuden ja kärsimysten hetkellä. Nyt hän muisti hänet viimeinkin pahoitellen erehdystään.

»Oletpa tosiaankin unohtanut hänet, rakas ystäväni», sanoi Percy iloisesti, »onneksi tapasin hänet lähellä Chat Gris'tä ennen mielenkiintoista illallistani ystäväni Chauvelinin kanssa. — — Tuhat tulimmaista! mutta minulla on paljon asioita tuon nuoren heittiön kanssa! — Neuvoisin hänelle hyvin mutkaisen kiertotien, jota Chauvelinin miehet eivät koskaan arvaa, ja käskin hänen saapua tänne juuri sopivaan aikaan, eikö niin, pikku lady?»

»Ja oliko hän valmis siihen?» kysyi Marguerite hyvin kummastuneena,

»Sanaa tai kysymystäkään lausumatta. Katsohan, tuossa hän tulee. Hän ei ollut tielläni tarpeettomasti. Ja nyt hän saapuu kreivin aikaan. Kyllä pikku Suzanne vain saa hänestä ihailtavan säntillisen puolison.»

Sillä välin oli sir Andrew Ffoulkes varoen suunnannut tiensä kallioita alas. Hän pysähtyi kerran pari kuuntelemaan kuiskutusta, jonka oli määrä opastaa hänet Blakeneyn piilopaikkaan.

»Blakeney!» uskalsi hän kuiskata vihdoinkin hyvin varovasti,
»Blakeney!
Oletko siellä?»

Silmänräpäyksessä kiersi hän kallion, jota vastaan Percy ja Marguerite nojasivat, ja nähdessään oudon olennon pitkän juutalaisen puvussa, pysähtyi hän äkkiä hämmästyksissään.

Mutta Blakeney oli jo ehtinyt ponnistella pystyyn.

»Tässä olen, ystäväni», sanoi hän nauraen tyhjän leikillisesti, »vaikka näytänkin variksenpelätiltä näissä hiton tamineissa.»

»Tuhat tulimmaista!» huudahti sir Andrew äärettömästi hölmistyneenä huomattaessaan johtajansa. »Senkin — —»

Nuoren miehen silmät sattui Margueriteen, ja onneksi sai hän pidätetyksi voimasanansa, jotka oli lausua huomattaessaan keikari sir Percyn merkillisen likaisessa asussa.

»Niin!» sanoi Blakeney tyynesti, »senkin — — hm! — — Ystäväni! — Minulla ei ole ollut vielä aikaa kysyä sinulta mitä Ranskassa teit, käskinhän sinun pysymään Lontoossa. Tottelematonko? Mitä? Maltahan, kunnes hartiani parantuvat, niin aimo rangaistus osaksesi koituu.»

»Tuhat tulimmaista! Kyllä sen jaksan kärsiä», sanoi sir Andrew iloisesti naurahtaen, »kun näen sinun olevan niin hengissä, että kykenet selkäänkin antamaan. — — Olisitko suonut, että olisin antanut lady Blakeneyn yksin lähteä matkalle? Mutta taivaan nimessä, mies, mistä olet saanut nuo eriskummalliset vaatteet?»

»Eivätkös olekin vähän tavallisista poikkeavat?» nauroi sir Percy iloisesti. »Mutta hitto vieköön!» lisäsi hän muuttuen äkkiä totiseksi ja arvokkaaksi, »kun nyt kerran olet täällä, emme saa tuhlaa aikaa sen enempää. Saattaahan Chauvelin lähettää jonkun meitä etsimään.»

Marguerite oli niin onnellinen, hän olisi voinut jäädä sinne vaikka ainaiseksi kuunnellessaan Percyn satoja kysymyksiä. Mutta kun Chauvelinin nimi mainittiin, säpsähti hän peläten rakkaan henkilön puolesta, jonka hän henkensä kaupalla tahtoi pelastaa.

»Mutta kuinka pääsemme paluumatkalle», kysyi Marguerite, »tiethän ovat sotilaita täynnä täältä Calais'hen asti, ja — —»

»Armaani, emme palaakaan Calais'hen», vastasi Percy, »menemme toiselle puolelle Gris Nez'tä, noin puolentoista mailin päähän täältä. *Untolan* vene hakee meidät sieltä.»

»*Untolan* venekö?»

»Niin!» sanoi Percy iloisesti nauraen, »siinä taaskin yksi kepponen. Olisihan minun pitänyt kertoa sinulle jo ennemmin, että heittäessäni kirjelippusen tölliin viskasin sinne myöskin toisen Armand'ille, jonka pyysin hänen jättämään sinne. Se sai Chauvelinin miehineen täyttää laukkaa juoksemaan takaisin Chat Gris'hin saadakseen minut kiinni. Ensimmäinen kirje sisälsi oikeat ohjeeni ja siinä oli myöskin määräyksiä vanhalle Briggsille. Käskin hänen poistua kauemmas merelle ja sitten länteen päin. Päästyään näkymättömiin Calais'sta lähettää hän soutuveneeseen meille tuttuun pieneen niemeen, joka on toisella puolella Gris Nez'tä. Miehet tähystelevät minua — olemme sopineet merkinannosta, ja meillä on hyvä turvapaikka purressa, kun Chauvelin miehineen istuu vakavasti vaanien meitä aivan vastapäätä 'Chat Gris'tä'.»

»Gris Nez'nkö toisella puolella? Mutta missä — — minä en voi kävellä, Percy», valitti Marguerite avuttomasti koettaen ponnistautua pystyyn, mutta huomasikin olevansa aivan kykenemätön seisomaan.

»Kannan sinut, rakkaani», sanoi sir Percy ilman muuta, »sokea liikkaavaa taluttamassa, niinkuin tiedät.»

Sir Andrew oli myöskin valmis tarjoamaan apuaan kallisarvoisen kuorman kantamiseen, mutta sir Percy ei uskonut rakastettuaan muiden kuin omien käsivarsiensa varaan.

»Kun sinä ja lady Blakeney olette päässeet *Untolan* kannella», sanoi sir Percy nuorelle toverilleen, »ja kun tiedän senkin, etteivät Suzannen silmät tervehti minua nuhtelevasti, silloin on minunkin aika levätä.»

Vaikka olikin väsynyt, kietoi Percy alati voimakkaat käsivartensa Marguerite raukan uupuneen vartalon ympärille nostaen hänet hellävaroen kuin höyhenen.

Sir Andrew pysytteli hiljaa korvan kuuleman päässä — heillä oli paljon toisilleen sanomista — tahi oikeammin kuiskaamista — jota ei syystuuli kuullut, sillä sekin oli jo vaiennut.

Sir Percy unohti väsymyksen. Hänen hartiansa olivat varmaankin hyvin arat, sillä sotilaat olivat iskeneet kovasti, mutta hänen lihaksensa näyttivät olevan terästä ja tarmonsa melkein luonnoton. Kulku oli väsyttävä, noin puolitoista mailia särmäisillä kallioilla, mutta hetkeksikään hänen rohkeutensa ei lannistunut eikä lihaksensa antaneet väsymyksen voittaa. Edelleen hän asteli varmoin askelin, voimakkaat käsivarret kallisarvoista kantamusta ympäröiden, ja — — siinä hiljaa ja onnellisena levätessään väliin uinahtaen hetkelliseen uneen, toisin ajoin tarkastellen vähin erin valkenevassa aamukoitteessa miellyttäviä kasvoja, raukeita sinisiä silmiä, jotka olivat aina iloiset ja ilmaisivat hyväntahtoista hymyä, kuiskasi Marguerite sanoja, jotka auttoivat lyhentämään taivalta ja vaikuttivat sir Percyyyn kuin tyyntäyttävä lääke.

Värikäs aamusarastus itäisellä taivaalla ilmoitti päivän koittoa, kun he vihdoinkin saapuivat Gris Nez'n toisella puolella olevaan niemeen. Soutuvene oli jo odottamassa. Se lähestyi saatuaan sir Percyltä merkinannon, ja kaksi tukevaa brittiläistä merimiestä sai kunnian kantaa arvoisan lady'n veneeseen.

Puolen tunnin kuluttua olivat he jo *Untolan* kannella. Miehistö tietäen isännän salaiset hankkeet, joita se säilytti uskollisesti, ei ollenkaan hämmästynyt nähdessään sir Percyn oudossa valepuvussa.

Armand S:t Just ja muut pakolaiset odottelivat ikävöiden urhoollisen pelastajansa saapumista. Sir Percy ei halunnut kuunnella heidän kiitospuheitaan, vaan suuntasi tiensä yksityishyttiinsä mahdollisimman pian jättäen onnellisen Margueriten veljensä huostaan.

Untola oli valikoidun komea pursi, sillä sir Percy Blakeney rakasti loistoa. Heidän saapuessaan Doveriin oli hän jo ehtinyt pukeutua kallisarvoisiin vaatteisiin, jollaisille hän pani suuren arvon ja piti niitä aina varastossa laivalla.

Suurin vaikeus oli saada sopivat kengät Margueritelle, ja pienen merikadetin suureksi iloksi astui hänen emäntänsä Englannissa maihin pojan parhaissa kengissä.

Loput sivuutetaan vaikenemalla! — vaikenemalla ja iloiten niiden tähden, jotka olivat saaneet kärsiä niin paljon, mutta jotka viimeinkin löysivät suuren, kestävännen onnen.

Mutta asiakirjat mainitsevat, että paroni sir Andrew Ffoulkesin ja neiti Suzanne de Tournay de Basseriven häissä, joissa hänen kuninkaallinen korkeutensa Walesin prinssi ja koko hienon maailman valiojoukko olivat saapuvilla, epäilemättä kaunein nainen oli lady Blakeney, ja sir Blakeneyn juhlapuku oli Lontoon nuorten keikarien keskusteluaiheena monet päivät sen jälkeen.

On myöskin totta, että herra Chauvelin, Ranskan tasavaltaisen hallituksen valtuutettu lähettiläs, ei ollut siellä saapuvilla sen enempää kuin muissakaan

Lontoon seurustelutilaisuuksissa lordi Grenvillen muistettavien tanssiaisten jälkeen.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK TULIPUNAINEN
NEILIKKA : PAKOLAISROMAANI ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE

PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are

located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project

Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund.

If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the

efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment

including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate.

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a

copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility:
www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.